

ม.๒

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
โดยความร่วมมือของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ม.๒

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
โดยความร่วมมือของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

ด้วยพระบรมราโชบายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงมุ่งหมายให้การศึกษาบ่มเพาะสมรรถนะให้แก่ผู้เรียน เพื่อสร้างคุณลักษณะสำคัญ ๔ ประการให้กับคนไทย อันได้แก่ ๑) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง ๒) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง ๓) มีอาชีพ มีงานทำ ๔) เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย และพระราชปณิธานในการสืบสาน รักษา พัฒนาต่อยอด โครงการในพระราชดำริของพระราชบิดา จึงทรงพัฒนาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หรือ NEW DLTV ในทุกด้าน อาทิ ระบบออกอากาศ อุปกรณ์เทคโนโลยี บุคลากรและกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน ทุกเพศ ทุกวัย ผ่านการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจำนวน ๑๕ ช่องสัญญาณ ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และผู้สนใจทั่วประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสังคมแห่งปัญญา มีจิตอาสาในการสรรค์สร้างและพัฒนาประเทศให้มั่นคง

การสอนออกอากาศทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ นี้ เป็นการสอนออกอากาศในแนวใหม่ บันทึกเทปการสอนจากห้องเรียนต้นทางของโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ครูปลายทางสามารถดูเทปการสอนผ่านทางเว็บไซต์ www.dltv.ac.th และ Application on mobile DLTV ของมูลนิธิ มีคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงครบทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งครูปลายทางสามารถปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับชุมชน ท้องถิ่น วัฒนธรรมและบริบทของแต่ละโรงเรียน

การจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ ได้รับความร่วมมือจากคณะทำงาน ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัยศึกษานิเทศก์ และครูผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งครูปลายทางใช้ในการเตรียมการสอนล่วงหน้า รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในห้องเรียน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสและโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมุ่งมั่นพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาสังคมไทยและยกระดับคุณภาพของคนไทยให้เข้มแข็ง สมดัง พระราชปณิธาน “...การศึกษาคือความมั่นคงของประเทศ...” ขอพระองค์ทรงพระเจริญ

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทนำ

การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก ครูสอนไม่ครบชั้น โดยจัดการเรียนการสอนของครูห้องเรียนต้นทางจากโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไปยังห้องเรียนปลายทางในโรงเรียนพื้นที่ต่างๆ ได้แก่ พื้นที่สูง ชายแดน เกาะแก่งและเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาให้ทั่วถึง เท่าเทียมและมีคุณภาพ

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. ๑ – ๓) ประจำปีภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ ประกอบด้วยเอกสาร ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ๑) ภาษาไทย ๒) คณิตศาสตร์ ๓) วิทยาศาสตร์ ๔) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ๕) สุขศึกษาและพลศึกษา ๖) ศิลปะ ๗) การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ๘) ภาษาต่างประเทศ แต่ละระดับชั้นมีเอกสาร รวม ๘ เล่ม แต่ละเล่มมีรายละเอียด คำชี้แจงการจัดกระบวนการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ ใบงาน แบบฝึก แบบประเมิน ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง พุทธศักราช ๒๕๕๑ ของแต่ละสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

การจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. ๑ – ๓) เป็นการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงาน มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา คณาจารย์ จากมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ และผู้มีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ช่วยให้คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสมบูรณ์และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อเยาวชนไทยทั่วประเทศ

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หวังว่าคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาสในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้สูงขึ้นต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
บทนำ	ข
สารบัญ	ค
คำชี้แจงการรับชมรายการสอนออกอากาศ	ฉ
คำชี้แจงรายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒	๑
คำอธิบายรายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒	๙
มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	๑๐
โครงสร้างรายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒	๑๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ร้อยเรียงความคิด	๑๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว	๒๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง (๑)	๓๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง (๒)	๓๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ	๔๖
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรียงความ : การเขียนโครงเรื่อง	๕๓
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนเรียงความ : การเขียนคำนำ	๕๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรียงความ : การเขียนเนื้อเรื่อง	๖๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนเรียงความ : การเขียนสรุป	๖๖
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ	๘๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านสรุปความ	๙๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง เรียนรู้กลอนดอกสร้อย	๙๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด	๑๐๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พินิจภาษา	๑๐๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนจดหมาย	๑๑๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ (๑)	๑๑๘
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ (๒)	๑๒๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ลักษณะคำไทยแท้	๑๓๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ลักษณะคำต่างประเทศ	๑๓๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย	๑๔๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง รู้จักบาลีสันสกฤต	๑๕๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำสมาส	๑๕๖
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ	๑๖๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คำราชาศัพท์	๑๖๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง หลักสังเกตการใช้คำราชาศัพท์	๑๗๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง คำสุภาพ	๑๗๗

เรื่อง	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการเขียน	๑๘๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า (๑)	๑๘๘
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า (๒)	๑๙๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โครงสร้างประโยค	๑๙๖
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ประโยคสามัญ	๒๐๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ประโยคความรวม	๒๐๕
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ประโยคความซ้อน	๒๑๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพุดรายงานจากการศึกษาค้นคว้า (๑)	๒๑๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การพุดรายงานจากการศึกษาค้นคว้า (๒)	๒๒๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนรายงานโครงงาน (๑)	๒๒๖
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนรายงานโครงงาน (๒)	๒๓๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนรายงานโครงงาน (๓)	๒๔๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง แลกเปลี่ยนพิจารณา	๒๔๘
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง (๑)	๒๕๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง (๒)	๒๕๘
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง	๒๖๓
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล	๒๗๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง พุดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู (๑)	๒๘๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พุดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู (๒)	๒๘๕
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง รู้หลักร้อยกรอง	๒๙๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ	๒๙๕
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม (๑)	๓๐๓
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การวิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม (๒)	๓๑๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๑)	๓๑๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๒)	๓๑๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง สรุปความรู้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	๓๒๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สืบสานวรรณคดี	๓๓๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง จำแนกแยกข้อมูล	๓๓๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ระบุข้อสังเกตจากงานเขียน	๓๓๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๑)	๓๔๓
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๒)	๓๔๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สรุปความรู้จากวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ ปราบหนทก	๓๕๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พินิจคุณค่า	๓๖๕
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ประยุกต์ความรู้สู่ชีวิตจริง	๓๗๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม	๓๗๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การศึกษาเชิงประวัติ	๓๘๓

เรื่อง	หน้า
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คุณค่าวรรณคดี	๓๙๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง สรุปความรู้และข้อคิด	๓๙๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ท่องอาขยานสืบทอดความเป็นไทย	๓๙๘
บรรณานุกรม	๔๐๓
ภาคผนวก	
ก. แบบประเมินรวม	๔๐๕
ข. แผนผังความคิด (Graphic Organizers)	๔๑๓
ค. บันทึกการเรียนรู้ (Learning Log)	๔๒๒
คณะผู้จัดทำ	
- คณะจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มูลนิธิการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	๔๒๘
- คณะจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ ๒	๔๒๘
- คณะปรับปรุงคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ ๒	๔๓๐
- คณะตรวจพิสูจน์/พิมพ์และจัดทำรูปเล่มคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	๔๓๑
- รายชื่อคณะทำงาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๔๓๒

การรับชมรายการ การเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้บริการการจัดการเรียนการสอนจากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จำนวน ๑๕ ช่องรายการ ทั้งรายการสด (Live) และรายการย้อนหลัง (On demand) สามารถรับชมผ่าน

www.dltv.ac.th

Application on mobile DLTV

- Android เข้าที่ Play Store/Google Play พิมพ์คำว่า DLTV
- iOS เข้าที่ App Store พิมพ์คำว่า DLTV

การเรียกหมายเลขช่องออกอากาศสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ๑๕ ช่องรายการ

เวลาเรียน / นอกเวลาเรียน

DLTV ๑	(ช่อง ๑๘๖)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ / สถาบันพระมหากษัตริย์
DLTV ๒	(ช่อง ๑๘๗)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ / ความรู้รอบตัว
DLTV ๓	(ช่อง ๑๘๘)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ / วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
DLTV ๔	(ช่อง ๑๘๙)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ / ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
DLTV ๕	(ช่อง ๑๙๐)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ / ศิลปวัฒนธรรมไทย
DLTV ๖	(ช่อง ๑๙๑)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ / หน้าที่พลเมือง
DLTV ๗	(ช่อง ๑๙๒)	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ / ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
DLTV ๘	(ช่อง ๑๙๓)	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ / ภาษาต่างประเทศ
DLTV ๙	(ช่อง ๑๙๔)	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ / การเกษตร
DLTV ๑๐	(ช่อง ๑๙๕)	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๑ / รายการสำหรับเด็ก-การเลี้ยงดูลูก
DLTV ๑๑	(ช่อง ๑๙๖)	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๒ / สุขภาพ การแพทย์
DLTV ๑๒	(ช่อง ๑๙๗)	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๓ / รายการสำหรับผู้สูงวัย
DLTV ๑๓	(ช่อง ๑๙๘)	รายการของการอาชีพวังไกลกังวล และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
DLTV ๑๔	(ช่อง ๑๙๙)	รายการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
DLTV ๑๕	(ช่อง ๒๐๐)	รายการพัฒนาวิชาชีพครู

การติดต่อรับข้อมูลข่าวสาร

๑. มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เลขที่ ๒๑๔ ถนนนครสวรรค์ แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๖๗๓๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๖๗๓๕

๒. สถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ซอยหัวหิน ๓๕ ถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐

โทร. ๐๓๒ ๕๑๕๔๕๗-๘

โทรสาร ๐๓๒ ๕๑๕๔๕๑

web@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องเว็บไซต์)

dltv@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องทั่วไป)

๓. โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐

โทร. ๐๓๒ ๕๒๒ ๓๔๗, ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘ โทรสาร ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘

Facebook : โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

Website : <http://www.kkws.ac.th>

๔. ช่องทางการติดตามข่าวสาร

Facebook : มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ DLTV

Website : <http://www.dltv.ac.th>

คำชี้แจง

รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. แนวคิดหลัก

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดสาระการเรียนรู้ จำนวน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยนำความรู้ด้านเนื้อหาวิชามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยการฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ

๑) ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับสารและสื่อสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา

๒) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเอง สังคมได้อย่างเหมาะสม

๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม

๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการเข้าใจและเคารพตนเอง สามารถนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยี การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสม มีคุณธรรมด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเอง สังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒) ซื่อสัตย์ สุจริต

๓) มีวินัย

๔) ใฝ่เรียนรู้

๕) อยู่อย่างพอเพียง

๖) มุ่งมั่นในการทำงาน

๗) รักความเป็นไทย

๘) มีจิตสาธารณะ

หลักการออกแบบกิจกรรมด้านคุณลักษณะที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้คำนึงถึงคุณลักษณะที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีทักษะด้านภาษาหลังการเรียนรู้ สอดคล้องตามเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีจิตอาสา ครูผู้สอนควรปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเป็นคนดีของสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ ซึ่งเยาวชนคนไทยใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตลอดจนการนำไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและในการพัฒนาอาชีพ นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นสื่อแสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม เป็นสมบัติของชาติซึ่งคนรุ่นหลังควรอนุรักษ์ จรรโลง และสืบสานต่อไป แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนต้องมีความรู้ ความเข้าใจ หลักภาษา การใช้ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม

๒. กระบวนการจัดการเรียนรู้

แนวคิดสำคัญของการจัดศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน คิดและลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ การประเมินการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน เพราะสามารถทำให้ผู้สอนประเมินระดับพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ให้ความสำคัญของการบูรณาการความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา ได้ระบุให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

๒) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

๓) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

๔) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และ มีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอน และผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

๖) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ครูผู้สอน

การจัดการเรียนรู้ตามแนวดังกล่าว จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกระบวนการเรียนการสอนทั้งของผู้เรียน และผู้สอน กล่าวคือ ลดบทบาทของครูผู้สอนจากการเป็นผู้บอกเล่า บรรยาย สาธิต เป็นการวางแผนจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องเน้นที่บทบาทของผู้เรียนตั้งแต่เริ่ม คือ ร่วมวางแผนการเรียน การวัดผล ประเมินผล และต้องคำนึงว่ากิจกรรมการเรียนนั้นเน้นการพัฒนากระบวนการคิด วางแผน ลงมือ ปฏิบัติศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย ตรวจสอบ วิเคราะห์ การแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่สืบค้นได้ เพื่อนำไปสู่คำตอบของปัญหาหรือคำถามต่าง ๆ ในที่สุดสร้างองค์ความรู้ ทั้งนี้ กิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ควรให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลาด้วย การกระตุ้นให้นักเรียนลงมือ ทดลองและอภิปรายผล โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ของการสอน เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน การใช้คำถาม การเสริมพลังมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ที่จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจและมีชีวิตชีวา
- ครูควรมีการวางแผนการใช้คำถามอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียน และลงข้อสรุปได้โดยที่ไม่ใช้เวลาอันยาวนานเกินไป ครูควรเลือกใช้คำถามที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับความสามารถของนักเรียน
- เมื่อนักเรียนถาม อย่าบอกคำตอบทันที ควรให้คำแนะนำที่จะช่วยให้นักเรียนหาคำตอบได้เอง ครูควรให้ความสนใจต่อคำถามของนักเรียนทุก ๆ คน แม้ว่าคำถามนั้นอาจจะไม่เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเรียนอยู่ก็ตาม ครูควรชี้แจงให้ทราบและเบนความสนใจของนักเรียนกลับมาสู่เรื่องที่กำลังอภิปรายอยู่สำหรับปัญหาที่นักเรียนถามมานั้น ควรจะได้หยิบยกมาอภิปรายในภายหลัง
- การสำรวจตรวจสอบซ้ำ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ ครูควรย้าให้นักเรียนได้สำรวจตรวจสอบซ้ำเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

แนวการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ฝึกทักษะทางภาษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นอกจากนี้ครูผู้สอนควรใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student Centered) และให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ ได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป (Active learning) โดยครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีโอกาสดลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการอ่าน

การเขียน การโต้ตอบ การวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการคิดอย่างหลากหลาย ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า นอกจากนั้นครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยการร่วมมือระหว่างครูกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ครูต้องลดบทบาทในการสอนโดยเป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้นและอย่างหลากหลาย

กระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทักษะศึกษานอกสถานที่ การเรียนรู้จากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน งานวิเคราะห์จากการศึกษาภาคสนาม พิเคราะห์แหล่งข้อมูล การสอนแบบให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยอิสระจากศูนย์การเรียนรู้และการเรียนรู้ตามความสนใจ

การเรียนรู้โดยผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ได้แก่ เกม การศึกษาดูงาน การจำลอง กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ โครงการ การทดลอง ศิลปสร้างสรรค์การสอน เขียนบุคลากร ฐาน คือ วัตรชาตินิตหนึ่งในวัตรภาพพจน์ที่มีลักษณะการสมมติให้สิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ให้มีอากัปกริยาทำทางความรู้สึกเหมือนมนุษย์ การเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วย การอภิปรายกลุ่มย่อย การแก้ปัญหากลุ่ม สืบค้นความรู้ กลุ่มสัมพันธ์ การเรียนรู้แบบร่วมมือ การอภิปราย การเรียนการสอนโดยใช้หัวเรื่อง

การเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด ได้แก่ การแก้สถานการณ์ การถามตอบ การสืบสอบ ความคิดรวบยอด การพัฒนากระบวนการคิด การใช้ทักษะกระบวนการ การสอนการอ่านโดยใช้วิธีการตั้งคำถามผู้เรียน การเรียนการสอนเน้นความจำ การเรียนการสอนโดยใช้แผนผังความคิด (Graphic Organizers) การเรียนการสอนกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสอนกระบวนการคิด ๑๐ มิติ การคิดเปรียบเทียบ การคิดสังเคราะห์ การคิดประยุกต์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การคิดกลยุทธ์ การคิดบูรณาการ การคิดมีโนทัศน์ การคิดอนาคต การคิดวิพากษ์

การเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยี ได้แก่ โปรแกรมสำเร็จรูป ชุดการสอน ชุดการสอนรายบุคคล ชุดการสอนสำหรับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย ชุดการสอนประกอบคำบรรยายของครู คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการนำเสนอโดยวีดิทัศน์

๓. สื่อการจัดการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

สื่อการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการได้ง่ายในระยะเวลาสั้น และช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดอย่างถูกต้องและรวดเร็ว สื่อที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้มีดังนี้

- ๑) ใบความรู้ ใบงาน แผนภาพนำเสนอข้อมูล
- ๒) คลิป/วีดิทัศน์/ภาพข่าวสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๓) สถานการณ์สมมติ
- ๔) สื่อบุคคล

แหล่งเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ที่ทุกคนต้องเฝ้ารู้ตลอดชีวิต ดังนี้

- ๑) แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

๒) แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ชุมชน ท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดแห่งชาติ

ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและเป็นหัวใจสำคัญของผู้เรียนในการศึกษาค้นคว้า โรงเรียนควรจัดห้องสมุดกลาง ห้องสมุดหมวดวิชา มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถเคลื่อนที่ ห้องสมุดประชาชน ล้วนเป็นแหล่งเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

๓) แหล่งเรียนรู้ออนไลน์

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
- กระทรวงวัฒนธรรม

ฯลฯ

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์สำคัญของการประเมินการเรียนรู้คือการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนหรือหลักสูตรวางไว้ ปัญหาที่พบในปัจจุบันก็คือ ผู้บริหาร ผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครองเป็นจำนวนมากยังให้ความสำคัญการเรียนรู้แบบท่องจำเพื่อสอบ หรือการเรียนรู้เพื่อแข่งขัน ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้แบบผิวเผินมากกว่า การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองซึ่งผลลัพธ์ของการเรียนรู้จะยั่งยืนกว่า (กุศลสิน, ๒๕๕๕; ขจรศักดิ์, เพ็ญจันทร์ และวรรณทิพา รอดแรงคำ, ๒๕๔๘)

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนนั้น จำเป็นต้องมีการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นระหว่างและสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินในรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้รูปแบบการประเมินการเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน (Formative Assessment) การประเมินการเรียนรู้สรุปรวม (Summative Assessment) และการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ในการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการประเมินตามสภาพจริงนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องสะท้อนการประเมิน ให้ผู้เรียนรับทราบเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และผู้สอนต้องนำผลการประเมินมาพิจารณาเพื่อทบทวนและปรับแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไข ช่วยเหลือ หรือหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้หรือเป้าหมายของตัวชี้วัดต่าง ๆ (กุศลสิน, ๒๕๕๕)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อการตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินการเรียนรู้ในทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ความสำคัญของการประเมินพฤติกรรมปฏิบัติ ดังนี้

๑) วิธีการประเมิน

(๑) การวัดและประเมินก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความพร้อม และความรู้เดิมของผู้เรียน (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นนำ)

(๒) การวัดและประเมินระหว่างเรียน ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะ โดยวิธีการสังเกตพฤติกรรม ถามตอบพร้อมแสดงเหตุผล ตรวจชิ้นงาน การนำเสนอ (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นสอน) จุดมุ่งหมายของการประเมินระหว่างเรียน มีดังนี้

(๒.๑) เพื่อค้นหาและวินิจฉัยว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหา มีทักษะความชำนาญ รวมถึงมีเจตคติทางการเรียนรู้อย่างไรและในระดับใด เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนสามารถวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

(๒.๒) เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับให้กับผู้เรียนว่ามีผลการเรียนรู้อย่างไร

(๒.๓) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสรุปผลการเรียนรู้และเปรียบเทียบระดับพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

(๓) การวัดและประเมินหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความสำเร็จตามจุดประสงค์รายแผน เป็นการพัฒนาในจุดที่ผู้เรียนอาจจะเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง (ผสมผสานในกิจกรรมขั้นสรุป) และเพื่อตัดสินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมินหลังจากผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว อาจเป็นการประเมินหลังจบหน่วยการเรียนรู้หน่วยใดหน่วยหนึ่ง รวมทั้งการประเมินกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน ผลจากการประเมินประเภทนี้ใช้ในการตัดสินผลการจัดการเรียนการสอน หรือตัดสินใจว่าผู้เรียนคนใดควรจะได้รับระดับคะแนนใด

(๔) ประเมินรวบยอดเมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนว่าบรรลุเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด สมรรถนะ คุณลักษณะ และเจตคติหรือไม่ เช่น การทำโครงการ การนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

การทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

นอกจากนี้ ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อเปิดโอกาสได้สะท้อนคิดสิ่งที่เรียนรู้ ทั้งที่ทำได้ดีและยังต้องพัฒนา โดยการทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) (ดูภาคผนวก ค.) ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ย่อยหลังจบการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และประเมินการเรียนรู้รวมในช่วงกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน โดยครูสามารถเลือกใช้ชุดคำถามและจำนวนข้อให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ช่วงเวลา และธรรมชาติของแต่ละวิชา ทั้งนี้ ในครั้งแรกครูควรทำร่วมกับนักเรียนเพื่อแนะนำวิธีการเขียนแบบสะท้อนคิด และควรอ่านสิ่งที่นักเรียนบันทึกพร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ เสนอแนะในเชิงบวกและสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากข้อมูลในแบบบันทึกเพื่อพัฒนาการสอนของตนเองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อไป

๒) ผู้ประเมิน ได้แก่ เพื่อนประเมินเพื่อน ครูประเมินผู้เรียน ผู้เรียนประเมินตนเอง ผู้ปกครองร่วมประเมิน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านภาษา เป็นงานที่ต้องการความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา ดังนั้นครูผู้สอนจะวัดผลการเรียนรู้ด้านภาษาจำเป็นต้องเข้าใจหลักการของการเรียนรู้ภาษาเพื่อการดำเนินการ ดังนี้

๑. ทักษะทางภาษาทั้งการอ่าน การเขียน การฟัง ดู และการพูดมีความสำคัญเท่า ๆ กัน และทักษะเหล่านี้ครูผู้สอนควรบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนไม่ควรฝึกทักษะทีละอย่างแต่ควรฝึกทักษะไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งทักษะทางภาษาหนึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาอื่น ๆ ด้วย

๒. ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาพร้อมกับการพัฒนาความคิดเพราะสื่อภาษาเป็นสื่อของความคิดผู้ที่มีทักษะความสามารถในการใช้ภาษา มีคลังคำมาจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด

๓. ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนอย่างถูกต้องด้วย การใช้ภาษาไม่ใช่เรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาอย่างเดียว การเรียนภาษาต้องเรียนรู้ไวยากรณ์หรือหลักภาษา การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และนำความรู้ดังกล่าวไปฝึกฝน

๔. ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาเท่ากันแต่การพัฒนาทักษะทางภาษาไม่เท่ากันและวิธีการเรียนรู้ต่างกัน

๕. ภาษากับวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การจัดกิจกรรมภูมิหลังของภาษาและการใช้ภาษาถิ่นของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาภาษาไทยของตนและพัฒนาความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับภาษาไทย

๖. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสาร ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

๕. คำแนะนำสำหรับครู

๑) การเตรียมตัวของครู

(๑) ศึกษาทำความเข้าใจคำชี้แจงและทำความเข้าใจเชื่อมโยง ทั้งเป้าหมายกิจกรรมและการวัดผลและประเมินผลระหว่างหน่วยการเรียนรู้กับแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

(๒) ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ หน่วยงาน องค์กรที่ให้ความรู้ที่เชื่อถือได้ รวมทั้งเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

(๓) ปรับประยุกต์หรือเพิ่มเป้าหมายทั้งเนื้อหา ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะที่เป็นจุดเน้น และที่เป็นปัจจุบันตามบริบทของห้องเรียน โรงเรียนชุมชนกิจกรรมการเรียนรู้รวมถึงการวัดประเมิน

(๔) จัดเตรียมใบงาน บันทึกการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์

๒) การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้

(๑) ครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมกับการเตรียมสื่อให้พร้อมและครบตามคาบเวลาในแต่ละแผนไว้ก่อนล่วงหน้าก่อนนำไปใช้

(๒) ครูผู้สอนควรนำแผนการจัดการเรียนรู้ออกมาเตรียมแล้ววางแผนการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน หรือมีการปรับปรุงแผนการสอนหลังการสอนให้มีความทันสมัยต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม เจตคติ ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งวัดและประเมินผล ทั้งทักษะกระบวนการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียนและตามสภาพจริง

๓) การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้

(๑) จัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียน หรือภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด มีความเป็นระเบียบ ตกแต่งห้องเรียนให้น่าอยู่ มีมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน มีที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ และง่ายต่อการนำมาใช้ มีป้ายนิเทศให้ความรู้ภายนอกห้องเรียนจัดบรรยากาศให้เป็นธรรมชาติน่าอยู่ร่มรื่น และเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย

(๒) จัดสภาพแวดล้อม หรือห้องให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการ

(๓) จัดสื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างเพียงพอเหมาะสม

(๔) จัดหาเครื่องมือแสวงหาความรู้หรือช่องทางเสนอข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

๔) การบันทึกหลังการสอนของครู

(๑) บันทึกการใช้แผนการจัดการเรียนของตนเอง โดยสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนระหว่างเรียน และประเมินตนเองใช้เทคนิคหรือวิธีการใด ที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะตามจุดประสงค์

(๒) บันทึกสาเหตุของความสำเร็จหรืออุปสรรคของการสอน เช่น การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม การเตรียมตัวเพิ่ม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

(๓) สรุปข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และปรับปรุงตามแนวทางของครูปลายทาง เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ท ๒๒๑๐๒

รายวิชา ภาษาไทย ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อ่านจับใจความสำคัญ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการอ่าน เขียนแผนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งที่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูล สนับสนุน และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าวหรือความสมเหตุสมผลของ งานเขียน มีมารยาทในการอ่าน และวิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน พัฒนาทักษะการคัดลายมือ การเขียนเพื่อการสื่อสาร เขียนบรรยายและพรรณนา เขียนเรียงความ รายงานการศึกษาค้นคว้า จดหมายกิจธุระ วิเคราะห์วิจารณ์เพื่อแสดงความรู้ แสดง ความคิดเห็นหรือโต้แย้งจากสื่อต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล และมีมารยาทในการเขียน สามารถเลือกฟังและดูอย่างมี วิเคราะห์วิจารณ์ พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่อง พุดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากสื่อเรียนรู้ต่าง ๆ และพุด วิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีมารยาท เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักการใช้ภาษาไทย การสร้างคำ การวิเคราะห์โครงสร้างของประโยค การใช้คำราชาศัพท์ ศึกษา รวบรวม อธิบายความหมายของ คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย แต่งกลอนสุภาพ สรุปความรู้ ข้อคิด อธิบายคุณค่า วิเคราะห์วิจารณ์ วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นพร้อมยกเหตุผลประกอบ และท่องจำบทอาขยานและ บทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

โดยใช้ทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด การสืบค้น การตรวจสอบ การวิพากษ์ การใช้ เหตุผล กระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม และการสังเคราะห์เพื่อให้เกิดความรู้ความคิด ความเข้าใจ มีจิตสำนึก รักความเป็นไทย อนุรักษ์ภาษาไทย สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่าง พอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตสาธารณะบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ท ๑.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๓, ม.๒/๔, ม.๒/๕, ม.๒/๖, ม.๒/๘
	ท ๒.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๓, ม.๒/๕, ม.๒/๖, ม.๒/๗, ม.๒/๘
	ท ๓.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๓, ม.๒/๕, ม.๒/๖
	ท ๔.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๓, ม.๒/๔, ม.๒/๕
	ท ๕.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๓, ม.๒/๔, ม.๒/๕

รวม ๒๙ ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒

รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

- ท ๑.๑ ม.๒/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง
- ท ๑.๑ ม.๒/๒ จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- ท ๑.๑ ม.๒/๓ เขียนแผนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน
- ท ๑.๑ ม.๒/๔ อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
- ท ๑.๑ ม.๒/๕ วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน
- ท ๑.๑ ม.๒/๖ ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน
- ท ๑.๑ ม.๒/๘ มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

- ท ๒.๑ ม.๒/๑ คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
- ท ๒.๑ ม.๒/๒ เขียนบรรยายและพรรณนา
- ท ๒.๑ ม.๒/๓ เขียนเรียงความ
- ท ๒.๑ ม.๒/๔ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า
- ท ๒.๑ ม.๒/๕ เขียนจดหมายกิจธุระ
- ท ๒.๑ ม.๒/๖ เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
- ท ๒.๑ ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ พูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

- ท ๓.๑ ม.๒/๑ พูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู
- ท ๓.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ
- ท ๓.๑ ม.๒/๓ วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- ท ๓.๑ ม.๒/๔ พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษา ค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา
- ท ๓.๑ ม.๒/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ท ๔.๑ ม.๒/๑ สร้างคำในภาษาไทย

ท ๔.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน

ท ๔.๑ ม.๒/๓ แต่งบทร้อยกรอง

ท ๔.๑ ม.๒/๔ ใช้คำราชาศัพท์

ท ๔.๑ ม.๒/๕ รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ท ๕.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ท ๕.๑ ม.๒/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท ๕.๑ ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท ๕.๑ ม.๒/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

รวมเวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	เรียงร้อยความคิด (อศปปรณำ)	ท ๑.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๒ ม.๒/๓ , ม.๒/๘ ท ๒.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๓ ท ๕.๑ ม.๒/๑	การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ บทร้อยกรอง จับใจความสำคัญ สรุป ความและอธิบายรายละเอียดจาก เรื่องที่อ่าน เขียนแผนผังความคิดเพื่อ แสดงความเข้าใจในบทเรียน มี มารยาทในการอ่าน คัดลายมือ ตัวบรรจงครึ่งบรรทัด เขียนเรียงความ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่ อ่านในระดับที่ยากขึ้น	๑๒	๑๐
๒	พินิจภาษา (โสฬสไตรยางค์)	ท ๒.๑ ม.๒/๖ , ม.๒/๘ ท ๔.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๔ , ม.๒/๕ ท ๕.๑ ม.๒/๑	การเขียนจดหมายกิจธุระ และมี มารยาทในการเขียน สร้างคำใน ภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์ รวบรวม และอธิบายความหมายของคำ ภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่ อ่านในระดับที่ยากขึ้น	๑๒	๑๐
๓	พัฒนาการเขียน	ท ๒.๑ ม.๒/๕ ท ๓.๑ ม.๒/๕ , ม.๒/๖ ท ๔.๑ ม.๒/๒	การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษา ค้นคว้า จากการฟัง การดู และ การสนทนา มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด วิเคราะห์ โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน	๑๑	๑๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๔	แลกเปลี่ยน พิจารณา (นฤพจนการ)	ท ๑.๑ ม.๒/๔ ท ๒.๑ ม.๒/๗ ท ๓.๑ ม.๒/๑ ท ๔.๑ ม.๒/๓ ท ๕.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๒ , ม.๒/๔	อภิปรายแสดงความคิดเห็น และข้อ โต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เขียน วิเคราะห์ วิเคราะห์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็นหรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่าน อย่างมีเหตุผล พุดสรุปใจความสำคัญ ของเรื่องที่ฟังและดู แต่งบทร้อยกรอง สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่ อ่านในระดับที่ยากขึ้น วิเคราะห์และ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม ท้องถิ่น พร้อมยกเหตุผลประกอบ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	๑๓	๑๐
๕	สืบสานวรรณคดี (กาพย์ห่อโคลงฯ)	ท ๑.๑ ม.๒/๕ , ม.๒/๖ ท ๒.๑ ม.๒/๒ ท ๓.๑ ม.๒/๒ , ม.๒/๓ ท ๕.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๓ ม.๒/๔ , ม.๒/๕	วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุนและข้อคิดเห็นจาก บทความที่อ่าน ระบุนัยข้อสังเกต การชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือ ความสมเหตุสมผลของงานเขียน เขียนบรรยายและพรรณนา วิเคราะห์ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และ ความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อ ต่าง ๆ วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟัง และดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมา ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต สรุป เนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ในระดับที่ยากขึ้น อธิบายคุณค่าของ วรรณคดีและวรรณกรรม สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตจริง ท่องจำบทอาขยานตามที่ กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า ตามความสนใจ	๑๒	๑๐
สอบกลางปี/สอบปลายปี					๕๐
รวมตลอดภาคเรียน				๖๐	๑๐๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ร้อยเรียงความคิด

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒

รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑๒ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

ม.๒/๒ จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

ม.๒/๓ เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน

ม.๒/๔ มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

ม.๒/๓ เขียนเรียงความ

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วทั้งบทบรรยายและบทพรรณนา การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง การจับใจความสำคัญ การสรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน การเขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในวรรณคดี เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง การมีมารยาทในการอ่าน การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์ รวมทั้งการสรุปเนื้อหาวรรณคดีเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

๑. หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยายและบทพรรณนา

๒. หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง (กาพย์ยานี ๑๑ และโคลงสี่สุภาพ)

๓. หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
๔. หลักการอ่านสรุปความ
๕. หลักการเขียนผังความคิด
๖. มารยาทในการอ่าน
๗. หลักการคิดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
๘. หลักการเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์
๙. การสรุปความรู้วรรณคดี เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

ทักษะ/กระบวนการ

๑. ทักษะการอ่าน
๒. ทักษะการเขียน
๓. ทักษะการฟัง
๔. ทักษะการพูด
๕. ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์
๖. ทักษะการสรุปความ
๖. ทักษะการสังเกต
๗. กระบวนการกลุ่ม

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ
๙. มีมารยาทในการอ่าน
๑๐. มีมารยาทในการเขียน

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงานและเกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

๑. การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. อักษรวิธี	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกด ควบกล้ำถูกต้อง ทุกแห่ง	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๑- ๒ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๓-๔ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๕ จุดขึ้นไป
๒. น้ำเสียงอารมณ์	เสียงดังชัดเจน มีความไพเราะกับ เนื้อเรื่องที่อ่าน	เสียงดังพอสมควร มีความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ เนื้อเรื่อง เป็นส่วนใหญ่	เสียงเบาขาด ความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะเนื้อเรื่อง เป็นบางส่วน	เสียงเบาขาด ความไพเราะเพียง เล็กน้อย แต่ไม่ ค่อยเหมาะสมกับ ลักษณะเนื้อเรื่อง
๓. ความถูกต้อง ในการอ่าน	การเว้นวรรคตอน จังหวะลีลา ถูกต้องสมบูรณ์	การเว้นวรรคตอน ผิด ๑ จุด จังหวะ ถูกต้อง แต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิด ๒ จุด จังหวะ ถูกต้องแต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิดมากกว่า ๓ จุด ขึ้นไป ขาดทั้ง จังหวะและลีลา
๔. บุคลิกท่าทาง	เชื่อมั่นในตนเอง แสดงออกถึง ความมั่นใจ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเอง แต่ยังขาด ความเป็น ธรรมชาติ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเองในระดับ พอใช้ ขาดความ เป็นธรรมชาติ	ขาดความเชื่อมั่น

๒. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงด้วยทำนองเสนาะ

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. อักษรวิธี	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ ถูกต้องทุกแห่ง	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๑-๒ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๓-๔ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๕ จุดขึ้นไป
๒. น้ำเสียงอารมณ์	เสียงดังชัดเจน มีความไพเราะกับ เนื้อเรื่องที่อ่าน	เสียงดังพอสมควร มีความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์เป็น ส่วนใหญ่	เสียงเบาขาด ความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์เป็น บางส่วน	เสียงเบาขาด ความไพเราะเพียง เล็กน้อย แต่ไม่ ค่อยเหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์
๓. ความถูกต้อง ในการอ่าน	การเว้นวรรคตอน จังหวะลีลา ถูกต้องสมบูรณ์	การเว้นวรรคตอน ผิด ๑ จุด จังหวะ ถูกต้อง แต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิด ๒ จุด จังหวะ ถูกต้องแต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิดมากกว่า ๓ จุด ขึ้นไป ขาดทั้ง จังหวะและลีลา
๔. บุคลิกท่าทาง	เชื่อมั่นในตนเอง แสดงออกถึง ความมั่นใจ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเอง แต่ยังขาด ความเป็น ธรรมชาติ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเองในระดับ พอใช้ ขาดความ เป็นธรรมชาติ	ขาดความเชื่อมั่น

๓. การเขียนเรียงความ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	๕ (ดีมาก)	๔ (ดี)	๓ (ปานกลาง)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. การตั้งชื่อเรื่อง			ตั้งชื่อเรื่องได้ ครอบคลุมทุกข้อ สอดคล้องกับ ประเด็น มีความคิด สร้างสรรค์ และ น่าสนใจ	ตั้งชื่อเรื่อง ได้สอดคล้องกับ ประเด็น และ สามารถสื่อ ความหมายได้	ไม่ตั้งชื่อเรื่องใหม่ หรือชื่อเรื่องที่ ตั้งขึ้นไม่สะท้อน ประเด็นของเรื่อง
๒. การเขียนคำนำ			เขียนคำนำได้ ครอบคลุมทุกข้อ ดังนี้ ๑. เปิดประเด็น เร้าใจให้เกิด ความรู้สึ้อยาก อ่าน ๒. เนื้อหา สอดคล้องกับภาพ และชื่อเรื่อง ๓. ใช้ภาษา ประณีตชวนอ่าน เช่น มีคำคม สำนวน สุภาษิต เหตุการณ์ที่ เกี่ยวข้อง หรือ บทกลอนที่ ไพเราะ	เขียนคำนำได้ ครอบคลุม ๒ ข้อ	เขียนคำนำ ได้ครอบคลุม ๑ ข้อ หรือไม่ เข้าประเด็น
๓. การเขียน เนื้อเรื่อง	เขียนเนื้อเรื่องได้ ครอบคลุม ดังนี้ ๑. เนื้อเรื่อง สอดคล้องกับ ประเด็น ๒. การดำเนิน เรื่องมีเนื้อหาไปใน ทิศทางเดียวกัน กับชื่อเรื่องและ ประเด็น	เขียนเนื้อเรื่องได้ ครอบคลุม ๔ ข้อ	เขียนเนื้อเรื่อง ได้ครอบคลุม ๓ ข้อ	เขียนเนื้อเรื่อง ได้ครอบคลุม ๒ ข้อ	เขียนเนื้อเรื่อง ได้ครอบคลุม ๑ ข้อ หรือไม่เข้า ประเด็นใด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	๕ (ดีมาก)	๔ (ดี)	๓ (ปานกลาง)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๓. การเขียน เนื้อเรื่อง (ต่อ)	๓. เนื้อเรื่อง สัมพันธ์กันทั้ง เรื่อง ๔. มีข้อเท็จจริงมี รายละเอียดที่ นำเสนอ ๕. นำเสนอ แนวคิดอย่าง เหมาะสม และ สร้างสรรค์				
๔. การเขียนสรุป		เขียนสรุปเรื่อง ได้ครบถ้วนทุกข้อ ดังนี้ ๑. เขียนได้ ใจความชัดเจน ๒. ระบุแนวทาง นำไปใช้ในชีวิต ๓. เขียนทิ้งท้าย ให้ผู้อ่านเกิด ความประทับใจ ๔. ไม่เพิ่มประเด็น ใหม่	เขียนสรุป ได้ครอบคลุม ๓ ข้อ	เขียนสรุปได้ ครอบคลุม ๒ ข้อ	เขียนสรุปได้ ครอบคลุม ๑ ข้อ หรือไม่เข้า ประเด็นใด
๕. การใช้ภาษา				ใช้ภาษาได้ ครบถ้วนทุกข้อ ดังนี้ ๑. เลือกใช้คำ ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับ เนื้อหาของเรื่อง ๒. ใช้ภาษา ไม่วกวน	ใช้ภาษาได้ ครอบคลุมเพียง ข้อใดข้อหนึ่ง
๖. การเขียน สะกดคำ			เขียนถูกต้อง ทุกคำ	เขียนผิด ไม่เกิน ๓ คำ	เขียนผิด ๔ คำ ขึ้นไป

๔. การอ่านจับใจความสำคัญ และการสรุปความ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. ครอบคลุมเนื้อหา	ครอบคลุมเนื้อหาของสิ่งที่อ่านทุกประเด็น	ขาดประเด็นสำคัญ ๑ แห่ง	ขาดประเด็นสำคัญ ๒ แห่ง	ขาดประเด็นสำคัญ ๓ แห่งขึ้นไป
๒. การเรียบเรียง	เรียบเรียงใจความได้สละสลวย มีการใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้อง	มีการเรียบเรียงใจความได้ดี แต่ยังขาดการใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้อง	มีการเรียบเรียงใจความได้ แต่ขาดความสละสลวย ความเชื่อมโยง และสำนวนภาษาที่ถูกต้อง	ขาดความสละสลวยของการเรียบเรียงภาษา สำนวนภาษาที่ใช้ยังไม่ถูกต้อง เป็นการคัดลอกข้อความ
๓. การสะกดคำ	สะกดคำถูกต้องทุกคำ	สะกดคำไม่ถูกต้อง ๒ คำ	สะกดคำไม่ถูกต้อง ๓ คำ	สะกดคำไม่ถูกต้อง ๔ คำขึ้นไป
๔. ภาษา	ใช้ภาษาของตนเองในการเรียบเรียง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๑ แห่ง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๒ แห่ง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๓ แห่งขึ้นไป
๕. ความสะอาด	ผลงานสะอาดเรียบร้อย	ผลงานมีรอยลบขีด ข่วน ไม่สะอาด ๑-๒ แห่ง	ผลงานมีรอยลบขีด ข่วน ไม่สะอาด ๓-๔ แห่ง	ผลงานมีรอยลบขีด ข่วน ไม่สะอาด ๕ แห่ง

๕. การเขียนแผนภาพความคิด

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ	สามารถสรุปความรู้ได้ครบตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ครบทุกประเด็น	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
๒. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ และลำดับความสัมพันธ์ได้ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยงความรู้และลำดับความสัมพันธ์ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ แต่ไม่เป็นไปตามลำดับความสัมพันธ์
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนแผนภาพความคิด	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ในรูปแบบที่ถูกต้องและสวยงาม	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ถูกต้องและมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ และมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ แต่ขาดรูปแบบและความสวยงาม

เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคุณภาพ ๔	หมายถึง	ดีมาก
ระดับคุณภาพ ๓	หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ ๒	หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ ๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ พอใช้ ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ที่เป็นบทบรรยายและบทพรรณนา จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วได้ ด้านทักษะและกระบวนการ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่อง ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ ๖. มีมารยาทในการอ่าน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. นักเรียนชมวีดิทัศน์รางวัลชนะเลิศการอ่านฟังเสียงจากลิงค์ยูทูป https://www.youtube.com/watch?v=m4kGcyrjAgc จากนั้นนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวีดิทัศน์ในประเด็นน้ำเสียง บุคลิกภาพ ลีลา ของผู้อ่าน ๒. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ ขั้นสอน ๑. นักเรียนอ่านใบความรู้ เรื่อง หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ใช้เวลาประมาณ ๕ นาที ๒. ครูสุ่มนักเรียนสรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับหลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ประมาณ ๒-๓ คน ๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๒ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กันคละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ๔. ครูอ่านตัวอย่างบทอ่านจากใบความรู้ให้นักเรียนฟัง โดยให้นักเรียนสังเกตความแตกต่างของลีลาจากบทอ่านทั้ง ๒ ประเภท ๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วจากใบงานดังนี้ กลุ่ม ๑ ใบงานที่ ๑ เรื่อง บทบรรยาย กลุ่ม ๒ ใบงานที่ ๒ เรื่อง บทพรรณนา ๖. นักเรียนทั้ง ๒ กลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วตามใบงานที่กลุ่มของตนเองรับผิดชอบ	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. วีดิทัศน์จากยูทูป ๒. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ๓. ใบงาน เรื่อง บทบรรยาย ๔. ใบงาน เรื่อง บทพรรณนา ภาระงาน/ชิ้นงาน อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	๗. ครูสังเกตการอ่านออกเสียงของนักเรียน แล้วเสนอแนะข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วในประเด็นดังต่อไปนี้ - ความหมายของร้อยแก้ว - หลักการอ่านบทร้อยแก้วทั้งบทบรรยายและบทพรรณนา	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการอ่านออกเสียง บทร้อยแก้วได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่อง	ประเมินการอ่าน ออกเสียงบทร้อยแก้ว	แบบประเมินการอ่าน ออกเสียงร้อยแก้ว	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีมารยาทในการอ่าน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ร้อยแก้ว คืองานเขียนในรูปแบบของความเรียงอย่างสละสลวย โดยเรียบเรียงตามภาษาที่พูดหรือเขียนไม่มีการบังคับในการแต่ง

หลักการอ่านบทร้อยแก้ว

๑. ควรศึกษาเรื่องที่อ่านให้เข้าใจก่อน เพื่อทราบสาระสำคัญของเรื่องและผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่าน
๒. การแบ่งวรรคตอนในการอ่านร้อยแก้วมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ถ้าอ่านเว้นวรรคตอนผิดก็อาจทำให้การสื่อความหมายผิดไปจากเดิมได้นั้น ควรทดลองอ่านเพื่อแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้องก่อน
๓. อ่านให้คล้องถูกต้องตามอักขรวิธี โดยเฉพาะ ร ล คำควบกล้ำต้องออกเสียงให้ชัดเจน การอ่านออกเสียงคำให้ยึดหลักการอ่านตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
๔. อ่านออกเสียงให้ดังพอสมควร ไม่ดังหรือค่อยจนเกินไป อาจทำให้ผู้ฟังเกิดความรำคาญหรือไม่สนใจ
๕. อ่านออกเสียงให้เป็นเสียงพูดอย่างธรรมชาติให้ถูกต้องชัดเจน เน้นเสียงหนักเบา สูงต่ำ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ใช้ลีลา จังหวะ น้ำเสียง ถ่ายทอดให้กับผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตาม
๖. มีความมั่นใจ มีสมาธิในการอ่าน ไม่อ่านผิด อ่านตก อ่านเพิ่มหรืออ่านผิดบรรทัด
๗. การอ่านกำหนดความเร็วให้เหมาะสม ถ้าอ่านเร็วเกินไปผู้ฟังจับใจความไม่ทัน แต่ถ้าอ่านช้าเกินไปจะทำให้ผู้ฟังเกิดความรำคาญ
๘. เวลาอ่านควบคุมฝึกสายตาไปตามตัวอักษรในแต่ละบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบรรทัดบนลงบรรทัดล่างถัดไปได้้อย่างแม่นยำและรวดเร็ว มองสบตาผู้ฟังบ้างตามความเหมาะสม
๙. อ่านข้อความที่มีเครื่องหมายวรรคตอนกำกับให้อ่านให้ถูกต้องตามหลักภาษา ส่วนคำที่เป็นคำย่อเวลาอ่านให้อ่านเต็มคำ

ตัวอย่างบทอ่านออกเสียงร้อยแก้วแบบบรรยาย

ในปัจจุบันกล่าวกันว่า/ เรากำลังอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ หรือเรียกอีกอย่างว่าโลกไร้พรมแดน// แต่จะเรียกอย่างไรก็ตามเถิด/ การอ่าน/ ก็เป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนในทศวรรษนี้/ เพราะโลกของการศึกษา/ มิได้จำกัดอยู่ภายในห้องเรียน/ ที่มีลักษณะรูปทรงสี่เหลี่ยมแคบ ๆ เท่านั้น/ แต่ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศต่าง ๆ/ ได้ย่อโลกให้เล็กลงเท่าที่เราอยากรู้ได้รวดเร็ว/ ในช่วงเวลานี้มีสื่อตัวอย่างที่คนโบราณกล่าวไว้/ จะมีสื่อให้อ่านอย่างหลากหลายให้เลือก/ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ที่เราคุ้นเคย/ ไปจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เรียกว่า "อินเทอร์เน็ต" เพราะการต่อสู่รุกรานกันของมนุษย์ยุคใหม่/ จะใช้ข้อมูล/ สถิติ/ ปัญญา/ และคุณภาพของคนในชาติ/ มากกว่าการใช้กำลังอาวุธเข้าประหัตประหารกัน// หากคนในชาติด้อยคุณภาพ/ ขาดการเรียนรู้/ จะถูกครอบงำทางปัญญาได้ง่าย ๆ / จากสื่อต่าง ๆ จากชาติที่พัฒนาแล้ว

หากคนไม่อ่านหนังสือ/ ก็ยากที่จะพัฒนาสติปัญญา และความรู้ได้/ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา/ จะต้องทุ่มเทให้คนมีนิสัยรักการอ่าน/ มีทักษะในการอ่าน/ และพัฒนาวิธีการอ่านให้เป็นนักอ่านที่ดี// นักอ่านที่ดีจะมีภูมิคุ้มกันการครอบงำทางปัญญาได้เป็นอย่างดี/ รู้เท่าทันคน และสามารถแก้ปัญหาได้ดี

ชาติก้าวไกลด้วยคนไทยรักการอ่าน: มานพ ศรีเทียม

ตัวอย่างบทอ่านออกเสียงร้อยแก้วแบบพรรณนา

ณ ท้องทุ่งอันกว้าง/ ภายใต้ท้องฟ้าสีคราม/ ที่นาน ๆ สักครั้งมีลมพัดผ่านมาแผ่วเบาเหมือนขี้เกียจเสียดัมประดา/ โอบอุ้มปุยมะเขีสุขาวลอยฟุ้งไปอย่างเชื่องช้า/ น้ำค้างจับเกาะตัวอยู่ตามยอดหญ้า/ น้ำในสระหน้าอาคารอันโอ่อ่าดูเงียบสงัด/ และเรียบดุจแผ่นกระจก/ นาน ๆ สักครั้งจะมีปลาน้อย ๆ โผล่ขึ้นมาสูดอากาศอันบริสุทธิ์/ และทำให้เกิดระลอกคลื่นน้อย ๆ เข้าสู่ฝั่ง

ตัวอย่างบทพรรณนา: โครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษาไทย สพฐ.

หมายเหตุ

ก. เครื่องหมายขีดเฉียงขีดเดียว (/) ขีดระหว่างคำ แสดงการหยุดเว้นนิตหนึ่งเพราะมีคำหรือข้อความอื่นต่อไปอีก การอ่านตรงคำที่มีเครื่องหมายนี้ จึงไม่ควรลงเสียงหนักเพราะยังไม่จบประโยค

ข. เครื่องหมายขีดเฉียงสองขีด (//) ขีดหลังประโยคหรือระหว่างคำเพื่อแสดงให้เห็นว่าให้หยุดเว้นนาน

ใบงาน เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้วแบบบรรยาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทบรรยายให้ถูกต้องตามหลักการอ่านร้อยแก้วแบบบรรยาย

เพลงกล่อมเด็ก

พระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่

ที่มา: www.teenee.com

เพลงกล่อมเด็กอีกประเภทหนึ่งเป็นเพลงที่ใช้ในพระราชพิธีทำขวัญเมื่อพระราชโอรส หรือพระราชธิดามีพระชนมายุครบ ๑ เดือน เรียกว่า "พระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่" ผู้แต่งบทเพลงกล่อมพระบรรทมเป็นกวีของราชสำนัก เป็นบทกล่อมที่ร้อยกรองตามฉันทลักษณ์อย่างเคร่งครัด แต่งเป็นกาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉก ๑๖ และกลอนสุภาพ ใช้ถ้อยคำที่ไพเราะ เลือกรสร ให้สอดคล้องกับทำนองที่ใช้เห่กล่อม ซึ่งอาจเป็นทำนองสรภัญญะ หรือเพลงไทยเดิม

ผู้ที่ร้องเพลงกล่อมพระบรรทมเป็นพระพี่เลี้ยงนางนมหรือข้าหลวง ไม่ใช่แม่หรือญาติผู้ใหญ่ดังผู้ร้องเพลงกล่อมเด็กชาวบ้าน จึงต้องเข้าใจศัพท์ในบทเพลงที่ร้อยเรียงอย่างประณีตตามฉันทลักษณ์ รู้เรื่องราวราชศัพท์และสาระในวรรณคดีที่นำมาแต่ง ซึ่งมีความยาวกว่าบทเห่กล่อมธรรมดา เพลงกล่อมเด็กของหลวงจึงเป็นเพลงที่ซับซ้อนเฉพาะในพระราชพิธีเท่านั้น

เมื่อสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของครอบครัวไทยก็แตกต่างจากเดิม การเลี้ยงดูทารกด้วยการขับกล่อม ให้ลูกน้อยนอนหลับเริ่มเห็นได้ยาก อาจพบได้บ้างในชุมชนที่ยังคงมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม อย่างไรก็ตาม ยังมีสถาบันทางการศึกษาและวัฒนธรรมหลายแห่งที่จัดงานทางวิชาการ นิทรรศการ มีการสาธิตและเผยแพร่ความไพเราะของเพลงกล่อมเด็ก สืบต่อคุณค่าของภาษาและวัฒนธรรมไทยแก่คนไทยรุ่นต่อไป

ที่มา: สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๓๙

ใบงาน เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้วแบบพรรณนา
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำสั่ง นักเรียนอ่านบทพรรณนาให้ถูกต้องตามหลักการอ่านร้อยแก้วแบบพรรณนา

ทะเลยามเย็น

เกลียวคลื่นพัดเข้าสู่ฝั่งแผ่วลง ชายหาดกว้างขึ้นในขณะที่อาทิตย์เริ่มอ่อนแสง... ระลอกคลื่นชักทายสายลมที่พัดกระแสน้ำจากกลางอ่าวเข้าสู่ชายหาดเป็นระยะ ๆ รุ่งเช้าจรดย่ำค่ำสนธยา สีเมฆขาวจางปรับเป็นสีแดงฉานไล่กับเวลาพลบค่ำ ประกายแสงทางยาวส่องลงพสุธาขนานกันเป็นทางเส้นฟ้าริมเกาะร้าง บรรยากาศเปลี่ยนไปในทันตา เกลียวคลื่นพัดเข้าสู่ฝั่งแผ่วลง ชายหาดกว้างขึ้น ในขณะที่อาทิตย์เริ่มอ่อนแสง เงาของชายเขาเริ่มทอดยาวทับพื้นน้ำเป็นสีดำทึบ ความสงบเงียบเริ่มคืบคลานเข้ามาอย่างช้า ๆ วิหกน้อยถลาสู่วังรังบนยอดกรันเกรา เณรเช่นเหล่าภมรน้อยหยุดนิ่งกับการคลั่งเคล้าเหล่าเกสรในช่วงขณะ กลิ่นอายดินเคล้าหญ้าแห้งริมถนนผสมกลิ่นขึ้นในสวนผลไม้กระจายไปทั่ว ผีเสื้อกลางคืนเริ่มทำหน้าที่ของตัวเองอีกครั้ง ในขณะที่ทุกสิ่งทุกอย่างกำลังหลับลง

ที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/423440>

เกณฑ์การประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. อักษรวิธี	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดครบถ้วน ถูกต้องทุกแห่ง	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดครบถ้วน มีจุดผิดพลาด ๑- ๒ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดครบถ้วน มีจุดผิดพลาด ๓- ๔ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดครบถ้วน มีจุดผิดพลาด ๕ จุดขึ้นไป
๒. น้ำเสียงอารมณ์	เสียงดังชัดเจน มีความไพเราะกับ เนื้อเรื่องที่อ่าน	เสียงดังพอสมควร มีความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะเนื้อเรื่อง เป็นส่วนใหญ่	เสียงเบาขาด ความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะเนื้อเรื่อง เป็นบางส่วน	เสียงเบาขาด ความไพเราะเพียง เล็กน้อย แต่ไม่ ค่อยเหมาะสมกับ ลักษณะเนื้อเรื่อง
๓. ความถูกต้อง ในการอ่าน	การเว้นวรรคตอน จังหวะลีลา ถูกต้องสมบูรณ์	การเว้นวรรคตอน ผิด ๑ จุด จังหวะ ถูกต้อง แต่ขาดลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิด ๒ จุด จังหวะ ถูกต้องแต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิดมากกว่า ๓ จุด ขึ้นไป ขาดทั้ง จังหวะและลีลา
๔. บุคลิกท่าทาง	เชื่อมั่นในตนเอง แสดงออกถึง ความมั่นใจ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเอง แต่ยังขาด ความเป็น ธรรมชาติ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเองในระดับ พอใช้ ขาดความ เป็นธรรมชาติ	ขาดความเชื่อมั่น

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙ - ๑๒	หมายถึง	ดี
คะแนน ๕ - ๘	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๔	หมายถึง	ปรับปรุง

แบบประเมิน เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

ชื่อ - สกุล	อักขรวิธี	น้ำเสียง	ความถูกต้อง ในการอ่าน	บุคลิกภาพ	รวม	สรุปผล การประเมิน	
	๔	๔	๔	๔	๑๖	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การตัดสิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป (๑๓ คะแนนขึ้นไป)

คะแนน ๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙ - ๑๒	หมายถึง	ดี
คะแนน ๕ - ๘	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๔	หมายถึง	ปรับปรุง

ลงชื่อผู้ประเมิน
(.....)

หมายเหตุ การพิจารณาตัดสินอักขรวิธี ให้ตัดคะแนนครั้งละ ๑ คะแนน วรรคตอน ตัวสะกด อ่านผิด อ่านตก
อ่านเต็ม อ่านตู่ตัว ฯลฯ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง (๑)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ๑. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ๒. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองทั่วไปได้ ๒. อธิบายหลักการอ่านออกเสียงร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงได้ ด้านทักษะและกระบวนการ อ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงด้วยทำนองธรรมชาติได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย ๖. มีจิตสาธารณะ ๗. มีมารยาทในการอ่าน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนฟังเพลง เช่น เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงมาร์ช โรงเรียน เป็นต้น จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับท่วงทำนองที่ทำให้เกิดความไพเราะ แล้วเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม ๒. ครูสุ่มถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักการอ่านบทร้อยกรองในประเด็นดังต่อไปนี้ - หลักการอ่านบทร้อยกรอง - หลักการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง (กาพย์ยานี ๑๑ และโคลงสี่สุภาพ) ๓. นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงโดยขีดเส้นแบ่งจังหวะการอ่านให้ถูกต้อง ๔. ครูสาธิตการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงด้วยทำนองธรรมชาติจากใบงานให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนอ่านตามไปที่ละวรรค จากนั้นจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน ๑ รอบ	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ๒. ใบงาน เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง ภาระงาน/ชิ้นงาน หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง (๑)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองในประเด็นดังต่อไปนี้ - หลักการอ่านบทร้อยกรอง - หลักการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง (กาพย์ยานี ๑๑ และโคลงสี่สุภาพ)	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองทั่วไปได้ ๒. อธิบายหลักการอ่านออกเสียงร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงด้วยทำนองธรรมชาติได้	ประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง	แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย ๖. มีจิตสาธารณะ ๗. มีมารยาทในการอ่าน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง หลักการอ่านออกเสียงร้อยกรอง
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักการอ่านออกเสียงร้อยกรอง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

การอ่านบทร้อยกรอง อ่านได้ ๒ แบบ

๑. **อ่านแบบธรรมดา** เป็นการอ่านออกเสียงพยางค์ธรรมดา ไม่มีทำนองเหมือนอ่านร้อยแก้ว แต่มีการแบ่งจังหวะวรรคตอนให้ถูกต้องตามชนิดของคำประพันธ์

๒. **อ่านแบบทำนองเสนาะ** เป็นการอ่านออกเสียงที่มีทำนองอย่างไพเราะ มีเอื้อนเสียง เน้นสัมผัส แบ่งจังหวะจำนวนคำ การอ่านตามฉันทลักษณ์บังคับของคำประพันธ์

หลักการอ่านบทร้อยกรอง

๑. อ่านตามฉันทลักษณ์บังคับและจำทำนองของชนิดคำประพันธ์ที่จะอ่านได้
๒. มีใจรัก หมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ
๓. อ่านออกเสียง คำควบกล้ำ ร ล ให้ชัดเจน
๔. มีศิลปะในการออกเสียง เช่น เอื้อนเสียง หลบเสียง ทอดเสียง ครั้นเสียง กระแทกเสียง
๕. มีน้ำเสียงนุ่มนวลชวนฟัง ดังชัดเจน
๖. มีการถ่ายทอดอารมณ์โดยใช้น้ำเสียงให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

ภาพย่ห่อโคลง

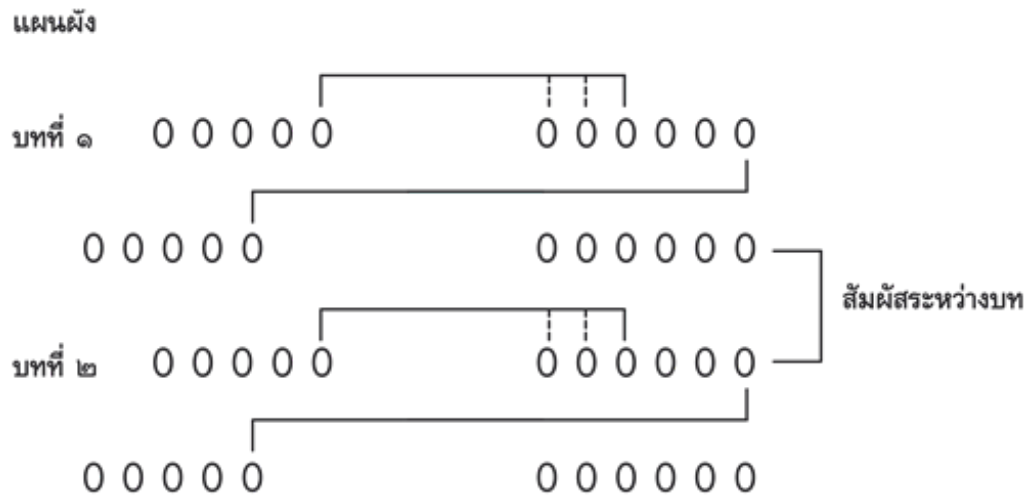
ภาพย่ห่อโคลง เป็นชื่อบทประพันธ์ที่แต่งขึ้นโดยใช้กาพย์ยานี ๑๑ แต่งสลับกับโคลงสี่สุภาพอย่างละ ๑ บท โดยขึ้นต้นด้วยกาพย์ยานี ๑๑ และตามด้วยโคลงสี่สุภาพที่มีเนื้อความอย่างเดียวกันคือให้วรรคที่หนึ่งของกาพย์ยานี ๑๑ กับบาทที่หนึ่งของโคลงสี่สุภาพบรรยายข้อความอย่างเดียวกันหรือให้คำต้นวรรคของกาพย์กับคำต้นวรรคของโคลงสี่สุภาพบรรยายข้อความอย่างเดียวกันหรือให้คำต้นวรรคของกาพย์กับคำต้นวรรคของโคลงเป็นคำเหมือนกัน ไม่ต้องส่งสัมผัสระหว่างบท

ตัวอย่าง

นกแก้วแจ้วเสียงใส	คลอไคล้คู่หมู่สาธิกา
นกตัวผัวเมียคลา	ฝ่าแขกเต้าเหล่าโนรี
นกแก้วแจ้วรื่อง	เร่หา
ไกล้คู่หมู่สาธิกา	แวดเกล้า
นกตัวผัวเมียมา	สมสู่
สัตว์าฝ่าแขกเต้า	พวักพ้องโนรี

ภาพยยานี ๑๑

ภาพยยานี ๑๑ เป็นภาพที่มีฉันทลักษณ์ตามแผนผังดังนี้

วิธีอ่านภาพยยานี ๑๑

ภาพยยานี ๑๑ มีจังหวะในการอ่าน ดังนี้

๒/๓ ๓/๓ -----บาทเอก

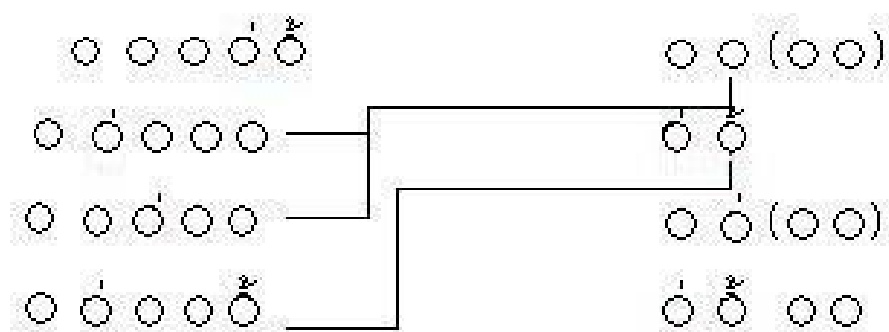
๒/๓ ๓/๓ -----บาทโท

ตัวอย่าง

ภาพยยานีลำนํ้า	สิบเอ็ดคำ/จำอย่าคลาย
วรรณหน้า/ห้าคำหมาย	วรรณหลังหก/ยกแสดง
ครู/ลหุนั้น	ไม่สำคัญ/อย่าระแวง
สัมผัส/ต้องจัดแจง	ให้ถูกต้อง/ตามวิธี
	(หลักภาษาไทย ของกำชัย ทองหล่อ)

โคลงสี่สุภาพ

โคลงสี่สุภาพมีฉันทลักษณ์ตามแผนผัง ดังนี้

วิธีอ่านโคลงสี่สุภาพ

โคลงสี่สุภาพมีจังหวะในการอ่าน ดังนี้

๒/๓	๒/(๒)	-----	บาทที่หนึ่ง
๒/๓	๒/	-----	บาทที่สอง
๒/๓	๒/(๒)	-----	บาทที่สาม
๒/๓	๒/๒	-----	บาทที่สี่

ตัวอย่าง

เสียงลือ/เสียงเล่าอ้าง	อันใด/พี่เอย
เสียงย่อม/ยอยศใคร	ทั่วหล้า
สองเขือ/พี่หลับไหล	ลืมนั้น/ฤพี่
สองพี่/คิดเองอ้า	อย่าได้/ถามเฝ้าฯ
	ลิลิตพระลอ

แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

ชื่อผู้ประเมิน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

หัวข้อประเมิน	๔	๓	๒	๑
๑. อักษรวิธี				
๒. น้ำเสียง				
๓. ความถูกต้องในการอ่าน				
๔. บุคลิกท่าทาง				
รวมคะแนนที่ได้				

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๑๐ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. อักษรวิธี	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ ถูกต้องทุกแห่ง	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๑-๒ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๓-๔ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๕ จุดขึ้นไป
๒. น้ำเสียงอารมณ์	เสียงดังชัดเจน มีความไพเราะกับ เนื้อเรื่องที่อ่าน	เสียงดังพอสมควร มีความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์เป็น ส่วนใหญ่	เสียงเบาขาด ความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์เป็น บางส่วน	เสียงเบาขาด ความไพเราะเพียง เล็กน้อย แต่ไม่ ค่อยเหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์
๓. ความถูกต้อง ในการอ่าน	การเว้นวรรคตอน จังหวะลีลา ถูกต้องสมบูรณ์	การเว้นวรรคตอน ผิด ๑ จุดจังหวะ ถูกต้อง แต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิด ๒ จุด จังหวะ ถูกต้องแต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิดมากกว่า ๓ จุด ขึ้นไป ขาดทั้ง จังหวะและลีลา
๔. บุคลิกท่าทาง	เชื่อมั่นในตนเอง แสดงออกถึง ความมั่นใจ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเอง แต่ยังขาด ความเป็น ธรรมชาติ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเองในระดับ พอใช้ ขาดความ เป็นธรรมชาติ	ขาดความเชื่อมั่น

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ - ๑๖

หมายถึง

ดีมาก

คะแนน ๙ - ๑๒

หมายถึง

ดี

คะแนน ๕ - ๘

หมายถึง

พอใช้

คะแนน ๐ - ๔

หมายถึง

ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง (๒)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ๑. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ๒. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายหลักการอ่านออกเสียงร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงได้ ด้านทักษะและกระบวนการ อ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงด้วยทำนองเสนาะได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย ๖. มีจิตสาธารณะ ๗. มีมารยาทในการอ่าน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูยกตัวอย่างบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี ๑๑ โคลงสี่สุภาพ และกาพย์ห่อโคลง แล้วอ่านออกเสียงเป็นทำนองเสนาะให้นักเรียนฟัง กาพย์ยานี ๑๑ ☉พระเสด็จโดยแดนชล ทรงเรือต้นงามเฉิดฉาย กิ่งแก้วแพรวพรรณราย พายอ่อนหยับจับงามอน ☉นาวาแน่นเป็นขन्द ลั่นรูปสัตว์แสนยาก เรือเร็วทิวธงสลอน สาครลั่นครั่นครื้นฟอง (กาพย์เห่เรือ: เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร) โคลงสี่สุภาพ ☉นาคีมีพิษเพียง สุริโย เลื้อยบ่ทำเดโช แซมข้า พิษน้อยหยิ่งโยโส แมลงปอง ชูแต่หางเองอ้า อวดอ้างฤทธิ์ (โคลงโลกนิติ: กรมพระยาเดชาดิศร)	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ใบงาน เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง ภาระงาน/ชิ้นงาน อ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงด้วยทำนองเสนาะ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง (๒)		เวลา ๑ ชั่วโมง												
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒												
	ภาพยี่ห้อโคลง <table><tr><td>๐๑ งามพักตร์เพียงจันทร์เพ็ญ</td><td>พักตร์ผ่องเด่นเพียงเดือนฉาย</td></tr><tr><td>จันทร์ผ่องส่องแสงพราย</td><td>ผ่องน้อยกว่าหน้านวลนาง</td></tr><tr><td>๐๒ งามพักตร์ผุดผ่องเพียง</td><td>จันทร์เพ็ญ</td></tr><tr><td>พักตร์ผ่องดั่งเดือนเห็น</td><td>ผ่องแผ้ว</td></tr><tr><td>จันทร์ผ่องส่องแสงเย็น</td><td>พรายพราว</td></tr><tr><td>ผ่องปานเดือนแก้ว</td><td>ก่องหล้าเลื่อนจันทร์</td></tr></table> (ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง: เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร) ๒. นักเรียนฝึกอ่านตามและครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับหลักการอ่านออกเสียงทำนองเสนาะว่ามีความแตกต่างจากการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองแบบธรรมดาอย่างไร ๓. ครูเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาการอ่านทำนองเสนาะประเภทภาพยี่ห้อโคลง ขั้นสอน ๑. นักเรียนอ่านใบความรู้ เรื่อง การอ่านทำนองเสนาะประเภทภาพยี่ห้อโคลง โดยใช้เวลาประมาณ ๕ นาที ๒. ครูสาธิตการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทภาพยี่ห้อโคลงด้วยทำนองเสนาะจากใบความรู้ให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนอ่านตามไปที่ละวรรค จากนั้นจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน ๑ รอบ ๓. นักเรียนจับคู่กัน กลับไปฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทภาพยี่ห้อโคลงด้วยทำนองเสนาะจากใบความรู้ให้เกิดความชำนาญแล้วมาสอบอ่านในช่วงเวลาว่างจากการเรียน	๐๑ งามพักตร์เพียงจันทร์เพ็ญ	พักตร์ผ่องเด่นเพียงเดือนฉาย	จันทร์ผ่องส่องแสงพราย	ผ่องน้อยกว่าหน้านวลนาง	๐๒ งามพักตร์ผุดผ่องเพียง	จันทร์เพ็ญ	พักตร์ผ่องดั่งเดือนเห็น	ผ่องแผ้ว	จันทร์ผ่องส่องแสงเย็น	พรายพราว	ผ่องปานเดือนแก้ว	ก่องหล้าเลื่อนจันทร์	
	๐๑ งามพักตร์เพียงจันทร์เพ็ญ	พักตร์ผ่องเด่นเพียงเดือนฉาย												
	จันทร์ผ่องส่องแสงพราย	ผ่องน้อยกว่าหน้านวลนาง												
	๐๒ งามพักตร์ผุดผ่องเพียง	จันทร์เพ็ญ												
	พักตร์ผ่องดั่งเดือนเห็น	ผ่องแผ้ว												
	จันทร์ผ่องส่องแสงเย็น	พรายพราว												
	ผ่องปานเดือนแก้ว	ก่องหล้าเลื่อนจันทร์												

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง (๒)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด	เวลา ๑ ชั่วโมง	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ประเภทกาพย์ห่อโคลง	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการอ่านออกเสียง บทร้อยกรองประเภทกาพย์ ห่อโคลงได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์ การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ประเภทกาพย์ห่อโคลงด้วยทำนอง เสนาะได้	ประเมินการอ่าน ออกเสียงบทร้อยกรอง	แบบประเมินการอ่าน ออกเสียงบทร้อยกรอง	ผ่านเกณฑ์ การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย ๖. มีจิตสาธารณะ ๗. มีมารยาทในการอ่าน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

**ใบความรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒**

◎ กระจกกระจิดเตี้ย เหมือนกวางอย่างตาหู่ ◎ กระจกกระจิดหน้า เดินร่อยเรียงามตรู เหมือนกวางอย่างตาหู่ มีเคี้ยวขวาน้อยซ้อย ◎ ยูงทองย่องเยื้องย่าง ปากหงอนอ่อนสำอาง ◎ ยูงทองย่องย่างเยื้อง รายรายฟ้ายเฟื่องหาง ปากหงอนอ่อนสำอาง รำเล่นเต้นงามหง้า ◎ หัวลิงหมากกลางลิง ลิงไต่กระไดลิง ◎ หัวลิงหมากเรียกไม้ ลางลิงหูลิงลิง ลิงไต่กระไดลิง ลิงโลดฉวยชมผู้	วิ่งเรี่ยเรี่ยนาเอ็นดู มีเขี้ยวน้อยสร้อยแนมสอง เอ็นดู กระจ้อย ตีนกีบ แนบข้างเคียงสอง รำรางช่างช่างฟ้ายหาง ช่างรำเล่นเต้นตามกัน รำฉวาง ฉืดหน้า ลายเลิศ ปีกป้องเป็นเพลง ต้นลางลิงแลหูลิง ลิงโลดคว่ำประสาสิง ลางลิง หลอกขู่ ลิงหม่ม ฉีกคว่ำประสาสิง
--	--

ที่มา: กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง หนังสือวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

ชื่อผู้ประเมิน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

หัวข้อประเมิน	๔	๓	๒	๑
๑. อักษรวิธี				
๒. น้ำเสียง				
๓. ความถูกต้องในการอ่าน				
๔. บุคลิกท่าทาง				
รวมคะแนนที่ได้				

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๑๐ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. อักษรวิธี	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ ถูกต้องทุกแห่ง	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๑-๒ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๓-๔ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๕ จุดขึ้นไป
๒. น้ำเสียงอารมณ์	เสียงดังชัดเจน มีความไพเราะกับ เนื้อเรื่องที่อ่าน	เสียงดังพอสมควร มีความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์เป็น ส่วนใหญ่	เสียงเบาขาด ความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์เป็น บางส่วน	เสียงเบาขาด ความไพเราะเพียง เล็กน้อย แต่ไม่ ค่อยเหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์
๓. ความถูกต้อง ในการอ่าน	การเว้นวรรคตอน จังหวะลีลา ถูกต้องสมบูรณ์	การเว้นวรรคตอน ผิด ๑ จุดจังหวะ ถูกต้อง แต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิด ๒ จุด จังหวะ ถูกต้องแต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิดมากกว่า ๓ จุด ขึ้นไป ขาดทั้ง จังหวะและลีลา
๔. บุคลิกท่าทาง	มีความเชื่อมั่น ท่าทางสัมพันธ์ กับเนื้อเรื่อง เหมาะสม แต่งกายเรียบร้อย	มีความเชื่อมั่น ท่าทางไม่สัมพันธ์ กับเนื้อเรื่อง แต่งกายเรียบร้อย	มีความเชื่อมั่น ลีลา ท่าทาง แต่งกาย ไม่เหมาะสม	ขาดความเชื่อมั่น

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙ - ๑๒	หมายถึง	ดี
คะแนน ๕ - ๘	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๔	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา ๑. ความหมายของการเขียนเรียงความ ๒. องค์ประกอบของการเขียนเรียงความ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายของการเขียนเรียงความได้ ๒. อธิบายองค์ประกอบของการเขียนเรียงความได้ ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนสรุปความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. นักเรียนอ่านตัวอย่างงานเขียน (เรียงความ เรื่อง ทำดีเพื่อพ่อ) ๒. ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนทราบหรือไม่ว่างานเขียนที่นักเรียนอ่านนั้นเป็นงานเขียนประเภทใด จากนั้นจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูสุ่มถามนักเรียนเกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความตามความหมายของนักเรียน ๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การเขียนเรียงความ (เฉพาะในส่วนของความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ) พร้อมทั้งครูอธิบายประกอบเพิ่มเติม ๓. ครูนำตัวอย่างเรียงความประมาณ ๒-๓ เรื่อง มาให้นักเรียนศึกษาถึงลักษณะขององค์ประกอบในการเขียนเรียงความแล้วร่วมกันสนทนา ๔. นักเรียนทำใบงานสรุปความหมายและองค์ประกอบของเรียงความ ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ ในประเด็นดังต่อไปนี้ - ความหมายของเรียงความ - องค์ประกอบของการเขียนเรียงความ	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ ๒. ใบงาน เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ ภาระงาน/ชิ้นงาน เขียนองค์ประกอบของเรียงความ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายการเขียนเรียงความได้ ๒. อธิบายองค์ประกอบของการเขียนเรียงความได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนสรุปความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความได้	ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียนเรียงความ

๑. ความหมายของเรียงความ

เรียงความ คือ การนำข้อความต่าง ๆ มาเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราวให้ถูกต้องตามรูปแบบ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิดของผู้เขียนให้ผู้อ่านรับทราบ

๒. องค์ประกอบของเรียงความ

เรียงความมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ ๓ ส่วน ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ดังนั้นเรียงความเรื่องหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยข้อความ ๓ ย่อหน้าเป็นอย่างน้อย

๒.๑ คำนำ

คำนำ คือ ข้อความต้นเรื่อง เพื่อนำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในเรื่องนั้นและติดตามเรื่องต่อไป มีใจความเพื่อเกริ่นและบอกแนวทางของเรื่องว่าจะเป็นไปในทำนองใด

คำนำที่ดี คือ คำนำที่บอกให้ผู้อ่านรู้ได้ทันทีว่าผู้เขียนเขียนเรื่องอะไร โดยต้องเขียนให้กระชับและรวดเร็ว เพื่กระตุ้นความสนใจผู้อ่าน นำเข้าเนื้อเรื่องทันที ซึ่งมีวิธีการขึ้นคำนำในหลายลักษณะ เช่น ขึ้นคำนำ ด้วยคำคม สุภาษิต หรือบทหรือกรอนที่สอดคล้องกับเรื่อง ดังตัวอย่างคำนำเรื่อง “การประหยัดพลังงาน”

“ป oplanันหายาก	ต้องลำบากออกเรือไป
ขนส่งจากแดนไกล	ใช้น้ำแข็งเปลืองน้ำมัน
แช่เย็นต้องใช้ไฟ	หุงต้มใช้แก๊สทั้งนั้น
พลังงานหมดสิ้นพลัน	ไอ้ลูกหลานจงจำดี”

จากบทหรือกรอนข้างต้นนี้ เราต้องหันมาสนใจ “การประหยัดพลังงาน” ให้มากขึ้น

๒.๒ เนื้อเรื่อง

เนื้อเรื่อง คือ สารสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง ทำหน้าที่ขยายความของเรื่อง จะมีกี่ย่อหน้าแล้วแต่ขนาดของเรื่องและทุกย่อหน้าต้องสัมพันธ์สอดคล้องกันกับชื่อเรื่องอย่างเป็นเอกภาพ ผู้เขียนต้องแสดงความรู้อย่างกว้างขวางและสมบูรณ์ตรงตามหัวเรื่องที่เขียน จะต้องเรียบเรียงเนื้อเรื่องไปตามลำดับของโครงเรื่อง

เนื้อเรื่องของเรียงความที่ดีต้อง “เอกภาพ” คือมีแนวคิดและจุดมุ่งหมายเดียวตลอดทั้งเรื่อง ให้ภาษาระดับเดียวกัน เป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด และมี “สัมพันธ์ภาพ” คือ เขียนให้สัมพันธ์กันตลอดตามโครงเรื่องที่วางไว้ ประการสุดท้ายต้องมี “สารัตถภาพ” คือ เขียนให้เห็นใจความสำคัญของเรื่องได้แจ่มแจ้งและมีเหตุผล เนื้อหาของเรียงความควรมีย่อหน้า แต่ละย่อหน้านั้นขึ้นอยู่กับเรียงความขนาดยาวหรือสั้น

๒.๒.๑ หลักการเขียนเนื้อเรื่อง

- เริ่มต้นให้น้ำหนัก ชวนให้คิด ชวนให้ติดตาม
- จัดลำดับเนื้อเรื่องให้ดีกว่าอะไรควรเขียนก่อน หลัง

- ใช้ประโยคที่ดี เหมาะสม ถูกต้องตามโครงสร้างของประโยค โดยประโยคต้องไม่สั้นหรือเยิ่นเย้อเกินไป
- ใช้สำนวนโวหารที่ดี เหมาะกับเรื่องที่เขียน และเขียนให้แจ่มแจ้งชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย
- ควรแยกเนื้อเรื่องออกเป็นย่อหน้า แต่ไม่ควรเกิน ๓ ย่อหน้า เพื่อให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้น
- การจบเนื้อเรื่องควรจบให้ประทับใจ และควรฝากข้อคิดไว้ให้ผู้อ่านได้ไตร่ตรองอย่างเหตุผลด้วย

๒.๓ สรุป

สรุป คือ การทิ้งท้ายเกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ สรุปที่ดีต้องกระชับ ตรงประเด็น ต้องสอดคล้องกับคำนำและเนื้อเรื่องทั้งหมด กลวิธีการเขียนบทสรุป มีดังนี้

- ผู้เขียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองลงไปได้
- อาจใช้สุภาษิต คำพังเพย หรือคำคมต่าง ๆ มาช่วยทำให้บทสรุปน่าสนใจมากยิ่งขึ้น
- อาจสรุปโดยทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านขบคิดอย่างมีเหตุผลก็ได้

๓. หลักการเขียนเรียงความ

๓.๑ การเลือกหัวข้อหรือชื่อเรื่อง

ในกรณีที่มีชื่อเรื่องกำหนดให้แล้ว ควรเลือกตามหลักการเลือกดังนี้

- เลือกเรื่องที่ผู้เขียนสนใจมากที่สุดและอยากเขียนมากที่สุด
- เลือกเรื่องที่ผู้เขียนมีความรู้และมีความชำนาญมากที่สุด
- เลือกเรื่องที่ผู้เขียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้สะดวกและครบถ้วนมากที่สุด
- เลือกเรื่องที่ผู้เขียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้กว้างขวางที่สุด

ในกรณีที่ผู้เขียนต้องการตั้งชื่อเรื่องเอง ควรปฏิบัติดังนี้

- ชื่อเรื่องต้องครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด
- ชื่อเรื่องต้องบ่งบอกใจความสำคัญของเรื่องได้ชัดเจน
- ชื่อเรื่องต้องกระชับ กะทัดรัด เข้าใจง่าย

๓.๒ การวางโครงเรื่อง

การเขียนเรียงความมีลักษณะเหมือนการสร้างบ้านที่ต้องเริ่มจากโครงก่อนแล้วจึงเติมรายละเอียดอื่น ๆ มิฉะนั้นจะทำให้เขียนยาก ขาดความเป็นระบบ เนื้อหาใจความอาจสับสนทำให้ผู้อื่นไม่เข้าใจเนื้อเรื่องได้ ลักษณะโครงเรื่องที่ดี มีดังนี้

- อยู่ภายในขอบข่ายของชื่อเรื่อง ไม่กล่าวออกนอกเรื่อง เพราะจะทำให้ผิดประเด็น ทำให้ใจความสำคัญไม่ชัดเจน
- มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมสาระสำคัญครบทุกข้อ
- มีความสมดุลสม่ำเสมอ คือ ทุกประเด็นควรมีความสำคัญเท่ากัน
- ความเป็นอิสระ คือ ทุกประเด็นควรมีความสำคัญเท่ากัน
- มีความต่อเนื่องกัน คือ เมื่อนำทุกประเด็นมาเรียงต่อกันจะต้องกลมกลืนและมีใจความสำคัญเดียวกัน

การเขียนโครงเรื่องเป็นการเตรียมข้อมูลไว้เพื่อนำมาเรียบเรียงเป็นเนื้อเรื่องที่สมบูรณ์ อาจเขียนเป็นข้อๆ ดังตัวอย่าง

โครงเรื่องเรียงความเรื่อง วันสงกรานต์

๑. ความเป็นมาของวันสงกรานต์ (วันสงกรานต์เป็นประเพณีของไทยที่มีมานาน)
๒. ความสำคัญของวันสงกรานต์ (เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย วันครอบครัว)
๓. กิจกรรมต่าง ๆ ในวันสงกรานต์ (ได้แก่ การสาดน้ำ การรดน้ำดำหัว การสรงน้ำพระ)
๔. ความสนุกสนานและข้อคิดที่ได้จากเทศกาลสงกรานต์

๔. ลักษณะของเรียงความที่ดี

๔.๑ มีเอกภาพ หมายความว่า เนื้อหาจะต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไม่กล่าวนอกเรื่อง ไม่ขึ้นอยู่กับการวางโครงเรื่อง

๔.๒ มีสัมพันธภาพ หมายความว่า เนื้อหาต้องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตลอดทั้งเรื่อง เกิดจากการจัดลำดับความคิดและการวางโครงเรื่องที่ดี และเกิดจากการเรียบเรียงย่อหน้าอย่างมีระเบียบ

๔.๓ มีสารัตถภาพ หมายความว่า เรียงความแต่ละเรียงจะต้องมีสาระสมบูรณ์ตลอดทั้งเรื่อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหาเกิดจากการวางโครงเรื่องที่ดี

.....

ตัวอย่างเรียงความ เรื่อง ทำดีเพื่อพ่อ

ความดีหน้าตาเป็นอย่างไร รูปร่างลักษณะเป็นแบบไหน มีตัวตนหรือไม่ฉันก็ไม่รู้ แต่ที่ฉันรู้ ฉันรู้ว่าความดีไม่เคยทำให้ใครเดือดร้อน ถ้าคุณไม่เชื่อคุณก็ลองสัมผัสดูสิ แล้วคุณจะรู้ว่าความสุขทางใจมันยิ่งใหญ่มหาศาลกว่าวัตถุที่มนุษย์ในปัจจุบันแก่งแย่งกันซะอีก

ภาพผู้ชายที่มีอยู่ทุกบ้าน ภาพที่ดูอบอุ่น ภาพที่ดูยิ่งใหญ่ ภาพที่ดูเหมือนว่าผู้ชายคนนี้เป็นห่วงเรา ภาพภาพนี้ตอนฉันเด็ก ๆ ยังไม่เข้าใจอะไร ฉันจะชอบว่าภาพใครเธอ ยายก็จะบอกฉันว่า นี่คือพ่อของแผ่นดิน พระองค์ทรงเป็นห่วงและดูแลปกนิกรพระองค์เสมอ ตั้งแต่นั้นมาฉันก็ทำความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสมอมา ฉันดีใจและภาคภูมิใจมากที่สุดที่ได้เกิดมาบนผืนแผ่นดินสยามผืนนี้ แผ่นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ แผ่นดินที่มีพ่อคอยดูแลลูกไม่เคยห่าง ทุกครั้งที่ฉันเห็นพระองค์ทรงงานหนัก พระองค์ไม่เคยย่อท้อ ทรงทำงานด้วยพระราชหฤทัยที่เต็มเปี่ยม ฉันปลาบปลื้มและจะทำดีเหมือนที่พ่อทำแม้จะต่างสถานะต่างชนชั้น แต่คนเราทุกคนก็ทำความดีได้ การทำความดีมิใช่ทำเป็นครั้ง ๆ แต่เราควรทำให้สม่ำเสมอ เพราะผลของความดีจะตอบแทนการกระทำของเราเอง คงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่าไม่รู้จักพระมหากษัตริย์แห่งสยาม ความดีของพระองค์แผ่ขยายไปทั่วโลก ทุกคนต่างสรรเสริญและยกย่องในความดีของพระองค์ พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ครองราชย์นานที่สุดในโลกและทรงงานหนักที่สุด และไม่ต้องบอกเลยว่าเป็นประชาชนของพระองค์รักและห่วงใยพระองค์ชنانไหน และสิ่งที่เราชาวไทยทุกคนจะทำดีเพื่อถวายในหลวงนั้น เราทุกคนสามารถทำได้ทุกคน แค่สิ่งที่เราทำเป็นประโยชน์และไม่เกิดโทษกับผู้อื่นก็เพียงพอ

ฉันเป็นคนไทยคนหนึ่งและเป็นลูกของพ่อ ฉันจะทำงานในหน้าที่ของฉันด้วยหัวใจ มิใช่ทำตามหน้าที่เท่านั้น แม้ว่าสิ่งที่ฉันทำอาจจะดูเล็กน้อยไม่ได้ยิ่งใหญ่อะไรมากมาย แต่ฉันก็ภูมิใจที่ได้ทำสิ่งที่พ่อทำ "ความดี" ทำให้คนเป็นคนดี ถ้าไม่เชื่อคุณก็ต้องทำแล้วคุณจะรู้จักกับความดีอย่างแน่นอน

นางสาววรรณิ์ สังธรรมรอด นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ ๑

ใบงาน เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ
 หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง นักเรียนสรุปความหมายและองค์ประกอบของเรียงความให้ถูกต้อง ครบถ้วน

๑. เรียงความ คือ.....

.....

.....

.....

๒. เรียงความมีองค์ประกอบสำคัญ.....ส่วน ได้แก่

๒.๑.....คือ.....

.....

.....

.....

๒.๒.....คือ.....

.....

.....

.....

๒.๓.....คือ.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนโครงเรื่อง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา หลักการเขียนเรียงความ - การตั้งชื่อเรื่อง/เลือกเรื่อง - การวางโครงเรื่อง จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายหลักการเขียนเรียงความได้ ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนโครงเรื่องได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบของเรียงความ ๒. ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้เนื้อหาเรียงความที่เราเขียนไม่วกวน จากนั้นจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ (เฉพาะในส่วนของการหลักการเขียนเรียงความ) ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงการเลือกเรื่อง การตั้งชื่อเรื่อง พร้อมทั้งการวางโครงเรื่อง และยกตัวอย่างให้นักเรียนศึกษา ๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันเลือกเรื่องและตั้งชื่อเรื่อง จากนั้นให้ช่วยกันวางโครงเรื่อง โดยใช้ผังความคิด ๔. ให้นักเรียนเขียนโครงเรื่องในใบงาน เรื่อง การวางโครงเรื่อง แล้วครูสุ่มนักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุป เรื่อง การเขียนเรียงความในประเด็นดังต่อไปนี้ - กลวิธีการเขียนเรียงความ - การเขียนโครงเรื่อง	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ ๒. ใบงาน เรื่อง การวางโครงเรื่อง ๓. ตัวอย่างการวางโครงเรื่อง ภาระงาน/ชิ้นงาน ฝึกการเลือกเรื่อง การตั้งชื่อเรื่อง และการวางโครงเรื่อง

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายกลวิธีการเขียนเรียงความได้ ๒. อธิบายหลักการเขียนโครงเรื่องได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนโครงเรื่องได้	ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่องการวางโครงเรื่อง	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนโครงเรื่องเรียงความ
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนโครงเรื่อง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หลักการเขียนโครงเรื่อง

การเขียนเรียงความมีลักษณะเหมือนการสร้างบ้านที่ต้องเริ่มจากโครงก่อนแล้วจึงเติมรายละเอียดอื่นๆ มิฉะนั้นจะทำให้เขียนยาก ขาดความเป็นระบบ เนื้อหาใจความอาจสับสนทำให้ผู้อื่นไม่เข้าใจเนื้อเรื่องได้ ลักษณะโครงเรื่องที่ดี มีดังนี้

- อยู่ภายในขอบข่ายของชื่อเรื่อง ไม่กล่าวออกนอกเรื่อง เพราะจะทำให้ผิดประเด็น ทำให้ใจความสำคัญไม่ชัดเจน

- มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมสาระสำคัญครบทุกข้อ
- มีความสมดุลสม่ำเสมอ คือ ทุกประเด็นควรมีความสำคัญเท่ากัน
- ความเป็นอิสระ คือ ทุกประเด็นควรมีความสำคัญเท่ากัน
- มีความต่อเนื่องกัน คือ เมื่อนำทุกประเด็นมาเรียงต่อกันจะต้องกลมกลืนและมีใจความสำคัญ

เดียวกัน

การเขียนโครงเรื่องเป็นการเตรียมข้อมูลไว้เพื่อนำมาเรียบเรียงเป็นเนื้อเรื่องที่สมบูรณ์ อาจเขียนเป็นข้อๆ ดังตัวอย่าง

โครงเรื่องเรียงความเรื่อง วันสงกรานต์

๑. ความเป็นมาของวันสงกรานต์ (วันสงกรานต์เป็นประเพณีของไทยที่มีมานาน)
๒. ความสำคัญของวันสงกรานต์ (เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย วันครอบครัว)
๓. กิจกรรมต่าง ๆ ในวันสงกรานต์ (ได้แก่ การสาดน้ำ การรดน้ำดำหัว การสรงน้ำพระ การปล่อย

ปลา)

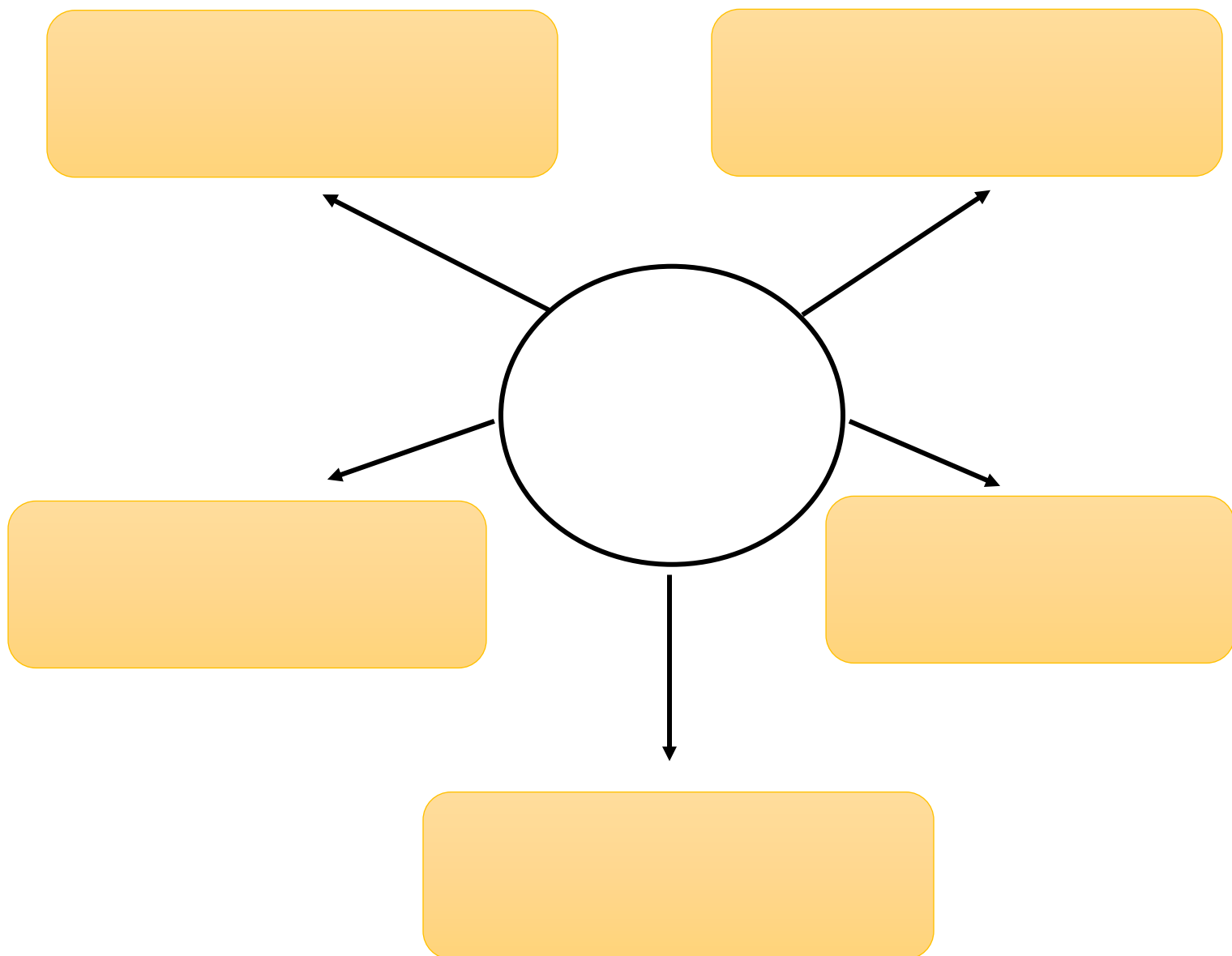
๔. ความสนุกสนานและข้อคิดที่ได้จากเทศกาลสงกรานต์

ใบงาน เรื่อง การเขียนโครงเรื่องของเรียงความ
 หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนโครงเรื่อง
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง นักเรียนเขียนโครงเรื่องเรียงความที่มีเนื้อเกี่ยวกับประสบการณ์ให้ถูกต้อง เหมาะสม

โครงเรื่อง

เรียงความเรื่อง.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนคำนำ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา การเขียนคำนำของเรียงความ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายวิธีการเขียนคำนำได้ ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนคำนำของเรียงความได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำตัวอย่างคำนำของเรียงความเรื่องต่าง ๆ มาให้นักเรียนอ่านและสังเกตร่วมกัน จากนั้นจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนคำนำเรียงความ พร้อมทั้งครูอธิบายประกอบเพิ่มเติม ๒. ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างว่าการเขียนคำนำในเรียงความนั้นควรมีรูปแบบใดบ้าง ๓. นักเรียนฝึกเขียนคำนำตามตัวอย่างที่ครูกำหนดให้ โดยใช้การศึกษาค้นคว้าด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต เอกสาร ตำราประกอบได้ (อาจทำกิจกรรมเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล) ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การเขียนคำนำในเรียงความ	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนคำนำ ๒. ใบงาน เรื่อง การเขียนคำนำ ภาระงาน/ชิ้นงาน การเขียนคำนำของเรียงความ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายลักษณะของเรียงความ ที่ดีได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนเรียงความได้	ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง การเขียน คำนำในเรียงความ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนคำนำเรียงความ
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนคำนำ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียนคำนำเรียงความ

ความหมายของคำนำ

คำนำ คือ ย่อหน้าแรกของเรียงความ มีความยาวไม่มากนัก อาจประมาณ ๓ – ๕ บรรทัด คำนำทำหน้าที่เปิดเรื่องหรือนำเรื่อง เพื่อเกริ่นให้ผู้อ่านทราบว่า จะได้อ่านเรียงความในแนวใด คำนำจึงมีความสำคัญมาก เพราะนอกจากจะบอกแนวของเรื่องแล้ว ยังต้องเรียกความสนใจของผู้อ่าน ให้อยากอ่านเนื้อเรื่องของเรียงความด้วย

วิธีเขียนคำนำเรียงความ

การขึ้นต้นคำนำของเรียงความต้องเรียกความสนใจจากผู้อ่าน ดังนั้นจึงอาจจะขึ้นต้นด้วย สำนวน สุภาษิต คำขวัญ เพลง บทร้อยกรอง คำพูดของบุคคลสำคัญ การให้ความหมาย หรือให้คำจำกัดความ หรือประโยคที่สามารถกระแทกใจผู้อ่านได้ ทั้งนี้ ข้อความที่เลือกมาใช้ในการนำเรื่องนั้นต้องเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่องของเรียงความ และเนื้อหาของคำนำต้องบอกแนวของเรื่องด้วย

ตัวอย่าง คำนำที่นำเรื่องด้วยวิธีต่าง ๆ

๑. นำเรื่องด้วยประโยคที่เรียกความสนใจ

เรียงความเรื่อง เราคนไทย...จะช่วยชาติอย่างไรในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ

ประเทศไทยเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ค่าเงินบาทลดลง ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น สถาบันการเงินหลายแห่งถูกปิด การลงทุนภาคเอกชนล้มละลาย ต่างชาติไม่กล้ามาลงทุนเพราะขาดความเชื่อมั่น เกิดปัญหาคนว่างงาน ปัญหาสังคม เราคนไทยต่างได้รับความเดือดร้อนจากผลพวงของภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วกัน ภาวะเช่นนี้ ภาครัฐ เอกชนและเราคนไทยต้องร่วมมือร่วมใจกันฝ่าฟันอุปสรรค ด้วยความเชื่อมั่นว่าเราคนไทยช่วยชาติพ้นวิกฤตการณ์นี้ได้

ข้อสังเกต

๑. คำนำนี้ไม่ยาวเกินไป
๒. นำเรื่องด้วยประโยคที่เรียกความสนใจได้ เพราะกล่าวว่า “ประเทศไทยเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ” ประโยคนี้สามารถเร้าใจผู้อ่านได้ เพราะคำว่า “วิกฤต” แปลว่า ร้ายแรง
๓. ข้อความของคำนำ ทำให้อ่านทราบว่า จะได้อ่านเรื่องราวเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ เป็นการบอกแนวของเรื่อง

๒. นำเรื่องด้วยคำขวัญ

เรียงความเรื่อง ศรีสัชนาลัยบ้านเรา

“ประเพณีลือก้อง ทองโบราณ ย่านผ้าซิ่น ถิ่นมรดกโลก” เป็นคำขวัญประจำอำเภอศรีสัชนาลัย คำขวัญนี้กล่าวถึงสิ่งดี ๆ ของอำเภอศรีสัชนาลัย ซึ่งเป็นอำเภอที่มีชื่อไพเราะไม่น้อยหน้าชื่ออำเภอใด ๆ และสำหรับฉันแล้วยิ่งไพเราะ เพราะศรีสัชนาลัยคือบ้านของเรา

ข้อสังเกต

๑. คำนำนี้ไม่ยาวเกินไป
๒. นำเรื่องด้วยคำขวัญ และเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง
๓. ข้อความของคำนำสามารถทำให้ผู้อ่านได้ทราบว่า จะได้อ่านเรื่องเกี่ยวกับอำเภอศรีสัชนาลัย เป็นการบอกแนวของเรื่อง
๓. นำด้วยบทเพลง

เรียงความเรื่อง พ่อของฉัน

“ใครหนอรักเราเท่าชีวิต ใครหนอปรานีไม่มีเสื่อมคลาย ใครหนอรักเราใช้เพียงรูปกายรักเขาไม่หน่าย มิตินทำลาย ใครหนอ” ฉันฟังเพลงนี้มาตั้งแต่เด็ก ตั้งแต่ฉันยังพูดไม่ได้ คุณแม่ร้องให้ฉันฟังและทุกครั้งท่านจะถามฉันว่า ใครหนอรักฉันมากที่สุด ฉันจะตอบว่า “คุณแม่ คุณพ่อ” ตามเนื้อเพลงที่ได้ฟัง และฉันก็รับรู้ด้วยความรู้สึกที่แท้จริงว่า นอกจากคุณแม่แล้ว ยังมีคุณพ่อก็รักฉันอย่างจริงใจตลอดมา

ข้อสังเกต

๑. คำนำนี้ไม่ยาวเกินไป
๒. นำเรื่องด้วย บทเพลง “ใครหนอ” ซึ่งเป็นบทเพลงที่รู้จักกันแพร่หลาย
๓. ข้อความของคำนำ ทำให้ผู้อ่านทราบว่า จะได้อ่านเกี่ยวกับเรื่องพ่อของผู้เขียน เป็นการบอกแนวของเรื่อง
๔. นำด้วยการให้ความหมายหรือให้คำจำกัดความ

เรียงความเรื่อง พ่อของฉัน

“พ่อ คือ พรหมของลูก” คำกล่าวนี้นหลายคนอาจตีความหมายว่า พ่อ คือบุคคลที่ควรยกย่อง บูชาดุจพระพรหม แต่อีกความหมายหนึ่ง อาจหมายถึง พ่อ คือบุคคลที่มีพรหมวิหารสี่ตามหลักของพุทธศาสนา คือ มีความเมตตา กรุณา มุติตา และอุเบกขา แต่จะตีความหมายใดก็ตาม เราทุกคน ต้องยอมรับความจริงว่า พ่อ คือ บุคคลสำคัญในครอบครัวที่เป็นเสาหลักในการทำให้ครอบครัวมั่นคงนั่นเอง

ข้อสังเกต

๑. คำนำนี้ไม่ยาวเกินไป
๒. นำเรื่องด้วยการบอกความหมายหรือให้คำจำกัดความของคำว่า “พ่อ” ซึ่งเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง
๓. ข้อความของคำนำ ทำให้ผู้อ่านทราบว่า จะได้อ่านเรียงความเกี่ยวกับ “พ่อ” เป็นการบอกแนวของเรื่อง

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features multiple horizontal rows, each consisting of two parallel dashed lines. These rows are evenly spaced across the entire page, providing a guide for handwriting practice. The background is white, and there are no margins or additional markings present.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนเนื้อเรื่อง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา การเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายวิธีการเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความได้ ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนเนื้อเรื่องในเรียงความได้ถูกต้อง ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูยกประเด็น “ศิลปวัฒนธรรมไทย” บนกระดานแล้วให้นักเรียนช่วยกันเขียนแผนผังความคิดจากนั้นจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ พร้อมทั้งครูอธิบายประกอบเพิ่มเติม ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ กลวิธีหรือแนวทางที่ใช้ในการเขียนเรียงความ ๓. นักเรียนนำโครงเรื่องที่ได้เขียนในชั่วโมงที่ผ่านมาฝึกการเขียนเนื้อเรื่อง พร้อมครูให้คำปรึกษาในการเขียน ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การเขียน เนื้อเรื่องในเรียงความ	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ ๒. ใบงาน เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ ภาระงาน/ชิ้นงาน การเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายวิธีการเขียน เนื้อเรื่องในเรียงความได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ ได้ถูกต้อง	ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่อง ในเรียงความ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ คุณภาพระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนเนื้อเรื่อง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เนื้อเรื่อง

เนื้อเรื่อง คือ สารสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง ทำหน้าที่ขยายความของเรื่อง จะมีก็ย่อหน้าแล้วแต่ขนาดของเรื่องและทุกย่อหน้าต้องสัมพันธ์สอดคล้องกันกับชื่อเรื่องอย่างเป็นเอกภาพ ผู้เขียนต้องแสดงความรู้อย่างกว้างขวางและสมบูรณ์ตรงตามหัวเรื่องที่เขียน จะต้องเรียบเรียงเนื้อเรื่องไปตามลำดับของโครงเรื่อง

เนื้อเรื่องของเรียงความที่ดีต้อง “เอกภาพ” คือมีแนวคิดและจุดมุ่งหมายเดียวตลอดทั้งเรื่อง ให้ภาษาระดับเดียวกัน เป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด และมี “สัมพันธ์ภาพ” คือ เขียนให้สัมพันธ์กันตลอดตามโครงเรื่องที่วางไว้ ประการสุดท้ายต้องมี “สารัตถภาพ” คือ เขียนให้เน้นใจความสำคัญของเรื่องได้แจ่มแจ้งและมีเหตุผล เนื้อหาของเรียงความควรมีย่อหน้า แต่ละย่อหน้านั้นขึ้นอยู่กับเรียงความขนาดยาวหรือสั้น

หลักการเขียนเนื้อเรื่อง

- เริ่มต้นให้มีน้ำหนักร ขวนให้คิด ขวนให้ติดตาม
- จัดลำดับเนื้อเรื่องให้ดีกว่าอะไรควรเขียนก่อน หลัง
- ใช้ประโยคที่ดี เหมาะสม ถูกต้องตามโครงสร้างของประโยค โดยประโยคต้องไม่สั้น หรือเยิ่นเย้อเกินไป
- ใช้สำนวนโวหารที่ดี เหมาะกับเรื่องที่เขียน และเขียนให้แจ่มแจ้งชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย
- ควรแยกเนื้อเรื่องออกเป็นย่อหน้า แต่ไม่ควรเกิน ๓ ย่อหน้า เพื่อให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้น
- การจบเนื้อเรื่องควรจบให้ประทับใจ และควรฝากข้อคิดไว้ให้ผู้อ่านได้ไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลด้วย

ลักษณะของเรียงความที่ดี

มีเอกภาพ หมายความว่า เนื้อหาจะต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไม่กล่าวนอกเรื่อง ไม่ขึ้นอยู่กับการวางโครงเรื่อง

มีสัมพันธ์ภาพ หมายความว่า เนื้อหาต้องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตลอดทั้งเรื่อง เกิดจากการจัดลำดับความคิดและการวางโครงเรื่องที่ดี และเกิดจากการเรียบเรียงย่อหน้าอย่างมีระเบียบ

มีสารัตถภาพ หมายความว่า เรียงความแต่ละเรียงจะต้องมีสาระสมบูรณ์ตลอดทั้งเรื่อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหาเกิดจากการวางโครงเรื่องที่ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา ๑. องค์ประกอบของเรียงความ - ฝึกเขียนสรุป ๒. การเขียนเรียงความ ๓. การคัดลายมือ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายวิธีการเขียนเรียงความได้ ๒. มีมารยาทในการเขียน ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. เขียนเรียงความได้ ๒. การคัดลายมือ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูร่วมกันสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับองค์ประกอบของเรียงความทั้งหมดที่ได้เรียนรู้ในชั่วโมงที่ผ่านมา ๒. ครูตั้งประเด็นการเขียนสรุปของรายงานแล้วเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูยกตัวอย่างการเขียนเรียงความ: การเขียนสรุปแบบต่าง ๆ ให้นักเรียนสังเกต ๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ:การเขียนสรุป ๓. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๓ คน ช่วยกันฝึกสรุปจากเรียงความหรือข้อความ บทอ่านสั้น ๆ ที่ครูแจกให้ ลงในใบงานเรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป ๔. ครูมอบหมายชิ้นงานให้นักเรียนเขียนเรียงความในประเด็น “ท้องถิ่นของฉัน” (ตั้งชื่อเรื่องเอง) ลงในใบงาน เรื่อง การเขียนเรียงความด้วยลายมือที่สวยงาม สะอาด เรียบร้อย ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ ในประเด็นดังต่อไปนี้ - ความหมายของการเขียนเรียงความ - องค์ประกอบของการเขียนเรียงความ	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป ๒. ใบงาน เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป ๓. ตัวอย่างของเรียงความในส่วนของสรุป ภาระงาน/ชิ้นงาน เขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์ด้วยลายมือที่สวยงาม สะอาด เรียบร้อย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
	- การเขียนเรียงความ: การเขียนคำนำ - การเขียนเรียงความ: การเขียนเนื้อเรื่อง - การเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายวิธีการเขียนเรียงความได้ ๒. มีมารยาทในการเขียน	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. เขียนเรียงความได้ ๒. การคัดลายมือ	ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สรุป

สรุป คือ การทิ้งท้ายเกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ สรุปที่ดีต้องกระชับ ตรงประเด็น ต้องสอดคล้องกับคำนำและเนื้อเรื่องทั้งหมด กลวิธีการเขียนบทสรุป มีดังนี้

- ผู้เขียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองลงไปได้
- อาจใช้สุภาษิต คำพังเพย หรือคำคมต่าง ๆ มาช่วยทำให้บทสรุปน่าสนใจมากยิ่งขึ้น
- อาจสรุปโดยทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านขบคิดอย่างมีเหตุผลก็ได้

ตัวอย่างการเขียนสรุป

เรียงความเรื่อง "พ่อหลวง ของปวงชน" โดย เด็กหญิงณัฐริดา ไทรงามเอี่ยม ป.๖/๓

ในหลวงท่านทรงทำเพื่อเราตั้งมากมายโดยไม่หวังผลตอบแทน ท่านเพียงอยากเห็นทุกคนเป็นคนดี ท่านก็สุขใจ ดังนั้น เราควรทำดีเพื่อตอบแทนท่านให้มากที่สุด ทำตามหลักคำสอนของท่าน รู้จักการพอเพียง การอดออม ปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ประเทศชาติให้ท่านสบายใจ ให้ท่านหายเหนื่อยจากการทำงาน หายเมื่อยจากการเยี่ยมประชาชน หายเปลียจากการอดนอนเพราะทรงทำงาน เพราะท่านคือพระมหากษัตริย์ในดวงใจและเป็นพ่อหลวงของปวงชน

เรียงความเรื่อง "ทำไมเราจึงรัก พระเจ้าอยู่หัว" โดย นางสาวปวีณา อินทะปัญญา ได้รับรางวัลที่ ๒

ภูมิใจและดีใจที่เกิดมาเป็นลูกของพ่อหลวง สิ่งทีลูกจะตอบแทนให้พ่อ มันคงเทียบเท่ากับสิ่งที่พ่อทำให้ลูกไม่ได้ แต่ลูกคนนี้ขอสัญญาว่าจะเป็น "คนดี" ให้พ่อภูมิใจ จะเดินตามเส้นทางของพ่อ และลูกจะขอเป็นข้าฯ ฝ่าพระบาทของพ่อทุกชาติไป วันนี้สิ่งที่ลูกอยากบอกพ่อก็คือ "ถึงพ่อจะไม่เคยบอกเคยสอนให้รักพ่อ แต่ลูกก็รักพ่อสุดหัวใจของลูกจริง ๆ พ่อ"

เรียงความเรื่อง "หนังสือคือชีวิต" ด.ช. กิตติกร สุขสกุล ชั้น ม. ๒
โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ

หนังสือถ้าวางอยู่กับที่เฉย ๆ ไม่มีใครสนใจหรือหยิบไปอ่าน คุณค่าของมันก็ลดลง แม้ว่าผู้ประพันธ์จะบรรจงสรรค์สร้างหนังสือออกมาดีแค่ไหนแต่ถ้าไร้คนอ่านก็ไร้ค่า หนังสือแต่ละหน้าตัวอักษรแต่ละตัวที่ถูกกลั่นกรองแล้วเรียบเรียงออกมาจากความคิด ผ่านปลายปากกาของผู้เขียนบอกอะไรหลายสิ่งหลายอย่างให้ผู้อ่านได้ทราบ อาจจะเป็นประสบการณ์ชีวิตทั้งชีวิตของผู้เขียนถ่ายทอดออกมาเป็นหนังสือนั่นก็หมายถึงหนังสือคือชีวิตของผู้เขียนและผู้อ่านที่สื่อสัมพันธ์ถึงกันโดยใช้หนังสือเป็นสื่อกลาง ดังนั้น เมื่อหนังสือคือชีวิตของเรา เราก็ควรถนอมรักษาและแสวงหาคูณค่าจากชีวิตของเราให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เรียงความ เรื่อง “แม่ของแผ่นดิน” โดยนางสาวรุ่งนภา รูปหอม ม.๔/๒
โรงเรียนนาโบสถ์พิทยาคม จังหวัดตาก ได้รับรางวัลชนะเลิศ

ความรักความเอื้ออาทรที่แม่คนหนึ่งได้มอบให้ลูกหลายสืบล้านคนอย่างเท่าเทียมไม่เอนเอียง ปลื้มปิติยินดีกับลูกที่ประสบความสำเร็จและพยายามบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ลูก ๆ ที่ยังได้รับความทุกข์ยากด้วยพระราชอัจริยาภาพอันปราดเปรื่อง ดังสายฝนที่โปรยความชุ่มชื้นให้แก่แผ่นดินที่แห้งแล้งให้กลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง พระองค์ทรงเป็น "แม่หลวง" เป็น "แม่ของแผ่นดิน" ที่ลูก ๆ กว่าหกสิบล้านคนเคารพรักและภักดีอย่างไม่มีวันเสื่อมคลายไปจากหัวใจของชาวไทยทุกดวง

"ซาบซึ้งใน พระองค์ ทรงก่อเกิด
ใต้จดเหนือ เสด็จเยือน เลื่อนทุกซึ้ง
เคยกันดาร พลันชื่นฉ่ำ คลายล้าเคียด
พระทรงเป็น "แม่หลวง" ของปวงชน"

ตัวอย่างบทอ่าน บทความขนาดสั้น

ปลา

ประเทศไทย มีภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้เป็นอาหารประเทศหนึ่งในโลก นับตั้งแต่โบราณกาลตลอดมา ประเทศของเรามีผักปลาและอาหารอย่างบริบูรณ์ จะเห็นได้จากข้อความที่ว่า "ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว" ซึ่งปรากฏบนศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ในสมัยเจ็ดร้อยปีที่ผ่านมา คนไทยส่วนใหญ่ซึ่งเป็นชาวไร่ว่านักก็เป็นชาวประมงโดยปริยาย จับปลาในแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ฯลฯ เพื่อใช้บริโภคกันในครอบครัว ส่วนที่เหลือก็นำไปแลกเปลี่ยนหรือขาย ส่วนประชาชนซึ่งอยู่ตามจังหวัดชายทะเล ๒๓ จังหวัดของประเทศของเรา ส่วนใหญ่ยังดำรงชีพอยู่ด้วยการทำการประมง เมื่อ ๖๐ ปีก่อน การประมงทะเลของประเทศเราเป็นการประมงแบบชายฝั่ง ชาวประมงจับปลาด้วยเครื่องมือประจำที่ชนิดต่าง ๆ เช่น ลอบ โพงพาง หรือ โป๊ะ เป็นต้น ปัจจุบันก็ได้มีการใช้วนลากทำการประมงในทะเล ทำให้กิจการประมงของประเทศเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้บังเกิดผลดีแก่เศรษฐกิจของประเทศของเรา ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าทรัพยากรสัตว์น้ำโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปลา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศของเรา

อย่างไรก็ตาม ความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีของประเทศและการเพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็วของประชากรของประเทศของเรา ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีผลกระทบกระเทือนต่อความเป็นอยู่ของปลาหลายชนิด การสร้างเขื่อนกั้นลำน้ำทำให้พื้นที่ได้เขื่อนซึ่งเคยเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมถึงในฤดูน้ำหลาก และเป็นเขตที่ปลาน้ำจืดหลายชนิด ชอบตามน้ำขึ้นไปวางไข่และหาอาหารกิน ลดลงอย่างมากมาย เป็นเหตุให้พวกปลาเหล่านั้นหลายชนิดมีขนาดเล็กลง ปลาบางชนิดเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพที่อยู่อาศัยก็เริ่มมีจำนวนลดลงเรื่อย ๆ จนเหลือน้อยมาก แหล่งน้ำหลายแหล่งต้นเหตุนั้นเนื่องจากประชาชนบุกรุกเข้าไปอยู่อาศัยและทำเป็นที่เพาะปลูกหากิน ทำให้บริเวณเหล่านี้มีสภาพไม่เหมาะสมที่จะเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำหลายชนิด นอกจากนี้ในแม่น้ำลำคลองใกล้ตัวเมืองที่มีประชาชนอยู่อย่างหนาแน่นและมีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น น้ำสะอาดจะค่อย ๆ เปลี่ยนสภาพเป็นน้ำเสีย ปลาและสัตว์น้ำส่วนใหญ่ก็ไม่สามารถจะอยู่อาศัยต่อไปได้

สารานุกรมไทย สำหรับเยาวชน เล่มที่ ๑

ยาเสพติด

มนุษย์เราสามารถใช้สิ่งต่าง ๆ เป็นยารักษาโรค ทั้งที่ได้จากธรรมชาติ เช่น จากพืช สัตว์ หรือแร่ธาตุต่าง ๆ และที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเอง ในการบรรเทาอาการหรือรักษาโรคให้หายนั้น ยาเหล่านี้อาจออกฤทธิ์ต่อร่างกายหรือต่อจิตใจก็ได้ ยาที่มีฤทธิ์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อจิตประสาท อาจเป็นการกระตุ้น ทำให้รู้สึกเร้าเรงเบิกบาน ไม่ง่วง หรือเป็นการกด ทำให้รู้สึกสงบ ไม่กระวนกระวาย และสบายใจ หรือเป็นยาที่ทำให้รู้สึกเมา หรือ เกิดประสาทหลอน การรับรู้ต่าง ๆ และความนึกคิดผิดไปจากความเป็นจริง วัตถุที่มีฤทธิ์แบบนี้ เรียกว่า "วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท"

มนุษย์เรายังได้นำวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท มาใช้โดยมีเป้าหมายอื่นที่ไม่ใช่การรักษาโรค เช่น ใช้ในทางสังคมเพื่อให้เกิดความรื่นเริง หรือใช้ในการหนีจากความกดดันทางจิตใจต่าง ๆ หรือใช้ในพิธีกรรมบางอย่าง เป็นต้น การที่นักเรียนหรือคนขับรถ ใช้ยากระตุ้นเพื่อให้ไม่ง่วง สามารถดูหนังสือหรือขับรถกลางคืนได้ หรือการที่ผู้ที่ทำงานหนักแล้วใช้ยาแก้ปวด หรือยากดประสาทช่วยให้อดทนและลืมความทุกข์ยาก หรือการที่เยาวชนมั่วสุมกัน แล้วทดลองใช้ยาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้สึกแปลก ๆ ไป หรือเพื่อให้เข้าพวกพ้องได้ ถือว่าเป็นการใช้ยาในทางที่ผิด เพราะการกระทำดังกล่าวนี้ จะเกิดผลเสียต่อร่างกาย จิตใจ ตลอดจนจนถึงสังคม

หากใช้ยาแก้ปวดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทเป็นประจำแล้วจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในร่างกายหรือจิตใจของผู้ที่ใช้ เป็นผลให้ผู้นั้น อยากรจะได้รับหรือจำเป็นต้องได้รับสารนั้นอยู่เป็นอาจิม สภาพดังกล่าวนี้เรียกว่า การเสพติด และสารที่มีฤทธิ์ทำให้เกิดการเสพติดได้ เรียกว่า สารเสพติด หรือยาเสพติด

เบียร์ เหล้า และบุหรี่ สามารถทำให้ผู้ใช้ติดได้ จึงนับได้ว่าเป็นยาเสพติด แต่สารเสพติดเหล่านี้เป็นที่ยอมรับของสังคม และใช้กันอยู่โดยทั่วไป หากใช้ภายในขอบเขตก็ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคม แม้ว่าผู้ที่ติดบุหรี่ จะเสียเงินไปไม่น้อย และบุหรี่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ เช่น ทำให้เกิดโรคหลอดโลหิตตีบและตันและเกิดมะเร็งของปอด ส่วนผู้ติดเหล้าอาจเกิดปัญหามากกว่า เช่น ปัญหาในการทำงาน ปัญหาครอบครัว และปัญหาสังคม ยิ่งเป็นคนที่ติดจนอมแงมแล้ว ยิ่งเป็นปัญหามาก อันตรายต่อร่างกายก็มีไม่น้อย ทั้งการเกิดตับแข็ง ประสาทเสื่อม และสมองเสื่อม เป็นต้น

บายศรี

บายศรีมีลักษณะคล้ายกระทงลอยน้ำในเทศกาลลอยกระทงของภาคกลาง เป็นสิ่งที่ทำขึ้นสำหรับใช้ในพิธีสังเวยเทวดาและพิธีทำขวัญ ทั้งในพิธีของหลวงและพิธีของราษฎร ทำด้วยใบตองม้วนเป็น กรวยแหลมใส่ข้าวสุกอัดแน่นเต็มกรวย แล้วคว่ำกรวยตั้งไว้ในภาชนะ เช่น พานเงิน พานทอง มีไม้เสียบไขต์มให้ตั้งไว้บนปลายกรวย เจึงกรวยแต่ละต้นมีส่วนประกอบโดยรอบทำด้วยใบตองม้วน เป็นกรวยเล็ก ๆ จับซ้อนเป็นต้นบายศรี ปลายกรวยเสียบดอกไม้และใส่อาหารคาว-หวาน ใช้ในพิธีสังเวยบูชาเทวดา พิธีทำขวัญทั้งในพิธีของหลวงและพิธีของราษฎร

ในสมัยอยุธยา มีหลักฐานชัดเจนเกี่ยวกับบายศรี เช่น มีคำว่า "บายศรี" ในวรรณคดีเรื่องมหาชาติคำหลวง กัณฑ์มหาราช และที่บานประตูตุลารัตนน้ำ ศิลปะอยุธยา ก็ปรากฏเรื่องราวเกี่ยวกับบายศรีเช่นกัน จึงยืนยันได้ว่าบายศรีมีใช้กันในสมัยอยุธยาแล้ว และสืบเนื่องต่อมาจนถึงปัจจุบัน

ในปัจจุบัน คนไทยมีความเชื่อและนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ รวมทั้งเทพเจ้าในลัทธิต่าง ๆ กันอย่างกว้างขวาง และมีศรัทธาว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเทพเจ้าที่ตนนับถือนั้นจะสามารถบันดาลให้มีความสุข ความเจริญรุ่งเรืองและประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ดังนั้น ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า คนไทยนับถือเทพเจ้าบนสรวงสวรรค์ที่ตลอดจนเทวดาอารักษ์และสมมติเทพที่เป็นสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชในอดีตของไทยหลายพระองค์ ผู้ที่นับถือศรัทธาเทพเจ้าองค์ใดก็สักการะเทพเจ้าองค์นั้น ตามความเชื่อในลัทธิของตน ในบรรดาเทพเจ้าเหล่านั้นจะมีเทพเจ้าชั้นสูงของพราหมณ์รวมอยู่ด้วยหลายองค์ ผู้ที่สืบเชื้อสายจากพราหมณ์ หรือผู้ที่เชื่อว่าสามารถสื่อสารกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้ มักจัดทำบายศรีเป็นเครื่องสักการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนนับถือ ประกอบกับบายศรีเป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากพราหมณ์โดยตรง ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการบวงสรวงสังเวย สักการะ หรือไหว้ครูประจำปี เพื่อขอความเป็นสิริสวัสดิมงคลแก่ตน จึงมักนำบายศรีไปเป็นเครื่องบูชา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปจากบทอ่านที่กำหนดให้

[illegible]

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรียงความในประเด็น “ห้องถิ่นของฉัน” โดยตั้งชื่อเรื่อง และเขียนเรียงความตามรูปแบบที่ถูกต้อง ด้วยลายมือที่สวยงาม สะอาด และเป็นระเบียบ

This image shows a full page of a document template designed for handwritten notes or essays. It features approximately 28 evenly spaced, thin grey horizontal lines across the entire width of the page. The margins are consistent on all sides, providing a clear area for writing. There are no pre-printed questions, headings, or other markings on the page.

แบบประเมินการเขียนเรียงความ

ชื่อ.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

หัวข้อประเมิน	๕	๔	๓	๒	๑
๑. การตั้งชื่อเรื่อง					
๒. การเขียนคำนำ					
๓. การเขียนเนื้อเรื่อง					
๔. การเขียนสรุป					
๕. การใช้ภาษา					
๖. การเขียนสะกดคำ					
รวมคะแนนที่ได้					

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๑๐ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๕	หมายถึง	ดีเยี่ยม
๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	๕	๔	๓	๒	๑
๑. การตั้งชื่อเรื่อง			ตั้งชื่อเรื่องได้ ครอบคลุมทุกข้อ สอดคล้องกับ ประเด็น มี ความคิด สร้างสรรค์ และ น่าสนใจ สามารถ สื่อความหมายได้ ชัดเจน	ตั้งชื่อเรื่อง ได้สอดคล้องกับ ประเด็น และ สามารถสื่อ ความหมายได้	ไม่ตั้งชื่อเรื่องใหม่ หรือชื่อเรื่องที่ ตั้งขึ้นไม่สะท้อน ประเด็นของเรื่อง
๒. การเขียนคำนำ			เขียนคำนำได้ ครอบคลุมทุกข้อ ดังนี้ ๑. เปิดประเด็น เร้าใจให้เกิด ความรู้สึกรอยากรู้ อ่าน ๒. เนื้อหา สอดคล้องกับภาพ และชื่อเรื่อง ๓. ใช้ภาษา ประณีตชวนอ่าน เช่น มีคำคม สำนวนสุภาพ เหตุการณ์ที่ เกี่ยวข้อง หรือ บทกลอนที่ ไพเราะ	เขียนคำนำ ได้ครอบคลุม ๒ ข้อ	เขียนคำนำ ได้ครอบคลุม ๑ ข้อ หรือไม่ เข้าประเด็น

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	๕	๔	๓	๒	๑
๓. การเขียน เนื้อเรื่อง	เขียนเนื้อเรื่องได้ ครอบคลุมทุกข้อ ดังนี้ ๑. เนื้อเรื่อง สอดคล้องกับ ประเด็น ๒. การดำเนิน เรื่องมีเนื้อหาไป ในทิศทางเดียวกัน กับชื่อเรื่องและ ประเด็น ๓. มีเนื้อเรื่อง เกี่ยวเนื่อง สัมพันธ์กันตลอด ทั้งเรื่อง ๔. มีข้อเท็จจริงมี รายละเอียดที่ นำเสนอ ๕. นำเสนอ แนวคิดอย่าง เหมาะสม และ สร้างสรรค์	เขียนเนื้อเรื่องได้ ครอบคลุม ๔ ข้อ	เขียนเนื้อเรื่อง ได้ครอบคลุม ๓ ข้อ	เขียนเนื้อเรื่อง ได้ครอบคลุม ๒ ข้อ	เขียนเนื้อเรื่อง ได้ครอบคลุม ๑ ข้อ หรือไม่เข้า ประเด็นใด
๔. การเขียนสรุป		เขียนสรุปเรื่อง ได้ครบถ้วนทุกข้อ ดังนี้ ๑. เขียนได้ ใจความชัดเจน ๒. ระบุแนวทาง นำไปใช้ในชีวิต ๓. เขียนทิ้งท้าย ให้ผู้อ่านเกิด ความประทับใจ ๔. ไม่เพิ่มประเด็น ใหม่	เขียนสรุป ได้ครอบคลุม ๓ ข้อ	เขียนสรุปได้ ครอบคลุม ๒ ข้อ	เขียนสรุปได้ ครอบคลุม ๑ ข้อ หรือไม่เข้า ประเด็นใด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	๕	๔	๓	๒	๑
๕. การใช้ภาษา				ใช้ภาษา ได้ครบถ้วน ทุกข้อ ดังนี้ ๑. เลือกใช้คำ ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับ เนื้อหาของเรื่อง ๒. ใช้ภาษา ไม่วกวน	ใช้ภาษา ได้ครอบคลุมเพียง ข้อใด ข้อหนึ่ง
๖. การเขียน สะกดคำ			เขียนถูกต้อง ทุกคำ	เขียนผิด ไม่เกิน ๓ คำ	เขียนผิด ๔ คำ ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ๑. ความหมายการอ่านจับใจความสำคัญ ๒. หลักการอ่านจับใจความสำคัญ ๓. วิธีการจับใจความสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายการอ่านจับใจความสำคัญได้ ๒. อธิบายหลักการอ่านจับใจความสำคัญได้ ๓. อธิบายวิธีการอ่านจับใจความสำคัญได้ ด้านทักษะและกระบวนการ อ่านจับใจความสำคัญได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ ๖. มีมารยาทในการอ่าน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. นักเรียนอ่านบทความขนาดสั้นที่ครูแจกให้ แล้วครูสุ่มนักเรียนให้ออกมาเล่าสิ่งที่อ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน ๒. เมื่อนักเรียนเล่าเรื่องย่อนิทานจบแล้ว ครูบอกกับนักเรียนว่า “การที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องย่อได้นั้นแสดงว่านักเรียนมีทักษะการจับใจความสำคัญ” จากนั้นจึงกล่าวเชื่อมโยงสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญแล้วบันทึกความรู้ ลงในกระดาษเอสี่ที่ครูแจกให้ ๒. ครูสุ่มถามนักเรียนบอกความหมาย อธิบายหลักการและวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ ๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน โดยคละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ๔. นักเรียนทุกกลุ่มอ่านตัวอย่างการจับใจความสำคัญ และทำใบงานเมื่อเสร็จแล้วออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ นำเสนอข้อ ๑ กลุ่มที่ ๒ นำเสนอข้อ ๒ กลุ่มที่ ๓ นำเสนอข้อ ๓	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ๒. ใบงาน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ๓. ตัวอย่างบทความขนาดสั้น ภาระงาน/ชิ้นงาน การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ นิยาย หรืองานเขียนอื่น ๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความ	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	กลุ่มที่ ๔ นำเสนอข้อ ๔ กลุ่มที่ ๕ นำเสนอข้อ ๕ ๕. ครูและนักเรียนที่นั่งฟังการนำเสนอช่วยกันเสนอแนะข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุง ขั้นสรุป ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหา เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญในประเด็น ดังต่อไปนี้ - ความหมายการอ่านจับใจความสำคัญ - หลักการอ่านจับใจความสำคัญ - วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายการอ่าน จับใจความสำคัญได้ ๒. อธิบายหลักการอ่าน จับใจความสำคัญได้ ๓. อธิบายวิธีการอ่านจับ ใจความสำคัญได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อ่านจับใจความสำคัญได้	- การตรวจผลงาน - สังเกตพฤติกรรม กลุ่ม	- ใบงาน เรื่อง การอ่านจับใจความ สำคัญ - แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ ๖. มีมารยาทในการอ่าน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมาย

การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยทั่วไปย่อหน้าหนึ่ง ๆ จะมีใจความสำคัญใจความเดียว นอกนั้นเป็นใจความรองหรือพลความที่มาประกอบหรือขยายเพื่อให้เนื้อเรื่องมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ใจความสำคัญ หมายถึง ข้อความที่สำคัญที่สุดของเรื่องในย่อหน้า ที่ครอบคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านั้น ไม่สามารถตัดออกไปได้เพราะอาจทำให้เนื้อหาเปลี่ยนแปลงไป

ใจความรองหรือพลความ หมายถึง ส่วนขยายใจความ การอธิบายรายละเอียดของเรื่องเป็นการสนับสนุนทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน
๒. อ่านเรื่องราวให้จบ ๑ รอบอย่างคร่าว ๆ ก่อนเพื่อให้รู้ว่ากล่าวถึงเรื่องอะไร
๓. อ่านอีกรอบเพื่อพิจารณาใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้า และให้ทราบว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
๔. เนื้อหาตอนใดอ่านแล้วยังไม่เข้าใจให้อ่านซ้ำ ๆ จะได้เข้าใจยิ่งขึ้น
๕. นำใจความสำคัญที่รวบรวมทั้งหมดมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนสละสลวยเป็นของตนเอง
๖. อ่านทบทวนการเขียนสรุปใจความสำคัญครบถ้วนหรือยัง และตรวจดูความถูกต้องของภาษา

วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. พิจารณาแต่ละย่อหน้า หาใจความสำคัญที่สุดแล้วขีดเส้นใต้ไว้
๒. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าส่วนมากอยู่ตอนต้นซึ่งพบมากที่สุดเพราะผู้เขียนต้องการบอกประเด็นของเนื้อเรื่อง ตอนท้ายย่อหน้าพบใจความสำคัญรองจากตอนต้นของย่อหน้า ส่วนตอนกลางของย่อหน้าค่อนข้างหายาก ต้องพิจารณาให้ดีว่าอยู่ที่ประโยคใด หรือพบทั้งตอนต้นและตอนท้ายของประโยค
๓. ใจความที่สนับสนุน ตัดส่วนที่ไม่ใช่ใจความสำคัญออก เช่น บทสนทนา ตัวเลข สถิติ คำศัพท์สำนวน หรือโวหารต่าง ๆ ข้อเปรียบเทียบ ข้อมูลเป็นตาราง

ตัวอย่าง การอ่านจับใจความ

ตัวอย่างที่ ๑

คนไม่อ่านหนังสือ คือ คนถอยหลังอยู่ในสังคม เพราะทุกวันนี้โลกเจริญขึ้นอย่างไม่หยุดหย่อน มีเหตุการณ์ใหม่ ๆ ปรากฏสืบเนื่องกันอย่างไม่ขาดสาย ทุกคนที่หวังความก้าวหน้า จึงต้องตามเรื่องเหล่านี้ ด้วยการอ่านอย่างมิหยุดยั้ง มิฉะนั้นเขาจะได้นามว่า เป็นผู้ถอยหลัง
(อ่านเพื่อความสมบูรณ์ ของ นายเจือ สตะเวทิน)

ใจความสำคัญ คนไม่อ่านหนังสือคือคนถอยหลังอยู่ในสังคม

ตัวอย่างที่ ๒

การใช้สีปรุงแต่งอาหารคาวและหวานเพื่อให้สวยงามน่ารับประทาน เราควรจะใช้สีจากธรรมชาติ ส่วนใหญ่จะได้จากส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่น ดอก ผล ใบ แก่น เหง้า เป็นต้น ต่อมาสีหลายชนิดได้จากการสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ มีการค้นคว้าทดลองสีสังเคราะห์ บางชนิดเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ดังนั้น เราควรเลือกบริโภคอาหารที่ไม่ใส่สี ถ้าจำเป็นต้องใช้สีเพื่อให้อาหารสวยงาม น่ารับประทานก็ควรใส่สีผสมอาหารจากสีธรรมชาติที่ได้จากพืช จะได้อาหารที่มีความปลอดภัย
(ที่มา: ครุบ้านนอก.คอม)

ใจความสำคัญ สีปรุงแต่งอาหารคาวและหวานเพื่อให้สวยงามน่ารับประทาน หากมีความจำเป็นเราควรจะใช้สีจากธรรมชาติ มากกว่าสีที่ได้จากการสังเคราะห์บางชนิดเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

ตัวอย่างที่ ๓

โปรตีนเป็นสารอาหารที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโต โดยเฉพาะในระยะตั้งครรภ์ความต้องการของโปรตีนจะเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ระยะการให้นมบุตรก็มีความต้องการโปรตีนด้วยขณะเดียวกันเด็กที่อยู่ในวัยที่กำลังเจริญเติบโตจะมีความต้องการโปรตีนมากกว่าผู้ใหญ่ ดังนั้น อาหารที่มีโปรตีนสูงจึงเป็นอาหารที่ควรได้รับ
อาหารที่มีโปรตีนสูง ได้แก่ เนื้อสัตว์ต่าง ๆ ไข่ นม ถั่วเหลือง เช่น เนื้อไก่ เนื้อเป็ด ปลาหู เนื้อวัว ไม่ติดมัน จะมีโปรตีนประมาณ ๒๐ ต่อ ๑๐๐ กรัมของอาหาร ส่วนไข่จะมีโปรตีนประมาณ ๑๓ กรัม ต่อ ๑๐๐ กรัมของอาหาร และถั่วเหลืองเป็นพืชที่มีโปรตีนสูงถึงร้อยละประมาณ ๓๔

การกินอาหารที่มีโปรตีนสูง โดยเฉพาะคนที่อยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว พบว่าได้รับโปรตีนปริมาณสูงกว่าคนในประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งคนส่วนใหญ่จะขาดอาหาร การได้รับโปรตีนสูงเกินไปจะไม่มีประโยชน์ ตรงกันข้ามจะเพิ่มความเสี่ยง เช่น อาจเป็นโรคอ้วน เนื่องจากอาหารที่มีโปรตีนสูงมักจะเป็นเนื้อสัตว์ติดมัน ถ้าเป็นเด็กหรือทารกร่างกายไม่สามารถที่จะปรับตัวกับปริมาณโปรตีนสูง ๆ ที่กินเข้าไป

การกินอาหารที่มีโปรตีนสูง จะทำให้กินอาหารอื่นได้น้อยลง โอกาสที่จะทำให้เกิดการขาดสารอาหารชนิดอื่นเป็นไปได้สูง และการกินอาหารที่มีโปรตีนสูงทำให้ร่างกายต้องกินแคลเซียมสูงด้วย เพราะทำให้ร่างกายเพิ่มการกำจัดแคลเซียมออกจากร่างกาย ดังนั้น การกินอาหารจึงควรมีโปรตีนในปริมาณที่พอเหมาะ
(ขวัญเรือน ปักษ์แรก เดือนสิงหาคม ๒๕๔๖)

ใจความสำคัญ โปรตีนเป็นสารอาหารที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโต

แก้วมังกร

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุรพงษ์ โกสียะจินดา ได้พบผลไม้จากเวียดนามชื่อ “ธานฮ์ หลอง” (thanh long) ซึ่งมีจำหน่ายที่ฮ่องกง และคาดว่าเพิ่งนำเข้าจากเวียดนาม เป็นปีแรก ๆ ชาวจีนเรียกผลไม้นี้ว่า “หัวหลงกัว” (huo long guo) ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๑ ผลไม้ดังกล่าวมีชื่อภาษาอังกฤษว่า ดราก้อนฟรุต (dragon fruit) ซึ่งคนไทยเรียกตามชื่อแปล คือ ลูกมังกร หรือ ผลมังกร เกษตรกรชาวสวนไทยเริ่มปลูกพืชชนิดนี้เป็นอาชีพเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๔๑ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุรพงษ์ โกสียะจินดา ได้ตั้งชื่อผลไม้นี้ว่า “ผลแก้วมังกร” โดยไม่ได้จดลิขสิทธิ์ ซึ่งในขณะนั้นคนไทยยังรู้จักผลไม้ในวงจำกัด ใน พ.ศ. ๒๕๔๕ ดร.สุรพงษ์ได้เขียนหนังสือชื่อ แก้วมังกร : พืชเศรษฐกิจ ผลไม้สุขภาพ โดยให้สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทยจัดพิมพ์เผยแพร่

ต้นแก้วมังกรมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Hylocereus undatus* (Haw.) Britton & Rose ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป คือ ผลมีเนื้อสีขาว เปลือกมีสีแดงอมชมพู จัดอยู่ในวงศ์กระบองเพชร เป็นพืชเลื้อย อวบน้ำ ลำต้นจริงเป็นแกนกลางอยู่ภายใน ที่เห็นเป็นลำต้นสามแฉก ส่วนผิวสีเขียวซึ่งแปลงรูปมาจากใบนั้นเป็นลำต้นเทียม สันแฉกมีลักษณะเคลือบแข็ง และเป็นหยัก ๆ ตรงโคนหยักเป็นแอ่งซึ่งมีหนามแข็งแหลมขนาดเล็ก หนามยาว ๓-๖ มิลลิเมตร พื้นที่บริเวณโคนหนามทำหน้าที่เป็นตา เนื้อเยื่อภายในได้ตามีคุณสมบัติของเนื้อเยื่อเจริญ รากของแก้วมังกรมี ๒ ประเภท คือ รากลงดิน และรากอากาศ

คนไทยรู้จักวิธีรับประทานผลแก้วมังกรได้ดีไม่ด้อยกว่าชนชาติอื่น เช่น ใช้ร่วมกับสลัดผัก สลัดผลไม้ หรือผลไม้รวมมิตร ทำน้ำแก้วมังกร น้ำผลไม้รวมมิตร และเครื่องดื่มแบบต่าง ๆ เนื้อแก้วมังกรกวน เนื้อแก้วมังกรอบแห้ง ไอศกรีม หรือนำผลแก้วมังกรมาแช่แข็งและรับประทานผลทั้งที่ยังแข็งอยู่ หรือเนื้อที่แช่แข็งเริ่มละลาย หรือรับประทานเป็นผลไม้สด (ควรแช่เย็น) โดยผ่าผลตามยาวก็จะเห็นเนื้อสีขาวหรือสีแดงเข้มอมม่วง และเนื้อสีชมพู ทั้งนี้แล้วแต่พันธุ์ โดยมีเมล็ดคล้ายการกระจายอยู่ทั่วไปในเนื้อ เวลารับประทานก็สามารถใช้ช้อนตัก หรือแกะและดึงเปลือกออกคล้ายการปอกกล้วย

ที่มา : สารานุกรมไทย สำหรับเยาวชน เล่มที่ ๓๘

ใบงาน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนใจความสำคัญของแต่ละบทความที่กำหนดให้

๑. การบริโภคที่ดีควรเป็นการบริโภคแต่พอดี และใช้ใจตั้งต้นในการบริโภคให้เป็นกลางเพื่อเสพเสวยชื่นชมให้สมบูรณ์สิ้นไปในขณะ ไม่กำซาบรสอร่อยให้ติดตรึงเป็นกำหนด รวมทั้งเสพเสวยเพียงเพื่อดำรงสภาพให้ปกติ ไม่คิดปรุงแต่งร่างกายนี้ด้วยผลจากโภชนาการ การบริโภคด้วยใจเป็นกลางเช่นนี้อยู่เหนือผลกระทบจากองค์ความรู้การบริโภคที่ผิดถูก ซับซ้อน และไม่หยุดนิ่ง ทั้งยังเป็นอิสระต่อความอยากรสอร่อย

ใจความสำคัญ คือ.....

๒. น้ำแกงที่นิยมรับประทานพร้อมโรตีสองชนิด คือน้ำแกงมัสมั่นและน้ำแกงถั่วเหลือง ซึ่งมีรสชาติแตกต่าง น้ำแกงมัสมั่นจะมัน ๆ หวาน ๆ เค็ม ๆ ผสมกับความเผ็ดของเครื่องแกง เมื่อจิ้มโรตีสร้อน ๆ กรอบนอกนุ่มในกับน้ำแกง พอกระทบลิ้นความเผ็ดที่ซ่อนอยู่จะกระจายไปทั่วทั้งปากทำให้หลายคนติดใจ ส่วนน้ำแกงอีกชนิดหนึ่งทำจากถั่วเหลืองมีรสหวานหอม เป็นที่ชื่นชอบของเด็ก ๆ เพราะไม่เผ็ด

ใจความสำคัญ คือ.....

๓. การบริโภคในระดับที่เหมาะสมจะช่วยให้ชีวิตเกิดความสุข เพราะมีสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพียงพอ และครบถ้วนรวมถึงได้รับความสะดวกสบายตามสมควร แต่เมื่อเกิดการบริโภคมากเกินไป จนถึงขั้นของความหุรห่าพุ่มเฟิย แทนที่จะมีความสุขเพิ่มขึ้นตามไป อาจกลับกลายเป็นการบั่นทอนความสุข เพราะหากมนุษย์ไม่มีขีดจำกัดของความพอใจ ยิ่งบริโภคมากเท่าไรก็นำไปสู่สภาพความห่างไกลจากความสุขมากขึ้นเท่านั้นหรือที่เรียกว่าเป็นสภาวะของความยากจนบนความมั่งมี

ใจความสำคัญ คือ.....

๔. การเป็นไฉนบเป็นสุดยอดของการบำบัดและขับพิษของร่างกาย หากกินยาลดไข้ ร่างกายจะทำงานหนักได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากไม่สามารถทำลายสิ่งแปลกปลอมที่เป็นพิษในร่างกายได้หมด หมอเจกอบ แพทย์ธรรมชาติบำบัดชาวอินเดียเปรียบเทียบกับเอาไว้อย่างเห็นภาพว่า การกินยาเพื่อลดไข้เหมือนการตม่น้ำที่ราไฟอยู่เรื่อย ๆ น้ำก็ไม่เดือดสักที ถ้าเราต้องการใช้น้ำเดือดไปกำจัดเชื้อโรค ก็ไม่ได้ใช้ เชื้อโรคก็ยังคงหัวเราะชอบใจอยู่ต่อไป ดังนั้น ในขณะที่ใช้จึงควรพักผ่อนเพื่อให้ร่างกายสามารถนำพลังทั้งหมดไปใช้ในการขับพิษได้อย่างเต็มที่

ใจความสำคัญ คือ.....

๕. คำว่า “แม่” เป็นคำสั้น ๆ ซึ่งซาบซึ้งกินใจและมีความหมายยิ่งใหญ่ยากจะลิ้มเลียนได้ แม่เป็นผู้ให้กำเนิดให้ความอบอุ่นและความปลอดภัย ไม่มีความรักใดยิ่งใหญ่เท่าความรักของแม่ที่มีต่อลูกและไม่มีพระคุณอันใดยิ่งใหญ่ล้ำเกินเท่าพระคุณของแม่ ความรักที่ท่วมท้นของท่านประดุจดั่งน้ำตาแห่งชีวิตที่ไม่มีวันเหือดแห้งทุกอย่างที่เสียไปเราอาจหาใหม่ได้ แต่แม่ล่วงลับไปแล้วเราไม่สามารถจะหาใครมาทดแทนได้อีก

ใจความสำคัญ คือ.....

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

เฉลยใบงาน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนใจความสำคัญของแต่ละบทความที่กำหนดให้

๑. การบริโภคที่ดีควรเป็นการบริโภคแต่พอดี และใช้ใจตั้งต้นในการบริโภคให้เป็นกลาง เพื่อเสพเสวยชื่นชม ให้สมบุญสิ้นไปในขณะ ไม่กำซาบรสอร่อยให้ติดตรึงเป็นกำหนด รวมทั้งเสพเสวยเพียงเพื่อดำรงสภาพให้ปกติ ไม่คิดปรุงแต่งร่างกายนี้ด้วยผลจากโภชนาการ การบริโภคด้วยใจเป็นกลางเช่นนี้อยู่เหนือผลกระทบจากองค์ความรู้การบริโภคที่ผิดถูก ซับซ้อน และไม่หยุดนิ่ง ทั้งยังเป็นอิสระต่อความอยากรสอร่อย

ใจความสำคัญ คือ การบริโภคที่ดีควรเป็นการบริโภคแต่พอดี ทั้งยังเป็นอิสระต่อความอยากรสอร่อย

๒. น้ำแกงที่นิยมรับประทานพร้อมโรตีสองชนิดคือน้ำแกงมัสมั่นและน้ำแกงถั่วเหลือง ซึ่งมีรสชาติแตกต่าง น้ำแกงมัสมั่นจะมัน ๆ หวาน ๆ เค็ม ๆ ผสมกับความเผ็ดของเครื่องแกง เมื่อจิ้มโรตีสร้อน ๆ กรอบนอกนุ่มใน กับน้ำแกง พอกะทะลิ้นความเผ็ดที่ซ่อนอยู่จะกระจายไปทั่วทั้งปากทำให้หลายคนติดใจ ส่วนน้ำแกงอีกชนิดหนึ่งทำจากถั่วเหลืองมีรสหวานหอม เป็นที่ชื่นชอบของเด็ก ๆ เพราะไม่เผ็ด

ใจความสำคัญ คือ น้ำแกงที่นิยมรับประทานพร้อมโรตีสองชนิดคือน้ำแกงมัสมั่นและน้ำแกงถั่วเหลือง

๓. การบริโภคในระดับที่เหมาะสมจะช่วยให้ชีวิตเกิดความสุข เพราะมีสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพียงพอ และครบถ้วนรวมถึงได้รับความสะดวกสบายตามสมควร แต่เมื่อเกิดการบริโภคมากเกินไป จนถึงขั้นของความหุรห่าพุ่มเฟิย แทนที่จะมีความสุขเพิ่มขึ้นตามไป อาจกลับกลายเป็นการบั่นทอนความสุข เพราะหากมนุษย์ไม่มีขีดจำกัดของความพอใจ ยิ่งบริโภคมากเท่าไรก็ยิ่งนำไปสู่สภาพความห่างไกลจากความสุขมากขึ้นเท่านั้น หรือที่เรียกว่าเป็นสภาวะของความยากจนบนความมั่งมี

ใจความสำคัญ คือ การบริโภคในระดับที่เหมาะสมจะช่วยให้ชีวิตเกิดความสุข

๔. การเป็นไฉนบเป็นสุดยอดของการบำบัดและขับพิษของร่างกาย หากกินยาลดไข้ ร่างกายจะทำงานหนักได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากไม่สามารถทำลายสิ่งแปลกปลอมที่เป็นพิษในร่างกายได้หมด หมอเจกอบ แพทย์ธรรมชาติบำบัดชาวอินเดียเปรียบเทียบเอาไว้ว่าเห็นภาพว่า การกินยาเพื่อลดไข้เหมือนการตม้ น้ำที่ราไฟอยู่เรื่อย ๆ น้ำก็ไม่เดือดสักที ถ้าเราต้องการใช้น้ำเดือดไปกำจัดเชื้อโรค ก็ไม่ได้ใช้ เชื้อโรคก็ยังคงหัวเราะชอบใจอยู่ต่อไป ดังนั้นในขณะมีไข้จึงควรพักผ่อนเพื่อให้ร่างกายสามารถนำพลังทั้งหมดไปใช้ในการขับพิษได้อย่างเต็มที่

ใจความสำคัญ คือ ในขณะ มีไข้จึงควรพักผ่อนเพื่อให้ร่างกายสามารถนำพลังทั้งหมดไปใช้ในการขับพิษได้อย่างเต็มที่

๕. คำว่า “แม่” เป็นคำสั้น ๆ ซึ่งซาบซึ้งกินใจและมีความหมายยิ่งใหญ่ยากจะลิ้มเลียนได้ แม่เป็นผู้ให้กำเนิดให้ความอบอุ่นและความปลอดภัย ไม่มีความรักใดยิ่งใหญ่เท่าความรักของแม่ที่มีต่อลูกและไม่มีพระคุณอันใดยิ่งใหญ่ล้ำล้นเท่าพระคุณของแม่ ความรักที่ท่วมท้นของท่านประดุจดั่งน้ำตาแห่งชีวิตที่ไม่มีวันเหือดแห้ง ทุกอย่างที่เราสูญเสียไปเราอาจหาใหม่ได้ แต่แม่ล่วงลับไปแล้วเราไม่สามารถจะหาใครมาทดแทนได้อีก

ใจความสำคัญ คือ ทุกอย่างที่เราสูญเสียไปเราอาจหาใหม่ได้ แต่แม่ล่วงลับไปแล้วเราไม่สามารถจะหาใครมาทดแทนได้อีก

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

แบบประเมินการอ่านจับใจความ

ชื่อผู้ประเมิน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

ลำดับ ที่	ข้อความ	๔	๓	๒	๑
๑	เขียนใจความสำคัญครอบคลุมเนื้อหา				
๒	เรียบเรียงสำนวนภาษาได้ถูกต้อง				
๓	เขียนสะกดคำได้ถูกต้องชัดเจน				
๔	ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย				
๕	สะอาด เรียบร้อย				

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการอ่านจับใจความสำคัญ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. ครอบคลุมเนื้อหา	ครอบคลุมเนื้อหา ของสิ่งที่อ่านทุก ประเด็น	ขาดประเด็น สำคัญ ๑ แห่ง	ขาดประเด็น สำคัญ ๒ แห่ง	ขาดประเด็น สำคัญ ๓ แห่ง ขึ้นไป
๒. การเรียบเรียง	เรียบเรียงใจความ ได้สละสลวย มี การใช้สำนวน ภาษาที่ถูกต้อง	มีการเรียบเรียง ใจความได้ดี แต่ ยังขาดการใช้ สำนวนภาษาที่ ถูกต้อง	มีการเรียบเรียง ใจความได้ แต่ขาดความ สละสลวย ความเชื่อมโยง และสำนวนภาษา ที่ถูกต้อง	ขาดความ สละสลวยของ การเรียบเรียง ภาษา สำนวน ภาษาที่ใช้ยังไม่ ถูกต้อง เป็นการ คัดลอกข้อความ
๓. การสะกดคำ	สะกดคำถูกต้อง ทุกคำ	สะกดคำ ไม่ถูกต้อง ๒ คำ	สะกดคำ ไม่ถูกต้อง ๓ คำ	สะกดคำไม่ ถูกต้อง ๔ คำ ขึ้นไป
๔. ภาษา	ใช้ภาษาของ ตนเองในการ เรียบเรียง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๑ แห่ง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๒ แห่ง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๓ แห่งขึ้นไป
๕. ความสะอาด	ผลงานสะอาด เรียบร้อย	ผลงานมีรอยลบ ขีด ข่วน ไม่สะอาด ๑-๒ แห่ง	ผลงานมีรอยลบ ขีด ข่วน ไม่สะอาด ๓-๔ แห่ง	ผลงานมีรอยลบ ขีด ข่วน ไม่สะอาด ๕ แห่ง

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๘ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๑๔ - ๑๗	หมายถึง	ดี
คะแนน ๑๐ - ๑๓	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๙	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านสรุปความ		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย		
ขอบเขตเนื้อหา ๑. ความหมายการอ่านสรุปความ ๒. วิธีการอ่านสรุปความ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายการอ่านสรุปความได้ ๒. อธิบายวิธีการอ่านสรุปความได้ ด้านทักษะและกระบวนการ อ่านสรุปความได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ ๖. มีมารยาทในการอ่าน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า “เคยอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ นวนิยาย หรือ การ์ตูน แล้วมาเล่าให้เพื่อนฟังหรือไม่” จากนั้นจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. นักเรียนอ่านใบความรู้ เรื่องการอ่านสรุปความ แล้วบันทึกความรู้ลงในกระดาษ A4 ที่ครูแจกให้ ๒. ครูสุ่มถามนักเรียนเรื่องความหมายและวิธีการอ่านสรุปความ ๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กันโดยคละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ๔. นักเรียนทุกกลุ่มทำใบงาน เรื่อง การอ่านสรุปความ เมื่อเสร็จแล้วส่งตัวแทนมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ๕. ครูและนักเรียนที่นั่งฟังการนำเสนอช่วยกันเสนอแนะข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุง ขั้นสรุป ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหา เรื่อง การอ่านสรุปความในประเด็นดังต่อไปนี้ - ความหมายของการอ่านสรุปความ - วิธีการอ่านสรุปความ	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านสรุปความ ๒. ใบงาน เรื่อง การอ่านสรุปความ ภาระงาน/ชิ้นงาน ฝึกอ่านสรุปความในงานเขียนประเภทอื่น ๆ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายการอ่านสรุปความได้ ๒. อธิบายวิธีการอ่านสรุปความได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อ่านสรุปความได้	- ตรวจผลงาน - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- ใบงาน เรื่อง การอ่านสรุปความ - แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ ๖. มีมารยาทในการอ่าน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านสรุปความ
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านสรุปความ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การอ่านสรุปความ

การสรุปความ หมายถึง การนำใจความสำคัญ มาเขียนเรียบเรียงใหม่แบบสั้น ๆ ด้วยภาษาของตนเอง โดยครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด ที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจ

วิธีการสรุปความ

๑. อ่านครั้งที่ ๑ ดูชื่อเรื่องก่อน แล้วอ่านโดยมีคำถามในใจว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร ข้อความใดสำคัญให้ขีดเส้นใต้ไว้
๒. อ่านครั้งที่ ๒ ดูรายละเอียดของเนื้อหา
๓. สามารถอ่านเพิ่มเติมจนกว่าจะเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น
๔. ให้สรุปใจความสำคัญเพียงใจความเดียวของแต่ละย่อหน้าไว้
๕. นำใจความสำคัญที่รวบรวมไว้มาเขียนเรียบเรียงใหม่อย่างละเอียดและสละสลวยโดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง
๖. ทบทวนการสรุปความอีกครั้งเพื่อพิจารณาหาส่วนที่ต้องแก้ไขหรือต้องการเพิ่มเติม

ตัวอย่างการสรุปความ

เรื่อง ลดอ้วน (ได้) โดยไม่พึ่งยา

ยุคปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์อาหารเสริม ยาลดความอ้วน ที่โฆษณาเกินจริง ว่ากินแล้วทำให้หุ่นดี น้ำหนักลด ซึ่งทำให้ประชาชนบางคนหลงเชื่อแบบผิด ๆ จนส่งผลกระทบต่อสุขภาพตามมา

ทั้ง ๆ ที่จริงแล้ว การลดน้ำหนักเพื่อแก้ปัญหาโรคอ้วนที่ดีที่สุด ควรเน้นวิธีการทางธรรมชาติซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมกับทุกคน คือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการกินด้วยการควบคุมปริมาณและชนิดของอาหารควบคู่กับการออกกำลังกาย

(ที่มา: นิตยสารกุลสตรี ฉบับที่ ๑๑๑๘ ปีที่ ๔๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ หน้า ๑๔)

วิธีสรุปความ

ใคร	ผลิตภัณฑ์อาหารเสริม
ทำอะไร	ยาลดความอ้วน
เมื่อไร	ยุคปัจจุบัน
อย่างไร	โฆษณาเกินจริง
ผลเป็นอย่างไร	ประชาชนบางคนหลงเชื่อแบบผิด ๆ

สรุปความได้ ดังนี้

ผลิตภัณฑ์อาหารเสริมยาลดความอ้วน ในยุคปัจจุบันได้โฆษณาเกินจริง ทำให้ประชาชนบางคนหลงเชื่อแบบผิด ๆ

ใบงาน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านสรุปความ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทความแล้วเขียนสรุปความโดยเรียบเรียงใจความให้สละสลวย ลายมืออ่านง่าย สวยงาม

เรื่อง ประดับเมืองเหลืองอร่ามวันเฉลิมฯ

พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (กทม.) เปิดเผยถึงการเตรียมความพร้อมงานวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ในวันที่ ๒๘ ก.ค. ๖๑ โดยกล่าวว่า กทม. ได้ปรับปรุงภูมิทัศน์ท้องสนามหลวงและรอบเกาะรัตนโกสินทร์เพื่อเตรียมงานวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร โดยพื้นที่ท้องสนามหลวงนั้น กทม. ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่และปรับระดับพื้นดินงานวางระบบระบายน้ำใต้พื้นที่ท้องสนามหลวง.....

(ที่มา: นสพ.เดลินิวส์ ฉบับวันอังคารที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๔)

วิธีสรุปความ

ใคร

.....

ทำอะไร

.....

เมื่อไร

.....

อย่างไร

.....

สรุปความได้ ดังนี้

.....

.....

.....

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

เฉลยใบงาน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านสรุปความ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทความแล้วเขียนสรุปความ โดยเรียบเรียงใจความให้สละสลวย ลายมืออ่านง่าย สวยงาม

เรื่อง ประดับเมืองเหลืองอร่ามวันเฉลิมฯ

พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (กทม.) เปิดเผยถึงการเตรียมความพร้อมงานวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ในวันที่ ๒๘ ก.ค. ๖๑ โดยกล่าวว่า กทม. ได้ปรับปรุงภูมิทัศน์ท้องสนามหลวงและรอบเกาะรัตนโกสินทร์เพื่อเตรียมงานวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร โดยพื้นที่ท้องสนามหลวงนั้น กทม. ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่และปรับระดับพื้นดินงานวางระบบระบายน้ำใต้พื้นที่ท้องสนามหลวง.....

วิธีสรุปความ

ใคร	พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ทำอะไร	เตรียมความพร้อมงานวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
เมื่อไร	วันที่ ๒๘ ก.ค. ๖๑
อย่างไร	ปรับปรุงภูมิทัศน์ท้องสนามหลวงและรอบเกาะรัตนโกสินทร์
ผลเป็นอย่างไร	-

สรุปความได้ ดังนี้

พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เตรียมความพร้อมการจัดงานวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ในวันที่ ๒๘ ก.ค. ๖๑ ได้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ท้องสนามหลวงและรอบเกาะรัตนโกสินทร์

หรืออยู่ในดุลยพินิจของครู

แบบประเมินการอ่านสรุปความ

ชื่อผู้ประเมิน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

ลำดับ ที่	ข้อความ	๔	๓	๒	๑
๑	เขียนใจความสำคัญครอบคลุมเนื้อหา				
๒	เรียบเรียงสำนวนภาษาได้ถูกต้อง				
๓	เขียนสะกดคำได้ถูกต้องชัดเจน				
๔	ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย				
๕	สะอาด เรียบร้อย				

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการอ่านสรุปความ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. ครอบคลุมเนื้อหา	ครอบคลุมเนื้อหา ของสิ่งที่อ่าน ทุกประเด็น	ขาดประเด็น สำคัญ ๑ แห่ง	ขาดประเด็น สำคัญ ๒ แห่ง	ขาดประเด็น สำคัญ ๓ แห่ง ขึ้นไป
๒. การเรียบเรียง	เรียบเรียงใจความ ได้สละสลวย มี การใช้สำนวน ภาษาที่ถูกต้อง	มีการเรียบเรียง ใจความได้ดี แต่ ยังขาดการใช้ สำนวนภาษาที่ ถูกต้อง	มีการเรียบเรียง ใจความได้ แต่ขาดความ สละสลวย ความเชื่อมโยง และสำนวนภาษา ที่ถูกต้อง	ขาดความ สละสลวยของ การเรียบเรียง ภาษา สำนวน ภาษาที่ใช้ยังไม่ ถูกต้อง เป็นการ คัดลอกข้อความ
๓. การสะกุดคำ	สะกุดคำถูกต้อง ทุกคำ	สะกุดคำ ไม่ถูกต้อง ๒ คำ	สะกุดคำ ไม่ถูกต้อง ๓ คำ	สะกุดคำไม่ ถูกต้อง ๔ คำ ขึ้นไป
๔. ภาษา	ใช้ภาษาของ ตนเองในการ เรียบเรียง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๑ แห่ง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๒ แห่ง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๓ แห่งขึ้นไป
๕. ความสะอาด	ผลงานสะอาด เรียบร้อย	ผลงานมีรอยลบ ขีด ข่วน ไม่สะอาด ๑-๒ แห่ง	ผลงานมีรอยลบ ขีด ข่วน ไม่สะอาด ๓-๔ แห่ง	ผลงานมีรอยลบ ขีด ข่วน ไม่สะอาด ๕ แห่ง

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๘ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๑๔ - ๑๗	หมายถึง	ดี
คะแนน ๑๐ - ๑๓	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๙	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง เรียนรู้กลอนดอกสร้อย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา ๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ๒. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ๒. เนื้อหาทั่วไปของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ๒. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำตัวอย่างกลอนดอกสร้อยมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนบอกว่ากลอนดอกสร้อยนี้มีใจความสำคัญว่าอย่างไร สกุลเอ๋ยสกุลสูง ชักจูงจิตฟูซัดดีศรี อำนาจความสง่าอำอินทรีย์ ความงามนำให้มิไทรกัน ความร่ำรวยวยสุขให้ทุกอย่าง เหล่านี้ต่างรอตายทำลายชั้น วิถีแห่งเกียรติยศทั้งหมดนั้น แต่ล้วนผันมาประจบหลุมศพเอย พร้อมครูนำเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นความรู้ของนักเรียนว่า “เมื่อนักเรียนอ่านชื่อเรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า นักเรียนนึกถึงสิ่งใดเป็นอันดับแรก” โดยสุ่มนักเรียนตอบคำถาม จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบ ๒. ครูบรรยายความรู้วรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ในส่วนของประวัติความเป็นมา ลักษณะคำประพันธ์ และวิธีการถอดคำประพันธ์ โดยใช้สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point) ๓. ให้นักเรียนจับคู่ จากนั้นครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันแปลคำประพันธ์ โดยครูเลือกบทประพันธ์จากเรื่องให้กับนักเรียน ทำลงในสมุด	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ตัวอย่างกลอนดอกสร้อย ๒. คำถาม ๓. สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point) ภาระงาน/ชิ้นงาน ให้นักเรียนจดบันทึกความรู้จากที่เพื่อนแปลคำประพันธ์ลงในสมุด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง เรียนรู้กลอนดอกสร้อย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
๖. มีจิตสาธารณะ	๔. เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนแต่ละคู่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และเปิดโอกาสให้ซักถามเมื่อเกิดข้อสงสัย พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้วรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการวิเคราะห์ คุณค่าของวรรณคดีได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. วิเคราะห์คุณค่าจาก วรรณคดี เรื่อง กาพย์ห่อโคลง ประพาสธารทองแดงได้ ๒. สรุปความรู้และข้อคิดจาก วรรณคดี เรื่อง กาพย์ห่อโคลง ประพาสธารทองแดงได้	การนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการ นำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย ๖. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินผลงาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ที่	ประเด็นคะแนน	ความตั้งใจ ปฏิบัติงาน	ความถูกต้อง ของงาน	เสร็จตาม กำหนด	รวม ๑๕ คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		๕	๕	๕		
๑						
๒						
๓						
๔						
๕						

เกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ

คะแนน ๑๓ - ๑๕ คะแนน หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๙ - ๑๒ คะแนน หมายถึง ดี

คะแนน ๕ - ๘ คะแนน หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ - ๔ คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

จำนวนคนที่ผ่านระดับคุณภาพ.....คน ร้อยละ.....

จำนวนคนที่ไม่ผ่านระดับคุณภาพ.....คน ร้อยละ.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	
ขอบเขตเนื้อหา ๑. ความหมายการเขียนแผนภาพความคิด ๒. ขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิด ๓. วิธีการเขียนแผนภาพความคิด จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายการเขียนแผนภาพความคิดได้ ๒. อธิบายขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิดได้ ๓. อธิบายวิธีการเขียนแผนภาพความคิดได้ ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนแผนภาพความคิดได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ ๖. มีมารยาทในการเขียน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำตัวอย่างผลงานแผนภาพความคิด และตัวอย่างผลงานการสรุปความแบบความเรียงมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าผลงานชิ้นใดที่นักเรียนอ่านแล้วเข้าใจเนื้อหาได้ดีกว่ากัน จากนั้น จึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน โดยคละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด โดยครูอธิบายเพิ่มเติม นักเรียนบันทึกความรู้ลงในกระดาษที่ครูแจกให้ด้วย ๓. ครูสุ่มถามนักเรียนในประเด็น ดังต่อไปนี้ - อธิบายความหมายการเขียนแผนภาพความคิดได้ - อธิบายขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิดได้ - อธิบายวิธีการเขียนแผนภาพความคิดได้ ๔. นักเรียนทุกกลุ่มทำแผนภาพความคิดในประเด็นคุณค่าของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงลงในกระดาษร่างแบบที่ครูแจกให้ (ครูแจกกระดาษร่างแบบและปากกาเคมี ๓ สี) ๕. นักเรียนทุกกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูกล่าวชมเชยและให้คำแนะนำเพิ่มเติม และนำผลงานมาติดที่ป้ายนิเทศ	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ตัวอย่างแผนภาพความคิด ๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด ๓. กระดาษร่างแบบ ๔. ปากกาเคมี ๓ สี ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนภาพความคิด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	ขั้นสรุป - ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ในประเด็น ดังต่อไปนี้ - ความหมายการเขียนแผนภาพความคิดได้ - ขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิดได้ - วิธีการเขียนแผนภาพความคิดได้ - ครูและนักเรียนช่วยกันบอกถึงประโยชน์ของแผนภาพความคิดที่ใช้ในการสรุปความเข้าใจจากการอ่านทำให้จดจำได้ง่ายขึ้น	

การวัดผลและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายการเขียนแผนภาพความคิดได้ ๒. อธิบายขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิดได้ ๓. อธิบายวิธีการเขียนแผนภาพความคิดได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนแผนภาพความคิดได้	- การตรวจผลงาน - การนำเสนอผลงาน - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- ผลงาน - แบบประเมินการนำเสนอผลงาน - แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด
 หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียนแผนภาพความคิด (Mind Mapping)

การเขียนแผนภาพความคิด คือ การถ่ายทอดความคิดจากสมองลงบนกระดาษแผ่นเดียว โดยให้เขียนประเด็นหลักไว้ตรงกลาง เขียนประเด็นรองล้อมรอบประเด็นหลัก ประเด็นย่อยล้อมรอบของประเด็นรองแยกออกมาโดยใช้ภาพ สี เส้น และการโยงใย ให้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน แต่ละประเด็นจะเป็นคำสำคัญสั้น ๆ ที่มีความหมายชัดเจน

ขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิด

๑. ประเด็นหลักตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๒. เขียนประเด็นรองที่สัมพันธ์ประเด็นหลักไปรอบ ๆ
๓. เขียนประเด็นย่อยที่สัมพันธ์ประเด็นรองแตกออกไปรอบ ๆ เรื่อย ๆ
๔. มีการใช้เส้น สี ภาพหรือสัญลักษณ์ ประกอบตกแต่งเพื่อสื่อความหมายเป็นตัวแทนความคิดให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
๕. เขียนคำสำคัญ (Key word) บนเส้นและเส้นต้องเชื่อมโยงกัน
๖. ไม่มีการตีกรอบ ให้คิดได้ตามอิสระมากที่สุด
๗. กระดาษที่ใช้ไม่มีเส้น หรือมีลาย

วิธีการเขียน

๑. เตรียมกระดาษเปล่าที่ไม่มีเส้นบรรทัดและวางกระดาษภาพแนวนอน
๒. เขียนคำหลักตรงกลางให้มีลักษณะเด่นเพื่อแสดงให้ทราบถึงเรื่องจะทำ Mind Mapping กลางหน้ากระดาษ ใช้สีอย่างน้อย ๓ สี
๓. คิดถึงหัวเรื่องสำคัญที่ทำ Mind Mapping โดยให้เขียนเป็นคำสำคัญ (Key Word) สั้น ๆ ความหมายชัดเจนไม่ต้องบรรยาย บนเส้นแล้วแยกแตกความคิดคำรอง และคำย่อยออกมาล้อมรอบ
๔. แยกความคิดของหัวเรื่องสำคัญแต่ละเรื่องในข้อ ๓ ออกเป็นกิ่ง ๆ หลายกิ่ง โดยเขียนคำหรือวลีบนเส้นที่แตกออกไป ลักษณะของกิ่งควรเอนไม่เกิน ๖๐ องศา
๕. การเขียนคำ ควรเขียนด้วยคำที่เป็นคำสำคัญ (Key Word) หรือคำหลัก หรือเป็นวลีที่มีความหมายชัดเจน
๖. ตกแต่ง Mind Mapping ที่เขียนด้วยความสนุกสนานตามใจชอบ

การนำไปใช้

๑. สรุปองค์ความรู้
๒. ใช้เขียนคำแทนการวางโครงเรื่องในการเขียนเรียงความ
๓. เขียนสรุปความคิดในสมองแทนการเขียนบรรยาย

แบบประเมินการเขียนแผนภาพความคิด

ชื่อนักเรียน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

ลำดับ ที่	ข้อความ	๔	๓	๒	๑
๑	สรุปความรู้ได้ถูกต้องตรงประเด็น				
๒	การเชื่อมโยงความรู้ตามลำดับความสัมพันธ์				
๓	มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนแผนภาพความคิด				

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการเขียนแผนภาพความคิด

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ	สามารถสรุปความรู้ได้ครบตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ครบทุกประเด็น	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
๒. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ และลำดับความสัมพันธ์ได้ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยงความรู้และลำดับความสัมพันธ์ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ แต่ไม่เป็นไปตามลำดับความสัมพันธ์
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนแผนภาพความคิด	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ในรูปแบบที่ถูกต้องและสวยงาม	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ถูกต้องและมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ และมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ แต่ขาดรูปแบบและความสวยงาม

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ - ๑๒	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙ - ๑๐	หมายถึง	ดี
คะแนน ๖ - ๘	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง	ปรับปรุง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ พินิจภาษา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

รายวิชา ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑๒ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๖ เขียนจดหมายกิจธุระ

ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สร้างคำในภาษาไทย

ม.๒/๔ ใช้คำราชาศัพท์

ม.๒/๕ รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาในวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านระดับที่ยากขึ้น

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเขียนสื่อสารโดยใช้จดหมายกิจธุระเพื่อขอความอนุเคราะห์ ผู้เรียนต้องศึกษารูปแบบและวิธีการเขียนจดหมายกิจธุระ ใช้ภาษาอย่างมีมารยาทเหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคคล เข้าใจและวิเคราะห์การสร้างคำสมาส และคำสมาสแบบมีสนธิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ ชื่อบุคคล สถานที่ รวมถึงเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์คุณค่า เสนอข้อคิดที่สามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

๑. องค์ความรู้เรื่องหลักการเขียนจดหมายกิจธุระ

๑.๑ การเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์

๑.๒ มารยาทในการเขียน

๒. องค์ความรู้เรื่องหลักการสร้างคำในภาษาไทย

๒.๑ การสร้างคำสมาส

๒.๒ การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

๒.๓ การใช้คำราชาศัพท์

๓. องค์ความรู้เรื่องการสรุปเนื้อหาในวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

๓.๑ องค์ความรู้จากวรรณคดี เรื่อง โสฬสไตรยางค์

๓.๒ การสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่าน

ทักษะ/กระบวนการ

๑. กระบวนการสื่อสาร

๑.๑ การเขียนสื่อสาร

๑.๒ การพูดแสดงความคิดเห็น

๒. กระบวนการกลุ่ม

๒.๑ กระบวนการสืบค้น

๒.๒ กระบวนการแก้ปัญหา

๓. กระบวนการคิด

๓.๑ การคิดวิเคราะห์

๓.๒ การคิดสร้างสรรค์

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์สุจริต

๓. มีวินัย

๔. ใฝ่เรียนรู้

๕. อยู่อย่างพอเพียง

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. รักความเป็นไทย

๘. มีจิตสาธารณะ

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑. การเขียนจดหมายกิจธุระ

เกณฑ์การประเมินการเขียนจดหมายกิจธุระ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)		
	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. รูปแบบ	เขียนจดหมายกิจธุระถูกต้องตามรูปแบบ	เขียนจดหมายกิจธุระไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ๑ – ๒ ตำแหน่ง	เขียนจดหมายกิจธุระไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ๒ ตำแหน่งขึ้นไป
๒. เนื้อหา	เนื้อหากระชับ ชัดเจน ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของจดหมาย และจำหน้าของถูกต้อง	เนื้อหาขาดความกระชับ ไม่ชัดเจน แต่ยังคงความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของจดหมาย และจำหน้าของถูกต้อง	เนื้อหาขาดความกระชับ ไม่ชัดเจน ขาดความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของจดหมาย และจำหน้าของไม่ถูกต้อง
๓. การใช้ภาษา	ใช้ภาษาและถ้อยคำในการเขียนถูกต้อง ใช้ระดับภาษาเหมาะสม	ใช้ภาษาและถ้อยคำในการเขียนถูกต้อง ใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสม	ใช้ภาษาและถ้อยคำในการเขียนไม่ถูกต้อง ใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสม
๔. ความเป็นระเบียบ	ทำงานสะอาดเรียบร้อย เป็นระเบียบ สะกดยคำได้ถูกต้องทุกคำ	ทำงานสะอาดเรียบร้อย เป็นระเบียบ สะกดยคำผิด ๑ – ๓ คำ	ทำงานขาดความสะอาด ไม่เป็นระเบียบ และสะกดยคำผิดเกิน ๓ คำขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินคุณภาพ

๑๐ – ๑๒ คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
๗ – ๙ คะแนน	หมายถึง	ดี
๔ – ๖ คะแนน	หมายถึง	พอใช้
๑ – ๓ คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนจดหมาย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา ๑. ความหมายและประเภทของจดหมาย ๒. หลักการเขียนจดหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายและประเภทของจดหมายได้ ๒. อธิบายหลักการเขียนจดหมายได้ ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนจดหมายได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีมารยาทในการเขียน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่พบเห็นในปัจจุบัน แล้วเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ กลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้แล้วช่วยกันระดมความคิด แล้วสรุปความรู้ตามหัวข้อต่อไปนี้ กลุ่มที่ ๑ ความหมายของจดหมาย กลุ่มที่ ๒ ประเภทของจดหมาย กลุ่มที่ ๓ กลวิธีในการเขียนจดหมาย กลุ่มที่ ๔ มารยาทในการเขียนจดหมาย ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ชัดเจน ๓. นักเรียนทำใบงานเรื่อง “เติมข้อความในจดหมาย” แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้เรื่องการเขียนจดหมายและบอกสาระสำคัญของการใช้จดหมายในชีวิตประจำวัน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนจดหมาย ๒. ใบงาน เรื่อง เติมข้อความในจดหมาย ภาระงาน/ชิ้นงาน ศึกษาการเขียนจดหมายประเภทต่าง ๆ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายและประเภทของจดหมายได้ ๒. อธิบายหลักการเขียนจดหมายได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนจดหมาย	ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง การเขียนจดหมาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนจดหมาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนจดหมาย
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายและความสำคัญของจดหมาย

การเขียนจดหมาย เป็นวิธีการที่นิยมใช้เพื่อสื่อสารแทนการพูด เมื่อผู้รับและผู้ส่งอยู่ห่างไกลกัน หรือมีความจำเป็นบางประการที่ทำให้ไม่สามารถพูดจากันได้ (กัญจนพร ยวนกระโทก, ๒๕๖๑ : ออนไลน์)

จดหมาย ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายไว้ว่า จดหมายคือ **หนังสือที่ไปมาถึงกัน** (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๔)

ดังนั้น การเขียนจดหมายจึงเป็นวิธีการติดต่อสื่อสารโดยที่เจ้าตัวไม่ต้องเป็นผู้ติดต่อเอง ซึ่งผู้เขียนจดหมายต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะและบุคคล ใช้ถ้อยคำที่ชัดเจนไม่เป็นปัญหาแก่ผู้อ่าน

จุดมุ่งหมายของการเขียนจดหมาย

๑. เพื่อสื่อสารแทนการพูด
๒. เพื่อเป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ไม่รู้จักกัน
๓. เพื่อเป็นเอกสารสำคัญสำหรับอ้างอิงเป็นหลักฐาน

ประเภทของจดหมาย

การจำแนกประเภทของจดหมาย นิยมแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ ๓ ประเภท ดังนี้

๑. จดหมายส่วนตัว เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันระหว่างบุคคลที่คุ้นเคยกัน อาจเป็นญาติสนิท ครูอาจารย์ เพื่อไต่ถามทุกข์สุขส่วนตัว เล่าเรื่องราวที่พบเห็นมา แสดงความเสียใจ แสดงความยินดี หรือขอบคุณ หรือแจ้งกิจธุระบางอย่างที่มีความเกี่ยวข้องกันระหว่างผู้ส่งกับผู้รับ

๒. จดหมายกิจธุระ เป็นจดหมายที่บุคคลเขียนติดต่อกับบุคคลอื่น หรือระหว่างบุคคลกับบริษัท ห้างร้าน องค์กร เพื่อแจ้งธุระต่าง ๆ เช่น นัดหมาย ขอสมัครงาน ขอทราบผล การสอบบรรจุพนักงาน ขอความช่วยเหลือ และขอคำแนะนำเพื่อประโยชน์ในด้านการงานต่าง ๆ

๓. จดหมายราชการหรือที่เรียกว่าหนังสือราชการ เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ หรือบุคคลเขียนไปถึงส่วนราชการ หรือส่วนราชการมีไปถึงส่วนราชการด้วยตนเอง ตลอดจนจนส่วนราชการนั้นเขียนจดหมายไปถึงตัวบุคคล การเขียนจดหมายราชการต้องคำนึงถึงแบบของหนังสือราชการตามระเบียบงานสารบรรณด้วย ข้อความในหนังสือดังกล่าวถือว่าเป็นหลักฐานทางราชการ มีสภาพผูกมัดถาวร ดังนั้น จึงควรเขียนให้กระชับและชัดเจน หนังสือราชการมี ๒ ประเภท คือ

๓.๑ หนังสือภายนอก ได้แก่ จดหมาย หรือหนังสือที่สร้างขึ้นตามแบบวิธีโดยใช้กระดาษตราครุฑอยู่กลางกระดาษส่วนบน ใช้เป็นหนังสือติดต่อกันระหว่างราชการ หรือส่วนราชการต่อหน่วยงานอื่น ๆ และบุคคลภายนอก

๓.๒ หนังสือภายใน ได้แก่ จดหมาย หรือหนังสือติดต่อกันราชการที่เป็นแบบพิธีน้อยกว่าหนังสือภายนอก เป็นหนังสือที่มีการติดต่อกันระหว่างส่วนราชการในหน่วยงานเดียวกัน ตามปกติใช้กระดาษบันทึกข้อความหรือใช้กระดาษตราครุฑ

กลวิธีในการเขียนจดหมาย

การเขียนจดหมายให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเขียนข้อความให้ชัดเจน ลายมือเรียบร้อย อ่านง่าย สะดวกแก่ผู้อ่านและผู้รับจดหมาย ดังนี้

๑. ใช้ถ้อยคำตรงไปตรงมา ทั้งนี้ ต้องระวังอย่าให้ห้วนหรือกระด้างจนเกินไป ใช้ถ้อยคำสุภาพ สละสลวย ไม่อ้อมค้อม เพื่อให้ผู้รับจดหมายได้ทราบเรื่องราวอย่างรวดเร็วและเข้าใจทันที สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง การเขียนแบบนี้มักใช้ในจดหมายธุรกิจ และจดหมายราชการ

๒. เขียนเชิงสร้างสรรค์ผู้เขียนต้องเลือกใช้ถ้อยคำให้ชวนอ่าน ถ้าจำเป็นต้องส่งข่าวที่กระทบกระเทือนใจ เช่น แจ้งข่าวร้าย จะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ เกิดอุบัติเหตุ ควรส่งข่าวเป็นขั้น ๆ เพื่อให้ผู้รับเตรียมใจได้ก่อนที่จะได้รับข่าวร้ายแรง การเขียนประเภทนี้มักใช้กับจดหมายส่วนตัวที่ต้องแสดงไมตรีจิต เพื่อรักษาความสัมพันธ์ไม่ให้ห่างเหินกัน

มารยาทในการเขียนจดหมาย

มารยาทในการเขียนจดหมายเป็นเครื่องแสดงนิสัยใจคอ ความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนตลอดจนความรู้สึกที่มีต่อผู้รับว่า เคารพนับถือ และให้เกียรติผู้รับจดหมายหรือไม่ จึงควรมีมารยาทในการเขียนจดหมาย ดังนี้

๑. ต้องใช้คำขึ้นต้น ลงท้ายจดหมายให้เหมาะสมกับระดับบุคคล
๒. ใช้ภาษาที่สุภาพเหมาะสมกับผู้รับ และใช้ถ้อยคำที่กระชับ
๓. ถ้าเป็นการเขียนด้วยมือ ต้องเขียนให้อ่านง่ายชัดเจน ใช้ปากกาไม่ควรใช้ดินสอ
๔. เลือกใช้กระดาษและซองที่เหมาะสม
๕. จ่าหน้าของจดหมาย และระบุรหัสไปรษณีย์ให้ถูกต้องครบถ้วน
๖. ไม่ใช่ซองหรือกระดาษตราครุฑมาเขียนจดหมายส่วนตัว
๗. ผนึกตราไปรษณีย์ให้ครบถ้วนตามอัตราค่าไปรษณียากร
๘. ไม่นำตราไปรษณียากรที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำอีก
๙. ไม่สอดสิ่งของมีค่าอื่นใดลงในซองจดหมาย
๑๐. รักษาความสะอาด

ใบงาน เรื่อง การเขียนจดหมาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนจดหมาย
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำสั่ง ให้นักเรียนนำส่วนประกอบของจดหมายส่วนที่ ๑ เติมในช่องว่างส่วนที่ ๒ ให้สมบูรณ์

ก. ชมรมสังคัมศึกษา โรงเรียนปัญญาวิทยาสรรค์ ๓๓๕ ถนนมหานคร เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ ข. ขอขอบคุณ ค. คุณธานิน กาญจนพร ง. ขอแสดงความนับถือ (นายวรินทร์ จันทร์) ประธานชมรมสังคัมศึกษา จ. ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙ ฉ. (นางสินธุ เวลี) อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมสังคัมศึกษา ชมรมสังคัมศึกษา โทร ๐-๒๒๔๕-๗๘๙๙	ช. ตามที่ชมรมสังคัมศึกษา โรงเรียน ปัญญาวิทยาสรรค์ ได้จัดให้คณะนักเรียน ไปทัศนศึกษา ณ ศูนย์วัฒนธรรมหนังใหญ่ วัดสว่างอารมณ์ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙ และได้ เรียนเชิญท่านเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ แก่นักเรียนที่เดินทางไปทัศนศึกษานั้น การ บรรยายของท่านเกี่ยวกับหนังใหญ่และเรื่อง อื่น ๆ ให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ ได้ชื่นชมศิลปวัฒนธรรมของชาติอย่างยิ่ง ทำให้ มีโลกทัศน์กว้างขึ้น ซ. ชมรมสังคัมศึกษาขอขอบพระคุณท่าน เป็นอย่างยิ่งและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านอีกในโอกาสต่อไป
---	--

คำสั่ง ให้นักเรียนนำส่วนประกอบของจดหมายส่วนที่ ๑ เติมในช่องว่างส่วนที่ ๒ ให้สมบูรณ์

ที่.....

.....
.....
.....
.....

.....

เรื่อง.....

เรียน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(.....)
.....

.....
.....
.....
.....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบประเมินการเขียนจดหมาย

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ความถูกต้องของแบบฟอร์มจดหมาย	แบบฟอร์มจดหมายถูกต้อง ทั้งที่อยู่ วันที่ คำขึ้นต้น คำลงท้าย ลายเซ็น การกำหนดระยะย่อหน้าในส่วนต่าง ๆ ถูกต้อง	แบบฟอร์มจดหมาย ทั้งที่อยู่ วันที่ คำขึ้นต้น คำลงท้าย ลายเซ็น การกำหนดระยะย่อหน้าในส่วนต่าง ๆ ผิดพลาด ๑ แห่ง	แบบฟอร์มจดหมาย ทั้งที่อยู่ วันที่ คำขึ้นต้น คำลงท้าย ลายเซ็น การกำหนดระยะย่อหน้าในส่วนต่าง ๆ ผิดพลาด ๒ แห่ง	แบบฟอร์มจดหมาย ทั้งที่อยู่ วันที่ คำขึ้นต้น คำลงท้าย ลายเซ็น การกำหนดระยะย่อหน้าในส่วนต่าง ๆ ผิดพลาด ๓ แห่งขึ้นไป
๒. การใช้ภาษาสื่อสารสาระสำคัญ	ใช้ภาษาสื่อสารสาระสำคัญ ตามความมุ่งหมายได้ครบถ้วน	ใช้ภาษาสื่อสารสาระสำคัญ ตามความมุ่งหมายได้ค่อนข้างครบถ้วน	ใช้ภาษาสื่อสารสาระสำคัญ ตามความมุ่งหมายได้พอใช้ ยังขาดสาระสำคัญบางประการ	ใช้ภาษาสื่อสารสาระสำคัญตามความมุ่งหมายไม่ครบถ้วน
๓. การใช้ภาษาอย่างมีมารยาทและใช้ระดับของภาษาเหมาะสม	ใช้ภาษาอย่างมีมารยาทและใช้ระดับของภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมดีมาก กับบุคคลที่สื่อสาร	ใช้ภาษาอย่างมีมารยาทและใช้ระดับของภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมค่อนข้างดี กับบุคคลที่สื่อสาร	ใช้ภาษาอย่างมีมารยาทและใช้ระดับของภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมพอใช้กับบุคคลที่สื่อสาร	ใช้ภาษายังไม่ถูกต้องขาดมารยาทที่เหมาะสม ใช้ระดับของภาษายังไม่เหมาะสมกับบุคคลที่สื่อสาร
๔. ลายมือและความสะอาดเรียบร้อยของผลงาน	ลายมือสวย เขียนเป็นระเบียบ มีช่องไฟพองาม อ่านเข้าใจง่าย ผลงานสะอาด เรียบร้อย ไม่มีร่องรอยลบ ชูด ชีด ขำ	ลายมือค่อนข้างสวย เขียนเป็นระเบียบ มีช่องไฟพองาม อ่านเข้าใจง่าย ผลงานสะอาด มีร่องรอยลบ เล็กน้อย ๑-๒ แห่ง	ลายมือค่อนข้างสวย เขียนยังไม่เป็นระเบียบ มีช่องไฟพอใช้ได้ อ่านเข้าใจ ผลงานไม่สะอาด มีร่องรอยลบ ชูด ชีด ขำ ๓-๔ แห่ง	ลายมือไม่สวย เขียนหวัดไม่เป็นระเบียบ ไม่เว้นช่องไฟ ลายมืออ่านยาก ผลงานไม่สะอาด มีร่องรอยลบ ชูด ชีด ขำ มากกว่า ๕ แห่ง

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๕. การเขียน สะกดคำ	เขียนสะกดการันต์ ได้ถูกต้องตาม พจนานุกรม	เขียนสะกดการันต์ ได้ถูกต้องเป็นส่วน ใหญ่ มีผิด ๑-๒ คำ	เขียนสะกดการันต์ ไม่ถูกต้อง มีผิด ๒-๓ คำ	เขียนสะกดการันต์ ไม่ถูกต้อง มีผิดเกิน ๓ คำ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
๑ - ๘	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ (๑) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา การเขียนจดหมายกิจธุระ - จดหมายขอความอนุเคราะห์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายการเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ได้ ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีมารยาทในการเขียน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำตัวอย่างจดหมายราชการ จดหมายกิจธุระ จดหมายส่วนตัว มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันเปรียบเทียบถึงความแตกต่างของจดหมายทั้ง ๓ ประเภท ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องการเขียนจดหมาย แล้วนำเข้าสู่วิธีเรียน ขั้นสอน ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายการเขียนจดหมายกิจธุระ ในเรื่องของความหมาย ประเภท และรูปแบบของการเขียนจดหมายกิจธุระ รวมถึงการจำหน่ายของ ๒. ครูนำตัวอย่างการเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ ในสื่อ Power Point มาให้นักเรียนดูแล้วร่วมกันสนทนาถึงหลักการเขียนและการใช้สำนวนภาษาในการเขียน ๓. ครูให้นักเรียนช่วยกันออกมาเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์บนกระดานตามรูปแบบการเขียน เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง ๔. มอบหมายให้นักเรียนเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ คนละ ๑ ฉบับ ใส่ซองจดหมายพร้อมจำหน่ายของให้เรียบร้อย	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ ๒. ใบงาน เรื่อง เขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ ๓. ตัวอย่างจดหมาย ๔. สื่อ Power Point ภาระงาน/ชิ้นงาน เขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ (๑)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ เรื่อง การเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ และบอกสาระสำคัญของการใช้จดหมายในชีวิตประจำวัน	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายการเขียนจดหมาย ขอความอนุเคราะห์	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนจดหมายขอความ อนุเคราะห์	เขียนจดหมายขอ ความอนุเคราะห์	แบบประเมินการเขียน จดหมาย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายของจดหมายกิจธุระ

จดหมายกิจธุระ หมายถึง จดหมายระหว่างหน่วยงานห้างร้านและบริษัทต่าง ๆ หรือจดหมายที่เอกชนมีต่อห้างร้านด้วยกิจธุระต่าง ๆ เช่น จดหมายสมัครงาน จดหมายสอบถามเรื่องต่าง ๆ จดหมายสั่งของจากร้าน จดหมายทวงหนี้ จดหมายตอบรับหรือปฏิเสธคำเชิญเป็นทางการ ซึ่งข้อความที่ใช้เขียนต้องรัดกุม กระชับ สั้น แต่ได้ใจความครบสมบูรณ์ เขียนคำขึ้นต้นและคำลงท้ายได้ถูกต้อง

ประเภทของจดหมายกิจธุระ

จดหมายกิจธุระสามารถจำแนกได้หลายประเภท ณ ที่นี้ขอจำแนกเป็น ๔ ประเภท ตามความจำเป็นในการใช้งานของนักเรียน ดังนี้

๑. จดหมายขอความอนุเคราะห์
๒. จดหมายเชิญเป็นวิทยากร
๓. จดหมายขอบคุณ
๔. จดหมายลาครู

รูปแบบการเขียนจดหมายกิจธุระ

จดหมายกิจธุระส่วนใหญ่ก็มีเนื้อความขอร้องให้ผู้อื่นกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จึงต้องใช้ภาษาที่สุภาพของจดหมายนั้น รวมถึงการเลือกใช้กระดาศ ความสะอาดเรียบร้อยในการพิมพ์ และการจำหน่ายของให้เหมาะสม ดังนี้

๑. หัวจดหมาย หมายถึง ส่วนที่เป็นชื่อและที่อยู่ขององค์กรหรือหน่วยงาน ที่ต้นสังกัดของผู้ออกจดหมาย เช่น ชมรม ชุมนุม หรือหน่วยงานนั้น ๆ ให้บอกชื่อ-ที่อยู่ ที่เป็นที่ทำกาขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ดังตัวอย่าง

ชมรมภาษาไทย โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒
 ๓๓๓ ถนน นวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม
 กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๔๐

หากเป็นจดหมายกิจธุระที่ออกโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ก็ใช้ที่อยู่ของบุคคลนั้น ซึ่งต้องใช้ตามความเป็นจริงเสมอ ส่วนองค์กร หน่วยงาน หรือกลุ่มบุคคลที่มีหัวกระดาศแสดงตราของหน่วยงาน ถ้านำมาใช้ต้องระบุชื่อและที่อยู่ของผู้ออกจดหมายให้ชัดเจนด้วย

๒. ลำดับที่ของจดหมาย ใช้คำว่า ที่ ตามด้วย เลขบอกลำดับของจดหมาย ปี พ.ศ. เครื่องหมาย / (อ่านว่า ทับ) คั่นกลาง เช่น

ทั้งนี้ ก่อนเขียนหมายเลขบอกลำดับ จะปรากฏ **ตัวย่อของหน่วยงาน** เช่น

ที่ สคทท ๑๕ / ๒๕๕๖

สคทท หมายถึง จดหมายออกจาก **สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย** ลำดับที่ ๑๕ ของปี ๒๕๕๖ ซึ่งคำย่อนี้้องค์กรต้องกำหนดและใช้ร่วมกัน

๓. วัน เดือน ปี เขียนจากกลางกระดาษไปทางขวา ไม่ต้องเขียนคำว่า วันที่ เดือน ปี แต่ต้องใส่ วัน เดือน ปี ที่เขียนจดหมายให้ครบถ้วน ชื่อเดือนไม่ใช้อักษรย่อ ไม่ต้องใส่คำย่อบอกศักราช เช่น

๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๔. เรื่อง เป็นข้อความสรุปสาระสำคัญของจดหมายฉบับนั้น โดยทั่วไปจะเป็นประโยคสั้น กระทัดรัด บอกวัตถุประสงค์ที่ออกจดหมายให้ตรงและชัดเจน เช่น ขอขอบคุณ ขอความอนุเคราะห์ ฯลฯ

๕. คำขึ้นต้น จดหมายกิจธุระ ใช้คำว่า **เรียน** ขึ้นต้นจดหมายเสมอ ตามด้วยชื่อและนามสกุล หรือตามด้วยตำแหน่งของผู้รับจดหมาย เช่น

๑	เรียน นายภาณุพัฒน์ ศิริเทพ
๒	เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งสองห้อง

๖. สิ่งที่ส่งมาด้วย คือ เอกสารหรือสิ่งที่ผู้ส่งจดหมายส่งมาให้ผู้รับพร้อมจดหมายฉบับนั้น เช่น กำหนดการ, เอกสารประกอบการประชุม, รายงานการประชุม, รายละเอียดโครงการ, หนังสือ, แผ่นซีดี ฯลฯ

๗. ข้อความ ข้อความซึ่งเป็นเนื้อหาหลักของจดหมายกิจธุระต้องมี ๒ ย่อหน้าเป็นอย่างน้อย

ย่อหน้าแรก บอกสาเหตุที่เขียนจดหมาย ในกรณีที่เขียนจดหมายเริ่มติดต่อฉบับแรกให้ขึ้นต้นด้วยคำว่า **ด้วย, เนื่องจาก, เนื่องจาก** เช่น

ด้วยชมรมวิทยาศาสตร์ โรงเรียนวังใหม่จะจัดแสดงนิทรรศการผลงานประดิษฐ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

เนื่องด้วยผมได้ติดตามฟังรายการรอบรู้รอบโลก ซึ่งออกอากาศเป็นประจำทางสถานีวิทยุ เอฟ.เอ็ม. คลื่น ๑๐๖.๕ เมกะเฮิรตซ์

เนื่องจากมีสุนัขอาศัยอยู่ภายในโรงเรียนวัดบ้านสร้อยจำนวนมากและได้ออกลูกเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี

กรณีที่**เป็นจดหมายตอบกลับ** ต้องเท้าความเรื่องที่เคยได้ติดต่อกันไว้ โดยใช้คำว่า **ตามที่** ขึ้นต้น และใช้คำว่า **นั้น** ลงท้าย เช่น

ตามที่คณะสัตวแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ให้ความอนุเคราะห์ ส่งนิสิตไปฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าและเพื่อคุมกำเนิดประชากรสุนัขภายในชุมชนวัดสะพานสูงนั้น

ย่อหน้าสุดท้าย บอกวัตถุประสงค์ของการเขียนจดหมาย เป็นย่อหน้าสั้น ๆ แต่ให้ชัดเจนว่าเขียนจดหมายมาเพื่ออะไร มักขึ้นต้นด้วยคำว่า **จึงเรียนมาเพื่อ.....** เช่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

๘. คำลงท้าย ใช้ว่า **ขอแสดงความนับถือ** ต้องตรงกับวันที่

๙. ลายมือชื่อ ต้องเป็นลายมือชื่อจริงของผู้ลงชื่อ ไม่ใช่ลายมือชื่อที่ใช้ตรายาง

๑๐. ชื่อเต็มของผู้เขียนจดหมาย พิมพ์อยู่ในวงเล็บต้องมีคำนำหน้าชื่อเสมอ

๑๑. ตำแหน่งของผู้เขียนจดหมาย ถ้าผู้เขียนจดหมายเป็นผู้มีตำแหน่งรับผิดชอบงาน หรือหน่วยงานงานที่ออกจดหมายจะต้องพิมพ์กำกับในบรรทัดถัดไป หากเป็นจดหมายที่ออกในนามของชมรมหรือชุมนุมในสถานศึกษา ต้องลงลายมือชื่อของอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกำกับท้ายจดหมายทุกครั้ง

๑๒. หน่วยงานที่ออกจดหมายและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้เขียนจดหมาย นิยมพิมพ์ไว้ลำดับสุดท้ายชิดขอบจดหมายด้านซ้าย โดยมีหมายเลขโทรศัพท์อยู่ในบรรทัดถัดไป หากมีหมายเลขโทรสารและที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ก็ให้ระบุไว้ด้วย เพื่อให้ผู้รับจดหมายสามารถติดต่อกลับได้สะดวก

๑๓. ของจดหมาย อาจใช้ซองจดหมายมาตรฐาน กว้าง ๕ นิ้ว ยาว ๗ นิ้ว หรือขนาดเท่าซองจดหมายราชการ

การเขียนจดหมายกิจวัตรที่ดี

จดหมายกิจวัตรที่ดี ผู้เขียนต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑. ความชัดเจน จดหมายที่เป็นทางการจะต้องพิมพ์ กระดาษที่ใช้ถ้าไม่มีตราของหน่วยงานควรเป็นกระดาษขาวขนาด A4 ไม่มีเส้น

๒. ความถูกต้อง สมบูรณ์ ต้องมีการทบทวนให้ถูกต้องทุกครั้งก่อนที่จะส่งจดหมาย

๓. ความกะทัดรัด กระชับได้ใจความชัดเจน ใช้ภาษาระดับทางการ

๔. ความสุภาพ ต้องใช้ภาษาที่สุภาพ รู้จักเลือกใช้กระดาษและพิมพ์เรียบร้อยสะอาด

ตัวอย่างจดหมายกิจธุระ
จดหมายขอความอนุเคราะห์

ที่ ท ๗/๒๕๕๔

ชมรมภาษาไทย
โรงเรียนทุ่งสองห้องวิทยา
๓๓๓ ถนนนวมินทร์
แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๔๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเป็นกรรมการตัดสินการอ่านทำนองเสนาะ

เรียน นายภาณุพัฒน์ ศิริเทพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการจัดงาน “วันสุนทรภู่” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้วยในโอกาส “วันสุนทรภู่” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ นี้ ทางชมรมภาษาไทย โรงเรียนทุ่งสองห้องวิทยา กำหนดจัดกิจกรรมส่งเสริมภาษาไทยให้นักเรียน ได้แก่ การอ่านทำนองเสนาะ การแต่งคำประพันธ์ และการตอบปัญหาวิชาการ ในวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ ตั้งแต่เวลา ๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมของโรงเรียน ดังรายละเอียดที่แนบมานี้ ชมรมภาษาไทยพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการอ่านทำนองเสนาะ

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นกรรมการตัดสินการอ่านทำนองเสนาะร่วมกับอาจารย์ของหมวดวิชาภาษาไทยของโรงเรียนตามกำหนดการที่แนบ ทางชมรมภาษาไทยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

.....
(นางสาวเอี่ยมดาว รักเรียน)
ประธานชมรมภาษาไทย

.....
(นายอนุรักษ์ นิยมไทย)

อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมภาษาไทย

โทร ๐๒ ๗๗๙ ๗๖๒

โทรสาร ๐๒ ๗๗๙ ๗๖๕

ตัวอย่างการจำหน่ายของ

ชื่อและที่อยู่ผู้ฝาก

นายภาณุพัฒน์ ศิริเทพ

ชมรมภาษาไทย โรงเรียนบดินทรเดชา

(สิงห์ สิงหเสนี) ๒ เลขที่ ๓๓๓

ถนนนวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๔๐

ที่ผนึก
ตราไปรษณียากร

ชื่อและที่อยู่ผู้รับ

เรียน อาจารย์ขยัน มุ่งมั่นยิ่ง

๑๓ ซอยสหกรณ์ ๑

ถนนลาดพร้าว เขตวังทองหลาง

กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

ใบงานเรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ให้สมบูรณ์

ที่.....

.....
.....
.....
.....

.....

เรื่อง.....

เรียน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(.....)

.....

.....
.....
.....
.....

เกณฑ์การประเมินการเขียนจดหมายกิจธุระ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)		
	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. รูปแบบ	เขียนจดหมายกิจธุระถูกต้องตามรูปแบบ	เขียนจดหมายกิจธุระไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ๑ – ๒ ตำแหน่ง	เขียนจดหมายกิจธุระไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ๒ ตำแหน่งขึ้นไป
๒. เนื้อหา	เนื้อหากระชับ ชัดเจนถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของจดหมาย และจำหน้าของถูกต้อง	เนื้อหาขาดความกระชับ ไม่ชัดเจน แต่ยังคงความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของจดหมาย และจำหน้าของถูกต้อง	เนื้อหาขาดความกระชับ ไม่ชัดเจน ขาดความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของจดหมาย และจำหน้าของไม่ถูกต้อง
๓. การใช้ภาษา	ใช้ภาษาและถ้อยคำในการเขียนถูกต้อง ใช้ระดับภาษาเหมาะสม	ใช้ภาษาและถ้อยคำในการเขียนถูกต้อง ใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสม	ใช้ภาษาและถ้อยคำในการเขียนไม่ถูกต้อง ใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสม
๔. ความเป็นระเบียบ	ทำงานสะอาดเรียบร้อย เป็นระเบียบ สะกดคำได้ถูกต้องทุกคำ	ทำงานสะอาดเรียบร้อย เป็นระเบียบ สะกดคำผิด ๑ – ๓ คำ	ทำงานขาดความสะอาด ไม่เป็นระเบียบ และสะกดคำผิดเกิน ๓ คำขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินคุณภาพ

๑๐ – ๑๒ คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
๗ – ๙ คะแนน	หมายถึง	ดี
๔ – ๖ คะแนน	หมายถึง	พอใช้
๑ – ๓ คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

แบบประเมินผลการเขียนจดหมายกิจธุระ

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมที่สังเกต				
		รูปแบบที่ ถูกต้อง (๓)	เนื้อหา (๓)	การใช้ ภาษา (๓)	ความเป็น ระเบียบ (๓)	รวม (๑๒)
๑						
๒						
๓						
๔						
๕						
๖						
๗						
๘						
๙						
๑๐						
๑๑						
๑๒						
๑๓						
๑๔						
๑๕						
๑๖						
๑๗						
๑๘						
๑๙						

เกณฑ์การประเมิน

๑๐ - ๑๒	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
๗ - ๙	คะแนน	หมายถึง	ดี
๔ - ๖	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
๑ - ๓	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ (๒) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา การเขียนจดหมายกิจธุระ - จดหมายเชิญวิทยากร จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายการเขียนจดหมายเชิญวิทยากรได้ ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนจดหมายเชิญวิทยากรได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีมารยาทในการเขียน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการเขียนจดหมายกิจธุระในปัจจุบัน ขั้นสอน ๑. ครูสนทนาซักถามนักเรียน พร้อมให้นักเรียนยกตัวอย่างความจำเป็นในการใช้จดหมายที่พบได้ในชีวิตประจำวัน ๒. ครูนำตัวอย่างการเขียนจดหมายเชิญวิทยากร มาให้นักเรียนดู แล้วร่วมกันสนทนาถึงลักษณะการเขียนจดหมายเชิญวิทยากร ๓. ครูเขียนแบบฟอร์มจดหมายบนกระดานปฐพี จากนั้นสุ่มนักเรียนออกมาเติมข้อความที่เป็นองค์ประกอบของจดหมายให้ถูกต้อง เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง ๔. มอบหมายให้นักเรียนเขียนจดหมายเชิญวิทยากร คนละ ๑ ฉบับ แล้วใส่ซองจดหมาย พร้อมจำหน่ายซองให้เรียบร้อย ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ ประเภทการเขียนจดหมายเชิญวิทยากร	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ (ฉบับเดิมจากแผนที่ ๒) ๒. ใบงาน เรื่อง เขียนจดหมายเชิญวิทยากร ๓. ตัวอย่างการเขียนจดหมายเชิญวิทยากร ภาระงาน/ชิ้นงาน เขียนจดหมายเชิญวิทยากร

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายการเขียนจดหมายเชิญวิทยากรได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนจดหมายเชิญวิทยากรได้	เขียนจดหมายเชิญ วิทยากร	แบบประเมินการเขียน จดหมาย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานเรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนจดหมายเชิญวิทยากร
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ให้สมบูรณ์

ที่.....

.....
.....
.....
.....

.....

เรื่อง.....

เรียน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(.....)
.....

.....
.....
.....
.....

เกณฑ์การประเมินการเขียนจดหมายกิจธุระ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)		
	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. รูปแบบ	เขียนจดหมายกิจธุระถูกต้องตามรูปแบบ	เขียนจดหมายกิจธุระไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ๑ – ๒ ตำแหน่ง	เขียนจดหมายกิจธุระไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ๒ ตำแหน่งขึ้นไป
๒. เนื้อหา	เนื้อหากระชับ ชัดเจนถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของจดหมาย และจำหน้าซองถูกต้อง	เนื้อหาขาดความกระชับ ไม่ชัดเจน แต่ยังคงความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของจดหมาย และจำหน้าซองถูกต้อง	เนื้อหาขาดความกระชับ ไม่ชัดเจน ขาดความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของจดหมาย และจำหน้าซองไม่ถูกต้อง
๓. การใช้ภาษา	ใช้ภาษาและถ้อยคำในการเขียนถูกต้อง ใช้ระดับภาษาเหมาะสม	ใช้ภาษาและถ้อยคำในการเขียนถูกต้อง ใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสม	ใช้ภาษาและถ้อยคำในการเขียนไม่ถูกต้อง ใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสม
๔. ความเป็นระเบียบ	ทำงานสะอาดเรียบร้อย เป็นระเบียบ สะกดคำได้ถูกต้องทุกคำ	ทำงานสะอาดเรียบร้อย เป็นระเบียบ สะกดคำผิด ๑ – ๓ คำ	ทำงานขาดความสะอาด ไม่เป็นระเบียบ และสะกดคำผิดเกิน ๓ คำขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินคุณภาพ

๑๐ – ๑๒ คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
๗ – ๙ คะแนน	หมายถึง	ดี
๔ – ๖ คะแนน	หมายถึง	พอใช้
๑ – ๓ คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

แบบประเมินผลการเขียนจดหมายกิจธุระ

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมที่สังเกต				
		รูปแบบที่ ถูกต้อง (๓)	เนื้อหา (๓)	การใช้ ภาษา (๓)	ความเป็น ระเบียบ (๓)	รวม (๑๒)
๑						
๒						
๓						
๔						
๕						
๖						
๗						
๘						
๙						
๑๐						
๑๑						
๑๒						
๑๓						
๑๔						
๑๕						
๑๖						
๑๗						
๑๘						
๑๙						

เกณฑ์การประเมิน

- ๑๐ – ๑๒ คะแนน

หมายถึง

ดีมาก
- ๗ – ๙ คะแนน

หมายถึง

ดี
- ๔ – ๖ คะแนน

หมายถึง

พอใช้
- ๑ – ๓ คะแนน

หมายถึง

ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ลักษณะคำไทยแท้		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พินิจภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ลักษณะคำไทยแท้ จุดประสงค์ ด้านความรู้ อธิบายหลักการสังเกตลักษณะคำไทยแท้ได้ ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์คำไทยแท้ได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีจิตสาธารณะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างคำที่นักเรียนใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด ประมาณ ๑๐ คำ ครูกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูร่วมกันสนทนาถึงลักษณะของคำไทยแท้จากการยกตัวอย่างคำข้างต้น ๒. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ลักษณะคำไทยแท้ แล้วร่วมกันสนทนา พร้อมทั้งครูอธิบายเพิ่มเติม ๓. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๘ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน ดังนี้ กลุ่ม ๑ คำไทยแท้มีพยางค์เดียว กลุ่ม ๒ คำไทยแท้ที่เกิดจากการกร่อนเสียง กลุ่ม ๓ คำไทยแท้มีตัวสะกดตรงตามมาตรา กลุ่ม ๔ คำไทยแท้คำไทยแท้ไม่นิยมใช้ตัวการันต์ กลุ่ม ๕ คำไทยแท้สร้างคำโดยใช้วรรณยุกต์ กลุ่ม ๖ คำไทยแท้ไม่นิยมใช้พยัญชนะบางตัวที่เขียนยาก กลุ่ม ๗ คำไทยแท้ไม่ใช้รูป “อัย” มักใช้ “ใ” กับ “ไ” กลุ่ม ๘ คำไทยแท้มีลักษณะนาม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม “ค้นหาคำศัพท์” โดยที่ครูมีบัตรคำให้จำนวน ๔๐ คำ วางปะปนกัน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถว เมื่อครูให้สัญญาณให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ๑ คน ค้นหาคำศัพท์ตามหัวข้อที่กลุ่มตนเองได้รับ สลับกันไปเรื่อย ๆ ให้เวลาประมาณ ๗ นาที	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ๑. ใบความรู้ เรื่อง ลักษณะคำไทยแท้ ๒. บัตรคำ ภาระงาน/ชิ้นงาน สมุดรวบรวมคำไทยแท้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ลักษณะคำไทยแท้		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พินิจภาษา	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	๔. เมื่อกิจกรรมสิ้นสุด ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้องของการปฏิบัติกิจกรรมของแต่ละกลุ่มเพื่อหาผู้ชนะ พร้อมให้คำชื่นชมนักเรียนในทุกกลุ่มในการปฏิบัติกิจกรรม ขั้นสรุป ๑. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะคำไทยแท้ ๒. ให้นักเรียนนำคำไทยแท้ทั้ง ๔๐ คำ จัดทำเป็นสมุดรวบรวมคำไทยแท้ของห้องเรียน	

การวัดผลและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักลักษณะคำไทยแท้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ การวิเคราะห์คำไทยแท้	- ทดสอบ - สังเกตพฤติกรรม กลุ่ม	- กิจกรรมเกมสัมพันธ์ - แบบประเมิน พฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง ลักษณะคำไทยแท้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ลักษณะคำไทยแท้
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ลักษณะคำไทยแท้

คำไทยแท้เป็นคำที่มีใช้ดั้งเดิมอยู่ในภาษาไทย คำไทยแท้มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเองที่ไม่เหมือนใคร และมีหลักในการสังเกตที่ทำให้เราสามารถแยกแยะ วิเคราะห์ได้ว่าคำไทยแท่นั้นมีลักษณะอย่างไร มีหลักการสังเกต ดังนี้

๑. คำไทยแท้เป็นคำพยางค์เดียว ไม่มีเสียงควบกล้ำ มีใช้อยู่ครบทั้ง ๗ ชนิด ตัวอย่างเช่น

นาม	เช่น	พ่อ แม่ ดิน น้ำ บ้าน ช้าง เป็นต้น
สรรพนาม	เช่น	ท่าน เธอ เขา เจ้า มัน เป็นต้น
กริยา	เช่น	เล่น นอน ไป เทียว ดู เป็นต้น
วิเศษณ์	เช่น	สวย ดี โง่ ขาว ใหญ่ เข้า เป็นต้น
บุพบท	เช่น	ใต้ ของ แก่ ชิด ข้าง เป็นต้น
สันธาน	เช่น	ก็ แม้ จึง หรือ แต่ เพราะ เป็นต้น
อุทาน	เช่น	ว้าย! อื้อ! เอ๊ะ! ว้า! โอ้ย! เป็นต้น

๒. คำไทยแท้ที่เกิดจากการกร่อนเสียง แทรกเสียง และการเติมพยางค์หน้าคำมูลตัวอย่าง เช่น

ก. การกร่อนเสียง เช่น

หมากพร้าว	กร่อนเป็น	มะพร้าว
ดาวัน	กร่อนเสียง	ตะวัน
สายคือ	กร่อนเสียง	สะคือ

ข. การแทรกเสียง คือการแทรกเสียง อะ เข้าตรงกลางคำ เช่น

นกจิบ	เป็น	นกกระจิบ
ลูกท่อน	เป็น	ลูกกระท่อน
ลูกคุม	เป็น	ลูกกระคุม
ผักถิน	เป็น	ผักกระถิน

ค. การเติมพยางค์หน้าคำมูล คือการเติมเสียงอะหน้าคำมูล มักจะเป็นคำที่ขึ้นต้นด้วย กะ กระ ประ ปะ เช่น

โตกตาก	เป็น	กะโตกกะตาก
โตกเดก	เป็น	กระโตกกระเดก
ท่า	เป็น	กระท่า
หนึ่ง	เป็น	ประหนึ่ง

๓. คำไทยแท้ส่วนใหญ่ตัวสะกดต้องตรงตามมาตรา เช่น

๑) แม่กก มาตราแม่กก ใช้ “ก” เป็นตัวสะกด

เช่น รัก ฉาก จิก ปิก จุก โบก ตัก เด็ก เปียก ฯลฯ

๒) แม่กด มาตราแม่กด ใช้ “ด” เป็นตัวสะกด

เช่น คด จุด เช็ด แปด อวด เปียด ปุด เลือด กวด รวด ฯลฯ

๓) แม่กบ มาตราแม่กบ ใช้ “บ” เป็นตัวสะกด

เช่น จับ ชอบ ชูบ ดาบ เล็บ โอบ เสียบ เกือบ ลบ สิบ ฯลฯ

๔) แม่กง มาตราแม่กง ใช้ “ง” เป็นตัวสะกด

เช่น ชั่ง วาง ปิ้ง ชั่ง งง โยง เล้ง กรง ถุง ดอง ฯลฯ

๕) แม่กน มาตราแม่กน ใช้ “น” เป็นตัวสะกด

เช่น คั่น ชื่น คุ้น แบน ล้วน จาน เส้น โล้น กิน ฯลฯ

๖) แม่กม มาตราแม่กม ใช้ “ม” เป็นตัวสะกด

เช่น จาม อ้ม ซ่อม เต็ม ท่วม ตุ่น เสียม แก้ม สาม ล้ม ฯลฯ

๗) แม่เกย มาตราแม่เกย ใช้ “ย” เป็นตัวสะกด

เช่น ชาย ขาย เคย โยก ค้อย แยก รวย เมื่อย สาย ตาย ฯลฯ

๘) แม่เกว มาตราแม่เกว ใช้ “ว” เป็นตัวสะกด

เช่น ข้าว ค้าว เหว แก้ว เลี้ยว เปลว เร้ว หนาว นัว สาว ฯลฯ

๔. คำไทยแท้ไม่มีตัวการันต์ ฉะนั้นคำเหล่านี้ไม่ใช่คำไทยแท้

เช่น สิทธิ์ องค์ นัยน์ นารายณ์ เป็นต้น

ยกเว้น ๔ คำนี้ (แม้มีตัวการันต์ก็เป็นไทยแท้) ผีว์ ป่าห์ เยียร์ อาร์

๕. คำไทยแท้สร้างคำโดยใช้วรรณยุกต์ เพื่อทำให้เกิดความหมายแตกต่างกัน เช่น

เขียว	เขียว	เขียว
ผา	ผ่า	ผ้ำ
นา	น่า	น้ำ

๖. คำไทยแท้ไม่นิยมใช้พยัญชนะบางตัวที่เขียนยาก คำไทยแท้ไม่นิยมใช้พยัญชนะบางตัว เช่น

ฌ ญ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ฎ ฏ ษ ฝ และสระ ฤ ฤา ยกเว้นคำไทยแท้บางคำ ดังนี้ เขียน ฆ่า ฆ้อง ระฆัง หลิง ศึก ไหล่ ญ ฐ เธอ ศอก อำเภอ

๗. คำไทยแท้ไม่ใช่รูป “อัย” มักใช้ “ไ” กับ “เ” มากกว่า ฉะนั้น คำว่า ตรัย วัย นัย ภัย จึงไม่ใช่คำไทยแท้

๘. คำไทยแท้มีลักษณะนามใช้ ลักษณะนามเป็นนามที่บอกลักษณะของนามที่อยู่ข้างหน้า ซึ่งในภาษาไทยจะใช้คำเหล่านี้แตกต่างจากภาษาอื่นชัดเจน เช่น

ลักษณะนามบอกชนิด	เช่น หนังสือ ๒ เล่ม พระภิกษุ ๕ รูป
ลักษณะนามบอกอาการ	เช่น พลุ ๓ จี๊บ ดอกไม้ ๓ ดอก
ลักษณะนามบอกรูปร่าง	เช่น แหวน ๑ วง ดินสอ ๒ แท่ง ฟุตบอล ๓ ลูก
ลักษณะนามบอกปริมาณ	เช่น บุหรี่ ๑ มวน ขนมจีบ ๕ จีบ ไบลาน ๑ ผูก
ลักษณะนามบอกความจำแนก	เช่น ลูกเสือ ๒ กอง ทหาร ๖ เหล่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ลักษณะคำต่างประเทศ		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พินิจภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ลักษณะคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ จุดประสงค์ ด้านความรู้ อธิบายความหมายและลักษณะของคำที่มาจากภาษาต่างประเทศได้ ด้านทักษะและกระบวนการ จำแนกคำที่มาจากภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีวินัย ๓. อยู่อย่างพอเพียง	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนร่วมกันสนทนาถึงประเด็นที่ว่า “นอกจากคำไทยแท้แล้วยังมีคำที่มาจากภาษาใดบ้างที่เข้ามาปะปนในภาษาไทย” จากนั้นครูจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน ศึกษาใบความรู้เรื่องคำต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยแล้วจดบันทึกความรู้ พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้ที่ได้จากการบันทึกไว้ พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำที่มาจากภาษาต่างประเทศจำนวน ๕ คำ ๓. ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง จำแนกคำต่างประเทศ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มขีดเส้นใต้คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ เมื่อเสร็จแล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง ๔. นักเรียนทำแบบทดสอบ เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง ลักษณะคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ๑. ใบความรู้ เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ๒. ใบงาน เรื่อง จำแนกคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ๓. แบบทดสอบ เรื่อง ภาระงาน/ชิ้นงาน ศึกษาคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

การวัดผลและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความหมายและ ลักษณะของคำที่มาจาก ภาษาต่างประเทศได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ จำแนกคำที่มาจาก ภาษาต่างประเทศที่ใช้ใน ภาษาไทยได้	- ตรวจใบงาน - ทดสอบ	- ใบงาน เรื่อง การจำแนกคำ ภาษาต่างประเทศ - แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีวินัย ๓. อยู่อย่างพอเพียง	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง ลักษณะคำภาษาต่างประเทศ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ลักษณะคำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต

ภาษาบาลี เป็นภาษาตระกูลเดียวกับภาษาสันสกฤต คือ ภาษาตระกูลวิภัติปัจจัย จึงมีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก

๑. ข้อสังเกตและตัวอย่างคำภาษาบาลี

- ๑.๑ นิยมใช้ พ เช่น กีฬา จุฬา ครูพ นาฬิกา วิหาร อาสาฬห เป็นต้น
- ๑.๒ ประสมด้วยสระ อะ อิ อุ แทน ฤ ในภาษาสันสกฤต เช่น อิทธิ อธิ เป็นต้น
- ๑.๓ นิยมใช้พยัญชนะ ๒ ตัวซ้อนกัน เช่น กิตติ นิพพาน ปัจจัย ปัญญา บุคคล บัลลังก์ ภัตตา เป็นต้น
- ๑.๔ แบ่งพยัญชนะเป็นวรรคตามฐานที่เกิดและมีหลักตัวสะกดตัวตามที่แน่นอน ดังนี้

พยัญชนะวรรคของภาษาบาลี

วรรค	แถวที่ ๑	แถวที่ ๒	แถวที่ ๓	แถวที่ ๔	แถวที่ ๕
วรรค กะ ฐานคอ (กัณฐะ)	ก	ข	ค	ฌ	ง
วรรค จะ ฐานเพดาน (तालु)	จ	ฉ	ช	ณ	ญ
วรรค ฎะ ฐานปุ่มเหงือก(มฺทษะ)	ฎ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ
วรรค ตะ ฐานฟัน (ทันต)	ต	ถ	ท	ธ	น
วรรค ปะ ฐานริมฝีปาก (โอฐะ)	ป	ผ	พ	ภ	ม
เศษวรรค	ย ร ล ว ส ห ฬ ๐ (อิง)				

หลักตัวสะกดตัวตามภาษาบาลี

๑. คำบาลี เมื่อมีตัวสะกดต้องมีตัวตาม
๒. พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดได้ คือ พยัญชนะแถวที่ ๑, ๓, ๕
๓. พยัญชนะแถวที่ ๑ สะกด พยัญชนะแถวที่ ๑, ๒ ในวรรคเดียวกันตาม
 เช่น สักกะ ทุกข์ สัจจะ มัจฉา อิตถิ หัตถ์ บุปผา เป็นต้น
๔. พยัญชนะแถวที่ ๓ สะกด พยัญชนะแถวที่ ๓, ๔ ในวรรคเดียวกันเป็นตัวตาม
 เช่น พยัคฆ์ พุทธ อคคี อฆมาสัย อวิชชา เป็นต้น
๕. พยัญชนะแถวที่ ๕ สะกด พยัญชนะทุกตัวในวรรคเดียวกันตามได้
 เช่น สังข์ องค์ สงฆ์ สัญชาติ สันฐาน สันดาป สันธาน สัมผัส สัมพันธ์ เป็นต้น
๖. พยัญชนะเศษวรรค เป็นตัวสะกดได้บางตัว เช่น อัยกา มัลลิกา วิรุฬห์ ขิวหา เป็นต้น

ตัวอย่างคำภาษาบาลี

ปัญญา ปัจจัย บุคคล บัลลังก์ บุพผา โบกขรณิ เมตตา มัสสุ วิญญาน วิตถาร วิสุทธี
ภัตตา ภิกขุ ภริยา มัจจุราช มัจฉา มัชฌิม มิจฉา รัตนา โลหิต วัตถุ วิชา วิริยะ วุฒิ

๒. ข้อสังเกตและตัวอย่างคำภาษาสันสกฤต

๑. นิยมใช้ ท เช่น กรีทา จูทา ครุฑ ไพฑูรย์ วิหาร เป็นต้น
๒. นิยมใช้ ร หัน เช่น กรรม ชรรค์ ครรภ์ ธรรม มหัจจรัญ สวรรค์ เป็นต้น
๓. นิยมมีอักษรควบกล้ำ เช่น ตรุษ บุตร ปราชญ์ ปราบณา ไตรศรี ศาสตรา เป็นต้น
๔. ใช้ ศ ษ ประสมคำเป็นส่วนมาก เช่น กษัย เกษม เกษียณ ทักษิณ ทศนี้อย เป็นต้น
๕. ใช้ ส นำหน้าพยัญชนะวรรค ตะ (ต ถ ท ธ น) เช่น พัสตุ พิสตาร สตรี เป็นต้น
๖. ประสมด้วยสระ ไอ เอา ฤ ฤฯ ฤ ฤฯ เช่น ไศล ไสวะ ไวทย ไวชนพ ไวยากรณ์ เป็นต้น
๗. มีหลักเกณฑ์ตัวสะกด ตัวตามไม่แน่นอน กลับ การบูร กิริติ โกรธ จักร เป็นต้น

ตัวอย่างคำภาษาสันสกฤต

กัลบก กรรม กรรม กษัตริย์ กลับ การบูร กิริติ โกรธ กรีทา เกษม กษัย เกษียณ เกษียร เกษตร
ครรชิต ครรภ์ จักร จักรवाल จันทร จูทา ดัสกร ทรมาน ทรัพย์ ทฤษฎี ทิศ ทหาร ทักษิณ ทศนี้อย ทิพย์

ลักษณะคำภาษาเขมรในภาษาไทย

ภาษาเขมรเป็นภาษาคำโดด จัดอยู่ในตระกูลมอญ-เขมร คำดั้งเดิมส่วนใหญ่เป็นคำพยางค์เดียวและเป็นคำโดด ถือเอาการเรียงคำเข้าประโยคเป็นสำคัญเช่นเดียวกับภาษาไทยแต่มีลักษณะบางอย่างต่างไปจากภาษาไทย ดังนี้

๑. มักจะสะกดด้วย จ ญ ร ล เช่น เผล็จ บำเพ็ญ กำธร ถกล ตรัส
๒. มักเป็นคำควบกล้ำ เช่น ไกร ช้าง ปรง
๓. มักใช้ บัง บัน บำ นำหน้าคำที่มีสองพยางค์ เช่น
 - บัง บังคับ บังคม บังเหียน บังเกิด บังคล บังอาจ
 - บัน บันได บันโดย บันเดิน บันดาล บันลือ
 - บำ บำเพ็ญ บำบัด บำเหน็จ บำบวง
๔. นิยมใช้อักษรนำ เช่น สนุก สนาน เสด็จ ถนน เฉลียว เป็นต้น
๕. คำเขมรส่วนมากใช้เป็นราชาศัพท์ เช่น ขนง ขนอง เขนย เสวย บรรทม เสด็จ โปรด เป็นต้น
๖. มักแผลงคำได้ เช่น
 - ข แผลงเป็น กระ เช่น ขดาน เป็น กระดาน ขจอก เป็น กระจอก
 - ผ แผลงเป็น ประ ผสม - ประสม ผจญ - ประจญ
 - ประ แผลงเป็น บรร ประหม เป็น บรรทม ประจุ - บรรจุ

การยืมคำภาษาเขมรมาใช้ในภาษาไทย

๑. ยืมมาใช้โดยตรง เช่น กระดาน กระท่อม กะทิ บัง โปรด ผกา เป็นต้น
๒. ยืมเอาคำที่แผลงแล้วมาใช้ เช่น กังวล บำบัด แผนก ผจญ
๓. ยืมทั้งคำเดิมและคำที่แผลงแล้วมาใช้ เช่น เกิด-กำเนิด ช้าง-กำลั่ง เดิน-ดำเนิน ตรา-ตำรา

๔. ใช้เป็นคำสามัญทั่วไป เช่น ขนุน เจริญ ฉงน ถนอม สงบ เป็นต้น
๕. ใช้เป็นคำในวรรณคดี เช่น ขจี เชวง เมิล สด้า สลา เป็นต้น
๖. ใช้เป็นคำราชาศัพท์ เช่น เชนาย ตรีส ทูล บรรทม เสวย เป็นต้น
๗. นำมาใช้ทั้งเป็นภาษาพูดและภาษาเขียน

ตัวอย่างภาษาเขมรในภาษาไทย

กระซิบ กระโดน กระเดียด กระบอง กระบือ กระท่อม กระโถน กระพัง ตระพัง ตะพัง กระเพาะ
กระแส กังวล กำจัด กำเดา รัญจวน ลออ สกิด สนอน สนุก สดับ สบง สังกัด สไปสำราญสรรร สำโรง แสง
แสดง กำแพง กำลัง ขนนาน ขจี โขมด จัด เฉพาะ ฉับย เชลย โดยทรวง ถนน บายศรี ปรกายพริก ปรับ
ประจານ โปรด เผล็จ ผจกญ ผจัญ เผอญ เผอญ เพ็ญเพ็ญ เพ็ญเพ็ญ เพ็ญเพ็ญ ะลอก

๓. หลักการสังเกตคำภาษาไทยที่มาจากภาษาจีน

๑. นำมาเป็นชื่ออาหารการกิน เช่น ก๋วยเตี๋ยว เต้าหู้ แป๊ะซะ ฉะก๋วย จับฉ่าย เป็นต้น
๒. เป็นคำที่เกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ที่เรารับมาจากชาวจีน เช่น ตะหลิว ตี๊ก แก้วอี๋ เก่ง ฮวงซุ้ย
๓. เป็นคำที่เกี่ยวกับการค้าและการจัดระบบทางการค้า เช่น เจ่ง บ่วย หุ่น ห้าง โสฬัย เป็นต้น
๔. เป็นคำที่ใช้วรรณยุกต์ตรี จัตวา เป็นส่วนมาก เช่น ก๋วยจั๊บน้ำเย็น ก๊วย เก๊ เก๊ก ก่ง ตุ่น เป็นต้น

๔. การยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทย

๑. การทับศัพท์ โดยการถ่ายเสียงและถอดตัวอักษร คำยืมจากภาษาอังกฤษโดยวิธีการทับศัพท์ มีจำนวนมาก คำบางคำราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติศัพท์เป็นคำไทยแล้ว แต่คนไทยนิยมใช้คำทับศัพท์มากกว่า เพราะเข้าใจง่าย สื่อสารได้ชัดเจน เช่น

คำภาษาอังกฤษ	คำทับศัพท์
game	เกม
cartoon	การ์ตูน
clinic	คลินิก
quota	โควตา
dinosaur	ไดโนเสาร์
technology	เทคโนโลยี

๒. การบัญญัติศัพท์ เป็นวิธีการยืมคำ โดยรับเอาเฉพาะความคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาแล้วสร้างคำขึ้นใหม่ ซึ่งมีเสียงแตกต่างไปจากคำเดิม โดยเฉพาะศัพท์ทางวิชาการจะใช้วิธีการนี้มาก ผู้ที่มีหน้าที่บัญญัติศัพท์ภาษาไทยแทนคำภาษาอังกฤษ คือ ราชบัณฑิตยสถาน เช่น

คำภาษาอังกฤษ	คำบัญญัติศัพท์
airport	สนามบิน
globalization	โลกาภิวัตน์
science	วิทยาศาสตร์
telephone	โทรศัพท์
reform	ปฏิรูป

๓. การแปลศัพท์ วิธีการนี้จะต้องใช้วิธีการคิดแปลเป็นคำภาษาไทยให้มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษ แล้วนำคำนั้นมาใช้สื่อสารในภาษาไทยต่อไป ดังตัวอย่างเช่น

blackboard	กระดานดำ
enjoy	สนุก
handbook	หนังสือคู่มือ
school	โรงเรียน
short story	เรื่องสั้น

ใบงานเรื่อง จำแนกคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกคำยืมจากภาษาต่างประเทศที่กำหนดให้ เขียนลงในตารางให้ถูกต้อง

บุหงา แบงก์ โซเฟอร์ กะปิ ละออ บุปเฟตต์ มะงุมมะงาหรา สามัญ บังคม เรสเตอร์รองต์
กายจ๊ับ เพกา สันติ ผจญ ภรรยา โอเค โลภ สังคม ขมิขมัน เกี้ยว แฟชั่น ฉับบ ทุกข์
กรวดน้ำ ดาหลัง เฉ่ง ปาร์เกต์ ฟุตบอล กุ้ย แมกกาซีน เต๊อะเอี้ย แท้กซี่ ปะหนั้น ดาบ
ตุนาหงัน กัง การะบุหนิง ส่วย กงสุล จวน เซลย ครัวซองท์

คำภาษาชาว	
คำภาษาฝรั่งเศส	
คำภาษาอังกฤษ	
คำภาษาจีน	
คำภาษาเขมร	
คำภาษาบาลี-สันสกฤต	
คำภาษาพม่า	

เฉลยใบงานเรื่อง จำแนกคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกคำยืมจากภาษาต่างประเทศที่กำหนดให้ เขียนลงในตารางให้ถูกต้อง

บุหงา แบงก์ โชเฟอร์ กะปิ ละออ บุปเฟตต์ มะงุมมะงาหรา สามัญ บังคม เรสเตอร์รองต์
 กวยจั๊บ เพกา สันติ ผจญ ภรรยา โอเค โลภ สังคม ขมิ้นมัน เกี้ยว แพนชั่น ฉับ ทุกซ์
 กรวดน้ำ ดาหลัง เถ่ง ปาร์เกต์ ฟุตบอล กุ้ย แมกกาซีน แตะเอ๊ย แท็กซี ปะหนั้น ดาบ
 ตูนาหั่น กัง การะบุหนิง ส่วย กงสุล จวน เซลย ครั้วซองท์

คำภาษาชวา	..บุหงา..มะงุมมะงาหรา..ดาหลัง..ตูนาหั่น..ปะหนั้น..การะบุหนิง.....
คำภาษาฝรั่งเศส	..ครั้วซองท์..โชเฟอร์..กงสุล..บุปเฟตต์..ปาร์เกต์..เรสเตอร์รองต์.....
คำภาษาอังกฤษ	..แบงก์..ฟุตบอล..โอเค..แพนชั่น..แมกกาซีน..แท็กซี.....
คำภาษาจีน	..กวยจั๊บ..เกี้ยว..เถ่ง..กุ้ย..แตะเอ๊ย..กัง.....
คำภาษาเขมร	..ละออ..บังคม..ผจญ..ขมิ้นมัน..กรวดน้ำ..ฉับ.....
คำภาษาบาลี-สันสกฤต	..สามัญ..สันติ..ภรรยา..โลภ..สังคม..ทุกซ์.....
คำภาษาพม่า	..กะปิ..เพกา..ดาบ..จวน..ส่วย..เซลย.....

แบบทดสอบ เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้มี ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดไม่มีคำยืมจากภาษาต่างประเทศ

- ก. พ่อแม่ควรสอนลูกว่าเครื่องดื่มมีนม เช่น เหล้า เบียร์ ไวน์ อาจนำภัยมาสู่ผู้ดื่ม
- ข. การยกตัวอย่างจากรายการทีวีที่มีสาระเพื่ออธิบายเด็ก ๆ เป็นสิ่งที่ดี
- ค. ในกรณีที่ถูกอายุดำกว่า ๑๐ ขวบ พ่อแม่ควรอธิบายสั้น ๆ ให้เข้าใจง่าย
- ง. ถ้าสอนอะไรยาว ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่เด็กไม่รู้จัก เด็กจะเบื่อและสับสน

๒. ข้อใดจำเป็นต้องใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

- ก. ผู้หญิงชอบขับรถเกียร์อัตโนมัติ เพราะง่ายดี
- ข. นักเรียนโรงเรียนนี้เข้าคิวรอใช้บริการเสมอ
- ค. เขาจับสลากได้เบอร์หนึ่ง จึงต้องพูดก่อน
- ง. เขามีความรับผิดชอบ เพื่อนจึงโหวตให้เป็นหัวหน้า

๓. “กัปตันทีมฟุตบอลของไทยได้รับแรงเชียร์จากแฟนคลับอย่างแน่นนอน” มีคำที่มาจากภาษาอังกฤษกี่คำ

- ก. ๔ คำ
- ข. ๕ คำ
- ค. ๖ คำ
- ง. ๗ คำ

๔. คำว่า “สาหรerk” เป็นคำที่มาจากภาษาใด

- ก. จีน
- ข. อังกฤษ
- ค. เขมร
- ง. ไทย

๕. คำว่า “เนียน” เป็นคำที่มาจากภาษาใด

- ก. จีน
- ข. ญี่ปุ่น
- ค. เขมร
- ง. อังกฤษ

๖. ข้อใดใช้ภาษาต่างประเทศโดยไม่จำเป็น

- ก. เมื่อไฟดับควรตรวจสอบว่าเป็นเพราะฟิวส์ขาดหรือปลั๊กหลุด
- ข. เด็ก ๆ ชอบรับประทานไอศกรีมช็อกโกแลตมากกว่าไอศกรีมกะทิสด
- ค. ก่อนเข้าแบงก์ผู้ขับชื้อรถจักรยานยนต์ต้องถอดหมวกกันน็อกและแว่นตาออกมา
- ง. นักกอล์ฟหลายคนอยากเปลี่ยนวงสวิงให้คล้ายกับไทเกอร์วูดส์เพื่อให้ตีลูกได้แม่นยำและไกล

๗. คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษในข้อใดเขียนถูกต้องทุกคำ

- ก. เคนซินแท็กซีไปคลินิกเพื่อเอ็กซ์เรย์กระดูก
- ข. ก่อนไปพทย์ยาเจมส์เอารถไปซ่อมเบรคแล้วเปลี่ยนคลัตซ์และแบตเตอรี่ใหม่
- ค. ดอนไปแบงก์เพื่อแลกดอลลาร์แล้วเลยเอาเช็คไปขึ้นบัญชี
- ง. สปาเก็ตตี้และมะกะโรนีที่เสิร์ฟวันนี้ถูกปากมอสทั้งนั้น

๘. คำในข้อใดมาจากภาษาญี่ปุ่น

- ก. สาเก ยูโด
- ข. กะปิ จวน
- ค. ขนมปัง ซามูไร
- ง. ปั่นโต คาเฟ่

๙. ข้อใดเป็นคำภาษาต่างประเทศทุกคำ

- ก. เกาเหลา ข้าวเปล่า
- ข. บันได แก้วน้ำ
- ค. ทูเรียน มะขาม
- ง. กัลปังหา กีตาร์

๑๐. ข้อใดเป็นคำภาษาต่างประเทศ

- ก. คนรวย
- ข. คนจน
- ค. เศรษฐี
- ง. คนงาน

เฉลยแบบทดสอบ เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้มี ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	เฉลย
๑.	ง
๒.	ก
๓.	ข
๔.	ค
๕.	ง
๖.	ค
๗.	ข
๘.	ก
๙.	ง
๑๐.	ค

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พินิจภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย		
ขอบเขตเนื้อหา คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย จุดประสงค์ ด้านความรู้ อธิบายสาเหตุและอิทธิพลของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์สาเหตุและอิทธิพลของคำที่มาจากภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีวินัย ๓. อยู่อย่างพอเพียง	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างคำที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศ ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกัน จากนั้นครูจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับสาเหตุการยืมคำภาษาต่างประเทศที่เข้ามาในภาษาไทย เป็นเพราะสาเหตุใด และส่งผลอย่างไรในภาษาไทย ๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๖ กลุ่ม ศึกษาใบความรู้เรื่องอิทธิพลและสาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย พร้อมทั้งบันทึกความรู้ พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม ๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรม “ระดมความคิด พินิจสาเหตุ” ลงในกระดาษปรีฟ โดยให้ ๓ กลุ่มแรกช่วยกันระดมความคิดในเรื่องของสาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศ และอีก ๓ กลุ่มช่วยกันระดมความคิดในเรื่องของอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ๔. เมื่อแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอ (ให้ส่งตัวแทนที่ยังไม่เคยนำเสนอออกมาพูดนำเสนอบ้าง) ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง สาเหตุและอิทธิพลของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ๑. ใบความรู้ เรื่อง สาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย ๒. กระดาษปรีฟ ภาระงาน/ชิ้นงาน ศึกษาคำภาษาต่างประเทศเพิ่มเติม

การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายสาเหตุและอิทธิพลของ การยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ ในภาษาไทย	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ วิเคราะห์สาเหตุและอิทธิพล ของคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ที่ใช้ในภาษาไทยได้	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีวินัย ๓. อยู่อย่างพอเพียง	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง สาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย

การติดต่อสัมพันธ์กันทำให้ภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทย ด้วยสาเหตุหลายประการพอสรุปได้ดังนี้

๑. ความสัมพันธ์กันทางเชื้อชาติและถิ่นที่อยู่อาศัยตามสภาพภูมิศาสตร์

ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อหรือใกล้เคียงกันกับมิตรประเทศกับประเทศต่าง ๆ หลายประเทศได้แก่ พม่า ลาว มาเลเซีย เขมร มอญ ญวน จึงทำให้คนไทยที่อยู่อาศัยบริเวณชายแดนมีความเกี่ยวข้องกับชนชาติต่าง ๆ โดยปริยาย มีการเดินทางข้ามแดนไปมาหาสู่ซึ่งกันและกัน มีการแต่งงานกันเป็นญาติกัน จึงเป็นสาเหตุสำคัญให้ภาษาของประเทศเหล่านั้นเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทย

๒. ความสัมพันธ์กันทางด้านประวัติศาสตร์

ชนชาติไทยเป็นชนชาติที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีการอพยพโยกย้ายของคนไทยเข้ามาอยู่ในถิ่นซึ่งชนชาติอื่นเคยอาศัยอยู่ก่อน หรือมีการทำศึกสงครามกับชนชาติอื่น มีการกวาดต้อนชนชาติอื่นเข้ามาเป็นเชลยศึก หรือชนชาติอื่นอพยพเข้ามาอยู่ในแผ่นดินไทยด้วยเหตุผลต่าง ๆ และอาจจะกลายเป็นคนไทยในที่สุด ผลที่ตามมาคือคนเหล่านั้น ได้นำถ้อยคำภาษาเดิมของตนเองมาใช้ปะปนกับภาษาไทย

๓. ความสัมพันธ์กันทางการค้า

จากหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์ ชนชาติไทยมีการติดต่อค้าขาย แลกเปลี่ยนสินค้ากับชนชาติต่าง ๆ มาเป็นเวลานาน เช่น ชาวจีน ชาวโปรตุเกส ฝรั่งเศส อังกฤษ ฮอลันดา ตลอดถึงญี่ปุ่น ยิ่งปัจจุบันการค้าขายระหว่างประเทศมีความสำคัญมากขึ้น มีการใช้ภาษา-ต่างประเทศในวงการธุรกิจการค้ามากขึ้น คำภาษาต่างประเทศมีโอกาสเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทยได้ตลอดเวลาไม่มีวันสิ้นสุด

๔. ความสัมพันธ์ทางศาสนา

คนไทยมีเสรีภาพในการยอมรับนับถือศาสนามาเป็นเวลาช้านาน เมื่อยอมรับนับถือศาสนาใดก็ย่อมได้รับถ้อยคำภาษาที่ใช้ในคำสอน หรือคำเรียกชื่อต่าง ๆ ในทางศาสนาของศาสนานั้น ๆ มาปะปนอยู่ในภาษาไทยด้วย เช่น ศาสนาพราหมณ์ใช้ภาษาสันสกฤต ศาสนาพุทธใช้ภาษาบาลี ศาสนาอิสลามใช้ภาษาอาหรับ และศาสนาคริสต์ใช้ภาษาอังกฤษ ดังนั้น ภาษาต่าง ๆ ที่ใช้ในทางศาสนาก็จะเข้ามาปะปนในภาษาไทยด้วย

๕. ความสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรมและประเพณี

เมื่อชนชาติต่าง ๆ เข้ามาสัมพันธ์ติดต่อกับชนชาติไทย หรือเข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในประเทศไทย ย่อมนำเอาวัฒนธรรมและประเพณีที่เคยยึดถือปฏิบัติอยู่ในสังคมเดิมของตนมาประพฤติปฏิบัติในสังคมไทยนาน ๆ เข้าถ้อยคำภาษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีเหล่านั้น ก็กลายมาเป็นถ้อยคำภาษาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนไทยมากขึ้น จนถึงปัจจุบันการหยิบยืมคำจากภาษาอื่นมาใช้ในการสื่อสารยังไม่มีวันสิ้นสุด ราวใดที่เรายังติดต่อ สัมพันธ์ กับชาวต่างชาติ การหยิบยืมภาษาต่างประเทศมาใช้ในการสื่อสารจะต้องคงมีตลอดไป ภาษาไทยหยิบยืมภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร เข้ามาใช้ในการติดต่อสื่อสาร ทั้งในส่วนของรูปคำและวิธีการสร้างคำใหม่จำนวนมากมาย เป็นเวลายาวนานจนคนไทยส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความรู้สึกว่าเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลในการติดต่อสื่อสาร จึงเป็นภาษาต่างประเทศที่เข้ามามีอิทธิพลต่อคนไทยมากที่สุด

๖. ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี

ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของประเทศที่เจริญแล้ว ทำให้เกิดเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับอำนวยความสะดวกแก่บุคคลในสังคมต่าง ๆ คนไทยก็ได้รับอิทธิพลจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของประเทศเหล่านี้มาเช่นเดียวกัน มีการสั่งซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ใหม่ ๆ เข้ามาในประเทศไทยจำนวนมากมาย ชื่อของเครื่องมือเครื่องใช้และถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือเครื่องใช้เหล่านั้นได้เข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทยมากขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ เอนเตอร์ แผ่นดิสก์ ไอคอน เม้าส์ เป็นต้น

๗. การศึกษาวิชาการต่าง ๆ

การศึกษาของไทยมีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น แต่ความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ ส่วนใหญ่รับมาจากต่างประเทศ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทั้งวิทยาลัย มหาวิทยาลัย และสถาบันต่าง ๆ มีการใช้ตำราภาษาต่างประเทศ ประกอบการเรียนและศึกษาค้นคว้า นอกจากนี้ คนไทยยังนิยมเดินทางไปศึกษาวิชาการต่าง ๆ ในต่างประเทศ เมื่อกลับมาประเทศก็ได้รับเอาคำบางคำ ของภาษาต่างประเทศเหล่านั้นมาใช้ปะปนกับภาษาไทยด้วย

๘. การศึกษาภาษาต่างประเทศโดยตรง

ในประเทศมีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิชาภาษาไทยในระดับสูง เพราะเราเรียนรู้คำและวิธีการสร้างคำจากภาษาเหล่านั้นมามาก ได้แก่ การศึกษาภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต และภาษาเขมร และการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการสื่อสารโดยตรง เช่น การศึกษาภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น

๙. ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคนต่างชาติ

มีคนไทยจำนวนมากมายที่คบหาสมาคมกับคนต่างชาติ และมีคนไทยจำนวนไม่น้อยที่สมรสกับคนต่างชาติ ทำให้มีการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนกันทางภาษา ใช้ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศในครอบครัวของตนเอง จึงทำให้ภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น

๑๐. ความสัมพันธ์ทางการทูต

การเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศต่าง ๆ ทำให้มีการใช้ภาษาต่าง ๆ สื่อสารสัมพันธ์กัน ทำให้เกิดการแพร่กระจายของภาษาต่าง ๆ เข้ามาในประเทศไทย

อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

การที่มีภาษาต่างประเทศทั้งภาษาตะวันออกและภาษาตะวันตก เข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก การรับคำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้สื่อสารในภาษาไทย และคนไทยได้เรียนภาษาต่างประเทศตรงมากขึ้น จึงมีการฝีกออกเสียงตามเสียงของคำในภาษาต่างประเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารหลายประการ ดังนี้

๑. คำมีพยางค์มากขึ้น ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด เป็นคำพยางค์เดียวเป็นส่วนมาก เช่น เดิน ตามหมา เมือง เดือน ดาว เป็นต้น เมื่อมีการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ ทำให้ภาษาไทยเปลี่ยนไป ดังนี้

๑.๑ มีคำสองพยางค์ เช่น ถนน ราชู บิดา มารดา มาตรา สามารถ เป็นต้น

๑.๒ มีคำสามพยางค์ เช่น โทรศัพท์ โทรศัพท์ พาหนะ จักรยาน กรณี โทรศัพท์ ประราณา เป็นต้น

๑.๓ มีคำมากพยางค์ เช่น พลาณามัย สาธารณะ มหาวิทยาลัย เป็นต้น

๒. มีคำควบกล้ำใช้มากขึ้น ภาษาไทยคำพยางค์เดียวส่วนใหญ่จะไม่มีคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ เมื่อยืมคำต่างประเทศมาใช้ ทำให้มีคำควบกล้ำจำนวนมาก เช่น ฟรี ดริ้ม ปลุก โปรด เบรก เกรด เคลียร์ สปริง ดรอป เครดิต คลินิก จันทรา ทฤษฎี ศาสตร์ ปราธนา แทรคเตอร์ เอ็นทรานซ์ ดรัมเมเยอร์

๓. มีคำไวพจน์ใช้มากขึ้น ทำให้มีคำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกันเพิ่มขึ้น ซึ่งสะดวกและสามารถเลือกใช้คำได้เหมาะสมกับความต้องการ เช่น นก (สกุณา สุโหนก วิหค ปักษา) ม้า (พาชี อาชา สิ้นธพ) ผู้หญิง (สตรี นารี อิตถี กัญญา) ช้าง (หัตถิ คชสาร กุญชร กรี) ดวงอาทิตย์ (สุริยา ตะวัน โถง อุทัย) ดอกไม้ (สุมาลี ผกา บุษบา) เป็นต้น

๔. ภาษาไทยมีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ซึ่งแต่เดิมภาษาไทยมีลักษณะเด่นอย่างหนึ่ง คือมีการสะกดคำตามมาตราแม่สะกด เมื่อได้รับอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศ คำส่วนใหญ่สะกดไม่ตรงตามมาตราเดิม เช่น เทนนิส กอล์ฟ ฟุตบอล ราชกรู รัฐบาล ผนวช ครุฑ เป็นต้น

๕. ทำให้โครงสร้างของภาษาไทยเปลี่ยนไปจากข้อสังเกต ดังนี้

๕.๑ ไม่ใช้ลักษณนามซึ่งตามปกติแล้วลักษณนามจะเกิดหลังจำนวนนับ เช่น นักศึกษา ๒ คน พระภิกษุ ๒ รูป เป็นต้น แต่เนื่องจากภาษาต่างประเทศที่ไทยยืมคำมาใช้ไม่มีลักษณนาม เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น จึงทำให้ภาษาไทยใช้ลักษณนามผิดไปด้วย เช่น สองนักกีฬาได้รับชัยชนะ ประกาศปิดห้าสิบสามไฟแนนซ์ เป็นต้น

๕.๒ ใช้คำและสำนวนภาษาต่างประเทศ ส่วนมากจะเป็นคำและสำนวนจากภาษาอังกฤษ เช่น นวนิยายเรื่องนี้เขียนโดยทมยันตี เขาได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น เขาบินไปต่างประเทศเพื่อทำธุรกิจ เป็นต้น

๕.๓ ใช้คำภาษาต่างประเทศปนกับภาษาไทย ทั้ง ๆ ที่บางคำมีคำในภาษาไทยใช้ บางคนมีรสนิยมพูดภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทย เช่น ผมไม่แคร์ (care) เรื่องนี้ดิฉันไม่มายด์ (mind) หรอกคะ เขาไม่เคลียร์ (clear) ในเรื่องนี้ ฉันมีโปรเจค (project) ในการพัฒนามหาวิทยาลัย เป็นต้น การรับภาษาต่างประเทศมาใช้สื่อสารในภาษาไทย มีทั้งข้อดีและข้อเสีย คนไทยทุกคนพึงควรระมัดระวัง ในการนำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ที่คนไทยใช้ติดต่อสื่อสารมาเป็นเวลาอันยาวนาน การยืมคำภาษาต่างประเทศ เข้ามาใช้โดยวิธีการทับศัพท์ ควรใช้เฉพาะคำที่จำเป็นเท่านั้น คำใดมีคำไทยใช้หรือมีศัพท์บัญญัติใช้แล้ว ก็ไม่ควรนำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้อีก และควรเรียงถ้อยคำเข้าประโยคเพื่อใช้ในการสื่อสารตามรูปแบบของภาษาไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง รู้จักบาปสันสกฤต		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		เวลา ๑ ชั่วโมง รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา หลักการสร้างคำสมาส จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ลักษณะของคำภาษาบาลีและสันสกฤต ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายลักษณะของคำภาษาบาลีและสันสกฤต ด้านคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีวินัย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูให้นักเรียนฟังเพลงสรรเสริญพระบารมีจากวีดิทัศน์ ตามลิงค์ยูทูป https://www.youtube.com/watch?v=5lgvE8nFcqM แล้วช่วยกันตอบคำถาม เช่น นักเรียนเคยฟังบทเพลงนี้ที่ไหนบ้าง บทเพลงดังกล่าวมีความสำคัญอย่างไร จากนั้นครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูพูดถึงความสำคัญของเพลงสรรเสริญพระบารมีและอธิบายความเป็นมาของเพลงให้นักเรียนทราบ ๒. ครูให้นักเรียนสังเกตคำในเนื้อเพลง ว่าเป็นคำไทยแท้หรือไม่ เพราะเหตุใด ๓. ครูอธิบายลักษณะคำภาษาบาลีและสันสกฤตจากสื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point) ให้กับนักเรียนฟัง พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อเกิดข้อสงสัย ๔. ครูให้นักเรียนดูเนื้อเพลงอีกครั้ง แล้วสุ่มนักเรียนออกมาเขียนคำศัพท์ที่คิดว่าเป็นคำภาษาบาลีสันสกฤตบนกระดาน ๕. จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์หาคำศัพท์ที่ยกมานั้นเป็นคำภาษาบาลีสันสกฤตหรือไม่ ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของคำภาษาบาลีสันสกฤต	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. เพลงสรรเสริญพระบารมีจากวีดิทัศน์ ๒. สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point) ภาระงาน/ชิ้นงาน ให้นักเรียนรวบรวมคำภาษาบาลีและสันสกฤตตามลักษณะที่ได้เรียนไป

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ลักษณะของคำภาษาบาลี และสันสกฤต	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ อธิบายลักษณะของคำ ภาษาบาลีและสันสกฤต	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- แบบประเมิน พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีวินัย	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำสมาส หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา หลักการสร้างคำสมาส จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายหลักการสร้างคำสมาสได้ ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์หลักการสร้างคำสมาส ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. มีวินัย ๔. อยู่อย่างพอเพียง ๕. มีจิตสาธารณะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูสุ่มตัวอย่างชื่อนักเรียนประมาณ ๓ คน เขียนบนกระดาน แล้วให้ผู้เรียนช่วยกันบอกว่าชื่อของเพื่อนมีกี่พยางค์ และเมื่อแยกพยางค์ออกมาเป็นคำไทยแท้หรือเป็นคำภาษาอะไร แล้วนำเข้าสูบทเรียน ขั้นสอน ๑. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส ว่าเกิดจากคำภาษาบาลี - สันสกฤต พร้อมทั้งครูอธิบายเพิ่มเติม ๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน และนั่งเป็นกลุ่ม และแต่ละกลุ่มรวบรวมคำภาษาบาลี - สันสกฤตให้ได้มากที่สุด ๓. ครูแจกกระดาษเทา - ขาว ให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่ม สร้างบัตรคำจากคำศัพท์ที่แต่ละกลุ่มรวบรวมได้ ตามหลักการสร้างคำสมาส ให้ได้กลุ่มละ ๑๐ คำ ๔. ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน ครูและนักเรียนกลุ่มอื่น ร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง และวิเคราะห์ข้อผิดพลาดสำหรับคำที่สร้างผิดหลักการ ขั้นสรุป ๑. ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส และร่วมกันเฉลยความถูกต้อง ๒. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่องหลักการสร้างคำสมาส	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ใบความรู้ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส ๒. ใบงาน เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส ๓. กระดาษเทา - ขาว ภาระงาน/ชิ้นงาน ศึกษาค้นคว้าการสร้างสมาสแบบมีสนธิ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการสร้างคำสมาสได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ วิเคราะห์หลักการสร้างคำสมาส	- ตรวจใบงาน - กระบวนการคิดวิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- ใบงาน เรื่อง หลักการสร้างคำ - แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. มีวินัย ๔. อยู่อย่างพอเพียง ๕. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำสมาส คือคำที่เกิดจากคำมูลภาษาบาลีสันสกฤตตั้งแต่สองคำขึ้นไปมารวมกันกลายเป็นคำใหม่ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ตามวิธีการสร้างคือ **คำสมาส** และ**คำสมาสแบบมีสนธิ**

หลักสังเกตคำสมาส ควรยึดหลักดังนี้

๑. เป็นคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตเท่านั้น
๒. เป็นคำมูลบาลีสันสกฤตสองคำขึ้นไปมารวมกันกลายเป็นคำใหม่
๓. เมื่อเข้าสมาสกันถ้าพยางค์ท้ายของคำหน้าเป็นสระอื่นที่ไม่ใช่สระ “อะ” ก็รวมกันได้โดยไม่ต้องลบสระออกไป เช่น

ประวัติ + ศาสตร์ = ประวัติศาสตร์

ภูมิ + ศาสตร์ = ภูมิศาสตร์

ธน + บัตร = ธนบัตร

วิทยา + ศาสตร์ = วิทยาศาสตร์

ถ้าพยางค์ท้ายของคำหน้าเป็นสระอะ (อะ) หรือมีเครื่องหมายทัณฑฆาต (ˆ) กำกับอยู่ให้ตัดออกก่อน แล้วจึงนำมารวมกัน เช่น

วีระ + บุรุษ = วีรบุรุษ

กาญจน์ + บุรี = กาญจนบุรี

***ยกเว้น** คำว่า “พระ” ซึ่งแผลงมาจากคำว่า “วร” เมื่อนำมาสมาสไม่ต้องลบสระอะ (อะ) ออก เช่น

พระ + องค์ = พระองค์

พระ + ธรรม = พระธรรม

*****ข้อควรระวัง คำว่า “พระ” ที่ประสมกับภาษาอื่น ไม่ถือว่าเป็นคำสมาส ถือเป็นคำประสม**

เช่น	พระเจ้า (บาลีสันสกฤต + ไทย)	พระแก้ว (บาลีสันสกฤต + จีน)
	พระที่นั่ง (บาลีสันสกฤต + ไทย)	พระขนง (บาลีสันสกฤต + เขมร)
	พระเขนย (บาลีสันสกฤต + เขมร)	พระสนม (บาลีสันสกฤต + เปอร์เซีย)
	พระสุหรัย (บาลีสันสกฤต + เปอร์เซีย)	พระอู่ (บาลีสันสกฤต + ไทย)
	พระโธรน (บาลีสันสกฤต + อังกฤษ)	พระศรี (ศรี = หมายพหู คือภาษามลายู)
	พระแสง (บาลีสันสกฤต + ไทย)	พระเจ้าฟ้างแอ (บาลีสันสกฤต + ไทย) ฯลฯ

๔. สังเกตคำแปล คำสมาสมักจะแปลจากคำหลังมาหาคำหน้า เช่น

ธีรราช = พระราชาผู้ทรงเป็นปราชญ์

ภูมิพล = พลังแผ่นดิน

****มีคำเป็นข้อยกเว้น คือเมื่อนำคำมาสมาสกันแล้วไม่เกิดความหมายใหม่ ใช้ความหมายของคำเดิม ถ้ามาจาก ๒ คำ ก็ยังมีความหมายเป็น ๒ อย่าง แปลความหมายจากหน้าไปหลังมีคำว่า “และ” เชื่อมความหมาย เช่น**

- ทาสกรรมกร	หมายถึง	ทาสและกรรมกร
- บุตรภรรยา	หมายถึง	บุตรและภรรยา
- ศิลธรรม	หมายถึง	ศีลและธรรม
- สมณพราหมณ์	หมายถึง	สมณะและพราหมณ์

๕. คำสมาสต้องอ่านออกเสียงต่อเนื่องระหว่างคำหน้ากับคำหลัง เช่น

- ภูมิพล	อ่านว่า	พุม – มิ – พน
- ฉัตรมงคล	อ่านว่า	ฉัต – ตระ – มง – คน
- เทพบุตร	อ่านว่า	เทบ – พะ – บุต
- อินทวิเชียรฉัตร	อ่านว่า	อิน – ทุระ – วิ – เชียน – ฉัน

****มีคำสมาสบางคำที่นิยมอ่านตามแบบไทย คือไม่ออกเสียงสระที่ทำยศัพท์แรก ถือเป็นข้อยกเว้นให้อ่านตามความนิยม เช่น**

- สุขศาลา	อ่านว่า	สุก – สา – ลา
- เกษตรศาสตร์	อ่านว่า	กะ – เสด – สาด (ชื่อเฉพาะ มหาวิทยาลัย)
- ชาตินิยม	อ่านว่า	ชาด – นิ – ยม
- ธนบุรี	อ่านว่า	ทน – บุ – รี
- สมุทรสาคร	อ่านว่า	สะ – หมด – สา – คอน

*****ข้อควรระวัง มีคำประสมหรือวลี (กลุ่มคำ) บางคำมีลักษณะคล้ายคำสมาส เช่น เรียงคำหลักไว้ให้อ่านออกเสียงต่อเนื่อง แต่ไม่ใช่คำสมาสเพราะขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง เช่น**

- ราชสำนัก (สำนักเป็นภาษาเขมร)	- ราชวัง (วังเป็นคำไทยแท้)
- ราชดำเนิน (ดำเนินเป็นภาษาเขมร)	- พระราชดำรัส (ดำรัสเป็นภาษาเขมร)
- พระราชดำริ (ดำริเป็นภาษาเขมร)	- พลเรือน (เรือนเป็นคำไทยแท้)
- ผลไม้ (ไม้เป็นคำไทยแท้)	- มูลค่า (ค่าเป็นคำไทยแท้)
- คุณค่า (ค่าเป็นคำไทยแท้)	- กระจายสารท (กระจายไม่ใช่คำบาลีสันสกฤต)
- เทวกาเนด (กาเนดเป็นคำเขมร)	- วิดีทัศน์ (วิดีโอเป็นภาษาอังกฤษ)
- พุนทรัพย์ (พุนเป็นคำไทย)	- พลขับ (ขับเป็นคำไทยแท้) ฯลฯ

ใบงานเรื่อง หลักการสร้างคำสมาส
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง หาคำมาเติมหน้าหรือเติมหลังคำต่อไปนี้เพื่อสร้างให้เป็นคำสมาส (อย่างน้อยข้อละ ๓ คำ)

๑. ศาสตร์ =
๒. ศิลป์ =
๓. ศึกษา =
๔. ราช =
๕. กรรม =
๖. กร =
๗. ธรรม =
๘. ภาพ =
๙. พระ =
๑๐. คุณ =

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ชิดเส้นใต้คำสมาสจากข้อความต่อไปนี้

ตัวอย่าง

เราชอบเรียนวิทยาศาสตร์เพราะได้ทดลอง

๑. อักศิกย์เป็นเรื่องที่ป้องกันได้
๒. การศึกษาขั้นปฐมวัยต้องพัฒนาให้ดีขึ้น
๓. เกษตรกรของประเทศไทยต้องได้รับการส่งเสริม
๔. รัฐบาลยอมให้ราคาน้ำมันลอยตัวได้จึงทำให้น้ำมันมีราคาแพง
๕. ชีวิตจึงดีขึ้นทุกด้านบางคนร่ำรวยจนสามารถใช้โทรศัพท์มือถือและโทรสารได้ด้วย
๖. ข้าวเป็นธัญพืชที่มีประโยชน์อยู่ทุกอนุของเมล็ดข้าว เนื้อข้าว รำข้าว และจมูกข้าว
๗. มีโฆษณาวารสารฉบับหนึ่งเขียนว่า “กล้องกระดาศชนิดเติมเป็นบรรจุภัณฑ์สำหรับใส่ของเหลว”
๘. สารมีพิษต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดมลพิษทั้งสิ้น
๙. ภายในตึกแต่งด้วยพืชประเภทเดียวกันชนิดต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพใกล้เคียงธรรมชาติมากที่สุด
๑๐. เรารู้จักน้ำปลากันดี แต่คงมีไม่กี่คนนักที่จะทราบว่า น้ำปลาดีมีคุณภาพเป็นอย่างไร

เฉลยใบงานเรื่อง หลักการสร้างคำสมาส
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง หาคำมาเติมหน้าหรือเติมหลังคำต่อไปนี้เพื่อสร้างให้เป็นคำสมาส (อย่างน้อยข้อละ ๓ คำ)

๑. ศาสตร์ =คณิตศาสตร์ มนุษยศาสตร์ แพทยศาสตร์ ศิลปศาสตร์.....
๒. ศิลป์ =วรรณศิลป์ นาฏศิลป์ คีตศิลป์ วาทศิลป์.....
๓. ศึกษา =ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา สุขศึกษา.....
๔. ราชา =เอกราช มหาราช สีหราช ราชการ.....
๕. กรรม =เกษตรกรรม กสิกรรม วิศวกรรม ชุรกรรม.....
๖. กร =กสิกร เกษตรกร วิศวกร กรรมกร.....
๗. ธรรม =คุณธรรม ธรรมชาติ ราชธรรม ธรรมยุต.....
๘. ภาพ =คุณภาพ สุขภาพ สวัสดิภาพ เอกภาพ.....
๙. พระ =พระหัตถ์ พระจันทร์ พระอาทิตย์ พระบาท.....
๑๐. คุณ =สรรพคุณ คุณศัพท์ คุณสมบัติ พุทธคุณ.....

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ชิดเส้นใต้คำสมาสจากข้อความต่อไปนี้

๑. อัคคีภัย เป็นเรื่องที่ป้องกันได้
๒. การศึกษาชั้น ปฐมวัย ต้องพัฒนาให้ดีขึ้น
๓. เกษตรกร ของประเทศไทยต้องได้รับการส่งเสริม
๔. รัฐบาล ยอมให้ราคาน้ำมันลอยตัวได้จึงทำให้น้ำมันมีราคาแพง
๕. ชีวิตจึงดีขึ้นทุกด้าน บางคนร่ำรวยจนสามารถใช้ โทรศัพท์ มือถือและ โทรสาร ได้ด้วย
๖. ข้าวเป็น ธัญพืช ที่มีประโยชน์อยู่ทุกอนุของเมล็ดข้าว เนื้อข้าว รำข้าว และจมูกข้าว
๗. มีโฆษณา วารสาร ฉบับหนึ่งเขียนว่า “กล่องกระดาษชนิดเดิมเป็นบรรจุภัณฑ์สำหรับใส่ของเหลว”
๘. สารมีพิษต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการพัฒนาด้าน อุตสาหกรรม ล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้เกิด มลพิษ ทั้งสิ้น
๙. ภายในตกแต่งด้วยพืชประเภทเดียวกันชนิดต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพใกล้เคียง ธรรมชาติ มากที่สุด
๑๐. เรารู้จักน้ำปลากันดี แต่คงมีไม่กี่คนนักที่จะทราบว่า น้ำปลาดีมี คุณภาพ เป็นอย่างไร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา หลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายหลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิได้ ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์หลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. มีวินัย ๔. อยู่อย่างพอเพียง ๕. มีจิตสาธารณะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนร่วมกันเขียนชื่อเดือนจำนวน ๔ เดือน (ยกเว้นเดือนกุมภาพันธ์) แล้ววิเคราะห์ว่า “ชื่อเดือนเป็นสมาสหรือไม่ เพราะเหตุใด” ขั้นสอน ๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๓ – ๔ คน แล้วศึกษาใบความรู้ที่ ๔ เรื่องหลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ โดยครูอธิบายเพิ่มเติม ๒. ครูยกตัวอย่างคำศัพท์คำสมาสและคำสมาสแบบมีสนธิ ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าตัวอย่างคำศัพท์เป็นคำสมาสแบบใด พร้อมครูเฉลยคำตอบและแนะแนวทางการสังเกต ๓. นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ ๔. นักเรียนแลกเปลี่ยนกันตรวจคำตอบจากใบงานเรื่องคำสมาสแบบมีสนธิ นักเรียนแต่ละคู่วิเคราะห์ข้อผิดพลาด และอธิบายให้คู่ของตัวเองฟัง ๕. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์โครงสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ ที่ครูเขียนบนกระดานเพื่อทบทวนความแม่นยำ ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกันพูดสรุปความรู้ เรื่องหลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ใบความรู้ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ ๒. ใบงาน เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ ๓. ตัวอย่างคำศัพท์ ภาระงาน/ชิ้นงาน ศึกษาการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิเพิ่มเติม

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการสร้างคำสมาส แบบมีสนธิได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ วิเคราะห์หลักการสร้าง คำสมาสแบบมีสนธิ	- ตรวจใบงาน - กระบวนการคิด วิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- ใบงาน เรื่อง หลักการ สร้างคำ - แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. มีวินัย ๔. อยู่อย่างพอเพียง ๕. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

คำสมาสแบบมีสนธิ คือ การเชื่อมหรือกลมกลืนเสียงสระหรือพยัญชนะระหว่างพยางค์ท้ายของคำหน้ากับพยางค์ต้นของคำหลัง ตามหลักไวยากรณ์บาลีสันสกฤตสนธิที่นำมาใช้ในภาษาไทย ส่วนมากเป็นการเชื่อมหรือกลมกลืนเสียงสระ

การสนธิมีอยู่ ๓ วิธี ดังนี้

๑. สระสนธิ
๒. พยัญชนะสนธิ
๓. นิคหิตสนธิ

๑. สระสนธิ คือการเชื่อมคำต่อคำด้วยสระ วิธีเชื่อมใช้สระในพยางค์ท้ายของคำแรกเชื่อมกับสระในพยางค์แรกของคำหลัง มีหลักเกณฑ์การสนธิดังนี้

๑.๑ หมวด อะ, อา มีหลักดังนี้

๑) อะ หรือ อา + อะ หรือ อา เปลี่ยนเป็น อา

เช่น	ราช + อธิราช	=	ราชาธิราช
	อินทร์ + อาทิตย	=	อินทราทิตย

๒) อะ หรือ อา + อะ หรือ อา ซึ่งมีตัวสะกด เปลี่ยนเป็น อะ

เช่น	มหา + อรรณพ	=	มหรรณพ
	มหา + อัศจรรย์	=	มหัศจรรย์

๓) อะ หรือ อา + อิ หรือ อี เปลี่ยนเป็น อิ, อี หรือ เอ

เช่น	มหา + อีสี	=	มเหสี
	นร + อิศวร	=	นเรศวร

๔) อะ หรือ อา + อี มีตัวสะกด เปลี่ยนเป็น อี

เช่น	ชน + อินทร์	=	ชนินทร์
	นคร + อินทร์	=	นครินทร์

๕) อะ หรือ อา + อุ หรือ อู เปลี่ยนเป็น อุ, อู หรือ โอ

เช่น	ราช + อุปลัมภ	=	ราชูปถัมภ
	สุข + อุทัย	=	สุโขทัย

๖) อะ หรือ อา + เอ, ไอ, โอ, เอา เปลี่ยนเป็น เอ, ไอ, โอ หรือ เอา

เช่น	ราช + ไอวาท	=	ราโชวาท
	อน + เอก	=	อนนก
	มหา + ไอศวร	=	มโหศวร
	มหา + โอฟาร	=	มโหฟาร

๑.๒ หมวด อี, อี มีหลักดังนี้

๑) อี หรือ อี + อี หรือ อี เปลี่ยนเป็น อี หรือ อี

เช่น กวี + อินทร์ = กวินทร์

วารี + อินทร์ = วารินทร์

๒) อี หรือ อี + สระอื่น แผลงสระ อี หรือ อี ทำยคำหน้าเป็นตัว ย ก่อนแล้วจึงสนธิกับสระนั้น ๆ ตามวิธีข้างต้น

เช่น อักคี + โอภาส เปลี่ยน อี เป็น ย ก่อนจะได้ อักคย + โอภาส

แล้วจึงสนธิโดยตัดพยัญชนะที่ซ้ำกันออกหนึ่งตัวจะได้ อักโยภาส

(อักคี + โอภาส = อักคย + โอภาส = อักย + โอภาส = อักโยภาส)

สามัคคี + อาจารย์ = สามคย + อาจารย์ = สามัคยาจารย์

๓) คำสนธิบางคำไม่เปลี่ยนสระ อี, อี เป็น ย แต่จะตัดสระ อี, อี ในพยางค์ท้ายของคำหน้าทั้ง

เช่น ศักติ + อาณุภาพ = ศักดานุภาพ

หัตถี + อาจารย์ = หัตถาจารย์

ราชินี + อุปถัมภ์ = ราชินูปถัมภ์

๑.๓ หมวด อุ, อุ มีหลักดังนี้

๑) อุ หรือ อุ สนธิกับสระใด ๆ ให้แผลง อุ หรือ อุ เป็น ว ก่อนแล้วจึงสนธิตามกฎข้างต้น

เช่น ธนุ + อาคม เปลี่ยนสระ อุ เป็น ว ก่อนจะได้ ธนว + อาคม

แล้วจึงสนธิจะได้ ธันวาคม

จักขุ + อาพาธ = จักขว + อาพาธ = จักขวาพาธ

๒) อุ หรือ อุ + อุ หรือ อุ ด้วยกัน เปลี่ยนเป็น อุ หรือ อุ

เช่น ดनु + อุปถัมภ์ = ดนูปถัมภ์

ครู + อุปกรณ์ = ครูปกรณ์

๒. พยัญชนะสนธิ คือ การเชื่อมคำด้วยพยัญชนะเป็นการเชื่อมเสียงพยัญชนะในพยางค์ท้ายของคำแรกกับเสียงพยัญชนะหรือเสียงสระในพยางค์แรกของคำหลัง เช่น

๒.๑ สนธิเข้าด้วยวิธี **โลโป** คือการลบพยางค์สุดท้ายของคำหน้าทั้ง

เช่น นิรสุ + อันตร = นิรันตร

นิรสุ + ภัย = นิรภัย

อายุรสุ + แพทย์ = อายุรแพทย์

ทุรสุ + ยศ = ทุรยศ, ทวยศ

ทุรสุ + กัณดาร = ทุรกัณดาร

๒.๒ สนธิเข้าด้วยวิธี **อาเทโส** คือการแปลงพยัญชนะท้ายของคำหน้าเป็นสระ โอ แล้วสนธิตามปกติ

เช่น ศิรสุ + เวฐน์ = ศิโรเวฐน์

รหสุ + ฐาน = รโหฐาน

มนสุ + มัย = มโนมัย

มนสุ + ธรรม = มโนธรรม

ยสสุ + ธร = ยโสธร

๓. **นิคหิตสนธิ** คือการเชื่อมคำต่อคำด้วยนิคหิต เป็นการเชื่อมเมื่อพยางค์หลังของคำแรกเป็นนิคหิตกับสระหรือพยัญชนะในพยางค์แรกของคำหลัง มี ๓ วิธี คือ

๓.๑ นิคหิตสนธิกับสระ ให้เปลี่ยนนิคหิตเป็น ม แล้วสนธิกัน

เช่น ส + อาคม = สม + อาคม = สมาคม
 ส + อาทาน = สม + อาทาน = สมาทาน
 ส + โอสร = สม + โอสร = สโมสร

๓.๒ นิคหิตสนธิกับพยัญชนะของวรรค ให้เปลี่ยนนิคหิตเป็นพยัญชนะตัวสุดท้ายของพยัญชนะในแต่
 ละวรรค ได้แก่

วรรคกะ เปลี่ยนนิคหิตเป็น ง

เช่น ส + กรานต์ = สงกรานต์
 ส + ขาร = สังขาร
 ส + คม = สังคม
 ส + ขาฏฐิ = สังฆาฏฐิ

วรรคจจะ เปลี่ยนนิคหิตเป็น ญ

เช่น ส + จร = สัจจร
 ส + ชาติ = สัจชาติ
 ส + ญาณ = สัจญาณ

วรรคฎะ เปลี่ยนนิคหิตเป็น ณ

เช่น ส + ฐาน = สัณฐาน

วรรคตตะ เปลี่ยนนิคหิตเป็น น

เช่น ส + โดษ = สันโดษ
 ส + ถาร = สันถาร
 ส + ธาน = สันธาน
 ส + นิवास = สันนิवास

วรรคปะ เปลี่ยนนิคหิตเป็น ม

เช่น ส + บัติ = สมบัติ
 ส + ปทาน = สัมปทาน
 ส + ผัส = สัมผัส
 ส + มติ = สมมติ

๓.๓ นิคหิตสนธิกับพยัญชนะเศษวรรค ให้เปลี่ยนนิคหิตเป็น ง

เช่น ส + สาร = สงสาร
 ส + โยค = สังโยค
 ส + หรณ = สังหรณ

ใบงานเรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง สนธิคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ธน + อาคาร	=	
๒. ปรม + อินทร์	=	
๓. ราม + อินทร์	=	
๔. สุริยะ + อุทัย	=	
๕. กุศล + อุบาย	=	
๖. พุทธ + โอวาท	=	
๗. วร + โอกาส	=	
๘. ภูมิ + อินทร์	=	
๙. สาธารณะ + อุปโลก	=	
๑๐. ทศนะ + อุปกรณ์	=	
๑๑. พันธ + อาการ	=	
๑๒. วิวัฒน + อาการ	=	
๑๓. ทรัพย์ + อาการ	=	
๑๔. ประชา + อาการ	=	
๑๕. ประชา + อธิปไตย	=	
๑๖. สรรพ + อาการ	=	
๑๗. หิมะ + อาลัย	=	
๑๘. มหา + โสถ	=	
๑๙. ปรม + อภิไธย	=	
๒๐. รัตน + อธิเบศร์	=	

เฉลยใบงานเรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง สนธิคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ธน + อาคาร	=	ธนาคาร....
๒. ปรม + อินทร์	=	ปรมินทร์, ปรมนทร์.....
๓. ราม + อินทร์	=	รามินทร์.....
๔. สุริยะ + อุทัย	=	สุริโยทัย.....
๕. กุศล + อุบาย	=	กุศลอุบาย.....
๖. พุท + โอวาท	=	พุทธโอวาท.....
๗. วร + โอกาส	=	วโรกาส.....
๘. ภูมิ + อินทร์	=	ภูมินทร์.....
๙. สาธารณะ + อุปโลก	=	สาธารณูปโลก.....
๑๐. ทศนะ + อุปกรณ์	=	ทศนุปกรณ์.....
๑๑. พันธ + อาการ	=	พันธนาการ.....
๑๒. วิวัฒน + อาการ	=	วิวัฒนาการ.....
๑๓. ทรัพย์ + อากร	=	ทรัพย์ากร.....
๑๔. ประชา + อากร	=	ประชากร.....
๑๕. ประชา + อธิปไตย	=	ประชาธิปไตย.....
๑๖. สรรพ + อากร	=	สรรพากร.....
๑๗. หิมะ + อาลัย	=	หิมาลัย.....
๑๘. มหา + โสถ	=	มหโสถ.....
๑๙. ปรม + อภิไธย	=	ปรมภิไธย.....
๒๐. รัตน + อธิเบศร์	=	รัตนอธิเบศร์.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คำราชาศัพท์		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ความหมายของคำราชาศัพท์ จุดประสงค์ ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายคำราชาศัพท์ได้ ๒. อธิบายประโยชน์ของการใช้ คำราชาศัพท์ได้ ด้านทักษะและกระบวนการ ใช้คำราชาศัพท์ได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีจิตสาธารณะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำบางช่วงบางตอนของละคร เรื่อง สังข์ทอง แล้วให้นักเรียนร่วมกัน บอกคำราชาศัพท์ที่พบจากเรื่องจากเรื่อง ๕ คำ พร้อมกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่ บทเรียนเรื่อง ขั้นสอน ๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง คำราชาศัพท์ พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม ๒. ครูสุ่มนักเรียน ๒ คน เพื่ออธิบายดังนี้ นักเรียนคนที่ ๑ บอกความหมายของคำราชาศัพท์ นักเรียนคนที่ ๒ บอกประโยชน์ของการใช้คำราชาศัพท์ ๓. แบ่งนักเรียนเป็น ๒ กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนคำราชาศัพท์ที่ รู้จัก โดยพลัดกันออกมาเขียนบนกระดานที่ละคนภายในเวลาที่กำหนด เมื่อ เสร็จสิ้นกิจกรรมครูตรวจนับคะแนนแล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง และ กล่าวคำชื่นชมนักเรียน ขั้นสรุป ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป เรื่อง ความหมายและประโยชน์ของการใช้ คำราชาศัพท์	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ๑. ใบความรู้ เรื่อง คำราชาศัพท์ ๒. ตัวอย่างละคร เรื่อง สังข์ทอง ภาระงาน/ชิ้นงาน ศึกษาคำราชาศัพท์ประเภทต่าง ๆ

การวัดผลและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมาย คำราชาศัพท์ได้ ๒. อธิบายประโยชน์ของการใช้ คำราชาศัพท์ได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ ใช้คำราชาศัพท์ได้	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรม กลุ่ม	- แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง คำราชาศัพท์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คำราชาศัพท์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ คือ คำสุภาพที่ใช้ให้เหมาะสมกับฐานะของบุคคลต่าง ๆ คำราชาศัพท์เป็นการกำหนดคำและภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันดีงามของไทย แม้คำราชาศัพท์จะมีโอกาสใช้ในชีวิตน้อย แต่เป็นสิ่งที่แสดงถึงความละเอียดอ่อนของภาษาไทยที่มีคำหลายรูปหลายเสียงในความหมายเดียวกัน และเป็นลักษณะพิเศษของภาษาไทยโดยเฉพาะ ซึ่งใช้กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
๒. พระบรมวงศานุวงศ์
๓. พระภิกษุสงฆ์ สามเณร
๔. ข้าราชการ
๕. สุภาพชน

บุคคลในกลุ่มที่ ๑ และ ๒ จะใช้ราชาศัพท์ชุดเดียวกัน เช่นเดียวกับบุคคลในกลุ่มที่ ๔ และ ๕ ก็ใช้คำราชาศัพท์ในชุดเดียวกันและเป็นคำราชาศัพท์ที่เราใช้อยู่เป็นประจำ คนไทยเริ่มใช้คำราชาศัพท์ในรัชสมัยพระธรรมราชาลิไท พระร่วงองค์ที่ ๕ แห่งสุโขทัย เพราะศิลาจารึกต่างในแผ่นดินนั้น รวมทั้งบทพระราชนิพนธ์ของท่าน คือ ไตรภูมิพระร่วง ปรากฏว่ามีคำราชาศัพท์อยู่หลายคำ เช่น ราชอาณาจักร พระสหาย สมเด็จพระกุมารเสด็จ บังคม เสวยราชย์ ราชภิเษก เป็นต้น

บางท่านกล่าวว่า คำราชาศัพท์นั้นเริ่มใช้ในสมัยกรุงศรีอยุธยา เพราะพระปฐมบรมกษัตริย์ที่ทรงสร้างกรุงศรีอยุธยา ทรงนิยมเขมร ถึงกับเอาลัทธิและภาษาเขมรมาใช้ เช่น เอาคำว่า "สมเด็จพระ" ซึ่งเขมรใช้เป็นคำนำพระนามพระเจ้าแผ่นดินมาเป็นคำนำพระนามของพระองค์ และใช้ภาษาเขมรเป็นราชาศัพท์

ประโยชน์ของการเรียนรู้คำราชาศัพท์

๑. ประเทศไทยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันที่สูงสุดของประเทศมาแต่โบราณ พระเจ้าแผ่นดินทรงใกล้ชิดกับประชาชนอย่างแนบแน่น
๒. คำราชาศัพท์นั้นเป็นแบบอย่างวัฒนธรรมอันดีทางด้านการใช้ภาษาไทย
๓. การอ่านหรือศึกษาวรรณคดี มีคำราชาศัพท์เกี่ยวข้องอยู่ด้วย
๔. สามารถใช้คำราชาศัพท์ได้อย่างถูกต้องตามโอกาสและบุคคล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง หลักสังเกตการใช้คำราชาศัพท์		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ข้อสังเกตในการใช้คำราชาศัพท์ จุดประสงค์ ด้านความรู้ อธิบายข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการใช้คำราชาศัพท์ ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ข้อสังเกตของการใช้คำราชาศัพท์ ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีวินัย ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มีจิตสาธารณะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนนำตัวอย่างข่าวพระราชสำนัก แล้วช่วยกันยกตัวอย่างคำราชาศัพท์ที่นักเรียนดูจากวิดีโอคลิป มา ๑๐ คำ พร้อมทั้งกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูแนะนำหลักการสังเกตลักษณะ ข้อสังเกตบางประการในการใช้คำราชาศัพท์ให้นักเรียนฟัง ๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ข้อสังเกตบางประการในการใช้คำราชาศัพท์ โดยให้เวลาศึกษา ๑๐ นาที ๓. ครูสุ่มนักเรียนออกมาอธิบายหลักการสังเกตลักษณะข้อสังเกตบางประการในการใช้คำราชาศัพท์ พร้อมทั้งยกตัวอย่าง ๔. นักเรียนทำใบงานการเขียนแผนภาพความคิด เรื่อง ข้อสังเกตบางประการในการใช้คำราชาศัพท์ ลงในกระดาษ A4 ขั้นสรุป ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อสังเกตบางประการในการใช้คำราชาศัพท์ร่วมกัน	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ๑. ใบความรู้ เรื่อง หลักสังเกตการใช้คำราชาศัพท์ ๒. ใบงาน แผนภาพความคิด ข้อสังเกตการใช้คำราชาศัพท์ ๓. ตัวอย่างข่าวพระราชสำนัก ภาระงาน/ชิ้นงาน ฝึกการใช้คำราชาศัพท์

การวัดผลและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายข้อสังเกตบางประการ เกี่ยวกับการใช้คำราชาศัพท์	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ วิเคราะห์ข้อสังเกตของการใช้ คำราชาศัพท์	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรม กลุ่ม	- แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีวินัย ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง หลักการสังเกตการใช้คำราชาศัพท์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง หลักการสังเกตการณ์ใช้คำราชาศัพท์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำที่เป็นราชาศัพท์

๑. ถ้าเป็นคำนาม มักมีคำว่า พระ หรือ พระราช นำหน้า เช่น พระองค์ พระพักตร์ พระเนตร พระบาท พระราชทรัพย์ พระราชวินิจฉัย พระราชโอรส

๒. ถ้าเป็นคำกริยา มักมีคำว่า ทรง ทรงพระ หรือ ทรงพระราช นำหน้า เช่น ทรงยืน ทรงทักทาย ทรงเรือใบ ทรงม้า ทรงพระสรวล ทรงพระดำริ ทรงพระอักษร ทรงพระราชนิพนธ์ ทรงพระราชปราชญ์ ทรงพระราชวินิจฉัย

ทั้งนี้ คำบางคำเป็นกริยาราชศัพท์อยู่แล้ว ไม่ต้องมี ทรง ทรงพระ หรือ ทรงพระราช นำหน้า เช่น เสวย (กิน) บรรทม (นอน) โปรด (ชอบ, รัก) พระราชทาน (ให้) ประทับ (นั่ง) กริ้ว (โกรธ) เสด็จพระราชดำเนิน (เดินทางไป) เสด็จขึ้น (ขึ้น)

วิธีใช้ราชาศัพท์ที่ควรสังเกต

๑. การใช้ “ทรง”

๑.๑ ใช้ทรงนำหน้ากริยาสามัญบางคำ ให้เป็นกริยาราชศัพท์ได้

เช่น ทรงเจิม ทรงเล่น ทรงออกกำลังกาย ทรงใช้ ทรงวิ่ง เป็นต้น

๑.๒ ใช้ทรงนำหน้าคำนามสามัญบางคำ ให้เป็นกริยาราชศัพท์ได้

เช่น ทรงดนตรี (เล่นดนตรี) ทรงช้าง (ขี่ช้าง) ทรงเครื่อง (แต่งตัว) เป็นต้น

๑.๓ ใช้ทรงนำหน้าคำนามราชาศัพท์ ให้เป็นกริยาราชศัพท์ได้

เช่น ทรงพระอักษร (เขียน, อ่านหนังสือ) ทรงพระดำเนิน (เดิน)

ทรงพระราชนิพนธ์ (แต่งหนังสือ) ทรงพระราชมติ (คิด) เป็นต้น

กรณีคำกริยาที่เป็นราชาศัพท์อยู่แล้ว ไม่ใช้ทรงนำหน้า

เช่น เสด็จ (ไป) เสวย (กิน) โปรด (ชอบใจ)

ไม่ใช่ ทรงเสด็จ ทรงเสวย ทรงโปรด เป็นต้น

๒. การใช้คำ “พระบรม” “พระราช” “พระ”

๒.๑ “พระบรม” ใช้เฉพาะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเท่านั้น

เช่น พระบรมราโชวาท พระบรมราชานุเคราะห์ พระบรมราชโองการ เป็นต้น

๒.๒ “พระราช” ใช้นำหน้าคำนาม แสดงว่าคำนามนั้นเป็นของพระมหากษัตริย์ สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระบรมราชชนนี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เช่น พระราชานุญาติ พระราชวโรกาส พระราชประวัติ พระราชนิพนธ์ เป็นต้น

๒.๓ “พระ” ใช้นำหน้าคำนามที่เป็นอวัยวะ ของใช้

เช่น พระชานุ (เข่า) พระขนน (หมอนอิง) พระสนับเพลา (กางเกง) เป็นต้น

๓. คำกราบบังคมทูลในลักษณะต่าง ๆ

๓.๑ การกราบบังคมทูลตามธรรมดา อาทิ มีกระแสพระราชดำรัสถามว่า ชื่ออะไร ก็กราบบังคมทูลเพียงคำว่า ข้าพระพุทธเจ้า ชื่อ... พระพุทธเจ้าข้า

๓.๒ ถ้ากราบบังคมทูลถึงความสะดวกสบาย หรือรอดพ้นอันตรายของตน ใช้ขึ้นต้นว่า เสด็จ
พระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม แล้วจึงกราบบังคมทูลต่อไป

๓.๓ ถ้าจะกราบบังคมทูลถึงการที่ได้ทำผิดพลาด หรือไม่สมควร ใช้คำนำว่า พระราชาอาญา
ไม่พินเกล้าพินกระหม่อม

๓.๔ ถ้าจะกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระมหากรุณา ใช้คำว่า ขอพระบารมีปกเกล้า
ปกกระหม่อม

๓.๕ ถ้ากราบบังคมทูลเป็นกลาง ๆ เพื่อจะได้ทรงเลือกให้ลงท้ายว่า ควรมิควรประการใด
สุดแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

๓.๖ ถ้ากราบบังคมทูลความเห็นของตน ใช้คำว่า เห็นด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

๓.๗ ถ้ากราบบังคมทูลถึงการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดถวาย ใช้คำว่า สอนงพระมหากรุณาธิคุณ

๓.๘ ถ้าจะแสดงการใด ๆ ถวายทอดพระเนตร ใช้คำว่า แสดงเฉพาะพระพักตร์ หรือแสดง
หน้าพระที่นั่ง

ใบงานเรื่อง ผังมโนทัศน์ข้อสังเกตการใช้คำราชาศัพท์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง หลักการสังเกตการณ์ใช้คำราชาศัพท์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนสร้างแผนภาพความคิดข้อสังเกตบางประการของการใช้คำราชาศัพท์

ชื่อ - สกุลชั้น.....เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง คำสุภาพ		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย		
ขอบเขตเนื้อหา คำสุภาพ จุดประสงค์ ด้านความรู้ อธิบายความหมายคำสุภาพได้ ด้านทักษะและกระบวนการ ใช้คำสุภาพได้ถูกต้อง ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีวินัย ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มีจิตสาธารณะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นนำ ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ว่า ถ้านักเรียนต้องการยืมของจากเพื่อนนักเรียนจะมีวิธีการพูดเช่นไร ขั้นสอน ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเรื่องคำสุภาพ พร้อมทั้งยกตัวอย่างให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น ๒. ครูนำสื่อ Power Point ใบความรู้ เรื่องคำสุภาพ ให้นักเรียนดู พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม ๓. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๒ กลุ่ม ครูแจกบัตรคำให้กับนักเรียนคนละ ๑ ใบ กลุ่มที่ ๑ จะได้คำสุภาพ และกลุ่มที่ ๒ ได้คำแปล จากนั้นครูอธิบายกติกาการเล่นเกม โดยให้นักเรียนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ นำบัตรคำหาคู่ของตนเองให้เจอ ครูใช้เวลา ๒ นาทีในการจับคู่ นักเรียนคนใดจับคู่ได้แล้วให้นั่งลง ๔. เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมครูและนักเรียนแต่ละคู่ร่วมกันเฉลยความถูกต้อง โดยให้นักเรียนอ่านคำสุภาพและคำแปล ครูและเพื่อน ๆ ที่เหลือร่วมกันตรวจความถูกต้อง คู่ใดถูกต้องครูกล่าวคำชื่นชม ส่วนคู่ที่ไม่ถูกต้องครูกล่าวให้กำลังใจ ขั้นสรุป ๑. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ เรื่อง คำสุภาพ ๒. ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง คำสุภาพ	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ๑. ใบความรู้ เรื่อง คำสุภาพ ๒. ใบงาน เรื่อง คำสุภาพ ๓. Power Point ๔. บัตรคำ ภาระงาน/ชิ้นงาน นำคู่คำศัพท์ที่เล่นกิจกรรมมาจัดทำสมุดรวบรวมคำสุภาพ

การวัดผลและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความหมายคำสุภาพได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ ใช้คำสุภาพได้ถูกต้อง	- ตรวจใบงาน - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- ใบงาน เรื่องคำสุภาพ - แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีวินัย ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง คำสุภาพ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง คำสุภาพ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำสุภาพ เดิมเป็นคำที่คิดขึ้นเพื่อเลี่ยงคำหยาบ คำที่ไม่สมควรใช้กราบบังคมทูลพระมหากษัตริย์ ปัจจุบันคำสุภาพ หมายถึง คำที่ไม่หยาบคาย เหมาะสมใช้กับบุคคลทั่วไปหรือตามฐานะของบุคคล

ตัวอย่างคำสุภาพ

คำสามัญ	คำสุภาพ
อีกา	กาหรือนกกา
อีเล้ง	นางเล้ง
มิดอโต้	มิดโต้
ซี้กลาก	โรคกลาก
ซี้เรื้อน	โรคเรื้อน
ดอกสลิด	ดอกขจร
ปลาช่อน	ปลาหาง
ปลาสลิด	ปลาใบไม้
ไข่เยี่ยวม้า	ไข่สำเภ
กล้วยไข่	กล้วยกระหรือกล้วยเปลือกบาง
ผักบั้ง	ผักทอดยอด
ควาย	กระบือ
เต่า	จิตรจุล จิตรจุล
ขนมใส่ไส้	ขนมสอดไส้
ดอกผักบั้ง	ดอกทอดยอด
ดอกผักตบ	ดอกสามหาว
ดอกขี้เหล็ก	ดอกเหล็ก
ต้นทองกวาว	ต้นปาริชาติ ต้นปาริฉัตร
ออกลูก (ไข่กับสัตว์)	ตกลูก
ถั่วอก	ถั่วพะาะ
กะปิ	เยื่อเคย
หนู	มูสิกะ
ไส้เดือน	รากดิน
ผักกระเฉด	ผักรุ้นอน
ปลาช่อน	ปลาหาง

ใบงานเรื่อง คำสุภาพ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง คำสุภาพ
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำสุภาพให้ถูกต้อง

ลำดับที่	คำสามัญ	คำสุภาพ
๑.	ผักตบ	
๒.	ผักบุ้ง	
๓.	ปลาช่อน	
๔.	ผักกระเฉด	
๕.	กล้วยบวชชี	
๖.	ไส้เดือน	
๗.	ลิง	
๘.	ปลาไหล	
๙.	หมู	
๑๐.	ปลาสด	

เฉลยใบงานเรื่อง คำสุภาพ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง คำสุภาพ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำสุภาพให้ถูกต้อง

ลำดับที่	คำสามัญ	คำสุภาพ
๑.	ผักตบ	ผักสามหา
๒.	ผักบุ้ง	ผักทอดยอด
๓.	ปลาช่อน	ปลาหาง
๔.	ผักกระเฉด	ผักร่อน
๕.	กล้วยบัวชี	นารีจำศีล
๖.	ไส้เดือน	รากดิน
๗.	ลิง	วานร
๘.	ปลาไหล	ปลายาว
๙.	หมู	สุกร
๑๐.	ปลาสด	ปลาใบไม้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ พัฒนาการเขียน

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒

รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑๑ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้า

ม.๒/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๒ วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม ประโยคซ้อน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเขียนรายงานโครงงาน เป็นการเขียนสื่อสารเพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการแก้ไขปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยกระบวนการการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องศึกษารูปแบบและองค์ประกอบในการจัดทำโครงงาน วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาประกอบในโครงงาน ต้องมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ พร้อมทั้งพูดนำเสนอรายงานโครงงานอย่างสร้างสรรค์และมีมารยาทในการพูด ใช้ภาษาในการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะการเลือกใช้ประโยคต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของเนื้อหา เพื่อให้สามารถสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจ และถูกต้อง รวมทั้งเห็นคุณค่าของภาษาที่ใช้เพื่อการสื่อสาร

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

๑. องค์ความรู้เรื่องการทำโครงงาน

๑.๑ หลักการสำคัญของการทำโครงงาน

๑.๒ องค์ประกอบของโครงงาน

- ๑.๓ รูปแบบ ประเภท ของโครงงาน
- ๑.๔ เทคนิคการสืบค้น รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล
๒. องค์ความรู้เรื่องการเขียนรายงานโครงงาน
 - ๒.๑ รูปแบบการเขียนรายงานโครงงาน
 - ๒.๒ องค์ประกอบการเขียนรายงานโครงงาน
 - ๒.๓ การเขียนเค้าโครงโครงงาน
๓. องค์ความรู้เรื่องลักษณะประโยคของภาษาไทย
 - ๓.๑ ความหมายและความสำคัญของประโยค
 - ๓.๒ การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคแต่ละประเภท
 - ๓.๒.๑ ประโยคสามัญ
 - ๓.๒.๒ ประโยครวม
 - ๓.๒.๓ ประโยคซ้อน
 - ๓.๓ หลักการศึกษาเรื่องประโยคที่ปรากฏในงานเขียนประเภทต่าง ๆ เช่น
 - ๓.๓.๑ โฆษณา
 - ๓.๓.๒ ประกาศ
 - ๓.๓.๓ บทความ
 - ๓.๓.๔ นวนิยาย
 - ๓.๓.๕ สารคดี
 - ๓.๓.๖ เรื่องสั้น
๔. องค์ความรู้เรื่องการพูดรายงานต่อที่ประชุมชน
 - ๔.๑ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - ๔.๒ เทคนิคการพูดต่อหน้าประชุมชน
 - ๔.๓ มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

ทักษะ/กระบวนการ

๑. กระบวนการสื่อสาร
 - ๑.๑ การเขียนสื่อสาร
 - ๑.๒ การพูดต่อหน้าประชุมชน
 - ๑.๒.๑ การพูดรายงาน อธิบาย
 - ๑.๒.๒ การพูดวิจารณ์ แสดงความคิดเห็น
๒. กระบวนการกลุ่ม
 - ๒.๑ กระบวนการสืบค้น
 - ๒.๒ กระบวนการแก้ปัญหา
๓. กระบวนการคิด
 - ๓.๑ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์
 - ๓.๒ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - ๓.๓ การคิดสร้างสรรค์

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑. รายงานโครงการการศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่น
๒. การพูดนำเสนอโครงการการศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่น

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา	๑. อธิบายความรู้ความเข้าใจในประเด็นที่ศึกษาได้ชัดเจน ครอบคลุมสาระสำคัญตามลำดับเนื้อหา ๒. นำเสนอข้อมูลที่เกิดจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดกระทำข้อมูลได้อย่างชัดเจน	๑. อธิบายความรู้ความเข้าใจของหัวข้อได้ตามลำดับเนื้อหา ๒. อธิบายสาระสังเขปของเรื่องได้ชัดเจน แต่ขาดการเพิ่มเติมเนื้อหาเชิงการสังเคราะห์	๑. อธิบายความรู้ความเข้าใจของหัวข้อได้เพียงบางส่วน ๒. อธิบายสาระสังเขปของหัวข้อไม่ชัดเจน	๑. อธิบายความรู้ความเข้าใจของหัวข้อไม่ถูกต้อง ๒. อธิบายสาระสังเขปของหัวข้อไม่ชัดเจน
๒. การตั้งประเด็นปัญหา	๑. เสนอแนวคิดการเลือกหัวข้อประเด็น และวัตถุประสงค์ของเรื่องได้ชัดเจน ๒. นำเสนอกรอบแนวคิดออกมาได้กระชับ เข้าใจง่าย ๓. ข้อมูลประกอบการเลือกหัวข้อมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์	๑.บอกแนวคิดเหตุผล ความเหมาะสมของหัวข้อได้ ๒. นำเสนอกรอบแนวคิดออกมาได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ๓. ข้อมูลประกอบการเลือกหัวข้อมีความน่าเชื่อถือ แต่การขาดการวิเคราะห์	๑.บอกแนวคิดเหตุผล ความเหมาะสมของหัวข้อได้ ๒. นำเสนอกรอบแนวคิดออกมาได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ๓. ข้อมูลประกอบการเลือกหัวข้อขาดความน่าเชื่อถือ	๑. บอกแนวคิดการเลือกหัวข้อได้ไม่ชัดเจน ๒. เหตุผลข้อสนับสนุนไม่เพียงพอ ไม่สามารถอ้างอิงได้ขาดความน่าเชื่อถือ
๓. เนื้อหาสาระสำคัญของโครงงาน	๑. นำเสนอที่มาของข้อมูลชัดเจน ถูกต้อง อ้างอิงตามหลักวิชา ไม่บิดเบือน แก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อมูล ๒. สาระสำคัญเป็นประโยชน์และเอื้อต่อการศึกษา	นำเสนอที่มาของข้อมูลชัดเจน ถูกต้อง อ้างอิงตามหลักวิชา ไม่บิดเบือน แก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อมูล แต่สาระสำคัญบางส่วนยังไม่ตรงตามหัวข้อโครงงาน	นำเสนอที่มาของข้อมูลชัดเจน ถูกต้อง อ้างอิงตามหลักวิชา แต่พบการบิดเบือน แก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อมูล	นำเสนอที่มาของข้อมูล พบการบิดเบือน แก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อมูล

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๔. รูปแบบ องค์ประกอบของ รายงานโครงงาน	๑. รูปแบบการ นำเสนอชัดเจน อธิบายชัดเจน ๒. ใช้ภาษาในการ อธิบายชัดเจน เนื้อความกระชับ ๓. มีสื่อประกอบ การนำเสนอ สร้างจุดสนใจ ๔. สร้างบรรยากาศ การถาม – ตอบ กระตุ้นความรู้ ๕. เสนอแนะข้อคิด ความคิดรวบยอด ได้ชัดเจน	๑. รูปแบบการ นำเสนอชัดเจน อธิบายชัดเจน ๒. ใช้ภาษาในการ อธิบายชัดเจน เนื้อความกระชับ ๓. มีสื่อประกอบ การนำเสนอ สร้างจุดสนใจ ๔. สร้างบรรยากาศ การถาม – ตอบ กระตุ้นความรู้ แต่ขาดการ เสนอแนะข้อคิด ความคิดรวบยอด	๑. รูปแบบการ นำเสนอชัดเจน อธิบายชัดเจน ๒. ใช้ภาษาในการ อธิบายชัดเจน เนื้อความกระชับ ๓. มีสื่อประกอบ การนำเสนอ สร้างจุดสนใจ แต่ขาดการสร้าง บรรยากาศการ ถาม – ตอบ กระตุ้นความรู้	๑. รูปแบบการ นำเสนอชัดเจน อธิบายชัดเจน ๒. มีสื่อประกอบ สร้างจุดสนใจ แต่ขาดการสร้าง บรรยากาศ ถาม – ตอบ กระตุ้นความรู้ และขาดการ เสนอแนะข้อคิด
๕. ชี้แจง สะท้อน ผลการศึกษา	๑. ชี้แจง สะท้อน ผลการศึกษาได้ ตรงตาม วัตถุประสงค์ สอดคล้องกับความ ต้องการของสังคม ในปัจจุบัน ๒. อภิปรายผล การศึกษาให้เห็น ภาพชัดเจน เป็นเอกภาพ	๑. ชี้แจง สะท้อน ผลการศึกษาได้ ตรงตาม วัตถุประสงค์ สอดคล้องกับความ ต้องการของสังคม ในปัจจุบัน ๒. แต่ขาด การอภิปรายผล การศึกษาให้เห็น ภาพที่ชัดเจน	ชี้แจง สะท้อน ผลการศึกษาได้ สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์แต่ไม่ สอดคล้องกับบท อภิปราย	ชี้แจง สะท้อน ผลการศึกษาได้ ไม่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์
๖. ประโยชน์ของ โครงงาน	เสนอแนวคิด เหตุผล ครบทุก ประเด็นสามารถ ต่อยอดเพื่อ การศึกษา อาชีพ หรือบริบท สาธารณะ สอดคล้องกับ ทักษะชีวิต ๕ แนวคิดขึ้นไป	เสนอแนวคิด เหตุผล ครบทุก ประเด็นสามารถ ต่อยอดเพื่อ การศึกษา อาชีพ หรือบริบท สาธารณะ สอดคล้องกับ ทักษะชีวิต ๓-๔ แนวคิด	เสนอแนวคิดของ หัวข้อที่สามารถ แก้ปัญหาหรือ พัฒนาได้ สอดคล้องกับ ทักษะการใช้ชีวิต น้อยกว่า 2 แนวคิด	เสนอแนวคิดการ แก้ปัญหา หรือ พัฒนาได้ สอดคล้องกับ ทักษะการใช้ชีวิต ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสิน

๒๑ – ๒๔	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
๑๖ – ๒๐	คะแนน	หมายถึง	ดี
๑๑ – ๑๕	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
๖ – ๑๐	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ดี ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า (๑)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ๑. ความหมายการเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า ๒. องค์ประกอบการเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายของการเขียน รายงานการศึกษาค้นคว้า ๒. อธิบายองค์ประกอบในการเขียน รายงานการศึกษาค้นคว้าได้ ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์องค์ประกอบการเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีจิตสาธารณะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูสนทนาซักถามนักเรียน ว่าเพราะเหตุใดจึงต้องมีการจัดทำรายงาน การศึกษาค้นคว้า พร้อมนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ในส่วนของความหมาย ขั้นตอนการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ๒. ครูนำตัวอย่างรายงานการศึกษาค้นคว้ามานำให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียน ช่วยกันบอกถึงองค์ประกอบของการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า โดยแบ่ง ออกเป็น ๓ ส่วน คือ องค์ประกอบตอนต้น องค์ประกอบเนื้อเรื่อง องค์ประกอบ ตอนท้าย ๓. ให้นักเรียนช่วยกันบอกองค์ประกอบตอนต้นในการเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า โดยประกอบไปด้วย ปกนอก ปกใน คำนำ สารบัญ (สารบัญ ตาราง สารบัญภาพ สารบัญแผนภูมิ) พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม ๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาในเรื่องของการเลือกหัวข้อเรื่องหรือ ประเด็นเพื่อเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ๕. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน ช่วยกันหาหัวข้อหรือประเด็นใน การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และนำเสนอหัวข้อในชั่วโมงเรียนถัดไป ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ห้องสมุด ๒. อินเทอร์เน็ต ๓. ตัวอย่างรายงานการศึกษาค้นคว้า ๔. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า ภาระงาน/ชิ้นงาน คิดหาหัวข้อหรือประเด็นที่สนใจ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายในการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ๒. อธิบายองค์ประกอบในการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ห้องค์ประกอบในการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า	- กระบวนการคิดวิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. ความหมายของรายงานการค้นคว้า

การเขียนรายงานการค้นคว้าที่ใช้กันอยู่ในสถานศึกษานั้นมีหลายประเภท หลายลักษณะ ผู้สอนจะเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ระดับการศึกษา และข้อกำหนดในหลักสูตร คำที่ใช้เรียกโดยภาพรวมของรายงานการค้นคว้ามีย่อหลายคำ เช่น รายงานทางวิชาการ รายงานการวิจัย รายงานการค้นคว้าวิจัย บทนิพนธ์ งานนิพนธ์ ผลงานทางวิชาการ ส่วนในภาษาอังกฤษที่พบโดยทั่วไป คือคำว่า paper, report, technical report, term paper และ research paper เป็นต้น

๒. ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า คือ การแสวงหาความรู้ โดยการศึกษาหาความรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนทุกวัย ความรู้มีอยู่รอบตัวเรา มิได้มีเพียงในตำรา หรือจากคำบรรยายของครูในห้องเรียนเท่านั้น การแสวงหาความรู้ หรือการเรียนรู้ เป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต เพราะคนเราจำเป็นต้องเรียนรู้ตั้งแต่เกิดจนตาย การเรียนรู้ช่วยให้เกิดความคิดในหลายด้านเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติอันเนื่องมาจากประสบการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ใฝ่การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นบทบาทสำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษา จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาแต่ละแห่งสอนให้นักเรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดเป็น ทำเป็น และฝึกการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะออกไปเป็นพลเมืองที่ดีและจรรโลงสังคม ดังนั้น การเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่จุดหมายนี้ ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้กว้างขวาง โดยไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น

๓. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเพื่อทำรายงานทางวิชาการ มีความมุ่งหมาย ดังนี้

- ๓.๑ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- ๓.๒ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้กว้างขวางและลึกซึ้งกว่าที่เรียนในชั้นเรียน
- ๓.๓ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
- ๓.๔ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ
- ๓.๕ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความรู้ ความคิดอย่างเป็นลำดับ

ขั้นตอนและมีระบบ

๔. ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำรายงานทางวิชาการ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ๔.๑ เลือกเรื่องหรือหัวข้อที่จะศึกษา
- ๔.๒ สืบรวจแหล่งสารสนเทศ ค้นหาสารสนเทศ อ่าน และบันทึกอย่างสังเขปได้เพียงพอ
- ๔.๓ วางโครงเรื่องขั้นตอน
- ๔.๔ คัดเลือกแหล่งสารสนเทศ
- ๔.๕ อ่านและจดบันทึก
- ๔.๖ วางโครงเรื่องขั้นสุดท้าย
- ๔.๗ เรียบเรียงรายงานทางวิชาการ

๔.๘ จัดทำบรรณานุกรม

๔.๙ จัดทำส่วนอื่น ๆ ของรายงานทางวิชาการ

๔.๑๐ ตรวจสอบความถูกต้อง

๔.๑๑ เข้าเล่มรายงาน

๕. ข้อควรระวังในการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

๕.๑ การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต นักเรียนคัดลอกข้อความจากเว็บไซต์มาโดยไม่เปลี่ยนรูปแบบขนาด และฟอนต์ ทำให้รายงานดูไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย

๕.๒ ในการพิมพ์รายงานนักเรียนต้องใช้ฟอนต์ที่เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งฉบับ และไม่ควรใช้ตัวอักษรสีอื่นนอกจากสีดำ

๕.๓ การทำรายงานนักเรียนส่วนใหญ่จะนำเนื้อหาที่คัดลอกมาจากเว็บไซต์ มาไว้ในรายงาน โดยไม่หาเพิ่มเติมจากหนังสือในห้องสมุด

๕.๔ นักเรียนคัดลอกข้อความจากหนังสือมาทั้งหมด ไม่มีส่วนใด ๆ ที่เป็นความคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงที่นักเรียนได้คิดขึ้นมา

๕.๕ นักเรียนจะต้องพิมพ์บรรณานุกรมให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์

๕.๖ การเรียงบรรณานุกรมให้เรียงตามลำดับตัวอักษร ตามพจนานุกรม ก - ฮ และ A - Z โดยให้เรียงบรรณานุกรมภาษาไทยก่อนภาษาอังกฤษ

๕.๗ ควรนำหัวข้อมาให้ครูผู้สอนพิจารณาก่อนว่า หัวข้อที่นักเรียนต้องการทำรายงานเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

๕.๘ กระดาษปก ควรเป็นกระดาษที่ไม่มีลวดลายหรือกลิ่นหอม และควรเป็นกระดาษที่เป็นสีอ่อน ไม่ควรใช้สีจัดจ้านเกินไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า (๒) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา เขียนเค้าโครงการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายหลักการเขียนเค้าโครงการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีจิตสาธารณะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำตัวอย่างการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของรุ่นพี่มาให้นักเรียนดู แล้วสอบถามนักเรียนว่านักเรียนเคยทำรายงานการศึกษาค้นคว้าหรือไม่ ถ้าเคยทำนักเรียนคิดว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร พร้อมนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูร่วมกันสนทนากับนักเรียนถึงขั้นตอนการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า จากใบความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะขั้นตอนวางแผนเรื่องในการเขียน ครูอธิบายให้นักเรียนฟังอย่างเข้าใจ ๒. จากที่มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นหาหัวข้อที่จะใช้ในการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว่านั้น นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มและให้นักเรียนวางแผนเขียนเค้าโครงการเขียนรายงานการศึกษาค้นควาลงในกระดาษป๊อพ ที่ครูแจกให้ตามหัวข้อดังนี้ ๒.๑ ชื่อเรื่อง ๒.๒ กำหนดจุดมุ่งหมาย ๒.๓ ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า ๒.๔ การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เรียบเรียงข้อมูล ๒.๕ การเขียนรายงานเป็นรูปเล่ม	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า (ฉบับเดียวกันกับชั่วโมงเรียนที่ผ่านมา) ๒. ตัวอย่างการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ๓. กระดาษป๊อพ ภาระงาน/ชิ้นงาน เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าตามที่ได้รับอนุมัติ ส่งตามเวลาที่กำหนด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า (๒)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอการวางแผนเค้าโครงการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของตน และร่วมกันเสนอแนะข้อมูล เพื่อดำเนินการจัดทำรายงานการศึกษาค้นคว้าต่อไป (หัวข้อจะได้ดำเนินการต้องได้รับการอนุมัติจากครูผู้สอนตามเหตุผลและความเหมาะสม) ขั้นสรุป ๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเขียนเค้าโครงการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ๒. มอบหมายให้นักเรียนจัดทำรายงานการศึกษาค้นคว้าตามที่ได้รับอนุมัติ	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการเขียนเค้า โครงการเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้า	การเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า	แบบประเมินการเขียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียน

เกณฑ์คะแนน รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดีมาก)	๒ (ดี)	๑ (พอใช้)
๑. ตรงต่อเวลา	ทำงานเสร็จตามเวลากำหนด	ทำงานเสร็จไม่ทันเวลากำหนด	ทำงานเสร็จไม่ทันเวลากำหนด
๒. ความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจทำงาน ไม่หยอกล้อกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน	มีความสนใจ ตั้งใจทำงาน ไม่หยอกล้อกัน แต่ไม่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน	มีความสนใจบ้าง หยอกล้อกัน และไม่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน
๓. ความรับผิดชอบ	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม ไม่ละทิ้งหน้าที่ในเวลาทำงาน	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม แต่ละทิ้งหน้าที่ในบางครั้ง	ไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม และละทิ้งหน้าที่
๔. มารยาทในการเรียน	ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น ไม่เล่นในขณะที่เรียน และตั้งใจเรียนรู้	ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น แต่เล่นเป็นบางครั้ง	ส่งเสียงดัง และเล่นในขณะที่เรียน
เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ		ช่วงคะแนน ระดับคุณภาพ	
เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป สรุป ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ลงชื่อ.....ผู้สังเกต (.....) /...../.....		๑๐ - ๑๒ ดีมาก ๗ - ๙ ดี ๔ - ๖ พอใช้ ๑ - ๓ ปรับปรุง	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โครงสร้างประโยค		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ๑. โครงสร้างประโยค ๒. องค์ประกอบของประโยค จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายโครงสร้างของประโยคได้ ๒. อธิบายองค์ประกอบของประโยคได้ ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. วิเคราะห์โครงสร้างของประโยค ๒. จำแนกองค์ประกอบของประโยค ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างคำ ซึ่งเป็นคำชนิดใดก็ได้ประมาณ ๕ - ๖ คำ จากนั้นให้นักเรียนนำคำที่ยกตัวอย่างมาวางเรียงดังนี้คือ คำนาม คำกริยา คำนาม แล้วร่วมกันสนทนากับนักเรียนพร้อมนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ศึกษาความรู้เรื่องประโยค จากใบความรู้เรื่องประโยค ดังนี้ ๑.๑ ลักษณะประโยคในภาษาไทย ๑.๒ โครงสร้างประโยค ๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมาตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะของโครงสร้างประโยค และองค์ประกอบของประโยค ๓. ครูยกตัวอย่างประโยคบนกระดาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่า ประโยคข้างต้นสามารถแยกโครงสร้างได้อย่างไร และแยกองค์ประกอบได้อย่างไร ๔. ให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง การวิเคราะห์ประโยคในภาษาไทย เสร็จแล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้โครงสร้างของประโยคในภาษาไทย และองค์ประกอบของประโยค	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง ประโยค ๒. ใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ประโยคในภาษาไทย ๓. ตัวอย่างคำ ๔. ตัวอย่างประโยค ภาระงาน/ชิ้นงาน ๑. ศึกษาโครงสร้างของประโยค ๒. ฝึกเขียนประโยค

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายโครงสร้างของประโยคได้ ๒. อธิบายองค์ประกอบของประโยคได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. วิเคราะห์โครงสร้างของประโยค ๒. จำแนกองค์ประกอบของประโยค	- กระบวนการคิดวิเคราะห์ - ตรวจใบงาน	- ใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ประโยคในภาษาไทย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง ประโยค
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โครงสร้างประโยค
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. ความหมายของประโยค

ประโยค คือ หน่วยทางภาษาที่ประกอบด้วยคำหรือหลายคำเรียงต่อกัน กรณีที่เป็นคำหลายคำเรียงต่อกัน ประโยคเป็นหน่วยทางภาษาที่สามารถสื่อความได้ว่าเกิดอะไรขึ้น หรือมีสภาพเป็นอย่างไร โดยทั่วไป ประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ **นามวลีกับกริยาวลี** ประโยคอาจมีเพียงกริยาวลีก็ได้ แต่จะมีเพียงนามวลีไม่ได้

ข้อความต่อไปนี้ไม่เป็นประโยค เพราะมีแต่นามวลี ไม่มีกริยาวลี

- ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย
- พวกเรานักเรียนโรงเรียนบ้านไร่ทั้ง ๖ คน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมที่เพิ่งตั้งครุภ

ข้อความต่อไปนี้เป็นประโยค เพราะประกอบด้วยกริยาวลีเพียงลำพัง หรือ ประกอบด้วยนามวลีกับกริยาวลี

- กรุณาลุกขึ้น
- อาย่ายอมแพ้เป็นอันขาด
- ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายกรุณาลุกขึ้น
- พวกเรานักเรียนโรงเรียนบ้านไร่ทั้ง ๖ คน อาย่ายอมแพ้เป็นอันขาด
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมที่เพิ่งตั้งครุภรู้สึกพะอืดพะอมมาตั้งแต่เช้าแล้ว

๒. ส่วนประกอบของประโยค

โดยทั่วไปประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ **นามวลี** ทำหน้าที่ **ประธาน** กับ **กริยาวลี** ทำหน้าที่ **ภาคแสดง** ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นามวลี	กริยาวลี
ภาคประธาน	ภาคแสดง
-	เหนื่อย
พ่อ	เหนื่อย
พ่อของผม	เหนื่อยมาก
พ่อของผม	เหนื่อยจนบอกไม่ถูก
เพื่อน	เป็นคนอดทน
เพื่อน ๒-๓ คนของฉัน	เป็นคนอดทนมากที่สุด
เพื่อน ๒-๓ คนที่ฉันรู้จักมาตั้งแต่สมัยเรียน	เป็นคนอดทนจนใคร ๆ ต่างพากันยอมรับ
นามวลี	กริยาวลี
ประธาน	ภาคแสดง
คนไทย	ควรมีวินัย
คนไทยรุ่นใหม่	ควรมีวินัยในการใช้จ่าย
คนไทยรุ่นใหม่ในทศวรรษนี้	ควรมีวินัยในการใช้จ่ายเงินทองที่หามาได้

ประธาน คือ นามวลีซึ่งอาจเป็นคำนามคำเดียวหรือคำนามกับส่วนขยาย มีความสัมพันธ์กับภาคแสดง ในด้านวากยสัมพันธ์และความหมายในฐานะที่เป็นผู้แสดงกิริยาอาการ ผู้แสดงสภาพ หรือเจ้าของคุณสมบัติ ส่วนภาคแสดง คือ กิริยาลีที่แสดงกิริยาอาการ สภาพ หรือคุณสมบัติของประธาน

ภาคแสดงจะต้องมีคำกริยาอยู่ด้วยเสมอ และอาจมีหน่วยกรรม หน่วยเติมเต็ม หรือหน่วยขยายด้วยก็ได้

ในการสื่อสารจริง ประธาน บางส่วนของประธาน หรือบางส่วนของภาคแสดงอาจไม่ปรากฏก็ได้ หากมีบริบทหรือสถานการณ์ที่ช่วยให้เข้าใจประโยคนั้นเพียงพออยู่แล้ว เช่น

ประโยค **หิวจัง เจ็บนะ** แม้จะไม่ปรากฏประธาน ก็เข้าใจได้ว่าประธานของประโยคคือผู้พูดประโยค

ประโยค **อย่าส่งเสียงดัง ไปอาบน้ำเสียก่อน** ไม่ปรากฏประธานเช่นกัน แต่ก็เข้าใจได้ว่าประธานของประโยคคือผู้ฟังประโยคดังกล่าว

ส่วนประโยค **ฉันยอมจ่ายไปเยอะ กว่างานนี้จะเสร็จ** แม้ไม่ปรากฏกรรมแต่ก็สามารถคาดเดาจากบริบทได้ว่า กรรม ก็คือ เงิน

โดยทั่วไปประโยคในภาษาไทยจะมีประธานอยู่หน้าภาคแสดง แต่ในกรณีที่ต้องการเน้นกรรม หน่วยเติมเต็ม หน่วยเสริมความ กริยา วิเศษณ์วลี หรือบุพบทวลี ก็อาจย้ายกรรม หน่วยเติมเต็ม หน่วยเสริมความ กริยา วิเศษณ์วลี หรือบุพบทวลีมาไว้หน้าประธาน

ตัวอย่างประโยคที่ ย้ายกรรม มาไว้หน้าประธาน

- ☞ เลือีสี่ฟ้าตัวนั้น ฉันซื้อมาจากสยาม
- ☞ กุหลาบสีแดงในแจกันบนโต๊ะ ใครซื้อมา
- ☞ สมุดบันทึกของสมศักดิ์ ครูชมว่าเรียบร้อยดี

ตัวอย่างประโยคที่ย้ายหน่วยเติมเต็มมาไว้หน้าประโยค

- ☞ เจ้าสาวของทายาทเศรษฐี ใครละจะไม่อยากเป็น
- ☞ คุณปู่ของเขา ฉันว่าหน้าเขาไม่คล้ายนะ
- ☞ พ่อต่างหาก ไม่ใช่แม่ ฉันว่าหน้าตาเขาเหมือนกัน

ตัวอย่างประโยคที่ ย้ายหน่วยเสริมความมาไว้หน้าประธาน

- ☞ โรงเรียน ตอนเด็ก ๆ ฉันไม่อยากไปหรอก
- ☞ บ้าน ผมกลับตรงเวลาทุกครั้ง
- ☞ เมืองนอกเมืองนา ฉันไม่เคยไปอยู่หรอก

ตัวอย่างประโยคที่ย้ายหน่วยกริยามาไว้หน้าประธาน

- ☞ โตเร็วนะ ต้นไม้พวกนี้
- ☞ อร่อยมาก ขนมเมืองเพชรที่คุณซื้อมา
- ☞ เก่งจริง ๆ ลูกศิษย์ของครู

ตัวอย่างประโยคที่ย้ายวิเศษณ์วลีมาไว้หน้าประธาน

- ☞ วันพຸนี้ ดาลกับเตยจะเดินทางไปเชียงใหม่
- ☞ บ่อยเหลือเกิน คนเมาขับรถชนกัน
- ☞ ในปัจจุบันนี้ คนนิยมใช้ยาสมุนไพรกันมากขึ้น

ตัวอย่างประโยคที่ย้ายบุพบทวลีมาไว้หน้าประธาน

- ☞ บนโต๊ะ ฉันวางหนังสือเล่มใหญ่ไว้ให้คุณ
- ☞ ในเมืองไทย ต่างชาติเข้ามาเที่ยวกันมาก
- ☞ ใต้ถุนบ้าน พวกแม่บ้านนั่งทอดผ้ากันอย่างสบาย

ใบงานเรื่อง การวิเคราะห์ประโยคในภาษาไทย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โครงสร้างประโยค
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ข้อ	ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
		ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
๑.	ฝนตก						
๒.	พ่อเป็นตำรวจ						
๓.	สุนัขกัดไก่						
๔.	ฉันอ่านหนังสือวรรณคดี						
๕.	สาวโรงงานติดตั้งสายโทรศัพท์						
๖.	เขาลาตกว่าฉัน						
๗.	ชาวบ้านหลายคนเฝ้ารอปลา						
๘.	งูเขียวกินตุ๊กแก						
๙.	แม่ครัวปรุงอาหารอร่อย						
๑๐.	ใครมาหาฉัน						
๑๑.	นายกรัฐมนตรีจับมือหญิงชรา						
๑๒.	พ่อไปตลาดสดทำหมูบ้าน						
๑๓.	พี่กระโดดสูงมาก						
๑๔.	สุนัขขบปุยทะกระดุก						
๑๕.	นกบินเร็วมาก						

เฉลยใบงานเรื่อง การวิเคราะห์ประโยคในภาษาไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โครงสร้างประโยค
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง: ให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ข้อ	ประโยค	ภาคประธาน			ภาคแสดง		
		ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
๑.	ฝนตก	ฝน	-	ตก	-	-	-
๒.	พ่อเป็นตำรวจ	พ่อ	-	เป็น	-	ตำรวจ	-
๓.	สุนัขกัดไก่	สุนัข	-	กัด	-	ไก่	-
๔.	ฉันอ่านหนังสือวรรณคดี	ฉัน	-	อ่าน	-	หนังสือ	วรรณคดี
๕.	สาวโรงงานติดตั้งสายโทรศัพท์	สาว	โรงงาน	ติดตั้ง	-	สายโทรศัพท์	-
๖.	เขาลาตกว่าฉัน	เขา	-	ลาต	กว่า	ฉัน	-
๗.	ชาวบ้านหลายคนเฝ้ารอปลา	ชาวบ้าน	หลายคน	เฝ้ารอ	-	ปลา	-
๘.	งูเขี้ยวกินตุ๊กแก	งู	เขี้ยว	กิน	-	ตุ๊กแก	-
๙.	แม่ครัวปรุงอาหาร	ร้านอาหาร	-	ปรุง	-	แกง	อร่อย
๑๐.	ใครมาหาฉัน	ใคร	-	มาหา	-	ฉัน	-
๑๑.	นายกรัฐมนตรีจับมือหญิงชรา	นายก	-	จับ	-	มือ	ยายแก่
๑๒.	พ่อไปตลาดสดท้ายหมู่บ้าน	พ่อ	-	ไป	-	ตลาดสด	ท้ายหมู่บ้าน
๑๓.	พีกระโดดสูงมาก	พ่อ	-	กระโดด	สูงมาก	-	-
๑๔.	สุนัขขบปุยแทะกระดูก	สุนัข	ขบปุย	แทะ	-	กระดูก	-
๑๕.	นกบินเร็วมาก	นก	-	บิน	เร็วมาก	-	-

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ประโยคสามัญ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา ประโยคความเดียว จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายลักษณะประโยคความเดียวได้ ๒. อธิบายประเภทของประโยคความเดียวได้ ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ลักษณะประโยคความเดียวได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูเขียนตัวอย่างประโยคลงบนกระดานแล้วสอบถามนักเรียนว่า ลักษณะของประโยคที่นักเรียนเห็นเป็นอย่างไร และรู้สึกอย่างไรกับประโยคนั้น ๆ พร้อมนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ประโยคความเดียว แล้วร่วมกันสนทนาถึงความหมาย ลักษณะของประโยคความเดียว ๒. ครูนำตัวอย่างแถบประโยคมาติดบนกระดาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าประโยคแต่ละประโยคต้องการสื่อถึงอะไร หรือต้องการแสดงอะไร พร้อมครูอธิบายประเภทของประโยคความเดียวให้นักเรียนฟัง ๓. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งประโยคความเดียวตามประเภทของประโยคให้ถูกต้องและให้มากที่สุดลงในกระดาษปรีฟภายในเวลาที่กำหนด ๔. เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง ประโยคความเดียว ในส่วนของลักษณะและโครงสร้างประโยค	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง ประโยคความเดียว ๒. ตัวอย่างประโยค ๓. แถบประโยค ๔. กระดาษปรีฟ ภาระงาน/ชิ้นงาน รวบรวมประโยคความเดียวที่มีเพียงแค่ประธาน กริยา กรรม

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายลักษณะของ ประโยคความเดียวได้ ๒. อธิบายประเภทของ ประโยคความเดียวได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ลักษณะประโยค ความเดียวได้	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง ประโยคสามัญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ประโยคสามัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ประโยคความเดียว หรือ เอกรณประโยค คือประโยคที่มีใจความเพียงใจความเดียว หรือประโยคที่มีประธานและมีกริยาตัวเดียว มีเนื้อความบริบูรณ์ และความนั้นแจ่มชัดว่า ใคร ทำอะไร แก่ใคร หรือ เกิดอะไรขึ้น มีสภาพเป็นอย่างไร ส่วนสำคัญของประโยค คือ ผู้ทำ และกริยาที่ทำ

การจำแนกประโยคความเดียว โดยจำแนกตามเจตนาของผู้ส่งสาร แบ่งออกเป็น ๔ ชนิด คือ

๑. ประโยคบอกเล่า ซึ่งเป็นประโยคบอกให้รู้หรือแจ้งให้ทราบ เช่น

- ความรู้เป็นทรัพย์อันประเสริฐ
- คุณครูให้การบ้านนักเรียน

๒. ประโยคปฏิเสธ เป็นประโยคที่บอกความปฏิเสธ ประโยคนี้นี้จะมีคำว่า “ไม่ มิใช่ มิได้ ไม่ได้” ในประโยค เช่น

- เด็ก ๆ ไม่ควรนอนดึก
- นักท่องเที่ยวไม่ชอบเดินไกล ๆ

๓. ประโยคคำถาม เป็นประโยคที่ต้องการคำตอบ มี ๒ ลักษณะ คือ

๓.๑ ประโยคคำถามที่มักต้องการคำตอบเป็นคำอธิบาย มักใช้คำว่า “ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร” เช่น

- ใครเป็นผู้ค้นพบเรื่องแรงโน้มถ่วงของโลก
- ดึกที่สุดที่สดอยู่ที่ไหน
- หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาสาระในด้านใด

๓.๒ ประโยคที่มีใจความเป็นคำถาม โดยมีคำว่า “หรือ หรือไม่ ใช่หรือไม่” ประโยคนี้นี้ต้องการคำตอบเพียง “รับ” หรือ “ปฏิเสธ” เท่านั้น เช่น

- นักเรียนเข้าใจคำพูดครูหรือไม่
- เขาจะไปบางแสนกับเราหรือไม่
- เธอดื่มน้ำเพียงพอแล้วหรือ

๔. ประโยคคำสั่งและขอร้อง ประโยคชนิดนี้ถ้าเป็นประโยคคำสั่งมักขึ้นต้นด้วยคำกริยา และประโยคขอร้องมักขึ้นต้นด้วย “โปรด กรุณา” เช่น

- อย่าทำเสียงดังนะ
- โปรดถอดรองเท้าไว้ข้างนอก
- ขึ้นรถมาให้หมดทุกคน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ประโยคความรวม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา ประโยคความรวม จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายลักษณะประโยคความรวมได้ ๒. อธิบายประเภทของประโยคความรวมได้ ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ลักษณะประโยคความรวมได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูยกตัวอย่างประโยคความเดียว ๑ ประโยค ประโยคความรวม ๑ ประโยค แล้วสอบถามนักเรียนว่า ประโยคที่เห็นนั้นมีลักษณะอย่างไรและแตกต่างกันอย่างไร พร้อมนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูยกตัวอย่างประโยค ๒ ประโยค บนกระดาน แล้วให้นักเรียนร่วมกันสังเกตรูปประโยค จากนั้นครูให้นักเรียนรวมประโยคทั้ง ๒ ประโยคให้เป็นประโยคเดียวกัน และบอกด้วยว่าใช้หลักการใดในการรวมประโยค ๒. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ประโยคความรวม ๓. ครูให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายและประเภทของประโยคความรวมว่ามีอะไรบ้าง รวมถึงให้ช่วยกันยกตัวอย่างประโยคความรวมแต่ละประเภท พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ ๔. ครูให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง ประโยคความรวม เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วครูและนักเรียนร่วมกันเฉลย พร้อมส่งครูตรวจทานอีกครั้ง ขั้นสรุป ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึงความหมายและลักษณะของประโยคความรวม	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง ประโยคความรวม ๒. ใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ประโยคความรวม ภาระงาน/ชิ้นงาน ศึกษาประโยคความรวมจากสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายลักษณะประโยค ความรวมได้ ๒. อธิบายประเภทของ ประโยคความรวมได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ลักษณะประโยค ความรวมได้	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง การ วิเคราะห์ประโยค ความรวม	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง ประโยคความรวม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ประโยคความรวม
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

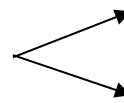
ประโยครวม

ประโยครวม คือ ประโยคย่อยตั้งแต่ ๒ ประโยคขึ้นไปมารวมเข้าเป็นประโยคเดียวกัน โดยมีคำสันธานเป็นตัวเชื่อม ได้แก่คำว่า **และ และก็ แต่ ทว่า แต่ทว่า หรือ** ทำหน้าที่เชื่อมประโยคย่อยที่นำมารวมกัน เมื่อนำประโยคมาแยกจะได้ประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ ๒ ประโยคขึ้นไป ใช้สื่อความได้อย่างอิสระ

ตัวอย่างประโยครวม

☞ พี่แก้วจะนำเงินไปฝากธนาคารแต่ทำเงินหายเสียก่อน

สามารถแยกประโยคได้ดังนี้

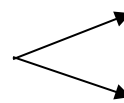

พี่แก้วจะนำเงินไปฝากธนาคาร

พี่แก้วทำเงินหายเสียก่อน

☞ สุรัชชัยเรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์ แต่สุวคนธ์เรียนคณะอักษรศาสตร์

สามารถแยกประโยคได้ดังนี้

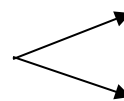

สุรัชชัยเรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์

สุวคนธ์เรียนคณะอักษรศาสตร์

☞ วีรภาออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าเอง

สามารถแยกประโยคได้ดังนี้

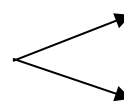

วีรภาออกแบบเสื้อผ้าเอง

วีรภาคตัดเย็บเสื้อผ้าเอง

☞ พ่อจะไปเชียงใหม่และแม่ก็จะไปด้วย

สามารถแยกประโยคได้ดังนี้

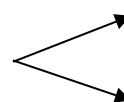

พ่อจะไปเชียงใหม่

แม่ก็จะไปเชียงใหม่ด้วย

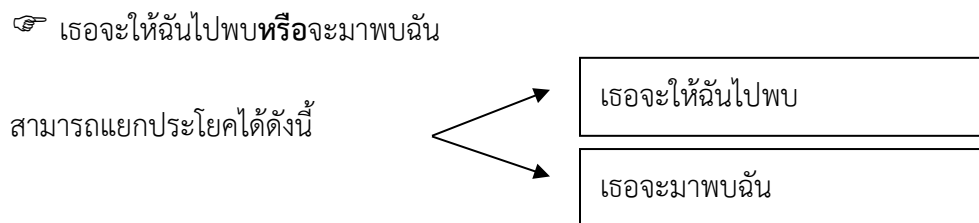
☞ นภาจะไปเที่ยวอเมริกาหรือยุโรป

สามารถแยกประโยคได้ดังนี้

นภาจะไปเที่ยวอเมริกา

นภาจะไปเที่ยวยุโรป

ประโยคความที่มีประธาน กรรม หน่วยเติมเต็ม หรือหน่วยเสริมความเป็นคนหรือสิ่งเดียวกัน มักละประธาน กรรม หน่วยเติมเต็ม หรือหน่วยเสริมความในประโยคย่อยประโยคใดประโยคหนึ่ง เช่น

☞ พรทิพย์ชอบลำไยแต่ไม่ชอบทุเรียน	(ละประธานในประโยคย่อยที่ ๒)
☞ ผมชอบแมวแต่คุณไม่ชอบนี้	(ละกรรมในประโยคย่อยที่ ๒)
☞ เขาเคยเป็นนักร้องหรือไม่เคยเป็นกันแน่	(ละหน่วยเติมเต็มในประโยคย่อยที่ ๒)
☞ ฉันเคยอ่านเรื่องเมืองอุทองแต่ฉันไม่เคยไปเลย	(ละหน่วยเสริมความในประโยคย่อยที่ ๒)
☞ คุณจะนั่งรถ ลงเรือ หรือจะขึ้นเครื่องบินไป	(ละประธานในประโยคย่อยที่ ๒ และ ๓)

ใบงานเรื่อง การวิเคราะห์ประโยคความรวม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ประโยคความรวม
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง: ให้นักเรียนแต่งประโยคความรวมและวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างของประโยคความรวมให้ถูกต้อง

ข้อ	ประโยคความรวม	ประโยคสามัญ		คำเชื่อม (สันธาน)
		ประโยคที่ ๑	ประโยคที่ ๒	
๑.	แม่ชอบกินข้าวแต่พ่อชอบกินขนมปัง			
๒.	ฉันทำการบ้านเสร็จแล้วจึงล้มตัวลงนอน			
๓.	แม่นั่งป้อนข้าวน้อง			
๔.	พ่อและแม่ไปสัมมนาที่เชียงใหม่			
๕.	เขาเป็นคนดีทุกคนจึงสงสารเขา			
๖.	ฉันสั่งข้าวผัดแต่เธอกลับสั่งก๋วยเตี๋ยวราดหน้า			
๗.	คุณอรซื้อคอมพิวเตอร์เครื่องใหม่แต่ใช้ไม่เป็น			
๘.	พ่อและแม่ไปตลาดโดยรถยนต์			
๙.	น้องทำการบ้านและฟังเพลงไปพร้อม ๆ กัน			
๑๐.	แม่เป็นคนจุจกิกแต่พ่ออยู่กับแม่ได้			

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานเรื่อง การวิเคราะห์ประโยคความรวม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ประโยคความรวม
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง: ให้นักเรียนแต่งประโยครวมและวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างของประโยครวมให้ถูกต้อง

ข้อ	ประโยครวม	ประโยคสามัญ		คำเชื่อม (สันธาน)
		ประโยคที่ ๑	ประโยคที่ ๒	
๑.	แม่ชอบกินข้าวแต่พ่อชอบกินขนมปัง	แม่ชอบกินข้าว	พ่อชอบกินขนมปัง	แต่
๒.	ฉันทำการบ้านเสร็จแล้วจึงล้มตัวลงนอน	ฉันทำการบ้านเสร็จ	ฉันล้มตัวลงนอน	จึง
๓.	แม่นั่งป้อนข้าวน้อง	แม่นั่ง	แม่ป้อนข้าวน้อง	-
๔.	พ่อและแม่ไปสัมมนาที่เชียงใหม่	พ่อไปสัมมนาที่เชียงใหม่	แม่ไปสัมมนาที่เชียงใหม่	และ
๕.	เขาเป็นคนดีทุกคนจึงสงสารเขา	เขาเป็นคนดี	ทุกคนสงสารเขา	จึง
๖.	ฉันสั่งข้าวผัดแต่เธอกลับสั่งก๋วยเตี๋ยวราดหน้า	ฉันสั่งข้าวผัด	เธอสั่งก๋วยเตี๋ยวราดหน้า	แต่
๗.	คุณอรซื้อคอมพิวเตอร์เครื่องใหม่แต่ใช้ไม่เป็น	คุณอรซื้อคอมพิวเตอร์เครื่องใหม่	คุณอรใช้ (คอมพิวเตอร์) ไม่เป็น	แต่
๘.	พ่อและแม่ไปตลาดโดยรถยนต์	พ่อไปตลาดโดยรถยนต์	แม่ไปตลาดโดยรถยนต์	และ
๙.	น้องทำการบ้านและฟังเพลงไปพร้อม ๆ กัน	น้องทำการบ้าน	น้องฟังเพลง	และ
๑๐.	แม่เป็นคนจุจุกแต่พ่ออยู่กับแม่ได้	แม่เป็นคนจุจุก	พ่ออยู่กับแม่ได้	แต่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ประโยคความซ้อน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา ประโยคความซ้อน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายลักษณะประโยคความซ้อนได้ ๒. อธิบายประเภทของประโยคความซ้อนได้ ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ลักษณะประโยคความซ้อนได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูยกตัวอย่างแถบข้อความติดบนกระดานหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า ๒ ข้อความ (ประโยคความรวมกับประโยคความซ้อน) มีข้อแตกต่างกันอย่างไร ครูอธิบายข้อแตกต่างพร้อมนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ประโยคความซ้อน แล้วร่วมกันอภิปรายพร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงประเภทของประโยคความซ้อน ได้แก่ ๒.๑ คุณานุประโยค ๒.๒ นามานุประโยค ๒.๓ วิเศษณานุประโยค พร้อมวิเคราะห์ตัวอย่างประโยคอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ ๓. นักเรียนจับคู่ทำใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ประโยคความซ้อน เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง ขั้นสรุป ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม แล้วร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประโยคความซ้อน	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง ประโยคความซ้อน ๒. ใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ประโยคความซ้อน ภาระงาน/ชิ้นงาน ค้นหาประโยคความซ้อนในงานเขียนประเภทต่าง ๆ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายลักษณะของ ประโยคความซ้อนได้ ๒. อธิบายประเภทของ ประโยคความซ้อนได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ลักษณะประโยค ความซ้อนได้	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง การ วิเคราะห์ประโยค ความซ้อน	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ	แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

 ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

 ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง ประโยคความซ้อน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ประโยคความซ้อน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ประโยคซ้อน

ประโยคซ้อน คือ ประโยคที่ประกอบด้วยประโยคหลักกับประโยคย่อย

ประโยคหลัก หรือ मुख्यประโยค คือ ประโยคเป็นใจความสำคัญที่ต้องการสื่อสาร

ประโยคย่อย หรือ อนุประโยค คือ ประโยคที่ทำหน้าที่ขยายความประโยคหลักให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนุประโยคทำหน้าที่ได้อย่างนามวลี คือ เป็นประธาน กรรม หน่วยเติมเต็ม หรือขยายส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค หรือทำหน้าที่อย่างวิเศษณ์วลี คือทำหน้าที่ขยายกริยาวลี

๑. ตัวอย่างประโยคซ้อนที่มีอนุประโยคทำหน้าที่เป็นประธาน เช่น

- **ที่คุณพูด**ไม่เป็นความจริง

“ที่คุณพูด” เป็นอนุประโยคทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคหลัก

๒. ตัวอย่างประโยคซ้อนที่มีอนุประโยคทำหน้าที่กรรม เช่น

- เราต้องบอกนภาว่า**ประเสริฐจะไปงานคืนนี้ด้วย**

“ประเสริฐจะไปงานคืนนี้ด้วย” เป็นอนุประโยค ทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยา บอก ซึ่งเป็นกริยาหลักของประโยค

๓. ตัวอย่างประโยคซ้อนที่มีอนุประโยคทำหน้าที่เป็นหน่วยเติมเต็ม เช่น

- สมทรงดีใจ**ที่สอบชิงทุนรัฐบาลได้**

“ที่สอบชิงทุนรัฐบาลได้” เป็นอนุประโยค ทำหน้าที่เป็นหน่วยเติมเต็มของกริยา ดีใจ ซึ่งเป็นกริยาหลักของประโยค

๔. ตัวอย่างประโยคซ้อนที่มีอนุประโยคทำหน้าที่ขยายคำนาม เช่น

- คน**ที่ไม่มั่นใจตนเอง**มักชอบถามความเห็นจากคนรอบข้าง

“ที่ไม่มั่นใจตนเอง” เป็นอนุประโยค ทำหน้าที่ขยายคำนาม คน ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนหลักของนามวลีซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคหลัก

๕. ตัวอย่างประโยคซ้อนที่มีอนุประโยคทำหน้าที่ขยายกริยา เช่น

- เขาทำงานหนัก**จนล้าป่วย**

“จนล้าป่วย” เป็นอนุประโยค ทำหน้าที่ขยายกริยา ทำงานหนัก ซึ่งเป็นกริยาของประโยคหลัก

อนุประโยค

อนุประโยคแบ่งได้เป็น ๓ ชนิด คือ **นามานุประโยค** **คุณานุประโยค** และ **วิเศษณานุประโยค** ประโยคซ้อนจึงแบ่งตามอนุประโยคได้เป็น ๓ ชนิดคือ ประโยคซ้อนที่มีนามานุประโยค ประโยคซ้อนที่มีคุณานุประโยค และประโยคซ้อนที่มีวิเศษณานุประโยค

ประโยคซ้อนที่มีนามานุประโยค

นามานุประโยค คือ อนุประโยคที่ทำหน้าที่เหมือนนามวลี กล่าวคือ อาจทำหน้าที่เป็นประธาน กรรม หน่วยเติมเต็ม หรือหน่วยเสริมความ นามานุประโยคจะมีคำเชื่อมนามานุประโยคได้แก่ **ที่ ที่ว่า ว่า ให้** นำหน้า เช่น

- ที่เขาเล่ามานั้นถูกต้องแน่นอน
- “ที่เขาเล่ามานั้น” เป็นนามานุประโยค ทำหน้าที่ประธานของกริยาวลี ถูกต้องแน่นอน
- พริกขี้หนูไม่ชอบให้ใครมาว่าครูของเธอ
- “ให้ใครมาว่าครูของเธอ” เป็นนามานุประโยค ทำหน้าที่กรรมของกริยาวลี ไม่ชอบ
- ครูดีใจที่นักเรียนของครูสอบผ่านหมดทุกคน
- “ที่นักเรียนของครูสอบผ่านหมดทุกคน” เป็นนามานุประโยค ทำหน้าที่หน่วยเสริมความ

ของกริยา ดีใจ

- ฉันหัวเราะที่เขาทำตลก
- “ที่เขาทำตลก” เป็นนามานุประโยค ทำหน้าที่หน่วยเสริมความของกริยา หัวเราะ
- เขาได้ยืนยันมาว่าปีนี้น้ำจะมามาก
- “ว่าปีนี้น้ำจะมามาก” เป็นนามานุประโยค ทำหน้าที่หน่วยเสริมความของกริยา ได้ยืนยัน
- เลขานุการคนใหม่เป็นที่โปรดปรานของเจ้านาย
- “ที่โปรดปรานของเจ้านาย” เป็น นามานุประโยค ทำหน้าที่หน่วยเติมเต็มของกริยา เป็น

ประโยคซ้อนที่มีคุณานุประโยค

คุณานุประโยค คือ อนุประโยคทำหน้าที่ขยายนามที่นำมาข้างหน้า อนุประโยคชนิดนี้มีคำเชื่อมคุณานุประโยค ที่ ซึ่ง อัน และคำเชื่อมคุณานุประโยคนั้นเป็นประธานของประโยคด้วย เช่น

- สมาลีซึ่งเป็นนักเรียนชั้น ม.๒ ได้รับรางวัลนักเรียนดีเด่นในปี
- “ซึ่งเป็นนักเรียนชั้น ม.๒” เป็นคุณานุประโยคขยายคำนาม สมาลี
- เสื้อที่พี่พัชนิสวมอยู่สวยงาม
- “ที่พี่พัชนิสวมอยู่” เป็นคุณานุประโยคขยายคำนาม เสื้อ
- ผลของการกระทำอันชั่วร้ายของผู้ร้ายย่อมตกแก่ส่วนรวม
- “อันชั่วร้ายของผู้ร้าย” เป็นคุณานุประโยคขยายกลุ่มคำนาม ผลของการกระทำ
- ชุดาซื้อเสื้อสีฟ้าตัวนั้นจากเด็กที่อยู่ข้างบ้าน
- “ที่อยู่ข้างบ้าน” เป็นคุณานุประโยคขยายคำนาม เด็ก

ประโยคซ้อนที่มีวิเศษณานุประโยค

- วิเศษณานุประโยค คือ อนุประโยคที่ทำหน้าที่อย่างวิเศษณ์วลี คือ ขยายกริยาวลี เช่น
- เขาทำงานหามรุ่งหามค่ำซึ่งไม่ดีกับสุขภาพเลย
- “ซึ่งไม่ดีกับสุขภาพเลย” เป็นวิเศษณานุประโยคขยายกริยาวลี ทำงานหามรุ่งหามค่ำ
- วิเศษณานุประโยคอาจอยู่หน้าหรือหลังประโยคหลักก็ได้ เช่น
- เพราะฝนตกหนักติดต่อกันมาหลายวัน ดินอ่อน ๆ เชิงเขาจึงถล่มลงมา
- ดินอ่อน ๆ เชิงเขาถล่มลงมา เพราะฝนตกหนักติดต่อกันมาหลายวัน
- เมื่อเขาทุจรีต เราก็ต้องให้เขาออก
- เราคงต้องให้เขาออก เมื่อเขาทุจรีต

ใบงานเรื่อง วิเคราะห์ประโยคความซ้อน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ประโยคความซ้อน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง: ให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคความซ้อน พร้อมทั้งระบุลักษณะของประโยคย่อย

ข้อ	ประโยคซ้อน	ประโยคสามัญ		คำเชื่อม (สันธาน)
		ประโยคหลัก	ประโยคย่อย	
๑.	คนงานหลับเมื่อหัวหน้างานไม่อยู่	คนงานหลับ	หัวหน้างานไม่อยู่ <i>วิเศษณานุประโยค</i>	เมื่อ
๒.	บอย ปกรณ์แสดงบทพระเอกได้ถูกใจคนดูมาก			
๓.	เธอไม่อยู่บ้านเมื่อไฟดับ			
๔.	นักเรียนที่ไม่เคารพครูเป็นเด็กไม่ดี			
๕.	ผมเป็นคนดีเพราะพ่อสอนผม			
๖.	เขากลับบ้านตั้งแต่ยังไม่ถึงเวลาเลิกงาน			
๗.	ครูสอนว่าลูกที่ดีควรรู้จักกตัญญู			
๘.	เขาบอกให้ฉันเดินไปข้างหน้า			
๙.	คนที่ออกกำลังกายสม่ำเสมอจะมีสุขภาพดี			
๑๐.	สุนัขถูกลงโทษไม่ให้กินอาหาร			

เฉลยใบงานเรื่อง วิเคราะห์ประโยคความซ้อน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ประโยคความซ้อน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง: ให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคซ้อน พร้อมทั้งระบุลักษณะของประโยคย่อย

ข้อ	ประโยคซ้อน	ประโยคสามัญ		คำเชื่อม (สันธาน)
		ประโยคหลัก	ประโยคย่อย	
๑.	คนงานหลับเมื่อหัวหน้างานไม่อยู่	คนงานหลับ	หัวหน้างานไม่อยู่ <i>วิเศษยานุประโยค</i>	เมื่อ
๒.	บอย ปกรณ์แสดงบทพระเอกได้ ถูกใจคนดูมาก	บอย ปกรณ์ถูกใจคนดู	บอย ปกรณ์แสดงบท พระเอก <i>นามานุประโยค</i>	-
๓.	เธอไม่อยู่บ้านเมื่อไฟดับ	เธอไม่อยู่บ้าน	บ้านไฟดับ <i>วิเศษยานุประโยค</i>	เมื่อ
๔.	นักเรียนที่ไม่เคารพครูเป็นเด็กไม่ดี	นักเรียนไม่เคารพครู	นักเรียนเป็นเด็กไม่ดี <i>คุณานุประโยค</i>	ที่
๕.	ผมเป็นคนดีเพราะพ่อสอนผม	ผมเป็นคนดี	พ่อสอนผม <i>คุณานุประโยค</i>	เพราะ
๖.	เขากลับบ้านตั้งแต่ยังไม่ถึงเวลา เลิกงาน	เขากลับบ้าน	ตั้งแต่ยังไม่ถึงเวลาเลิก งาน <i>วิเศษยานุประโยค</i>	ตั้งแต่
๗.	ครูสอนว่าลูกที่ดีควรรู้จักกตัญญู	ครูสอน	ลูกที่ดีควรรู้จักกตัญญู <i>นามานุประโยค</i>	ว่า
๘.	เขาบอกให้ฉันเดินไปข้างหน้า	เขาบอก	ฉันเดินไปข้างหน้า <i>นามานุประโยค</i>	ให้
๙.	คนที่ออกกำลังกายสม่ำเสมอจะมี สุขภาพดี	คนออกกำลังกาย สม่ำเสมอ	คนมีสุขภาพดี <i>คุณานุประโยค</i>	ที่
๑๐.	สุนัขถูกลงโทษไม่ให้กินอาหาร	สุนัขถูกลงโทษ	ไม่ให้สุนัขกินอาหาร <i>วิเศษยานุประโยค</i>	-

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพูดรายงานจากการศึกษาค้นคว้า (๑)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนางานเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย		
ขอบเขตเนื้อหา การพูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้า ๑. ความหมายของการพูดรายงาน ๒. หลักการพูดรายงาน ๓. รูปแบบของการพูดรายงาน ๔. มารยาทในการพูดรายงาน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายหลักการพูดรายงานได้ ด้านทักษะและกระบวนการ พูดรายงานจากการศึกษาค้นคว้าได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีมารยาทในการพูด	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนช่วยกันตอบคำถามว่า “ถ้านักเรียนต้องพูดรายงานหน้าชั้นเรียน นักเรียนจะต้องเตรียมตัวอย่างไรบ้าง และมีวิธีการพูดอย่างไร” ขั้นสอน ๑. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน อ่าน ศึกษา ทำความเข้าใจ เรื่องการพูดรายงาน การศึกษาค้นคว้า จากใบความรู้ ซึ่งประกอบด้วยสาระ ดังนี้ ๑.๑ ความหมายของการพูดรายงาน ๑.๒ หลักการพูดรายงาน ๑.๓ รูปแบบของการพูดรายงาน ๑.๔ มารยาทในการพูดรายงาน ๒. ครูสุ่มตัวอย่างนักเรียน ๔ คู่ ให้ช่วยกันสรุปความรู้จากใบความรู้หน้าชั้นเรียน พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม ๓. ให้นักเรียนกลุ่มเดิมที่เคยทำรายงานการศึกษาค้นคว้า ร่วมกันสนทนาถึงวิธีการนำเสนอผลงานของกลุ่มตนเอง และเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยใช้เวลาในการนำเสนอกลุ่มละ ๗ นาที ๔. ครูจับสลากหมายเลขกลุ่มของนักเรียนออกมานำเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้าหน้าชั้นเรียน ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การพูดรายงาน เรื่องหรือประเด็นจากการศึกษาค้นคว้า ๒. สลากหมายเลข ภาระงาน/ชิ้นงาน การพูดนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการพูดรายงานได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ พูดรายงานจากการศึกษา ค้นคว้าได้	พูดรายงานการศึกษา ค้นคว้า	แบบประเมินการพูด	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีมารยาทในการพูด	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง การพูดรายงานจากการศึกษาค้นคว้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพูดรายงานจากการศึกษาค้นคว้า
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การพูดรายงานเป็นการพูดที่ใช้กันแพร่หลายในชีวิตประจำวัน เช่น การพูดรายงานในชั้นเรียนของนักเรียน การพูดรายงานในชั้นเรียนของนักศึกษา รายงานของสมาคม คณะกรรมการ สถาบันธุรกิจ เป็นต้น ดังนั้น เราจึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาเกี่ยวกับการพูดรายงานในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

การพูดรายงาน หมายถึง การนำเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้าทดลองหรือผลจากการปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ให้ผู้อื่นทราบเพื่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

องค์ประกอบของการพูดรายงาน

การพูดรายงานควรพูดไปตามลำดับ และประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ต่อไปนี้

๑. บทนำ เป็นส่วนที่เกริ่นนำ บอกถึงความเป็นมาของเรื่องที่พูดรายงานว่าเป็นอย่างไร พร้อมทั้งบอกจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร มีความสำคัญอย่างไรบ้าง เกี่ยวข้องกับผู้ฟังอย่างไร

๒. เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ขั้นตอน แนวคิด ประเด็นต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้ฟังรับรู้และนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

๓. สรุป เป็นการสรุปผลให้สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย และอาจจะฝากข้อคิดหรือเสนอแนะให้ผู้ฟังได้เข้าใจเรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

หลักการพูดรายงาน

ผู้พูดรายงานควรคำนึงถึงหลักต่อไปนี้

๑. เวลาที่จะพูดเมื่อรู้ล่วงหน้าว่าจะพูดเมื่อไหร่ เวลาใด ใช้เวลาเท่าไร ระยะเวลาให้เหมาะสมจบลงในเวลาที่กำหนด อย่าพูดยืดเยื้อเกินไป

๒. การเตรียมตัวเรื่องที่จะพูด ต้องแจ้งจุดมุ่งหมายของรายงาน จุดมุ่งหมายที่จะทำให้ผู้ฟังรับรู้ มีประเด็นสำคัญอะไรบ้าง ข้อมูลสถิติอ้างอิงและอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ให้พอเหมาะกับเรื่องที่จะพูดและเวลาที่กำหนดจะเตรียมเอกสารสำหรับแจกผู้สร้างในกรณีที่มีรายละเอียดมากมีข้อมูลทางสถิติเพื่อให้ผู้ฟังจะได้ไม่สับสนและไม่เสียเวลาในการพูด

๓. จัดเตรียมเครื่องอุปกรณ์ให้พร้อม

๔. ในขณะที่พูดจะต้องออกเสียงชัดเจนถูกต้องมีจังหวะหรือลีลาการพูดแบบสนทนา เน้นในสิ่งที่ควรเน้นเพื่อให้ผู้ฟังสนใจและเข้าใจเรื่องที่พูด

มารยาทในการพูดรายงาน

๑. ตรงเวลาหรือถึงไปสถานที่ก่อนเวลา

๒. ใช้ภาษา คำพูด น้ำเสียงที่สุภาพ ให้เกียรติต่อที่ประชุม ไม่ควรพูดจาก้าวร้าว ไม่ควรพูดเล่นจนเกินไป แต่อาจพูดสร้างบรรยากาศให้ผ่อนคลายได้บ้าง

๓. ควรพูดให้สั้น กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ

แบบประเมินการพูดนำเสนอรายงานโครงการจากการศึกษาค้นคว้า

รายการประเมิน ระดับการประเมิน	ค่าคะแนนการประเมิน				รวม (๔)	หมายเหตุ
	๔	๓	๒	๑		
๑. การกำหนด/ระบุปัญหาแสดงให้เห็นแนวคิดสำคัญของเรื่อง						
๒. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่พูด						
๓. ความถูกต้องของเนื้อหาข้อมูล						
๔. การแสดงความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ มีเหตุผลประกอบ						
	รวมคะแนนทั้งหมด (๑๖)					

หมายเหตุ ๔ = ดีมาก ๓ = ดี ๒ = พอใช้ ๑ = ต้องปรับปรุง

ผลการประเมิน

☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

๑. เป็นการนำเสนออยู่ในระดับ

- ☐ ดีมาก ☐ ดี
☐ พอใช้ ☐ ควรปรับปรุง

๒. การนำเสนอ

- ☐ ตรงตามหัวข้อที่ศึกษา มีความคิดสร้างสรรค์
☐ เหมาะแก่การนำไปพัฒนาต่อยอด

๓. การแสดงทักษะ

- ☐ สามารถนำไปใช้ได้จริง/ต่อยอดการเรียนรู้ได้จริง
☐ ควรปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับก่อนนำไปใช้

๔. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมินเรื่อง การพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า

องค์ประกอบที่ ประเมิน	ระดับคุณภาพของผลงานหรือการปฏิบัติ			
	๔ = ดีมาก	๓ = ดี	๒ = พอใช้	๑ = ปรับปรุง
๑. รูปแบบของ การพูดรายงาน	พูดทักทายผู้ชมใน ชั้นเรียน มีการกล่าว แนะนำตนเอง คณะ ผู้ร่วมงานทุกคน บอกชื่อ เรื่องที่รายงาน บอกที่มา วิธีการดำเนินการศึกษา ค้นคว้า บอกชื่อบุคคล หรือสถานที่ที่ให้ข้อมูล บอกเนื้อหาที่ศึกษา ค้นคว้าโดยเรียงลำดับ ความสำคัญ และมีสื่อ ประกอบการนำเสนอ ตลอดจนมีการสรุปผล การศึกษาค้นคว้า	พูดทักทายผู้ชมใน ชั้นเรียน มีการกล่าว แนะนำตนเอง คณะ ผู้ร่วมงานทุกคน และมีสื่อ ประกอบการนำเสนอ แต่ไม่ได้บอกชื่อเรื่องที่ รายงาน ที่มา วิธีการ ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ ข้อมูล เนื้อหาที่ศึกษา ค้นคว้าโดยเรียงลำดับ ความสำคัญ และการ สรุปผลการศึกษาค้นคว้า จำนวน ๑ องค์ประกอบ	พูดทักทายผู้ชมใน ชั้นเรียน มีการกล่าว แนะนำตนเอง คณะ ผู้ร่วมงานทุกคน และมีสื่อ ประกอบการนำเสนอ แต่ไม่ได้บอกชื่อเรื่องที่ รายงาน ที่มา วิธีการ ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ ข้อมูล เนื้อหาที่ศึกษา ค้นคว้าโดยเรียงลำดับ ความสำคัญ และการ สรุปผลการศึกษาค้นคว้า จำนวน ๒ องค์ประกอบ	ไม่พูดทักทายผู้ชมใน ชั้นเรียน แต่มีการกล่าว แนะนำตนเอง คณะ ผู้ร่วมงานทุกคน และมีสื่อ ประกอบการนำเสนอ อีกทั้งไม่ได้บอกชื่อเรื่องที่ รายงาน ที่มา วิธีการ ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ ข้อมูล เนื้อหาที่ศึกษา ค้นคว้าโดยเรียงลำดับ ความสำคัญ และการ สรุปผลการศึกษาค้นคว้า จำนวน ๓ องค์ประกอบ ขึ้นไป
๒. ภาษา	ใช้ภาษาทางการ เข้าใจ ง่าย ไม่พูดวกวน ทำให้ ผู้ฟังเกิดความสับสน	ใช้ภาษาทางการ แต่พูด วกวน ทำให้ผู้ฟังเกิด ความสับสน	ใช้ทั้งภาษาทางการและ ภาษาพูด ทำให้ผู้ฟัง เกิดความสับสน	ใช้ภาษาพูด และพูดวกวน ทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน
๓. การแต่งกาย	สมาชิกในกลุ่มแต่งกาย สุภาพเรียบร้อยทุกคน	สมาชิกในกลุ่มแต่งกาย ไม่สุภาพเรียบร้อย จำนวน ๑ คน	สมาชิกในกลุ่มแต่งกาย ไม่สุภาพเรียบร้อย จำนวน ๒ คน	สมาชิกในกลุ่มแต่งกาย ไม่สุภาพเรียบร้อย ตั้งแต่ ๓ คน
๔. มารยาท ในการพูด	พูดด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส มีความมั่นใจใน ตนเอง และยืนตัวตรง	พูดด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส มีความมั่นใจใน ตนเอง แต่เอามือ ล้วงกระเป๋าเสื้อหรือ กางเกง	พูดด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส ยืนตัวตรง แต่ ขาดความมั่นใจในตนเอง	ใบหน้าไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส ขาดความมั่นใจในตนเอง และเอามือล้วงกระเป๋า เสื้อหรือกางเกง

เกณฑ์การประเมินผ่าน

คะแนน	คุณภาพ	ผลประเมิน
๑๓ – ๑๖	ดีมาก	ผ่าน
๙ – ๑๒	ดี	ผ่าน
๕ – ๘	พอใช้	ผ่าน
๐ – ๔	ปรับปรุง	ไม่ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การพุดรายงานจากการศึกษาค้นคว้า (๒) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนางานเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา การพุดรายงานการศึกษาค้นคว้า จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายหลักการพุดรายงานการศึกษาค้นคว้าได้ ด้านทักษะและกระบวนการ พุดรายงานจากการศึกษาค้นคว้าได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีมารยาทในการพุด	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงปัญหาในการนำเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้าว่ามีอะไรบ้าง พร้อมนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูจับสลากหมายเลขกลุ่มของนักเรียนที่ยังไม่ได้นำเสนอ ออกมานำเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้าที่จัดทำเป็นรูปเล่มสมบูรณ์แล้ว ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้าจนครบทุกกลุ่ม ๓. นักเรียนจดบันทึกความรู้จากเรื่องที่กลุ่มเพื่อนนำเสนอ และเปิดโอกาสให้ซักถามได้หากมีข้อสงสัย ๔. ครูกล่าวชื่นชมการนำเสนอผลงานของนักเรียนทุกกลุ่ม เพื่อสร้างกำลังใจให้กับนักเรียน ขั้นสรุป ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การพุดนำเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้า ๒. ครูช่วยสรุป แนะนำข้อดีและข้อควรปรับปรุงในการพุดรายงานการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้นักเรียนนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการพุดรายงานครั้งต่อไป	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. รูปเล่มโครงงาน ๒. โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการพุดรายงาน ภาระงาน/ชิ้นงาน รูปเล่มรายงานที่สมบูรณ์

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการพูดรายงาน การศึกษาค้นคว้าได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ พูดรายงานจากการศึกษา ค้นคว้าได้	พูดรายงานการศึกษา ค้นคว้า	แบบประเมินการพูด	ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีมารยาทในการพูด	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการพูดนำเสนอรายงานโครงการจากการศึกษาค้นคว้า

รายการประเมิน ระดับการประเมิน	ค่าคะแนนการประเมิน				รวม (๔)	หมายเหตุ
	๔	๓	๒	๑		
๑. การกำหนด/ระบุปัญหาแสดงให้เห็นแนวคิดสำคัญของเรื่อง						
๒. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่พูด						
๓. ความถูกต้องของเนื้อหาข้อมูล						
๔. การแสดงความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ มีเหตุผลประกอบ						
	รวมคะแนนทั้งหมด (๑๖)					

หมายเหตุ ๔ = ดีมาก ๓ = ดี ๒ = พอใช้ ๑ = ต้องปรับปรุง

ผลการประเมิน

☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

๑. เป็นการนำเสนออยู่ในระดับ

- ☐ ดีมาก ☐ ดี
☐ พอใช้ ☐ ควรปรับปรุง

๒. การนำเสนอ

- ☐ ตรงตามหัวข้อที่ศึกษา มีความคิดสร้างสรรค์
☐ เหมาะแก่การนำไปพัฒนาต่อยอด

๓. การแสดงทักษะ

- ☐ สามารถนำไปใช้ได้จริง/ต่อยอดการเรียนรู้ได้จริง
☐ ควรปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับก่อนนำไปใช้

๔. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)
/...../.....

เกณฑ์การประเมินเรื่อง การพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า

องค์ประกอบที่ ประเมิน	ระดับคุณภาพของผลงานหรือการปฏิบัติ			
	๔ = ดีมาก	๓ = ดี	๒ = พอใช้	๑ = ปรับปรุง
๑. รูปแบบของ การพูดรายงาน	พูดทักทายผู้ชมใน ชั้นเรียน มีการกล่าว แนะนำตนเอง คณะ ผู้ร่วมงานทุกคน บอกชื่อ เรื่องที่รายงาน บอกที่มา วิธีการดำเนินการศึกษา ค้นคว้า บอกชื่อบุคคล หรือสถานที่ที่ให้ข้อมูล บอกเนื้อหาที่ศึกษา ค้นคว้าโดยเรียงลำดับ ความสำคัญ และมีสื่อ ประกอบการนำเสนอ ตลอดจนมีการสรุปผล การศึกษาค้นคว้า	พูดทักทายผู้ชมใน ชั้นเรียน มีการกล่าว แนะนำตนเอง คณะ ผู้ร่วมงานทุกคน และมีสื่อ ประกอบการนำเสนอ แต่ไม่ได้บอกชื่อเรื่องที่ รายงาน ที่มา วิธีการ ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ ข้อมูล เนื้อหาที่ศึกษา ค้นคว้าโดยเรียงลำดับ ความสำคัญ และการ สรุปผลการศึกษาค้นคว้า จำนวน ๑ องค์ประกอบ	พูดทักทายผู้ชมใน ชั้นเรียน มีการกล่าว แนะนำตนเอง คณะ ผู้ร่วมงานทุกคน และมีสื่อ ประกอบการนำเสนอ แต่ไม่ได้บอกชื่อเรื่องที่ รายงาน ที่มา วิธีการ ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ ข้อมูล เนื้อหาที่ศึกษา ค้นคว้าโดยเรียงลำดับ ความสำคัญ และการ สรุปผลการศึกษาค้นคว้า จำนวน ๒ องค์ประกอบ	ไม่พูดทักทายผู้ชมใน ชั้นเรียน แต่มีการกล่าว แนะนำตนเอง คณะ ผู้ร่วมงานทุกคน และมีสื่อ ประกอบการนำเสนอ อีกทั้งไม่ได้บอกชื่อเรื่องที่ รายงาน ที่มา วิธีการ ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ ข้อมูล เนื้อหาที่ศึกษา ค้นคว้าโดยเรียงลำดับ ความสำคัญ และการ สรุปผลการศึกษาค้นคว้า จำนวน ๓ องค์ประกอบ ขึ้นไป
๒. ภาษา	ใช้ภาษาทางการ เข้าใจ ง่าย ไม่พูดวกวน ทำให้ ผู้ฟังเกิดความสับสน	ใช้ภาษาทางการ แต่พูด วกวน ทำให้ผู้ฟังเกิด ความสับสน	ใช้ทั้งภาษาทางการและ ภาษาพูด ทำให้ผู้ฟัง เกิดความสับสน	ใช้ภาษาพูด และพูดวกวน ทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน
๓. การแต่งกาย	สมาชิกในกลุ่มแต่งกาย สุภาพเรียบร้อยทุกคน	สมาชิกในกลุ่มแต่งกาย ไม่สุภาพเรียบร้อย จำนวน ๑ คน	สมาชิกในกลุ่มแต่งกาย ไม่สุภาพเรียบร้อย จำนวน ๒ คน	สมาชิกในกลุ่มแต่งกาย ไม่สุภาพเรียบร้อย ตั้งแต่ ๓ คน
๔. มารยาท ในการพูด	พูดด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส มีความมั่นใจใน ตนเอง และยืนตัวตรง	พูดด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส มีความมั่นใจใน ตนเอง แต่เอามือ ล้วงกระเป๋าเสื้อหรือ กางเกง	พูดด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส ยืนตัวตรง แต่ ขาดความมั่นใจในตนเอง	ใบหน้าไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส ขาดความมั่นใจในตนเอง และเอามือล้วงกระเป๋า เสื้อหรือกางเกง

เกณฑ์การประเมินผ่าน

คะแนน	คุณภาพ	ผลประเมิน
๑๓ - ๑๖	ดีมาก	ผ่าน
๙ - ๑๒	ดี	ผ่าน
๕ - ๘	พอใช้	ผ่าน
๐ - ๔	ปรับปรุง	ไม่ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนรายงานโครงการ (๑) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา ๑. ความหมายของโครงการ ๒. องค์ประกอบของโครงการ ๓. ประเภทของโครงการ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายของโครงการได้ ๒. อธิบายองค์ประกอบของโครงการได้ ๓. อธิบายประเภทของโครงการได้ ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. วิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการได้ ๒. วิเคราะห์ประเภทของโครงการได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีจิตสาธารณะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนร่วมกันตอบคำถามกระตุ้นความคิด พร้อมเขียนคำตอบของนักเรียนลงบนกระดาน - นักเรียนรู้จักโครงการหรือไม่ - ในความคิดนักเรียน โครงการ คืออะไร ขั้นสอน ๑. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การเขียนรายงานโครงการ แล้วร่วมกันอภิปรายความรู้ ครูเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจ ๒. ครูนำตัวอย่างโครงการของรุ่นพี่มาให้นักเรียนดูและเปรียบเทียบ (เป็นตัวอย่างที่สมบูรณ์และไม่สมบูรณ์) โดยให้นักเรียนพิจารณาในส่วนขององค์ประกอบ แล้วร่วมกันอภิปราย ๓. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาตามหัวข้อต่อไปนี้ แล้วเขียนเป็นผังมโนทัศน์ลงในกระดาษปฏูฟ ๓.๑ โครงการประเภทสำรวจและรวบรวมข้อมูล ๓.๒ โครงการประเภททดลอง ๓.๓ โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์หรือการพัฒนา ๓.๔ โครงการประเภททฤษฎีหรืออธิบาย ๔. เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอในหัวข้อที่กลุ่มของตนได้ศึกษา พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ชัดเจน	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานโครงการ ๒. ตัวอย่างโครงการ ๓. กระดาษปฏูฟและปากกาเคมี ภาระงาน/ชิ้นงาน ศึกษาขั้นตอนการเขียนรายงานโครงการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนรายงานโครงงาน (๑) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
	๕. จากการนำเสนอ ครูสอบถามนักเรียนว่าในกลุ่มสาระฯ ภาษาไทย เหมาะกับการทำโครงงานประเภทใด และเพราะเหตุใด ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่อง ความหมายของโครงงาน องค์ประกอบของโครงงาน และประเภทของโครงงาน	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของโครงงานได้ ๒. อธิบายองค์ประกอบของโครงงานได้ ๓. อธิบายประเภทของโครงงานได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. วิเคราะห์องค์ประกอบของโครงงานได้ ๒. วิเคราะห์ประเภทของโครงงานได้	- กระบวนการคิดวิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง การเขียนรายงานโครงการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนรายงานโครงการ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. ความหมายของโครงการ

โครงการเป็นการจัดการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนด้วยการค้นคว้า ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น ผู้เรียนจะรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ทดสอบ เพื่อแก้ปัญหาข้อใจ ผู้เรียนจะนำความรู้จากชั้นเรียนมาบูรณาการในการแก้ปัญหา ค้นหาคำตอบเป็นกระบวนการค้นพบนำไปสู่การเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการจัดการ ผู้สอนจะเข้าใจผู้เรียน เห็นรูปแบบการเรียนรู้ การคิด วิธีการทำงานของผู้เรียนจากการสังเกตการทำงานของผู้เรียน

การเรียนแบบโครงการเป็นการเรียนแบบศึกษาค้นคว้าวิธีการหนึ่ง แต่เป็นการศึกษาค้นคว้าที่ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนมีเหตุผล สรุปเรื่องราวอย่างมีกฎเกณฑ์ ทำงานอย่างมีระบบ การเรียนแบบโครงการไม่ใช่การศึกษาค้นคว้าจัดทำรายงานเพียงอย่างเดียว ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลและมีการสรุปผล

๒. องค์ประกอบของรายงานโครงการ

๑. ชื่อโครงการ
๒. ชื่อผู้ทำโครงการ
๓. ชื่อที่ปรึกษาโครงการ
๔. ชื่อโรงเรียน และสังกัด

๕. บทคัดย่อ คำอธิบายย่อ ๆ ถึงเหตุจูงใจในการทำโครงการ ซึ่งนักเรียนต้องทำโครงการเรียบร้อยแล้วจึงเขียนบทคัดย่อได้ วิธีเขียนคือ บอกชื่อโครงการที่นักเรียนทำ บอกวัตถุประสงค์ในการทำโครงการนั้น ๆ บอกวิธีการศึกษาทดลองต่าง ๆ เฉพาะส่วนที่เป็นสาระสำคัญ บอกผลการศึกษาทดลอง โดยนำมาจากบทสรุปผลการศึกษา โดยทั่วไปบทคัดย่อมีความยาวไม่เกินครึ่งหน้ากระดาษหรือ ๓๐๐-๓๕๐ คำ

๖. กิตติกรรมประกาศ (คำขอบคุณ) ในส่วนนี้ผู้ทำโครงการจะเขียนกล่าวแสดงความขอบคุณ ผู้ที่ช่วยให้ความช่วยเหลือทำให้โครงการของนักเรียนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อาจจะเป็นบุคคลหรือสถานที่ เช่น ผู้ให้คำแนะนำในการทำโครงการ ให้ใช้เครื่องมือ ให้ใช้สถานที่ ให้เงินทุนในการทำโครงการ ฯลฯ และลงท้ายด้วยคำว่าคณะผู้จัดทำ

๗. สารบัญ

๗.๑ สารบัญตาราง (ถ้ามี)

๗.๒ สารบัญภาพประกอบ (ถ้ามี)

๘. ที่มาและความสำคัญของโครงการ เหตุใดจึงทำโครงการนี้

๙. วัตถุประสงค์ คือจุดหมายในการทำงานให้เขียนเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน

๑๐. สมมุติฐานการค้นคว้า (ถ้ามี..ส่วนมากเป็นโครงการวิทยาศาสตร์) การเขียนสมมุติฐาน ให้เขียนเป็นประโยคบอกเล่าที่มีตั้งแต่ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งสามารถแนะแนวทางในการวางแผนการทดลอง เพื่อตรวจสอบสมมุติฐานได้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ในการเขียนสมมุติฐานนั้น ผู้เขียนจะใช้วิธีให้นักเรียน

คาดคะเนคำตอบของปัญหาที่เรายังไม่รู้คำตอบไว้ล่วงหน้า ก่อนทำการทดลอง โดยอาศัยการสังเกตความรู้ประสบการณ์เดิมของนักเรียนเป็นพื้นฐาน สมมติฐานอาจจะถูกหรือผิดก็ได้

๑๑. เอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นการเขียนอ้างอิงเนื้อหาต่าง ๆ ที่เรานำมาเขียน เป็นการบอกแหล่งที่มาของข้อมูลที่เรานำมาเขียนไว้ในบทต่าง ๆ ทำให้ทราบว่านำข้อความมาจากหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ใด โดยเป็นข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาโครงการที่นักเรียนปฏิบัติ

๑๒. วิธีดำเนินการ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ทำโครงการ วิธีการศึกษา มีข้อพิจารณา ดังนี้

๑๒.๑ อธิบายขั้นตอนการดำเนินงานโดยละเอียด เช่น ขั้นตอนที่ ๑ เป็นขั้นตอนศึกษาอะไร นักเรียนศึกษาหรือแบ่งกลุ่มศึกษาอย่างไรและดูผลจากอะไร โดยวิธีไหน อย่างไร เป็นต้น

๑๒.๒ เขียนวิธีการศึกษาหรือทดลอง โดยเรียงลำดับก่อนหลัง ใส่หมายเลขเป็นข้อ ๆ เขียนให้ได้ใจความต่อเนื่อง ชัดเจน กระชับ อ่านแล้วเข้าใจง่าย ไม่วกวน

๑๒.๓ บอกวิธีการหาข้อมูลว่าทำอะไร เช่น นำมาเขียนในรูปตาราง แผนภูมิ กราฟ ฯลฯ

๑๓. ผลการศึกษาค้นคว้า คือผลที่ได้จากการศึกษา เขียนตามวัตถุประสงค์ ควรจะเสนอในรูปแบบตาราง กราฟ แผนภูมิ หรืออื่น ๆ ให้ง่าย

๑๔. สรุปผลการศึกษา ให้เขียนผลการศึกษาอย่างสั้น ๆ ให้ได้ใจความตรงตามจุดประสงค์ของการศึกษา ถ้ามีการตั้งสมมติฐาน ควรระบุด้วยว่าข้อมูลที่ได้มา สนับสนุนหรือคัดค้านสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือยังสรุปไม่ได้

๑๕. ข้อเสนอแนะ ควรเขียนในลักษณะเสนอแนะวิธีการปรับปรุงการทดลองให้ดีขึ้น

๑๕.๑ ให้บอกว่าสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ไปทำอะไรได้บ้าง

๑๕.๒ เขียนข้อเสนอแนะเป็นข้อ ๆ โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย

๑๖. ประโยชน์ของโครงการ ให้บอกประโยชน์ที่ได้จากการทดลอง หรือจากการศึกษาเรื่องนั้น ๆ ว่ามีประโยชน์อะไร ด้านไหน ให้เขียนเป็นข้อ ๆ ไป

๑๗. บรรณานุกรมหรือหนังสืออ้างอิงหรือเอกสาร และเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่นักเรียนใช้ค้นคว้า ศึกษาหาข้อมูล ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการทำโครงการนี้ รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการทำโครงการมีการเขียนได้หลายรูปแบบ (ศึกษาได้จากรูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมท้ายตอนนี้)

๑๘. ภาคผนวก คือ ส่วนประกอบที่เขียนเพิ่มเติมในตอนท้าย เพื่อช่วยให้เห็นความสมบูรณ์ ในข้อมูลเนื้อหา กระบวนการดำเนินงานและผลของการวิจัย อาจประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องอื่น นอกเหนือจากส่วนที่จัดไว้ในเนื้อหา สำเนาเอกสารหายาก โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ นอกจากนี้อาจมีรายละเอียดอื่น ๆ เช่น คำอธิบายเกี่ยวกับขั้นตอน หรือวิธีทำภาพประกอบ การสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์การทดลอง ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นหรือสร้างขึ้นในโครงการนั้น ๆ สำหรับกรณีมีภาคผนวกหลายภาค ให้จัดเป็นภาคผนวก ก ภาคผนวก ข และภาคผนวก ค ตามลำดับ และให้ขึ้นหน้าใหม่เมื่อขึ้นภาคผนวกใหม่ และพิมพ์หน้าบอกตอนสำหรับภาคผนวกนั้น ๆ ด้วย

๓. ประเภทของโครงการ

แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. โครงการตามสาระการเรียนรู้ เป็นการใช้บูรณาการร่วมกับการเรียนรู้ ทักษะและเป็นพื้นฐานในการกำหนดโครงการและปฏิบัติ

๒. โครงการตามความสนใจ เป็นโครงการที่ผู้เรียนกำหนดขั้นตอน ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยใช้ทักษะความรู้ จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มาบูรณาการเป็นโครงการและปฏิบัติ สามารถแบ่งได้ ๔ รูปแบบ ตามวัตถุประสงค์

๒.๑ โครงการภาษาไทยประเภทการสำรวจและรวบรวมข้อมูล เป็นโครงการเบื้องต้นที่นักเรียนควรเริ่มลงมือทำเพราะง่าย เพียงแต่ทำการรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ นำมาจำแนกเป็นหมวดหมู่และนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เห็นลักษณะหรือความสัมพันธ์ในเรื่องที่ศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างโครงการประเภทการสำรวจและรวบรวมข้อมูล เช่น

- การสำรวจคำศัพท์ที่ควรรู้จากเรื่อง...
- การสำรวจคำราชาศัพท์ในหนังสือพระราชนิพนธ์ เรื่อง พระมหาชนก ฉบับการ์ตูน
- การสำรวจคำที่มี ร, ล, ว ควบกล้ำในหนังสือ
- การสำรวจคำย่อในหนังสือพิมพ์...
- การสำรวจหลักภาษาไทยในบทความเรื่อง...
- การสำรวจความนิยมในการอ่านหนังสือนิตยสาร
- การสำรวจคำแสลง คำสมัยนิยม ในหนังสือพิมพ์...
- การสำรวจรวบรวมคำที่มักเขียนผิดในภาษาไทย
- การสำรวจข้อสอบวิชาภาษาไทย ชั้น...
- การสำรวจชื่อครูที่มีมาตราตัวสะกดแม่ต่าง ๆ
- วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่อง...
- หลักการอ่านภาษาไทย
- หลักการเขียนภาษาไทย
- ศึกษาประวัติความเป็นมาของวรรณคดีเรื่อง...
- ภาษาไทยกับการปลูกฝังคุณธรรมผ่าน ภาษิต นิทาน ตำนานและวรรณคดี
- การสำรวจตัวอักษรที่ใช้กับคนพิการทางหู
- องค์ประกอบของเรื่องสั้น
- การศึกษาประวัติของนักประพันธ์
- การถอดความบทร้อยกรอง

เมื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลมาแล้ว ควรนำมาจัดลำดับหมวดหมู่ให้เหมาะสมแก่การค้นหา อาจนำเสนอในรูปตาราง กราฟ แผนภูมิ หรืออื่น ๆ ก็ได้ จะทำให้ข้อมูลน่าศึกษายิ่งขึ้น ส่งผลให้โครงการนั้นมีคุณค่า

๒.๒ โครงการภาษาไทยประเภทการทดลอง โครงการนี้ อาจดูเหมือนว่าเป็นงานของนักวิทยาศาสตร์ เพราะขั้นตอนการทำงานคล้ายกับการทำงานของนักวิทยาศาสตร์ คือต้องมีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

- ๒.๒.๑ กำหนดปัญหาที่จะศึกษา
- ๒.๒.๒ ตั้งวัตถุประสงค์
- ๒.๒.๓ ตั้งสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า
- ๒.๒.๔ ออกแบบการทดลอง
- ๒.๒.๕ ทำการทดลอง
- ๒.๒.๖ รวบรวมและแปรผลการทดลอง

- การประดิษฐ์เกมภาษาไทย
- การประดิษฐ์แผนผังบร่ายกรองแบบใหม่
- การประดิษฐ์สื่อที่ใช้ในการเรียนภาษาไทย
- การประดิษฐ์หนังสือช่วยการอ่านคำที่มีตัวการ์นต์
- การประดิษฐ์พจนานุกรมฉบับนักเรียน

สิ่งที่นักเรียนประดิษฐ์ขึ้นโดยดูแบบอย่างมาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ถือว่าเป็นโครงงานประเภทสิ่งประดิษฐ์ มีข้อพึงระวังในการลอกเลียนแบบของผู้อื่นมาทุกประการ

๒.๔ โครงงานภาษาไทยประเภททฤษฎี เป็นโครงงานที่นักเรียนเสนอหลักการหรือแนวความคิดใหม่ ๆ โดยใช้แนวความคิดหรือการจินตนาการของผู้ทำโครงงาน เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในแนวใหม่ที่ยังไม่มีใครคิดมาก่อน หรืออธิบายทฤษฎีที่ขัดแย้งกับทฤษฎีเดิมที่มีอยู่ในวิชาภาษาไทย อาจเป็นการเสนอทฤษฎีหรือหลักการขึ้นมาสนับสนุน หรือขัดแย้งกับแนวความคิดเดิม ๆ เช่น นักเรียนเสนอโครงงานประเภททฤษฎีขึ้นมาว่า ท่านสุนทรภู่ไม่ดื่มเหล้า โดยนำทฤษฎีหรือหลักการมาสนับสนุนการวิเคราะห์ว่า หากท่านดื่มเหล้าเป็นคนเมามาย คงไม่สามารถแต่งบทประพันธ์ได้จำนวนมากมายดั่งที่ทราบ แต่ที่เห็นพฤติกรรมว่าเมานั้นอาจเป็นการเข้าใจผิดของชาวบ้านทั่วไปก็ได้

โครงงานประเภททฤษฎี เป็นการนำเหตุและผลทางวิทยาศาสตร์มาอ้าง อาจถูกหรือผิดก็ได้ แต่เป็นไปตามทฤษฎีหรือหลักการ ในวิชาภาษาไทยมีเนื้อหามากมายที่นักเรียนสามารถคิดขึ้นมาในแง่ทฤษฎีได้ เพียงแต่ครูที่ปรึกษาจะยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนหรือไม่

แบบประเมินการอธิบายองค์ประกอบ การแบ่งประเภท และรูปแบบของโครงการแต่ละประเภท

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดีมาก)	๒ (ดี)	๑ (พอใช้)
๑. การอธิบายภาพกว้าง องค์ประกอบโครงการ	๑. นิยามความหมายและความสำคัญของโครงการได้ ๒. ชี้แจง เสนอแนะองค์ประกอบของโครงการได้ เช่น การใช้ภาษา แบบฟอร์ม การจัดเค้าโครงโครงการ ฯ ๓. ชี้แจงกระบวนการทำโครงการให้เข้าใจชัดเจน	๑. นิยามความหมายและความสำคัญของโครงการได้ ๒. ชี้แจง เสนอแนะองค์ประกอบของโครงการได้ เช่น การใช้ภาษา แบบฟอร์ม การจัดเค้าโครงโครงการ ฯ แต่ชี้แจงกระบวนการทำโครงการไม่ชัดเจน	นิยามความหมายและความสำคัญของโครงการได้ ไม่ชัดเจน ไม่สามารถชี้แจงเสนอแนะองค์ประกอบของโครงการได้
๒. จุดเน้นความเฉพาะ ของโครงการ แต่ละประเภท	อธิบายลักษณะเฉพาะจุดเน้นของโครงการแต่ละประเภทได้ ๕ ประเด็นขึ้นไป	อธิบายลักษณะเฉพาะจุดเน้นของโครงการแต่ละประเภทน้อยกว่า ๓ ประเด็น	ไม่อธิบายลักษณะเฉพาะจุดเน้นของโครงการแต่ละประเภทได้
๓. รูปแบบโครงการ การเขียนเค้าโครง โครงการ	๑. อธิบายรูปแบบโครงการทั่วไปได้ ๒. ชี้แจงการเขียนเค้าโครงโครงการมาพอสังเขป ๓. อธิบายการเขียนอ้างอิงบรรณานุกรมถูกต้อง	๑. อธิบายรูปแบบโครงการทั่วไปได้ไม่ชัดเจน ๒. ชี้แจงการเขียนเค้าโครงโครงการได้ไม่ครบถ้วนและไม่สามารถอธิบายการเขียนอ้างอิง บรรณานุกรมถูกต้อง	๑. ไม่สามารถอธิบายรูปแบบโครงการทั่วไปได้ ๒. ชี้แจงการเขียนเค้าโครงโครงการได้ไม่ครบถ้วนและไม่สามารถอธิบายการเขียนอ้างอิง บรรณานุกรมที่ถูกต้องได้
๔. เทคนิคการนำโครงการ แต่ละประเภทเพื่อนำไปใช้ กับการศึกษาเรื่องต่าง ๆ	นำเสนอการนำโครงการแต่ละประเภทไปใช้กับการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลายได้ ๓ ประเด็นขึ้นไป	นำเสนอการนำโครงการแต่ละประเภทไปใช้กับการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลายได้เพียงบางส่วน	ไม่สามารถนำเสนอการนำโครงการแต่ละประเภทไปใช้กับการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลาย
เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ		ช่วงคะแนน ระดับคุณภาพ	
เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ดี ขึ้นไป สรุป ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ลงชื่อผู้ประเมิน (.....)/...../.....		๑๐ - ๑๒ ดีมาก ๗ - ๙ ดี ๔ - ๖ พอใช้ ๑ - ๓ ปรับปรุง	

แบบประเมินการเขียนวิเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นที่ศึกษา

รายการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดีมาก)	๒ (ดี)	๑ (พอใช้)
๑. การสืบค้น รวบรวมข้อมูล	๑. เขียนนำเสนอข้อมูลที่มีความ หลากหลาย แหล่งข้อมูลมีความ น่าสนใจ ๒. สร้างเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ๓. รวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่ หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม ฯ ๔. กำหนดขอบเขตของข้อมูลที่ใช้ ในการศึกษาอย่างชัดเจน ทั้งเชิง ปริมาณ และคุณภาพ จัดระบบ เวลาในการเก็บข้อมูลได้เหมาะสม	๑. เขียนนำเสนอข้อมูลที่มี ความหลากหลาย แหล่งข้อมูลมีความน่าสนใจ ๒. สร้างเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลอย่างเป็น ระบบ ๓. รวบรวมข้อมูลจาก เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์ การใช้ แบบสอบถาม ฯ แต่กำหนด ขอบเขตของข้อมูลที่ใช้ใน การศึกษาไม่ชัดเจน	๑. ข้อมูลที่นำเสนอ ไม่มีความหลากหลาย แหล่งข้อมูลมีความน่าสนใจ น้อย ๒. สร้างเครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูลค่อนข้าง เป็นระบบ ๓. กำหนดขอบเขตของ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาไม่ ชัดเจน
๒. การ วิเคราะห์ข้อมูล	๑. จัดกระทำข้อมูล แยกแยะ ความสำคัญของแต่ละเรื่อง จัด กลุ่มข้อมูลที่มีความคล้ายคลึงกัน ๒. จัดระบบข้อมูล วางหมวดหมู่ พิจารณาข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นออกจากข้อมูล	๑. จัดกระทำข้อมูล แยกแยะความสำคัญ ของแต่ละเรื่อง จัดกลุ่ม ข้อมูลที่มีความคล้ายคลึงกัน ๒. จัดระบบข้อมูล วางหมวดหมู่ พิจารณา แต่ไม่สามารถข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นออกจาก ข้อมูลได้	จัดกระทำข้อมูล แยกแยะความสำคัญ ของแต่ละเรื่อง จัดกลุ่ม ข้อมูลที่มีความคล้ายคลึง กันได้ แต่ไม่สามารถจัดระบบ ข้อมูล วางหมวดหมู่ พิจารณาข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นออกจากข้อมูลได้
๓. สังเคราะห์ และจัดลำดับ ความสำคัญ ของข้อมูล	เขียนความเรียงขนาดสั้นนำเสนอ ข้อมูลจากการวิเคราะห์ได้	เขียนความเรียงขนาดสั้น นำเสนอข้อมูลจากการ วิเคราะห์ได้เพียงบางส่วน	ไม่สามารถเขียนความเรียง ขนาดสั้นเพื่อนำเสนอข้อมูล จากการวิเคราะห์
เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ		ช่วงคะแนน ระดับคุณภาพ	
เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ดี ขึ้นไป			
สรุป ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน		๗ - ๙ ดีมาก	
ลงชื่อผู้ประเมิน		๔ - ๖ ดี	
(. ..)		๑ - ๓ พอใช้	
...../...../.....			

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียน

เกณฑ์คะแนน รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดีมาก)	๒ (ดี)	๑ (พอใช้)
๑. ตรงต่อเวลา	ทำงานเสร็จ ตามเวลากำหนด	ทำงานเสร็จ ไม่ทันเวลากำหนด	ทำงานเสร็จ ไม่ทันเวลากำหนด
๒. ความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจทำงาน ไม่หยอกล้อกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในระหว่างเรียน	มีความสนใจ ตั้งใจ ทำงาน ไม่หยอกล้อกัน แต่ไม่แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นในระหว่างเรียน	มีความสนใจบ้าง หยอกล้อกัน และไม่ แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นในระหว่างเรียน
๓. ความรับผิดชอบ	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม ไม่ละทิ้งหน้าที่ในเวลา ทำงาน	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม แต่ละทิ้งหน้าที่ใน บางครั้ง	ไม่ให้ความร่วมมือใน การปฏิบัติกิจกรรม และละทิ้งหน้าที่
๔. มารยาทในการเรียน	ไม่ส่งเสียงดังรบกวน ผู้อื่น ไม่เล่นในขณะที่เรียน และตั้งใจเรียนรู้	ไม่ส่งเสียงดังรบกวน ผู้อื่น แต่เล่นเป็น บางครั้ง	ส่งเสียงดัง และเล่นใน ขณะที่เรียน
เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ		ช่วงคะแนน ระดับคุณภาพ	
เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป สรุป ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ลงชื่อ.....ผู้สังเกต (.....)/...../.....		๑๐ – ๑๒ ดีมาก ๗ – ๙ ดี ๔ – ๖ พอใช้ ๑ – ๓ ปรับปรุง	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนรายงานโครงงาน (๒) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา ๑. ขั้นตอนการเขียนรายงานโครงงาน ๒. การเขียนเค้าโครงโครงงาน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายขั้นตอนการเขียนรายงานโครงงานได้ ๒. อธิบายขั้นตอนการเขียนเค้าโครงโครงงานได้ ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนเค้าโครงโครงงาน ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีจิตสาธารณะ ๕. มีมารยาทในการเขียน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูสนทนากับนักเรียนถึงปัญหาของการทำโครงงานที่ผิดพลาด โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ แล้วนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูนำสื่อ Power Point เรื่อง ขั้นตอนการเขียนโครงงานมาให้นักเรียนศึกษา โดยเน้นในส่วนของการเลือกหัวข้อเรื่อง แล้วร่วมกันอภิปรายในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจ ๒. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนเค้าโครงโครงงาน จากนั้นครูนำตัวอย่างการเขียนเค้าโครงโครงงานมาให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่ามีความจำเป็นอย่างไรที่จะต้องเขียนเค้าโครงโครงงาน ๓. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาของการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน เมื่อพบสภาพปัญหาแล้ว ครูอธิบายถึงการเลือกหัวข้อเรื่องในการศึกษา แล้วให้นักเรียนตั้งชื่อเรื่องในการเขียนโครงงาน ๔. ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การเขียนเค้าโครงโครงงาน เมื่อทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ ขั้นสรุป ๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ขั้นตอนการเขียนรายงานโครงงาน และการเขียนเค้าโครงโครงงาน ๒. ให้นักเรียนกลุ่มเดิมเขียนเค้าโครงโครงงาน ตามหัวข้อที่ได้ตกลงกันไว้	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. Power Point เรื่อง ขั้นตอนการเขียนโครงงาน ๒. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเค้าโครงโครงงาน ๓. ตัวอย่างการเขียนเค้าโครงโครงงาน ๔. ใบงานเรื่อง การเขียนเค้าโครงโครงงาน ภาระงาน/ชิ้นงาน เขียนเค้าโครงโครงงาน

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายขั้นตอนการเขียน รายงานโครงการได้ ๒. อธิบายขั้นตอนการเขียน คำโครงการโครงการได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนคำโครงการโครงการ	เขียนคำโครงการ โครงการ	แบบประเมินการเขียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีจิตสาธารณะ ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง การเขียนเค้าโครงงาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนรายงานโครงงาน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียนเค้าโครงของโครงงาน

๑. ชื่อโครงงาน ควรเขียนให้ตรงกับเรื่องที่จะทำ เขียนให้สั้น กระชับ ชัดเจน กระชับ ไม่ควรยาวเกินไป และใช้ข้อความที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงว่าจะศึกษาอะไร ระบุให้ชัดเจน สื่อความหมาย ได้ใจความตรงกับเรื่อง ตรงกับงานที่นักเรียนกำลังศึกษา เมื่ออ่านชื่อเรื่องแล้วสามารถบอกได้ว่า เรื่องนั้นมีลักษณะอย่างไร เป็นประโยชน์ที่สมบูรณ์ มีประโยชน์ กริยา กรรม และไม่ควรเป็นประโยคคำถาม เพราะไม่ใช่คำถามหรือปัญหา ชื่อควรสร้างความสนใจ แต่ต้องไม่ผิดเพี้ยนไปจากเนื้อเรื่องของโครงงาน

๒. ชื่อผู้ทำโครงงาน/คณะทำงาน (ระบุรายชื่อคณะนักเรียนที่ทำโครงงานทุกคน)

๓. ชื่อครูที่ปรึกษาโครงงาน (ระบุชื่อครูที่ให้คำแนะนำปรึกษา) อาจจะเป็นครูประจำรายวิชาหรือครูท่านอื่น หรือผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้คำปรึกษาได้

๔. หลักการและเหตุผล/แนวคิด/ที่มา/ความสำคัญของโครงงาน เขียนอธิบายถึงความเป็นมาเกี่ยวกับปัญหาที่สนใจจะศึกษานี้ว่ามีหลักการความเป็นมา มีเหตุผลความจำเป็นอย่างไร แรงบันดาลใจหรือแรงจูงใจ เหตุใดจึงได้เลือกทำโครงงานนี้ มีเหตุจูงใจอะไรที่ทำให้สนใจเป็นกรณีพิเศษ โครงงานนี้มีคุณค่า มีความสำคัญอย่างไร ประโยชน์ที่จะได้จากการจัดทำโครงงานนี้ คืออย่างไร ทำไมจึงต้องทำ มีข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีหรือหลักวิชาการหรือตัวเลขสถิติที่มีความเกี่ยวข้องปรากฏเด่นชัด ควรจัดระบบเพิ่มเติมลงไปด้วย เพื่อแสดงว่าโครงงานนี้มีความสำคัญ เป็นเรื่องใหม่หรือมีผู้อื่นได้ศึกษาค้นคว้าไว้บ้างแล้ว เพื่อขยายปรับปรุงหรือทำซ้ำเพื่อตรวจสอบผล

๕. วัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า เป็นการระบุความต้องการในการศึกษา ซึ่งอาจเขียนเป็นข้อ ๆ โดยเขียนให้ผู้อื่นทราบว่าเราจะทำการศึกษาอะไร อย่างไร แต่ไม่ให้นำเอาประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำโครงงานมาเขียนเป็นจุดมุ่งหมาย ส่วนการระบุวัตถุประสงค์ของโครงงานนั้น จัดว่าเป็นการเขียนวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า หรือเป็นวัตถุประสงค์ของการทดลอง วัตถุประสงค์ที่ดี ควรมีความเฉพาะเจาะจง เป็นสิ่งที่สามารถวัดได้ บอกขอบเขตของงานที่จะทำได้ชัดเจน และไม่เขียนอยู่ในรูปของประโยคคำถาม ที่สำคัญคือต้องสอดคล้องกับชื่อของโครงงาน (กำหนดเป็นหัวข้อสำคัญ ๆ ว่าในการจัดทำโครงงานนั้นต้องการให้เกิดผลอะไร เป็นชิ้นงานมีปริมาณเท่าใด) หรือเพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลอย่างไร และเพื่อให้ประโยชน์แก่ใคร เป็นต้น มีหลักการเขียน ดังนี้

- ๕.๑ มีความสำคัญหรือมีคุณค่าเพียงพอ
- ๕.๒ ควรเขียนเป็นข้อ ๆ เพื่อให้มองเห็นเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูล
- ๕.๓ สามารถหาข้อมูลได้หรือทดสอบได้
- ๕.๔ ต้องมีแนวทางในการสร้างสมมุติฐานจากวัตถุประสงค์ของการศึกษา
- ๕.๕ ใช้ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย

๖. สมมุติฐานของการศึกษา (ถ้ามี...กรณีเป็นโครงงานประเภททดลอง หรือโครงงานกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์) สมมุติฐานเป็นคำตอบหรือคำอธิบายที่คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาค้นคว้า ซึ่งอาจจะถูกหรือไม่

ก็ได้ แต่ต้องคำนึงไว้ด้วยว่าการเขียนสมมุติฐานนั้นควรมีเหตุผล คือมีทฤษฎีหรือหลักทางวิทยาศาสตร์มารองรับ มักเขียนเป็นข้อความที่สามารถมองเห็นแนวทางในการดำเนินงานทดลอง ทดสอบหรือตรวจสอบได้

๗. วิธีการดำเนินงาน ให้ระบุขั้นตอนสำคัญ ๆ ตั้งแต่วันที่เริ่มทำโครงการจนรวมระยะเวลาดำเนินงาน ขั้นตอนการปฏิบัติ ค่าใช้จ่าย ผู้รับผิดชอบ หรืออธิบายการเริ่มงาน การจัดทำ การจัดรูปแบบ ออกแบบ ทดลอง อะไร เก็บข้อมูลอะไรบ้าง อย่างไร และเมื่อใด ขั้นตอนการดำเนินงานเป็นอย่างไร ประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่างเลือกอย่างไร เครื่องมือมีอะไรบ้าง การรวบรวมข้อมูลทำอย่างไร มีขั้นตอน วิธีรวบรวมและมีวิธีการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนอย่างไร การวิเคราะห์ และการใช้สถิติในการวิเคราะห์บอกว่าใช้คอมพิวเตอร์คำนวณหรือไม่ ถ้าใช้ต้องบอกวิธีคำนวณ

๗.๑ วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ ระบุว่าอุปกรณ์ที่ใช้มีอะไรบ้าง มีขนาดเท่าใด วัสดุอุปกรณ์มาจากไหน สิ่งใดที่ต้องซื้อและสิ่งใดที่ต้องขอยืม สิ่งที่ต้องจัดทำเองมีอะไรบ้าง

๗.๒ แนวการศึกษาค้นคว้า ให้อธิบายว่าจะออกแบบทดลอง อะไร ทำอย่างไร จะดำเนินการสร้างหรือประดิษฐ์อะไร อย่างไร จะเก็บข้อมูลอะไรบ้าง เก็บข้อมูลเพื่อศึกษาค้นคว้าอะไรบ้าง อย่างไร ก็ครั้ง มากหรือน้อยเพียงใด ที่ไหน เมื่อใด (เขียนข้อความที่มองเห็นแนวการดำเนินงาน เป็นหลักทฤษฎีหรือหลักวิชาการ หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ต่าง ๆ)

๘. แผนการปฏิบัติ อธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมและกำหนดเวลาตั้งแต่เริ่มต้นปฏิบัติ ทำโครงการเรื่อยไป จนเสร็จสิ้นการดำเนินในแต่ละขั้นตอน เป็นการกำหนดโครงการแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ จึงควรเขียนเป็นแผนภูมิแสดงขั้นตอนในการทำกิจกรรม (ให้ระบุรายละเอียดลงไปว่าในแต่ละสัปดาห์จะทำอะไร หรือมีการวางแผนการทำกิจกรรมอะไร จะใช้เวลานานเท่าใด จัดทำสถานที่ใด และใครเป็นผู้รับผิดชอบ)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ เป็นการกล่าวถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำโครงการ จะมีอะไรเกิดขึ้น มีปริมาณมากน้อยเพียงใด มีประสิทธิภาพหรือคุณภาพอย่างไร จะได้รับประโยชน์หลายลักษณะหรือลักษณะใด ลักษณะหนึ่งจากการทำโครงการครั้งนี้อย่างไร ทั้งกับตนเอง เพื่อน ๆ และบุคคลทั่วไป

๑๐. เอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม เป็นการอ้างอิงถึงหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่ผู้ทำโครงการใช้ ค้นคว้าหรืออ่านเพื่อศึกษาหาข้อมูลหรือรายละเอียดต่าง ๆ ที่นำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการทำโครงการ เป็นการบอกให้ผู้อื่นทราบว่านักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลมาจากแหล่งใดบ้าง การเขียนต้องระบุหนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้อ้างอิงทางวิชาการ

ตัวอย่างเค้าโครงโครงการ

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

๑. ชื่อโครงการ.....

๒. ชื่อผู้ทำโครงการ

๒.๑ชั้น.....เลขที่.....

๒.๒ชั้น.....เลขที่.....

๒.๓ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อครูที่ปรึกษา.....

๔. หลักการและเหตุผลหรือที่มาและความสำคัญของโครงการ

.....
.....
.....

๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ

.....
.....

๖. เป้าหมาย

.....
.....

๗. วิธีดำเนินการ

๗.๑ วัสดุอุปกรณ์

.....

๗.๒ แนวการศึกษาค้นคว้า

.....

๘. แผนปฏิบัติงาน

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่	ทรัพยากร/ ปัจจัย	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สิ้นสุดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๐. งบประมาณที่ใช้..... บาท

๑๑. การติดตามและประเมินผล

.....

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

๑๓. เอกสารอ้างอิง

.....

ผู้ขออนุญาตดำเนินโครงการ

ลงชื่อ.....ผู้ขออนุญาต
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ขออนุญาตดำเนินโครงการ

ลงชื่อ.....ผู้ขออนุญาต
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ขออนุญาตดำเนินโครงการ

ลงชื่อ.....ผู้ขออนุญาต
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้อนุญาตดำเนินโครงการ

ลงชื่อ.....ผู้อนุญาต
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้อนุมัติโครงการ

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียน

เกณฑ์คะแนน รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดีมาก)	๒ (ดี)	๑ (พอใช้)
๑. ตรงต่อเวลา	ทำงานเสร็จตามเวลากำหนด	ทำงานเสร็จไม่ทันเวลากำหนด	ทำงานเสร็จไม่ทันเวลากำหนด
๒. ความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจทำงาน ไม่หยอกล้อกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน	มีความสนใจ ตั้งใจทำงาน ไม่หยอกล้อกัน แต่ไม่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน	มีความสนใจบ้าง หยอกล้อกัน และไม่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน
๓. ความรับผิดชอบ	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม ไม่ละทิ้งหน้าที่ในเวลาทำงาน	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม แต่ละทิ้งหน้าที่ในบางครั้ง	ไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม และละทิ้งหน้าที่
๔. มารยาทในการเรียน	ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น ไม่เล่นในขณะเรียน และตั้งใจเรียนรู้	ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น แต่เล่นเป็นบางครั้ง	ส่งเสียงดัง และเล่นในขณะเรียน
เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ		ช่วงคะแนน ระดับคุณภาพ	
เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป สรุป ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ ลงชื่อ.....ผู้สังเกต (.....)/...../.....		๑๐ – ๑๒ ดีมาก ๗ – ๙ ดี ๔ – ๖ พอใช้ ๑ – ๓ ควรปรับปรุง	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนรายงานโครงงาน (๓) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา การเขียนอ้างอิงรายงานโครงงาน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายหลักการเขียนอ้างอิงได้ ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. เขียนอ้างอิงข้อมูลได้ ๒. เขียนรายงานโครงงานได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ ๖. มีมารยาทในการเขียน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำเสนอสถานการณ์ที่น่าสนใจในปัจจุบัน แล้วสนทนากับนักเรียนในการเขียนโครงงานว่าสามารถเขียนในหัวข้อใดได้บ้าง พร้อมครูนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียนอ้างอิงข้อมูล การศึกษาค้นคว้า หรือหลักการเขียนบรรณานุกรม ครูอธิบายขยายความเข้าใจในการเขียน ๒. ครูนำหนังสือเรียนประมาณ ๔ - ๕ เล่ม พร้อมสุ่มตัวแทนออกมาเขียนอ้างอิงข้อมูลบนกระดาน เมื่อเรียบร้อยแล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง ๓. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอเค้าโครงโครงงานที่ได้ให้นำกลับไปเขียน ประมาณ ๒ กลุ่ม พร้อมแนะนำในส่วนที่ผิดพลาด ส่วนกลุ่มที่เหลือให้มานำเสนอกับครูผู้สอนในช่วงเวลาว่าง เพื่อรับการอนุมัติในการเขียนรายงานโครงงาน ขั้นสรุป ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเขียนอ้างอิงข้อมูล และการเขียนรายงานโครงงาน ๒. มอบหมายให้แต่ละกลุ่มเขียนรายงานโครงงานตามหัวข้อที่ได้รับอนุมัติ ส่งภายในเวลาที่กำหนด	แหล่งเรียนรู้/สื่อ ๑. ห้องสมุดโรงเรียน ๒. สื่อสิ่งพิมพ์ ๓. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ๔. ใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียนอ้างอิงข้อมูล ๕. ตัวอย่างหนังสือ ภาระงาน/ชิ้นงาน เขียนรายงานโครงงาน ส่งตามเวลาที่กำหนด (สามารถปรึกษาครูผู้สอนได้ตลอดในการเขียนรายงาน)

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการเขียนอ้างอิงได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. เขียนอ้างอิงข้อมูลได้ ๒. เขียนรายงานโครงงานได้	เขียนรายงานโครงงาน	แบบประเมินการเขียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ ๖. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้เรื่อง การเขียนอ้างอิงข้อมูล
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนรายงานโครงงาน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายของการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรม

๑. การอ้างอิง หมายถึง การบอกถึงแหล่งที่มาของข้อความที่ใช้อ้างอิง ในเนื้อหาที่นำมาเขียนเรียบเรียง การอ้างอิงแบบแทรกปนในเนื้อหา ซึ่งมี ๒ ระบบ คือ

๑.๑ ระบบนาม - ปี (Author - date) ระบบนาม - ปี เป็นระบบที่มีชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ และเลขหน้า ที่อ้างอิงอยู่ภายในวงเล็บ ดังตัวอย่าง (ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์ : เลขหน้าที่อ้างอิง)

๑.๒ ระบบหมายเลข (Number System) เป็นระบบที่คล้ายคลึงกับระบบนาม - ปี แต่ระบบนี้จะ ใช้หมายเลขแทนชื่อผู้แต่งเอกสารอ้างอิง มีอยู่ ๒ วิธี คือ

๑) ให้หมายเลขตามลำดับของการอ้างอิง

๒) ให้หมายเลขตามลำดับอักษรผู้แต่ง

๒. บรรณานุกรม หมายถึง รายการของทรัพยากรสารสนเทศทั้งหมด ที่ผู้ทำรายงานได้ใช้ประกอบการ เขียนรายงาน รายชื่อหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งสื่อทัศนวัสดุ ตลอดจนการค้นคว้าจากระบบอินเทอร์เน็ต รวมฐานข้อมูลทุกประเภทที่ใช้ประกอบการค้นคว้า เป็นหลักฐานอ้างอิงในการเขียนวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษา อีสระ

ความสำคัญของการรวบรวมบรรณานุกรม

ในการเขียนรายงานจากการค้นคว้า จะต้องมีการรวบรวมบรรณานุกรมไว้ตอนท้ายเล่มเสมอ ด้วยเหตุผล ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อแสดงว่ารายงานนั้นเป็นรายงานที่มีเหตุผลและมีสาระ ไม่ใช่ผู้เรียบเรียงคิดเขียนขึ้นมาลอย ๆ ตาม ความพอใจ

๒. เพื่อแสดงว่าผู้เรียบเรียงรายงานเคารพสิทธิและความคิดเห็นของผู้แต่งหนังสือ หรือสิ่งที่คุณเรียบเรียง นำมาใช้ประกอบการเรียบเรียง

๓. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สนใจศึกษารายละเอียดข้อเท็จจริงของสิ่งพิมพ์ ฯลฯ ที่ผู้เรียบเรียงนำมาประกอบ เป็นหลักฐานเพิ่มเติมได้อีก

๔. เพื่อเป็นแหล่งตรวจสอบหลักฐานดั้งเดิมของข้อเท็จจริง ที่ผู้เขียนนำมาเป็นข้อเขียนในรายงานนั้น ๆ ได้

หลักเกณฑ์การเขียนบรรณานุกรม

๑. เขียนคำว่า บรรณานุกรม ไว้กลางหน้ากระดาษ หากเป็นบทนิพนธ์ภาษาอังกฤษให้ใช้คำว่า BIBLIOGRAPHY ซึ่งเป็นตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด

๒. เมื่อเริ่มต้นเขียนให้ขีดขอบกระดาษที่เว้นไว้ประมาณ ๑½ นิ้ว หากบรรทัดเดียวไม่จบ บรรทัดถัดไปให้ ย่อเข้ามา ๗ ช่วงตัวอักษรจึงพิมพ์อักษรตัวที่ ๘

๓. เมื่อรวบรวมแหล่งสารนิเทศที่อ้างอิงไว้ครบถ้วนทั้งหมดแล้วให้นำมาเรียงลำดับตามตัวอักษรของรายการแรก โดยเรียงตามแบบพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ดังนี้

๓.๑ เรียงตามรูปพยัญชนะ – สระที่ปรากฏ ไม่เรียงตามเสียงที่อ่าน เช่น หย่า เรียงไว้ที่พยัญชนะ ห และ อย่า เรียงไว้ที่พยัญชนะ อ

๓.๒ หากเป็นพยัญชนะตัวเดียวกัน ให้เรียงลำดับที่คำประกอบด้วยพยัญชนะล้วนเรียงไว้ก่อนคำที่มีสระติดตัว

๓.๓ พยัญชนะที่มีสระติดตัว ให้เรียงลำดับสระ

๓.๔ คำที่สะกดด้วยพยัญชนะเดียวกันวรรณยุกต์ต่างกัน ให้ดูพยัญชนะตัวถัดไปไม่ต้องเรียงลำดับตามเสียงวรรณยุกต์

๓.๕ ตัวเลข สัญลักษณ์ และคำย่อ หากเป็นตัวแรกของรายการของแหล่งสารนิเทศที่ใช้ในการอ้างอิง ให้เรียงไว้ตรงพยัญชนะ และตัวสะกดที่อ่านเสียงออกมา

การเขียนบรรณานุกรมที่เป็นภาษาไทย

ชื่อ / ชื่อสกุล. // ชื่อเรื่อง. // ครั้งที่พิมพ์. // เมืองที่พิมพ์ / : / ผู้รับผิดชอบในการพิมพ์, /
// // // // // ปีที่พิมพ์.

การเขียนบรรณานุกรมที่เป็นภาษาอังกฤษ

ชื่อสกุล. / ชื่อต้น / ชื่อกลาง (ถ้ามี). // ชื่อเรื่อง. // ครั้งที่พิมพ์. // เมืองที่พิมพ์ / : / ผู้รับผิดชอบ
// // // // // ในการพิมพ์, / ปีที่พิมพ์.

ตัวอย่าง

นพรัตน์ เพชรพงษ์. จำนวนวันนอนในโรงพยาบาลของผู้ป่วยโรงพยาบาลพิจิตร. [ซีดี - รวม].

วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๕.

สาระสังเขปจาก : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย แผ่นที่ ๓, ๒๕๔๗.

ตัวอย่าง

พิมลพรรณ พิทยานุกุล. วิธีสืบค้นวัสดุสารสนเทศ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.lib.buu.ac.th>.
(วันที่ค้นข้อมูล : ๑๖ กันยายน ๒๕๔๖).

จากตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรม (ให้สังเกตรูปแบบการเขียนและเครื่องหมายวรรคตอน ที่ใช้ในตำแหน่งต่าง ๆ ด้วย) รายละเอียดการเขียนอื่น ๆ นักเรียนสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนพิจารณา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒

รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑๓ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.๒/๔ อภิปรายแสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๗ เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ พูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๓ แต่งบทร้อยกรอง

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ม.๒/๒ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอธิบายแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยการเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล การฝึกแต่งบทร้อยกรอง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ตลอดจนการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม วรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ และสรุปความรู้ข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้นั้น ต้องอาศัยความรู้ทางภาษาและวรรณคดี

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

๑. หลักการอธิบายแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้ง
๒. หลักการเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น โต้แย้งเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
๓. หลักการเขียนวิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
๔. หลักการพูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู
๕. ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ
๖. หลักการแต่งกลอนสุภาพ
๗. หลักการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรม
๘. หลักการสรุปความรู้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
๙. หลักการสรุปเนื้อหาวรรณคดี และวรรณกรรม

ทักษะ/กระบวนการ

๑. ทักษะการคิด
๒. ทักษะการอ่าน
๓. ทักษะการสื่อสาร
๔. ทักษะกระบวนการกลุ่ม

เจตคติ

๑. มีมารยาทในการเขียน
๒. มีมารยาทในการอ่าน
๓. มีมารยาทในการพูดอธิบายแสดงความคิดเห็น และวิเคราะห์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์
๔. ตระหนักและเห็นคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมไทย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะและกระบวนการ

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย

๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

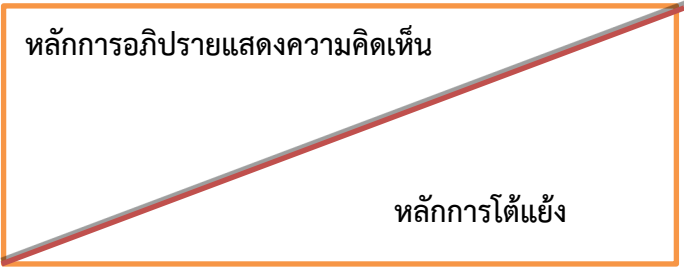
เกณฑ์การประเมินผลงานกลอนสุภาพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. รูปแบบ ฉันทลักษณ์	รูปแบบฉันทลักษณ์ ถูกต้อง ดีมาก	รูปแบบฉันทลักษณ์ ถูกต้องเป็นส่วนมาก	รูปแบบฉันทลักษณ์ ถูกต้องเพียงบางส่วน	รูปแบบฉันทลักษณ์ ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
๒. เนื้อหาสาระ ที่น่าสนใจ	เนื้อหาสาระที่น่าสนใจ ถูกต้อง ครบถ้วน	เนื้อหาสาระที่น่าสนใจ มีสาระอยู่ในเกณฑ์ดี	เนื้อหาสาระที่ น่าสนใจ มีสาระอยู่ ในเกณฑ์พอใช้	เนื้อหาสาระที่ น่าสนใจ ไม่มีสาระ ชัดเจน
๓. ความไพเราะ การเล่นคำ เล่นอักษร เล่นสระ	ความไพเราะ การเล่น คำ เล่นอักษร เล่นสระ อย่างใดอย่างหนึ่ง อยู่ ในระดับดีมาก	ความไพเราะ การเล่น คำ เล่นอักษร เล่นสระ อย่างใดอย่างหนึ่ง อยู่ ในระดับดี	ความไพเราะ การ เล่นคำ เล่นอักษร เล่นสระ อย่างใด อย่างหนึ่ง อยู่ใน ระดับพอใช้	ขาดความไพเราะ ไม่มีการเล่นคำ เล่นอักษร หรือเล่น สระ ขาดสัมผัสใน วรรค
๔. การเสนอ แนวความคิด	การเสนอแนวความคิด โดดเด่น แปลกใหม่	การเสนอแนวความคิด ค่อนข้างโดดเด่น	การเสนอ แนวความคิด ไม่โดดเด่น	การเสนอ แนวความคิด ไม่น่าสนใจ ไม่มีความคิดใหม่
๕. การเขียน สะกดคำ	เขียนสะกดการันต์ได้ ถูกต้องตามพจนานุกรม	เขียนสะกดการันต์ได้ ถูกต้อง มีผิด ๑-๒ คำ	เขียนสะกดการันต์ ถูกต้อง มีผิด ๒-๓ คำ	เขียนสะกดการันต์ ถูกต้อง มีผิดเกิน ๓คำ

เกณฑ์การประเมินคุณภาพ

๑๗ - ๒๐	คะแนน	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	คะแนน	ดี
๙ - ๑๒	คะแนน	พอใช้
๑ - ๘	คะแนน	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง (๑) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งจากเรื่องที่อ่าน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ หลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและหลักการโต้แย้ง ด้านทักษะและกระบวนการ อภิปรายแสดงความคิดเห็น และอภิปรายโต้แย้งได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีมารยาทในการพูด	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูติดแถบข้อความ “รักทำให้สุขหรือทุกข์มากกว่ากัน” บนกระดาน จากนั้นครูถามนักเรียนว่า - ใครคิดว่า “รักทำให้สุข” ยกมือขึ้น - ใครคิดว่า “รักทำให้ทุกข์” ยกมือขึ้น ๒. ครูถามนักเรียน ๒-๓ คน ว่าทำไมจึงคิดเช่นนั้น พร้อมเหตุผลประกอบ ๓. ครูกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการแสดงความคิดเห็นและโต้แย้งให้มากที่สุด และชี้ให้นักเรียนเห็นว่าสิ่งที่นักเรียนพูดมีทั้งการแสดงความคิดเห็นและการโต้แย้ง ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนศึกษา ใบความรู้เรื่อง หลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง พร้อมอธิบายให้กับนักเรียนฟัง ๒. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามประเด็นที่สงสัย และครูอธิบายเพิ่มเติม ๓. นักเรียนจัดกลุ่ม ๒ กลุ่ม และนั่งเป็นวงกลม ๒ วง ๔. ครูแจกกระดาษปรีฟ ให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น พร้อมอธิบายวิธีการปฏิบัติงาน คือ ให้นักเรียนสรุปหลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและหลักการโต้แย้ง ดังตัวอย่าง	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. แถบข้อความ ๒. ใบความรู้เรื่อง หลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และโต้แย้ง ๓. ใบงาน เรื่อง คมความคิด ๔. กระดาษปรีฟ ภาระงาน/ชิ้นงาน ศึกษาการพูดอภิปรายจากสื่อต่าง ๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง (๑) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	ตัวอย่าง ๕. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปหลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้งลงในกระดาษเรียบร้อยแล้วให้เตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน ๖. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันเติมเต็มเนื้อหาให้ครบถ้วน ขั้นสรุป ๑. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้ง เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง ๒. ครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง คมความคิด และนำมาส่งในชั่วโมงต่อไป	

วัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการอธิบายแสดง ความคิดเห็น และหลักการ โต้แย้ง	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายแสดงความคิด เห็น และอธิบายโต้แย้ง ได้	การนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการ นำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีมารยาทในการพูด	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง หลักการอธิบายแสดงความคิดเห็น-โต้แย้ง
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอธิบายแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การแสดงความคิดเห็น

เป็นทักษะการอ่านระดับสูงทั้งการรับสารและส่งสาร คือเมื่อรับรู้เรื่องราวจากการอ่านแล้วสามารถอธิบายหรือถ่ายทอดความรู้ ความคิด ที่มีต่อสารนั้นได้อย่างมีเหตุผล

หลักการแสดงความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นมีหลักการ ดังนี้

๑. อ่านหนังสือหรืองานเขียนเพื่อเข้าใจเรื่องอย่างละเอียด

การอ่านข้อความอย่างละเอียด ทำให้ผู้อ่านสามารถแยกแยะว่าข้อความใด มีความหมายปกติ และข้อความใดต้องตีความเพื่อความเข้าใจ อันจะเป็นการกำหนดให้ผู้อ่านวางแผนการอ่านเพื่อความเข้าใจได้อย่างครบถ้วนตามสาระ

๒. ตีความจากเรื่องที่อ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญ สาระสำคัญของเรื่อง

การตีความหมายของข้อความจากเรื่อง ควรปฏิบัติหลังจากได้อ่านเนื้อความอย่างละเอียดและสังเกตเนื้อความตามบริบทแล้ว โดยตีความให้ตรงประเด็นของเนื้อความและสอดคล้องกับเนื้อหาในบริบทนั้น ๆ การจับประเด็นที่สำคัญ

๓. ระดมความคิดพิจารณาจุดมุ่งหมาย แนวคิดและสรุปประเด็นสำคัญของเรื่อง

การระดมความคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ และเป็นการวางแผนความคิด สรุปประเด็นสำคัญของเรื่องตามลำดับเรื่อง การอ่านโดยใช้แผนความคิดประกอบจะทำให้ผู้อ่านรู้จักคิดพิจารณา คิดวิเคราะห์ รู้จักเชื่อมโยงความสัมพันธ์ สามารถสรุปความคิดสำคัญ รวมทั้งสามารถ จัดลำดับความคิดอย่างเป็นระบบ

๔. อธิบายแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบความคิด

การอธิบายแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลจากการอ่านงานเขียนเรื่องหนึ่ง ๆ โดยใช้เหตุผลประกอบซึ่งมีความสมเหตุสมผล เชื่อมโยงสัมพันธ์ตามลำดับอย่างเป็นระบบ

ความหมายของการโต้แย้ง

การโต้แย้ง เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นลักษณะหนึ่ง โดยมุ่งที่จะโต้แย้งข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตลอดจนโต้แย้งความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความคิดเห็นในทางสร้างสรรค์ ด้วยเหตุผล ข้อมูล สถิติ และการอ้างความคิดเห็นของผู้รู้มาสนับสนุนความคิดเห็นของตน เพื่อคัดค้านความคิดของอีกฝ่ายหนึ่ง

หลักการเขียนโต้แย้ง

๑. กำหนดหัวข้อและขอบเขตของการโต้แย้ง เพื่อจะได้ไม่หลงประเด็นที่จะโต้แย้ง

๒. แบ่งเนื้อหาออกเป็นประเด็น เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน

๓. ผู้โต้แย้งต้องมีพื้นฐานความรู้ดีพอเกี่ยวกับหัวข้อที่นำมาโต้แย้ง

๔. เรียบเรียงและนำเสนอข้อโต้แย้งได้อย่างละเอียดชัดเจน

๕. แบ่งกระบวนการโต้แย้งออกเป็น ๔ ขั้นตอน คือการตั้งประเด็น การนิยามคำที่อยู่ในประเด็นของการโต้แย้ง การค้นหาและเรียบเรียงข้อสนับสนุนหรืค้านของตน การชี้ให้เห็นจุดอ่อนและข้อผิดพลาดของความคิดเห็นฝ่ายตรงข้าม

หลักการของการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง

- ระบุข้อเท็จจริง ถูกต้อง ตรงประเด็น เชื่อถือได้ ครอบคลุมเนื้อหา
- ข้อคิดเห็นอยู่บนหลักของเหตุผล ตรงประเด็น ไม่กระทบผู้อื่น
- บทสรุป ชัดเจน ถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา
- การใช้น้ำเสียง กิริยาการพูดแสดงมิตรไมตรี
- รักษาเวลาตามที่กำหนด/เหมาะสม

ใบงาน เรื่อง คมความคิด

หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอธิบายแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนถามความคิดเห็นของเพื่อน หรือผู้ปกครอง จำนวน ๒ คนในประเด็นที่กำหนดให้แล้วบันทึก
ลงในใบงานตามหัวข้อที่กำหนด

“ทำได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป”

คนที่	ความคิดเห็น	โต้แย้ง
๑.		
๒.		
สรุป		

แบบสังเกตระหว่างปฏิบัติกิจกรรม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย/ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการ			รวม
		รับฟัง ความคิดเห็น ของผู้อื่น (๒ คะแนน)	อธิบายเนื้อหา หลักการแสดง ความคิดเห็น ได้ถูกต้องและ ครบถ้วน (๔ คะแนน)	อธิบายเนื้อหา หลักการแสดง โต้แย้งได้ ถูกต้องและ ครบถ้วน (๔ คะแนน)	๑๐ คะแนน

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

_____/_____/_____

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน ๙ - ๑๐ ระดับ ดีมาก

คะแนน ๗ - ๘ ระดับ ดี

คะแนน ๕ - ๖ ระดับ พอใช้

คะแนน ๐ - ๔ ระดับ ควรปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง (๒)										
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา		เวลา ๑ ชั่วโมง								
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒								
ขอบเขตเนื้อหา อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งจากเรื่องที่อ่าน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ หลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและหลักการโต้แย้ง ด้านทักษะและกระบวนการ อภิปรายแสดงความคิดเห็น และอภิปรายโต้แย้งได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีจิตสาธารณะ ๕. มีมารยาทในการพูด	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนชมวิดีโอ เรื่อง การพูดอภิปรายจากลิงค์ยูทูบ https://www.youtube.com/watch?v=-U8ILYsteYs จากนั้นนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวิดีโอที่สรุปประเด็นสำคัญ พร้อมครูนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนนำแผ่นกระดาษปรู๊ฟที่สรุปเกี่ยวกับหลักการแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้งขึ้นมาอีกครั้ง พร้อมกับเชื่อมโยงเข้าสู่ตัวอย่างวิดีโอว่าสิ่งที่นักเรียนสรุป มีอยู่ในวิดีโอหรือไม่ ๒. นักเรียนเข้าแถวตอนสองแถวสลับเลขคู่กับเลขคี่ ตัวอย่าง <table><tr><td>๑</td><td>๒</td></tr><tr><td>๓</td><td>๔</td></tr><tr><td>๕</td><td>๖</td></tr><tr><td>๗</td><td>๘</td></tr></table> ๓. นักเรียนหันหน้าเข้าหากัน ครูแจ้งหัวข้อในการพูดอภิปราย คือ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. วิดีทัศน์จากยูทูบ ๒. กระดาษปรู๊ฟ ๓. หัวข้อการอภิปราย ภาระงาน/ชิ้นงาน ศึกษาการพูดอภิปรายจากสื่อต่าง ๆ
๑	๒									
๓	๔									
๕	๖									
๗	๘									

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง (๒)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา	เวลา ๑ ชั่วโมง	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	๔. ใช้คำถามกระตุ้นนักเรียนว่า เห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร โดยให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้ - อภิปรายคู่ - อภิปราย ๔ คน - อภิปราย ๖ คน ๕. ครูสุ่มเลือกนักเรียนบางกลุ่มมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นและโต้แย้งจากประเด็นที่กำหนดให้ ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ที่เรียนในเรื่อง หลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้ง หากมีข้อสงสัยสามารถซักถามครูผู้สอนได้เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง	

วัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการอธิบายแสดง ความคิดเห็น และหลักการโต้แย้ง	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายแสดงความคิดเห็น และอธิบายโต้แย้งได้	การพูดอธิบาย	แบบประเมินการพูด อธิบาย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีจิตสาธารณะ ๕. มีมารยาทในการพูด	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการพูดอภิปรายแสดงความคิดเห็น

วิชา ชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ กิจกรรม

คำชี้แจง : ให้ประเมินจากการสังเกตการร่วมอภิปรายในระหว่างเรียน และการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยให้ระดับคะแนนลงในตารางที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

เกณฑ์การให้คะแนน ๓ = ดี ๒ = พอใช้ ๑ = ต้องปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รายการประเมิน						รวม ๓๐ คะแนน	สรุปผลการประเมิน	
		มีความรู้ในเรื่องอภิปราย	อภิปรายโดยให้ความคิด เหตุผล และข้อเท็จจริง	ยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้ร่วมตามมติ	พูดตรงประเด็น	สิ่งที่พูดสมเหตุสมผล	มีความเชื่อมั่นในการ แสดงออก	คะแนน ที่ได้	ผ่าน	ไม่ผ่าน

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
เกณฑ์การประเมิน : นักเรียนได้คะแนน ๒๐ คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตมารยาทในการพูด

ผู้ประเมิน.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ	รายการสังเกต / ระดับคุณภาพ												ความคิดเห็น
	เนื้อหา			การใช้ภาษา			วิธีการพูด			บุคลิกภาพ			
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	

เกณฑ์การประเมิน

๑. เนื้อหา

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง เนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย เชื่อถือได้ เนื้อหาไม่กระทบให้ผู้อื่นเดือดร้อน

ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๑ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๒-๓ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

๒. การใช้ภาษา

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ใช้ภาษาสุภาพ เข้าใจง่าย ชัดเจน สละสลวย

ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๑ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๒-๓ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

๓. วิธีการพูด

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ตรงประเด็น ระบุข้อเท็จจริงครอบคลุมเนื้อหา ข้อคิดเห็นมีความสมเหตุสมผล
สรุปชัดเจน

ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๑ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๒-๓ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

๔. ด้านบุคลิกภาพ

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ใช้ระดับเสียง ลีลาท่าทางประกอบการพูด การแต่งกาย มีความสุภาพ
รักษาเวลา

ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๑ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๒-๓ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น โต้แย้งเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายหลักการเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็นโต้แย้งเรื่องที่อ่านอย่างมี เหตุผลได้ ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็นโต้แย้ง เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูติดภาพ “สังคมยุคใหม่” บนกระดาน แล้วถามนักเรียนว่า จากภาพ สะท้อนอะไรบ้าง (บันทึกคำตอบนักเรียนบนกระดาน) ๒. ครูสรุปว่า สิ่งที่นักเรียนตอบมานั้นเป็นทั้งความรู้ ความคิดเห็น และ การโต้แย้ง เชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนประจำวัน ขั้นสอน ๑. แบ่งนักเรียน กลุ่มละ ๓ คน แบบละความสามารถ ให้นักเรียนเลือก หมายเลข ๑-๓ หมายเลข ๑ : การเขียนแสดงความรู้ หมายเลข ๒ : การเขียนโต้แย้ง หมายเลข ๓ : การเขียนแสดงความคิดเห็น ๒. ครูแจกใบความรู้เรื่อง หลักการเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และ โต้แย้ง จำนวน ๓ ชุด คือ (การเขียนแสดงความรู้ การเขียนแสดงความคิดเห็น และการเขียนโต้แย้ง) ให้นักเรียนศึกษา โดยใช้เวลา ๕ นาที ๓. จากนั้น ให้นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้กันในกลุ่มตามหัวข้อที่ ตนได้ศึกษา และร่วมกันสรุปความรู้ลงในใบงาน เรื่อง สรุปความรู้สู่การเขียน ใช้เวลา ๑๕ นาที ๔. ครูนำชิ้นงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มไปติดไว้ตามจุดต่าง ๆ ของห้องเรียน เพื่อให้เพื่อนเดินศึกษาหาความรู้ ใช้เวลา ๕ นาที	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ภาพประกอบการเรียนรู้ ๒. ใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียนแสดง ความรู้-ความคิดเห็น และโต้แย้ง ๓. ใบงาน เรื่อง สรุปความรู้สู่การเขียน ๔. ใบงาน เรื่อง ปฏิบัติการเขียน ภาระงาน/ชิ้นงาน ฝึกปฏิบัติการแสดงความคิดเห็นจากสื่อ ในชีวิตประจำวัน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	
	ขั้นสรุป ๑. ครูและเพื่อน ๆ ให้ข้อเสนอแนะ และสรุปบทเรียนร่วมกัน ๒. ครูแจกใบงาน เรื่อง ปฏิบัติการเขียน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำ เป็นการบ้านและนำมาส่งครูผู้สอน ในชั่วโมงถัดไป	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการเขียนแสดงความรู้ ความคิด ได้แย้ง	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ เขียนแสดงความรู้ ความคิด โต้แย้ง	ตรวจใบงาน	- ใบงาน เรื่อง สรุป ความรู้ สู่การเขียน - ใบงาน เรื่อง ปฏิบัติการเขียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อัน พึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

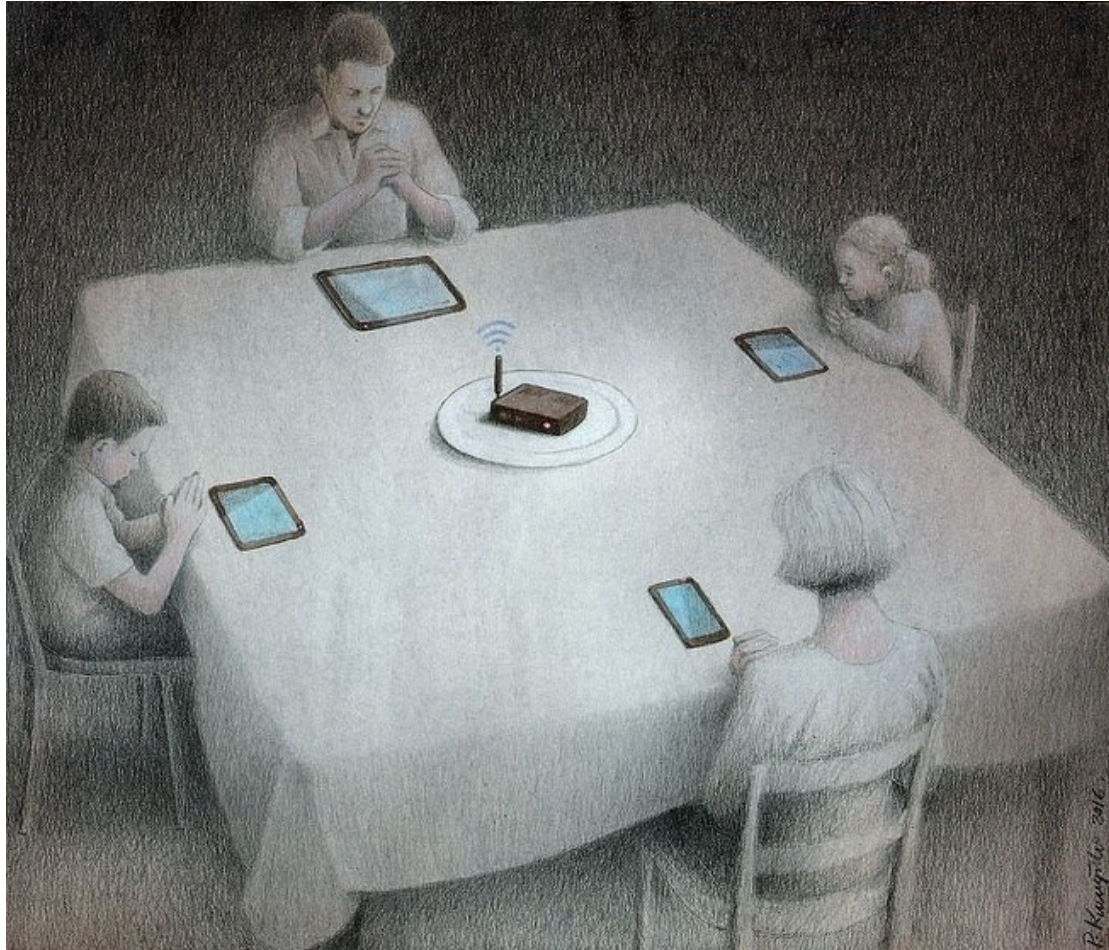
ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาพประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ที่มา: <https://www.catdumb.com/projection-socialize-arts-339/>

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียนแสดงความคิดเห็น

การรับข้อมูลข่าวสารเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้รับสารจะเกิดความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องนั้น ทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านการพูด การเขียน ผู้อ่านหรือผู้ฟังที่รับสารเรื่องเดียวกันก็ไม่จำเป็นต้องมีความคิดเห็นตรงกัน เพราะเป็นการมองต่างมุม

หลักการเขียนแสดงความคิดเห็น

การเขียนแสดงความคิดเห็นจะน่าเชื่อถือหรือยอมรับของผู้อื่น มีหลักการเขียน ดังนี้

๑. ศึกษาเรื่องที่จะเขียนแสดงความคิดเห็นอย่างละเอียด จับใจความสำคัญให้ได้ว่ากล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และศึกษาหาความรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องจากแหล่งความรู้อื่น ๆ ประกอบ
๒. พิจารณาข้อเด่น ข้อด้อย พร้อมยกเหตุผลประกอบข้อคิดเห็น
๓. แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องนั้น ๆ ด้วยใจเป็นกลาง ใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

การเขียนแสดงความรู้

ความรู้ต่าง ๆ หากไม่มีการบันทึกไว้อย่างสูญหาย ปัจจุบันความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย ผู้เรียนจึงควรฝึกเขียนแสดงความรู้ ถ่ายทอดสิ่งที่ตนเองรู้ให้ผู้อื่นทราบ เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

หลักการเขียนแสดงความรู้

การเขียนแสดงรู้มีหลักการเขียน ดังนี้

๑. ตั้งจุดประสงค์ว่าต้องการสื่อสารประเด็นใด ให้ความรู้ ให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านอย่างไร
๒. กำหนดหัวเรื่อง โดยผู้เขียนต้องมีความรู้และข้อมูลประกอบการเขียนครบถ้วน น่าเชื่อถือ
๓. จัดทำโครงเรื่องเพื่อลำดับเนื้อหา ศึกษาค้นคว้า รวบรวมความรู้ ความคิดให้เป็นระบบ
๔. เขียนอธิบายตามโครงเรื่องที่ร่างไว้ โดยใช้ภาษาสื่อความชัดเจน ตรงไปตรงมา และเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน เรียบเรียงโดยเขียนความน่าสนใจ เขียนเนื้อหาให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง สรุปเรื่องให้ผู้อ่านเห็นประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

การเขียนโต้แย้ง

การเขียนโต้แย้ง เป็นการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างบุคคล ๒ ฝ่าย โดยแต่ละฝ่ายพยายามใช้เหตุผล ข้อมูล สถิติ และการอ้างอิงถึงความคิดเห็นของผู้รู้มาสนับสนุนความคิดของตนและคัดค้านความคิดของอีกฝ่ายหนึ่ง

หลักการเขียนโต้แย้ง

การเขียนโต้แย้งมีหลักการเขียน ดังนี้

๑. กำหนดหัวข้อและขอบเขตของการโต้แย้ง เพื่อไม่ให้หลงประเด็น
๒. แบ่งเนื้อหาออกเป็นประเด็น เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน
๓. ผู้โต้แย้งต้องมีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่โต้แย้งเป็นอย่างดี
๔. เรียบเรียงและนำเสนอข้อโต้แย้งให้ละเอียดชัดเจน
๕. แบ่งกระบวนการโต้แย้งเป็น ๔ ขั้นตอน คือ การตั้งประเด็น การนิยามคำที่อยู่ในประเด็นของการโต้แย้ง ค้นหา เรียบเรียงข้อสนับสนุน ชี้ให้เห็นจุดอ่อนและข้อผิดพลาดของความคิดเห็นฝ่ายตรงข้าม

ใบงาน เรื่อง สรุปความรู้สู่การเขียน

หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง

รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง : จงสรุปความรู้ลงในใบงานให้ชัดเจน

การเขียนแสดงความรู้	การเขียนแสดงความคิดเห็น	การเขียนโต้แย้ง

ใบงาน เรื่อง ปฏิบัติงานเขียน

หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สื่อนามิที่ฮอนชู โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ระเบิดสะเทือนประเทศไทย

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้แต่งตั้งให้บริษัท Burns and Roe Group แห่ง ออราเคิล รัฐนิวเจอร์ซีย์ สหรัฐอเมริกา เป็นผู้ศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงาน นิวเคลียร์ขนาด ๑,๐๐๐ MW รายงานผลการศึกษาที่เสร็จสมบูรณ์นำเสนอในปี ๒๕๕๓ คาดว่าจะ ลงทุนประมาณ ๓๘.๓ ล้านเหรียญสหรัฐ โดยกองทุนอนุรักษ์พลังงานแห่งประเทศไทยจะลงทุน ๒๑.๔ ล้านเหรียญสหรัฐ ส่วนที่เหลือจะเป็นการลงทุนของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)

การศึกษานอกเหนือจากเสนอสถานที่ ที่ตั้งที่เหมาะสมสำหรับการก่อสร้าง พิจารณาและให้ ข้อเสนอแนะทางด้านเทคโนโลยีมาตรฐานความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการด้านบุคลากรและ การฝึกอบรม กระบวนการด้านกฎหมายและกระบวนการด้านการเงินของโครงการแล้ว ยังจะรวมถึง การเลือกเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ที่จะนำมาใช้ในระหว่างเครื่องปฏิกรณ์ ๓ ชนิดที่มีการใช้ทั่วโลก

- » เครื่องปฏิกรณ์แบบใช้น้ำความดันสูง (pressurized water reactors)
- » เครื่องปฏิกรณ์แบบ CANDU (Canada deuterium uranium)
- » เครื่องปฏิกรณ์แบบใช้น้ำเดือด (boiling water reactors)

ปัจจุบันเครื่องปฏิกรณ์ที่ใช้กันมากที่สุดคือเครื่องปฏิกรณ์แบบใช้น้ำความดันสูง โดยในจำนวน เครื่องปฏิกรณ์ ๔๔๒ เครื่อง ที่เดินเครื่องอยู่ในปัจจุบันเป็นเครื่องปฏิกรณ์แบบใช้น้ำความดันสูง ร้อยละ ๖๑ ที่น่าสนใจ คือแวนโน้มและความเป็นไปได้ของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย

ประเทศไทยได้ใช้แผนพัฒนาพลังงานระยะ ๑๕ ปี (๒๕๕๐ – ๒๕๖๔) โดยได้รวมพลังงาน นิวเคลียร์เข้าไว้ในแผนนี้ด้วย โดยอาศัยแก๊สธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าสูงถึงร้อยละ ๗๐ แหล่งพลังงาน ชนิดอื่น ได้แก่ พลังน้ำ น้ำมัน และถ่านหิน โดยพลังงานน้ำส่วนใหญ่จะนำเข้ามาจากต่างประเทศ ขณะที่ผู้เชี่ยวชาญได้ชี้ให้เห็นว่าแก๊สธรรมชาติจะขาดแคลนใน ๒๐ ปีข้างหน้า โดยที่แหล่งพลังงาน หมุนเวียนของไทยยังมีการพัฒนาไม่เต็มที่และมีศักยภาพที่ไม่สูงนัก

โดยไทยมีการใช้พลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ – ๖ ต่อปี จึงได้ให้ความสนใจในการพัฒนา แหล่งพลังงานอื่น โดยเฉพาะพลังงานนิวเคลียร์ กระนั้น หลังสื่อนามิที่ฮอนชูกระแทกส่งผลกระทบให้ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่ต่ำกว่า ๓ แห่งระเบิด แรงสะเทือนกว้างไกลมาถึงประเทศไทย ทำให้โครงการที่ กำลังเอาไว้อาจต้องทอดระยะยาวนานออกไปอีก

มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับที่ ๑๕๔๗ วันที่ ๒๕ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔

จงเขียนแสดงความรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จงเขียนแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จงเขียนโต้แย้ง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อสมาชิก

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.
๗.
๘.
๙.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา การเขียนวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายหลักการเขียนวิเคราะห์ และ วิจัยเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนวิเคราะห์ และ วิจัยเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูติดเนื้อเพลง “สยามานุสติ” ให้นักเรียนอ่านออกเสียงหรือร้องเพลงพร้อมกัน เมื่ออ่านจบนักเรียนตอบคำถาม ดังนี้ - เมื่ออ่าน หรือ ร้องเพลง จบนักเรียนรู้สึกอย่างไร - จากเพลงดังกล่าว นักเรียนได้ข้อคิด คติสอนใจใดบ้าง - ข้อคิด คติสอนใจจากเพลงนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับยุคปัจจุบันได้หรือไม่ และนำไปสู่เรื่องการเขียนวิเคราะห์และวิจารณ์ ขั้นสอน ๑. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๔ คน ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ เมื่อเกิดข้อสงสัยให้นักเรียนซักถาม ครูอธิบายเพิ่มเติม ๒. ครูยกตัวอย่างการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ ให้นักเรียนศึกษาวิธีการเขียนครูคอยให้คำแนะนำ ๓. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงาน เรื่อง การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์จากบทความ เรื่องความกตัญญู: คุณธรรมพื้นฐานเยาวชนไทย ๔. ครูเลือกตัวแทนกลุ่มจำนวน ๒ กลุ่ม ออกมานำเสนอบทวิเคราะห์วิจารณ์ และให้นักเรียนช่วยกันประเมินค่างานเขียนที่เพื่อนนำเสนอ ขั้นสรุป นักเรียนสรุปหลักการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ลงในสมุด	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. เนื้อเพลง “สยามานุสติ” ๒. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ ๓. ตัวอย่างงานเขียน ๔. ใบงาน เรื่อง ความกตัญญู: คุณธรรมพื้นฐานเยาวชนไทย ภาระงาน/ชิ้นงาน ฝึกเขียนวิเคราะห์วิจารณ์

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการเขียนวิเคราะห์ และวิจารณ์	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ เขียนวิเคราะห์ และ วิจารณ์	- การนำเสนอผลงาน - ตรวจใบงาน - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบประเมินการนำเสนอ - แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - ใบงาน เรื่อง พระอรหันต์ อยู่ในบ้าน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เนื้อเพลงประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
 หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เพลง สยามานุสสติ

ที่มา: <https://storylog.co/story/58fdbe857183a4036da50b86>

หากสยามยังอยู่ยัง	ยืนยง
เราก็ก่อนอยู่คง	ชีพด้วย
หากสยามพินาศลง	ไทยอยู่ ได้ฤา
เราก็ก่อนมอดม้วย	หมดสิ้นสกุลไทย
ใครรานใครรุก ตัว	แดนไทย
ไทยรบจนสุดใจ	ขาดดิน
เสียเนื้อเลือดหลังไหล	ยอมสละ สิ้นแล
เสียชีพไปเสียสิ้น	ชื่อก้องเกียรติงาม

(พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่อ่าน
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่มีเหตุผล
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์

การวิเคราะห์ หมายถึง การที่ผู้ฟังและผู้รับสารแล้วพิจารณาองค์ประกอบออกเป็นส่วน ๆ นำมาแยกประเภทลักษณะ สาระสำคัญของสาร กลวิธีการเสนอและเจตนาของผู้ส่งสาร

การวิจารณ์ หมายถึง การพิจารณาเทคนิคหรือกลวิธีที่แสดงออกมานั้น ให้เห็นว่า น่าคิด น่าสนใจ น่าติดตาม มีชั้นเชิงยกย่อนหรือตรงไปตรงมา องค์ประกอบใดมีคุณค่าน่าชมเชย องค์ประกอบใดน่าท้วงติงหรือบกพร่องอย่างไร การวิจารณ์สิ่งใดก็ตามจึงต้องใช้ความรู้มีเหตุผล มีหลักเกณฑ์และมีความรอบคอบด้วย ดังนั้น การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นกระบวนการเขียนที่ผู้เขียนนำเสนอสารผ่านการพิจารณาแยกแยะข้อมูล วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย จุดเด่น จุดด้อย นำไปประเมินค่า เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

หลักการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์

การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์มีหลักการ ดังนี้

๑. ศึกษาเรื่องที่จะเขียนวิเคราะห์วิจารณ์อย่างละเอียดให้เข้าใจ่องแท้
๒. วิเคราะห์แยกแยะเนื้อหาเป็นส่วน ๆ ว่ามีลักษณะอย่างไร มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
๓. วิเคราะห์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่านแล้วประเมินค่าว่ามีข้อดี ข้อเสีย จุดเด่น จุดด้อย และมีความคุ้มค่าอย่างไร
๔. วิวิจารณ์ในทางสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น
๕. เรียบเรียงความคิดที่วิเคราะห์วิจารณ์โดยใช้คำที่กระชับ ชัดเจน

ตัวอย่างการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์

ตลาดน้ำอัมพวา ชีวิตชีวา กำลังจะหวนคืน

เสียงเพลงลูกทุ่งแว่วหวานกังวานมาแต่ไกล ในขณะที่แสงไฟเริ่มกะพริบไปตามจังหวะเสียงเพลง ห่างออกไปไม่ไกลนัก เรือพายลำน้อยหากเต็มไปด้วยขนม ผลไม้จากบ้านสวนหลายลำกำลังมุ่งหน้าใกล้เข้ามา...นานมาแล้วที่ความครึกครื้นเช่นนี้ ห่างหายไปจากลำคลองอัมพวา

หลายสิบปีผ่านมาแล้วที่ตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ผ่านวันเวลาอันเจียบเหว้า หลังจากเส้นทางสัญจรทางน้ำเริ่มหมดความสำคัญและถนนหนทางเข้ามาทดแทนที่ตลาดน้ำบริเวณปากน้ำอัมพวาติดกับแม่น้ำแม่กลองแห่งนี้ ซึ่งเดิมทีเป็นจุดแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าอันสำคัญที่สุดของเมืองแม่กลองจึงค่อย ๆ ซบเซาลงไป เรือหลายร้อยที่เคยลอยลำบรรทุกข้าวของเครื่องใช้ อาหารคาวหวาน ก็ห่างหายไปจนลำคลองแห่งนี้เจียบเหว้าตามไปด้วย

หากวันนี้ ภาพอดีตของลำคลองสายนี้คล้ายกำลังถูกปะติดปะต่อฟื้นกลับขึ้นมาอีกครั้งด้วยความพยายามของชาวชุมชนอัมพวากับการสนับสนุนของเทศบาลตำบลอัมพวาที่ช่วยกันพัฒนาบริเวณหน้าเทศบาลให้เป็นสถานที่จำหน่ายอาหาร ขนม และผลไม้หลากหลายชนิดพร้อม ๆ กับชักชวนชาวบ้านสวนจากลำคลองอื่นละแวกใกล้เคียง ให้ลอยเรื่อนำสินค้าอาหารมาจำหน่ายเพื่อนำพาความคึกคักของตลาดน้ำในอดีตกลับคืนสู่ลำคลองอัมพวา โดยกำหนดให้มีสัปดาห์ละ ๓ วัน คือทุกวันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ ช่วงเวลาบ่ายสี่โมงเย็นไปจนถึงเวลาประมาณสามทุ่มทุกวันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ เรือนแถวไม้เก่าแก่ริมคลองที่เคยเจียบเหว้า จึงกลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง เมื่อคนในชุมชนช่วยกันจัดช่วยกันหาสินค้าผลิตภัณฑ์ซึ่งทำกันในชุมชนมาวางจำหน่ายบ้างก็จัดหาเครื่องขยายเสียง ผลัดกันร้องรำทำเพลงสร้างความครึกครื้น ในขณะที่ลำคลองเต็มไปด้วยเรือลอยลำจำหน่ายอาหารการกิน ทั้งกล้วยเตี๋ยเรือ ผักไทย หอยทอด และขนมไทยหลากหลายชนิด

ตลาดน้ำยามเย็นอัมพวาจึงนับเป็นจุดหมายใหม่สำหรับการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสกับอดีตและความเป็นไปของชุมชนอันเก่าแก่อีกแห่งหนึ่งซึ่งไม่ควรผ่านเลย ทั้งยังมีระยะห่างไม่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก การเดินทางมาท่องเที่ยวซื้อหาอาหารการกิน นอกจากจะช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้เสริมเพิ่มขึ้นแล้ว ยังอาจช่วยต่อเติมกำลังใจให้กับความพยายามพลิกฟื้นและรักษาอดีตอันสวยงามของชุมชนได้อีกทางหนึ่งด้วย

เสียงเพลงลูกทุ่งแว่วหวานกังวานมาแต่ไกล ในขณะที่แสงไฟเริ่มเต้นกะพริบไปตามจังหวะเสียงเพลง ห่างออกไปไม่ไกลนัก เรือพายลำน้อยหากเต็มไปด้วยขนม ผลไม้จากบ้านสวนหลายลำกำลังมุ่งหน้าใกล้เข้ามา...นานมาแล้วที่ความครึกครื้นเช่นนี้ ห่างหายไปจากลำคลองอัมพวา หากวันนี้บรรยากาศเหล่านั้นคล้ายจะกลับมาเยิ้มเยือนลำคลองสายนี้อีกครั้ง

(อนุสาร อ.ส.ท. เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘: สายัณห์ ชื่นอุดมสวัสดิ์)

สรุปการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์สารคดี เรื่อง อัมพวา ชีวิตชีวาที่กำลังจะหวนคืน

สารคดีนี้มีชื่อว่า “ตลาดน้ำอัมพวา ชีวิตชีวาที่กำลังจะหวนคืน” การเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อตั้งชื่อเรื่อง สร้างขอบข่ายให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนจะนำเสนอเรื่องใด ลักษณะการใช้ภาษาเร้าความสนใจและชวนให้ตั้งคำถามว่า “สิ่งที่หายไปจะกลับคืนมาได้ด้วยวิธีการใด” เมื่อเกิดคำถามจึงนำไปสู่การติดตาม

ผู้เขียนแบ่งการนำเสนอเนื้อหาเป็นความนำ ความเชื่อม เนื้อเรื่อง และบทสรุป ส่วนความนำผู้เขียนเรียบเรียงถ้อยคำบรรยายบรรยากาศที่คึกคักของตลาดน้ำอัมพวา เข้าสู่ความเชื่อมที่ผู้เขียนเล่าย้อนอดีตของตลาดน้ำอัมพวาที่เคยเจียบเหงาเพราะความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย เมื่อเข้าสู่ส่วนเนื้อหาผู้เขียนให้คำตอบแก่ผู้อ่านเกี่ยวกับวิธีนำสิ่งที่หายไปจากตลาดน้ำอัมพวาให้กลับคืนมา จากนั้นจึงให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัน – เวลา การให้บริการ สินค้าที่จำหน่าย โดยมีจุดประสงค์เชิญชวนและโน้มน้าวให้ผู้อ่านสนใจเดินทางไปท่องเที่ยว ส่วนสรุปแบ่งเป็นสองย่อหน้า โดยย่อหน้าแรกเป็นข้อความเดียวกับส่วนนำและย่อหน้าที่สองเน้นย้ำว่าบรรยากาศของควมมีชีวิตชีวาได้เกิดขึ้นแล้ว

ข้อมูลที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเรียบเรียงสารคดีขึ้นจากประสบการณ์ ศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือได้สัมผัสกับพื้นที่โดยตรง ความเจียบเหงาที่เคยเกิดขึ้น ควมมีชีวิตชีวา ความครึกครื้นเกิดขึ้นและยังดำรงอยู่ การให้บริการ สินค้าต่าง ๆ เป็นข้อเท็จจริงซึ่งพบได้ในตลาดน้ำอัมพวา ขณะที่ความคิดเห็นของผู้เขียนที่ใช้สนับสนุนจุดมุ่งหมายของการเขียนเป็นสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ เพราะการเดินทางไปท่องเที่ยวจะทำให้ตลาดน้ำอัมพวา มีเหตุแห่งการดำรงอยู่ มีคุณค่า ต่อเติมกำลังใจของชาวบ้านให้ร่วมมือร่วมใจกัน ตรงกับความคิดเห็นของผู้เขียน

สารคดีเรื่องนี้ ผู้เขียนเลือกเล่าสถานที่ที่ผู้อ่านสัมผัสได้ ถ่ายทอดภาพความเป็นไปของสถานที่ทั้งอดีต ปัจจุบัน และเชิญชวนให้ผู้อ่านเดินทางไปท่องเที่ยว ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ลำดับความตามเหตุและผล เมื่อร่วมมือกันควมมีชีวิตชีวาก็กลับคืนมา คุณค่าของสารคดีเรื่องนี้จึงอยู่ที่การสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือร่วมใจระหว่างคนในชุมชน และคนในชุมชนกับหน่วยงานรัฐ นอกจากนี้ยังสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับการเป็นส่วนหนึ่งของการร่วมสนับสนุนผู้อื่นให้กระทำสิ่งดีงาม

ใบงาน เรื่อง ความกตัญญู: คุณธรรมพื้นฐานเยาวชนไทย
 หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

บทความที่นำมาเขียนวิเคราะห์วิจารณ์

ความกตัญญู: คุณธรรมพื้นฐานเยาวชนไทย

ความกตัญญู คือ ความรู้สึกสำนึกในบุญคุณด้วยการแสดงความเคารพนับถือ เชื่อฟัง และช่วยเหลือ ในกิจการงานต่าง ๆ การกระทำเช่นนี้ย่อมนำมาซึ่งความสุข ความเจริญและสิริมงคลแก่ชีวิต และหน้าที่การงาน การที่เยาวชนไทยได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีในเรื่องความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ถือเป็นเรื่องที่ดี เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้สังคม การเลี้ยงดูของครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยอบรมสั่งเสริม พฤติกรรมให้มีคุณลักษณะของการเป็นคนมีความกตัญญู ความตระหนักรู้ในบุญคุณของบุคคล สัตว์ และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อตนเองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งในปัจจุบันกระแสความเจริญทางเทคโนโลยีอย่างไร้ขีดจำกัดและสิ่งยั่วยุให้เกิดการเบี่ยงเบนของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเยาวชน การสร้างความเจริญทางวัตถุที่มากเกินไป จนลืมนึกถึงถึงความเจริญทางด้านจิตใจเพื่อมาสนองความต้องการทางกาย ทางใจ ในการดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิกในสังคม ทำให้เกิดการแย่งชิง โอกาสในการประกอบกิจการเลี้ยงชีพ โดยลืมนึกถึงถึงคุณธรรมและจริยธรรมในจิตใจ ลืมนึกถึงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของคนไทยที่มีความกตัญญู รู้จักตอบแทนบุญคุณ ซึ่งความกตัญญูเป็นคุณธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยรักษาและพุงส่งสังคมไทย ผู้ที่มีความกตัญญู คือ มีจิตสำนึกในคุณท่านและคิดตอบแทน ส่วนผู้ที่ไม่มีความกตัญญูคือคนอกตัญญู ไม่รู้คุณ ย่อมถูกประณามว่าเป็นคนไม่ดี ไม่น่าคบหา ความกตัญญูเป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ในสังคม มนุษย์ต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งอื่น ชีวิตเราดำรงอยู่ได้เพราะได้รับการอุปการะจากพ่อแม่ ครูอาจารย์ ญาติพี่น้อง ความกตัญญู จึงเป็นคุณธรรมที่มนุษย์ควรปฏิบัติ

(ทิพมาศ เสวตรวโรชิตี, <http://taamkru.com/th/>, ๒๕๕๘)

สรุปการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์สารคดี
เรื่อง ความกตัญญู: คุณธรรมพื้นฐานเยาวชนไทย

[illegible]

ชื่อ - สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง พุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู (๑) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา พุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ หลักการพุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู ด้านทักษะและกระบวนการ พุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดูได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีจิตสาธารณะ ๕. มีมารยาทในการพูด	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูถามนักเรียนว่าถ้านึกถึงนิทานของอีสปจะนึกถึงเรื่องใด (นักเรียนจะตอบอย่างหลากหลาย โดยครูจะต้องสรุปว่านิทานส่วนใหญ่ของอีสปจะใช้ตัวละครเป็นสัตว์) ๒. ครูสรุปคำตอบที่ถูกต้อง และนำเข้าสู่เนื้อหาเรื่องการพูดจับใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายเนื้อหาด้วยวิธีการบรรยายในหัวข้อ พื้นฐานการจับใจความสำคัญ และพื้นฐานการพูด ตามใบความรู้ เรื่อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการพูดสรุปใจความสำคัญ ๒. ครูใช้คำถามกระตุ้นนักเรียนว่า “หากนักเรียนมีโอกาสได้ดูหรือฟังสิ่งที่น่าสนใจ นักเรียนอยากจะถ่ายทอดให้เพื่อนได้รับรู้อย่างไร” (๑) นักเรียนคิดว่าจะถ่ายทอดด้วยวิธีใดที่สะดวกรวดเร็วที่สุด (๒) นักเรียนคิดว่าการถ่ายทอดด้วยวิธีนั้นจะสัมฤทธิ์ผลได้จะต้องอาศัยพื้นฐานใดบ้าง ๓. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น (ครูพยายามเขียนคำตอบของนักเรียนลงบนกระดานทุกคำตอบ) ๔. ให้นักเรียนช่วยจัดกลุ่มคำตอบ และสรุปว่าความรู้พื้นฐานที่สำคัญในการพูดสรุปใจความสำคัญ คืออะไรบ้าง	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. หนังสือเรียนวรรณคดีวิจักข์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ๒. ห้องสมุดโรงเรียน ๓. ใบความรู้ เรื่อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการพูดสรุปใจความสำคัญ ภาระงาน/ชิ้นงาน นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกดูรายการโทรทัศน์ ๑ รายการ ตามความสนใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง พุดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู (๑)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย		
	(๑) พื้นฐานการจับใจความสำคัญ (๒) พื้นฐานการพูด ๕. นักเรียนแลกเปลี่ยน ซักถามข้อสงสัย และสรุปความรู้ในสิ่งที่ครูสอน ร่วมกันลงในแบบบันทึกความรู้ ขั้นสรุป ๑. นักเรียนและครูร่วมสรุปเนื้อหาความรู้พื้นฐานที่สำคัญในการพุดสรุป ใจความสำคัญร่วมกัน ๒. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ จากนั้น ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกดูรายการโทรทัศน์ ๑ รายการ ตามความสนใจ ของสมาชิก (เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนชั่วโมงถัดไป)	

วัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการพูดสรุปใจความสำคัญ จากเรื่องที่ฟังและดู	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ พูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่อง ที่ฟังและดูได้	- สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีจิตสาธารณะ ๕. มีมารยาทในการพูด	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จในพุทธสรุปใจความสำคัญ
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายของการสรุปความรู้จากการฟังและการดู

การสรุปความรู้จากการฟังและการดู หมายถึง การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่อย่างสั้น ๆ ให้รู้ว่าเป็นเรื่องอะไร มีใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร กระบวนการฟังและการดู มี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ขั้นได้ยินหรือเห็น
๒. ขั้นพิจารณาแยกแยะเสียงที่ได้ยินหรือภาพที่เห็น ว่าเป็นเสียงอะไรหรือภาพอะไร
๓. ขั้นยอมรับ ผู้ฟังหรือผู้ดูอาจยอมรับ-ปฏิเสธว่าสิ่งที่ได้ยินหรือเห็น สื่อความหมายได้หรือไม่
๔. ขั้นตีความ ผู้ฟังหรือผู้ดูแปลความหมายหรือตีความหมายของสิ่งที่ได้ยินหรือได้เห็นให้ตรงกับจุดประสงค์

ของผู้ส่งสารที่ต้องการสื่อถึงผู้รับสาร

๕. ขั้นเข้าใจ ผู้ฟังหรือผู้ดูทำความเข้าใจกับข้อความที่ได้ยินหรือภาพที่ได้เห็น
๖. ขั้นนำไปใช้ เป็นขั้นที่พิจารณาจนเข้าใจ ผู้ฟังและผู้ดูก็จะมีปฏิกิริยาตอบสนอง

หลักการฟังและการดูที่ดี ได้แก่

๑. ฟังและดูให้ตรงจุดประสงค์
๒. ฟังและดูด้วยความพร้อม
๓. ฟังและดูอย่างมีสมาธิ คือ มีความตั้งใจ จดจ่ออยู่กับเรื่องที่ฟังหรือดู
๔. ฟังและดูด้วยความกระตือรือร้น
๕. ฟังและดูโดยไม่มีอคติ
๖. ฟังและดูโดยใช้วิจารณญาณ

ส่วนประกอบของข้อความที่ฟังและดู ได้แก่

๑. ใจความ หมายถึง ข้อความที่สำคัญที่สุดของเรื่องจะตัดออกไม่ได้ ถ้าตัดออกจะทำให้สาระสำคัญของเรื่องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม
๒. ผลความ หมายถึง ข้อความที่มีความสำคัญน้อยกว่าใจความ มีหน้าที่ขยายใจความให้ชัดเจน

ขั้นตอนการสรุปความรู้จากการฟังและการดู ได้แก่

๑. ขั้นรับสารให้เข้าใจ เมื่อฟังและดูเรื่องใดแล้วต้องทำความเข้าใจ จับประเด็นสำคัญหรือแนวคิดสำคัญของเรื่องที่ผู้ส่งสารรู้เรื่อง เข้าใจ ว่าเป็นเรื่องอะไร
๒. ขั้นคิดสรุปความ เพื่อให้เข้าใจสาระสำคัญของเรื่องทั้งหมด ด้วยการตั้งคำถามต่อการจับประเด็นสำคัญของเรื่องว่า เรื่องนั้นเกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร โดยสรุปใจความสำคัญ
๓. ประโยชน์หรือข้อคิดที่ได้จากการฟังและดู หลังจากสรุปเรื่องทั้งหมดได้แล้ว เพื่อให้ได้ประโยชน์จากการฟังและดูยิ่งขึ้น ผู้รับสารควรคิดว่าเราได้อะไรจากเรื่องนั้นบ้าง จะเอาไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร
๔. ขั้นเขียนสรุป นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของผู้สรุปเองอย่างสั้น ๆ

รูปแบบการพูดสรุปความจากเรื่องที่ฟังและดู

๑. การบรรยาย คือ การพูดเสนอเรื่องราว ความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ ที่มีการเตรียมข้อมูลมาก่อน ผู้พูดจะต้องเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อให้ผู้ฟังสนใจและได้รับความรู้ตามที่ผู้พูดมุ่งหวังไว้

๒. การบรรยายสรุป คือ การบรรยายเรื่องราวที่มีความยาวให้กระชับ แต่คงรักษาเนื้อความเดิมไว้ ส่วนใหญ่การบรรยายสรุปจะใช้พูดก่อนที่จะปฏิบัติงานหรือดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

๓. การพูดเล่าเรื่อง คือ การเล่าประสบการณ์หรือการเล่าเรื่องที่อ่านมาให้ผู้อื่นฟัง

หลักการพูดสรุปความ มีหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. เล่าถึงเนื้อหาและประเด็นสำคัญ ๆ ว่ามีอะไรบ้าง
๒. ภาษาที่ใช้ควรเป็นภาษาที่ง่าย
๓. น้ำเสียงชัดเจนน่าฟัง เน้นเสียงในตอนที่สำคัญ
๔. ใช้กิริยาท่าทางประกอบการเล่าเรื่องตามความเหมาะสม
๕. ผู้เล่าเรื่องควรจำเรื่องได้เป็นอย่างดี
๖. มีการสรุปข้อคิดในตอนท้าย

หลักทั่วไปในการพูดที่ดี

๑. เตรียมตัวให้พร้อม	๒. ชักซ้อมให้ดี
๓. ท่าทีให้สง่า	๔. วาจาสุชุม
๕. ทักที่ประชุมให้โน้มน้าว	๖. เรื่องราวให้กระชับ
๗. ตาจ้องจับผู้ฟัง	๘. เสียงดังแต่พอดี
๙. อย่าให้มีเอ้ออ้า	๑๐. ดูเวลาให้พอครบ
๑๑. สรุปจบให้จับใจ	๑๒. ยิ้มแย้มแจ่มใสเมื่ออำลา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู (๒) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา พุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ หลักการพุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู ด้านทักษะและกระบวนการ พุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดูได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีมารยาทในการพูด	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูนำตัวอย่างนิทานอีสป เรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย แล้วขอตัวแทน ๑ คน ออกมาอ่านนิทานให้เพื่อนฟัง ๒. ให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าคุณครูได้อะไรบ้างจากการฟังนิทานอีสป เรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย จากนั้นครูเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกดูรายการโทรทัศน์ ๑ รายการ ตามความสนใจของสมาชิก (ครูมอบหมายให้นักเรียนเตรียมตัวมาล่วงหน้า) ๒. ครูแจ้งวิธีการเล่าเรื่องรอบวง แจกกติกา กำหนดเวลา และขอบข่ายในการเล่าเรื่อง ๓. สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการฟังเพื่อนเล่าเรื่อง หรือแง่คิดที่ได้จากการฟังมาจัดทำแผนภาพโครงเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ ๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกการเล่าเรื่องตามลำดับขั้นตอน จากนั้นให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มที่เล่าเรื่องได้ดีออกมาเล่าเรื่องตามลำดับขั้นตอนที่เตรียมไว้ ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเล่าเรื่องจากการฟังและการดูสื่อ และร่วมกันบอกแนวทางในการนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. หนังสือเรียนวรรณคดีวิจักขณ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ๒. นิทานอีสป เรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย ๓. รายการโทรทัศน์ ภาระงาน/ชิ้นงาน ให้นักเรียนฝึกการพุทธสรุปความจากการฟังและการดูสื่อต่าง ๆ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการพุดสรุปใจความสำคัญ จากเรื่องที่ฟังและดู	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ พุดสรุปใจความสำคัญจากเรื่อง ที่ฟังและดูได้	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - การพุดสรุปความรู้	- แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม - แบบประเมินการพุด สรุปความรู้	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีมารยาทในการพุด	ประเมินคุณลักษณะ อัน พึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการพูดสรุปความรู้จากการฟังและการดู																			
ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการ ประเมิน	ลำดับขั้นตอน ในการพูด				พูดตรง ประเด็น				ภาษาที่ใช้ใน การพูด				การใช้น้ำเสียง บุคลิกท่าทาง มารยาทใน การพูด				รวม ๑๖ คะแนน	
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑		

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ
 หรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง
 หรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง
- ให้ ๔ คะแนนปฏิบัติ
 ให้ ๓ คะแนน
 ให้ ๒ คะแนนปฏิบัติ
 ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔ – ๑๖	ดีมาก
๑๑ – ๑๓	ดี
๗ – ๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๗	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินพูดสรุปความรู้จากการฟังและการดู

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ควรปรับปรุง (๑)
๑. ลำดับขั้นตอนที่จะพูด	พูดไม่วกวน มีลำดับขั้นตอนในการพูดที่ชัดเจน	พูดไม่วกวน มีลำดับขั้นตอนในการพูด	พูดวกวนหรือไม่มีลำดับขั้นตอนในการพูด	พูดวกวนไม่มีลำดับขั้นตอนในการพูด ไม่มีความชัดเจน
๒. พูดตรงประเด็น	พูดตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อม ไม่พูดนอกประเด็นหรือเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้อง	พูดตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อม พูดนอกประเด็นหรือเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องบ้างเล็กน้อย	พูดไม่ค่อยตรงประเด็น พูดอ้อมค้อม พูดนอกประเด็นหรือเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องบ้างเล็กน้อย	พูดไม่ตรงประเด็น พูดนอกประเด็นหรือเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องบ่อยครั้ง
๓. ภาษาที่ใช้ในการพูด	ใช้ภาษาทางการ ใช้คำสุภาพ	ใช้ภาษากึ่งทางการ ใช้คำสุภาพ	ใช้ภาษากึ่งทางการ ใช้คำไม่ค่อยสุภาพ	ใช้ภาษาไม่ทางการ ใช้คำไม่สุภาพ
๔. การใช้น้ำเสียง บุคลิกท่าทาง มารยาทในการพูด	พูดเสียงดัง ชัดเจน น้ำเสียงเป็นธรรมชาติ บุคลิกเรียบร้อยและมีมารยาทในการพูด	พูดเสียงดังแต่ไม่ค่อยชัดเจน น้ำเสียงไม่ค่อยเป็นธรรมชาติ บุคลิกเรียบร้อยและมีมารยาทในการพูด	พูดเสียงเบา ไม่ค่อยชัดเจน น้ำเสียงไม่ค่อยเป็นธรรมชาติ บุคลิกไม่ค่อยดีและมีมารยาทในการพูด	พูดเสียงเบา ไม่ชัดเจน น้ำเสียงไม่เป็นธรรมชาติ บุคลิกไม่ดีและไม่มีมารยาทในการพูด

นิทานอีสปประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

นิทานอีสป เรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย

ชายผู้หนึ่งมีบุตรหลายคน บุตรนั้นวิวาทกันและกันมิไคร่ขาด บิดาแก้ไขวิวาทโดยคำตักเตือนสั่งสอนสักเท่าใด บุตรก็มีฟัง อยู่มาวันหนึ่ง บิดาจึงสั่งบุตรทั้งหลายให้ไปหาไม้เรียนมัดมาให้กำหนึ่ง ครั้นได้มาแล้ว จึงเรียกบุตรทั้งปวงมาทีละคน ให้หักไม้เรียนนั้นให้เป็นท่อนเล็ก ๆ บุตรทั้งปวงต่างคนต่างหักจนหมดกำลังก็ไม่สามารถที่จะให้หักออกได้ บิดาจึงแก้กำออกเสีย แล้วเอาไม้เรียนนั้นทีละอัน ส่งให้บุตรทั้งปวงหัก ก็หักได้โดยง่าย บิดาจึงว่ากับบุตรทั้งหลายว่า ลูกเอ๋ย ถ้าเจ้าเป็นใจเดียวกันเข้ากันอุดหนุนกันแลกัน เจ้าจะเหมือนไม้ทั้งกำนี้ ศัตรูทั้งหลายจะปองร้าย ก็ไม่มีอันตรายอันใดได้แต่ถ้าเจ้า จะต่างคนต่างแตกกัน ก็จะพลันอันตราย เหมือนไม้เรียนทั้งปวงอันเดียว ๆ นี้

เชื้อวงศ์วายรักร้อย	ริษยา กันเฮย
ปรปักษ์เบียนบิดา	ง่ายแท้
ร่วมสู้ร่วมรักษา	จิตร่วม รวมแฮ
หมื่นอมิตร บ มิแพ้	เพราะพร้อมเพรียงผจญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง รุ้หลักร้อยกรอง		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพได้ ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ ด้านคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. รักความเป็นไทย ๕. มีความรับผิดชอบ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูติดบัตรร้อยกรองที่ ๑ บนกระดาน “ธงชาติไทยไกวกวัดสะบัดพลิ้ว แลร์วีร์สล้างงามเป็นสามสี ผ้าผืนน้อยบางเบาเพียงเท่านี้ แต่เป็นที่รวมชีวิตและจิตใจ” <i>(นภลัย สุวรรณธาดา)</i> ๒. ครูใช้คำถามกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้ - จากประสบการณ์ของนักเรียนบทร้อยกรองข้างต้น เป็นคำประพันธ์ประเภทใด - เพราะอะไร (เหตุผล) จึงคิดว่าเป็นบทร้อยกรองดังกล่าว ข้อเสนอแนะ : ครูควรเขียนทุกคำตอบของนักเรียนลงบนกระดาน และพูดเชิญชวนให้นักเรียนค้นหาคำตอบซึ่งจะนำไปสู่ขั้นการสอน ขั้นสอน ๑. นักเรียนจับกลุ่ม ๓ คน แล้วศึกษาใบความรู้ เรื่อง ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม ๒. นักเรียนสรุปเนื้อหาจากใบความรู้ที่ศึกษาลงในสมุด ๓. นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนกลุ่มอื่น และให้นักเรียนบันทึกความรู้เพิ่มเติมที่ได้จากการแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น จากนั้นกลับมาเขียนลงในใบงานของกลุ่มตัวเอง และส่งครูผู้สอน ๔. ครูติดบัตรร้อยกรองที่ ๒ บนกระดาน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. บทร้อยกรองที่ ๑ ๒. ใบความรู้ เรื่อง ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ ๓. บทร้อยกรองที่ ๒ ภาระงาน/ชิ้นงาน ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาเรื่อง “ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ” ในบทกลอนที่ชอบ คนละ ๑ สำนวน แล้วมาวิเคราะห์ให้ครูฟังในชั่วโมงว่าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง รุ้หลักร้อยกรอง		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	“บทร้อยกรองที่สลับวรรค” ปากเป็นเอกว่าเลขโทโบราณ เหมือนเต่าผึ่งนั่งซื้อฮื้อรำคาญ ไม่รู้จักใช้ปากให้จัดจ้าน ถึงเป็นครูรู้วิชาปัญญามาก วิชาชาญมากเปล่าไม่เข้าที่ มีอุบายพูดไม่เป็นเห็นป่วยการ ถึงรู้มากไม่มีปากลำบากกาย หนังสือตรีมีปัญญาไม่เสียหลาย “บทร้อยกรองที่เรียงวรรคถูกต้อง” ปากเป็นเอกว่าเลขโทโบราณ หนังสือตรีมีปัญญาไม่เสียหลาย ถึงรู้มากไม่มีปากลำบากกาย มีอุบายพูดไม่เป็นเห็นป่วยการ ถึงเป็นครูรู้วิชาปัญญามาก ไม่รู้จักใช้ปากให้จัดจ้าน เหมือนเต่าผึ่งนั่งซื้อฮื้อรำคาญ วิชาชาญมากเปล่าไม่เข้าที่ (พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) ๕. ครูให้นักเรียนช่วยกันเรียงวรรคใหม่ให้เป็นบทร้อยกรองที่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ และซักถามในประเด็นที่มีข้อสงสัย	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ วิเคราะห์ฉันทลักษณ์กลอน สุภาพ	- กระบวนการคิดวิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. รักความเป็นไทย ๕. มีความรับผิดชอบ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึง ประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

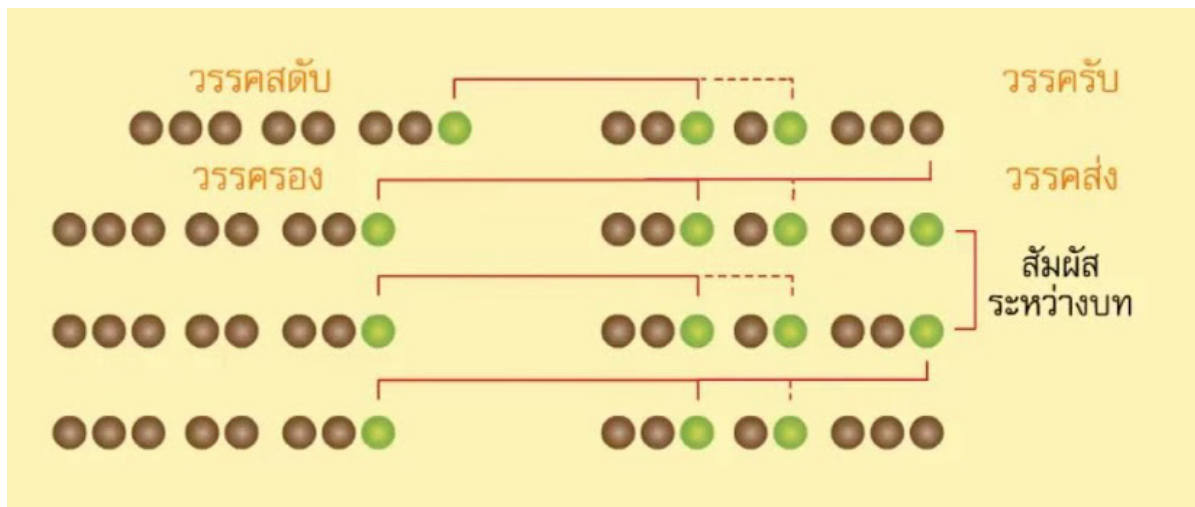
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ
 หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง รู้หลักร้อยกรอง
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ

กลอนสุภาพ	๑	บาท	มี	๒	บาท (คำกลอน)
	๑	บาท (คำกลอน)	มี	๒	วรรค
	๑	วรรค	มี	๗-๙	คำ
แต่ละวรรคมีชื่อดังนี้					
วรรคที่ ๑	ชื่อ	วรรคดับหรือสลบ			
วรรคที่ ๒	ชื่อ	วรรครับ			
วรรคที่ ๓	ชื่อ	วรรครอง			
วรรคที่ ๔	ชื่อ	วรรคส่ง			
วรรคดับ และ วรรครับ		เรียกว่า	บาทเอก		
วรรครอง และ วรรคส่ง		เรียกว่า	บาทโท		

แผนผังของกลอนสุภาพ

ที่มา : <https://i.ytimg.com/vi/uPBtMY7omQ8/maxresdefault.jpg>

ตัวอย่างคำประพันธ์

วันจะจรจากน้องสืบสองคำ
 รำลึกถึงดวงจันทร์ครรโลลา
 ที่ประเทศเขตเคยได้เห็นเจ้า
 แสนสลดให้ระทระทวยกาย

พอลงย่ำรุ่งเรืองออกจากท่า
 พืดั่งตาแลแต่ตามแพราย
 ก็แลเปล่าเปลี่ยวไปน่าใจหาย
 ไม่เหือดหายห่วงหวงเป็นห่วงครัน
 (นิราศพระบาท: สุนทรภู่)

สัมผัสของกลอนสุภาพ

สัมผัส คือ เสียงสระ หรือเสียงพยัญชนะที่คล้องจองกันช่วยในการแต่งคำประพันธ์ให้ถูกต้องและไพเราะ โดยแบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ สัมผัสนอก และสัมผัสใน

สัมผัสนอก คือ สัมผัสบังคับที่จะต้องส่งสัมผัสระหว่างวรรค และระหว่างบทให้สังเกตจากแผนผังของกลอนสุภาพ

สัมผัสระหว่างวรรค ได้แก่ คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ ส่งสัมผัสไปยังคำที่ ๓ หรือ ๕ ของวรรคที่ ๒ คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ และสัมผัสกับคำที่ ๓ หรือ ๕ ในวรรคที่ ๔

สัมผัสระหว่างบท ได้แก่ คำสุดท้ายของบทที่ ๑ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ในบทต่อไป

สัมผัสใน คือ สัมผัสภายในวรรคเดียวกัน จะมีหรือไม่มีก็ได้ ไม่บังคับ สัมผัสใน แบ่งเป็น ๒ ชนิด ได้แก่ สัมผัสสระและสัมผัสอักษร (พยัญชนะ)

การใช้เสียงวรรณยุกต์ลงท้ายวรรค

การเขียนกลอนให้ไพเราะ ควรคำนึงถึงเสียงวรรณยุกต์ในคำสุดท้ายของแต่ละวรรคตามความนิยมดังนี้

วรรคสดับหรือวรรคสลับ ใช้เสียงวรรณยุกต์ได้ทุกเสียง เสียงที่ถือว่าไพเราะน้อยคือ เสียงสามัญ
 วรรครับ นิยมใช้เสียงจัตวา หรือ เสียงเอก, เสียงโท ไม่ควรใช้เสียงสามัญ และเสียงตรี
 วรรครองนิยมเสียงสามัญ หรือเสียงตรี ไม่ควรใช้เสียงเอก เสียงโทและเสียงจัตวา
 วรรคส่งนิยมเสียงสามัญ หรือเสียงตรี ไม่ควรใช้เสียงเอก เสียงโทและเสียงจัตวา

ตัวอย่างการใช้เสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรค

วรรคสดับ	ทั้งจากที่จากคลองเป็นสองซ้อ	(ลงเสียงโท)
วรรครับ	ยังจากกอนนั้นก็ขึ้นในคลองขวาง	(ลงเสียงจัตวา)
วรรครอง	โอ้อ่าจากช่างมารวบประจบทาง	(ลงเสียงสามัญ)
วรรคส่ง	ทั้งจากบางจากไปใจระบม	(ลงเสียงสามัญ)

(นิราศพระบาท: สุนทรภู่)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา การแต่งกลอนสุภาพ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ หลักการแต่งกลอนสุภาพ ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. แต่งกลอนสุภาพ ๒. วิเคราะห์กลอนสุภาพ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. รักความเป็นไทย ๕. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูติดภาพ “สุนทรภู่” บนกระดาน จากนั้นครูถามนักเรียนว่า - บุคคลในภาพคือใคร - บุคคลในภาพมีความสามารถโดดเด่นด้านใด ๒. นักเรียนช่วยกันบอกผลงาน และยกตัวอย่างบทกลอนของกวีในภาพ และนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูทบทวนฉันทลักษณ์และหลักการแต่งกลอนสุภาพให้นักเรียนฟัง จากนั้นจัดกลุ่มนักเรียนแบบคละความสามารถ กลุ่มละ ๕ คน ให้นักเรียนออกมาจับสลากหัวข้อในการแต่งกลอนสุภาพ ๒. นักเรียนแต่งกลอนสุภาพกลุ่มละ ๒ บท ลงในใบงาน “กลอนของฉัน” จากนั้นครูติดผลงานกลอนไว้ตามจุดต่าง ๆ ภายในห้อง ๓. ครูแจกใบงาน วิเคราะห์กลอนสุภาพให้กับนักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไขว่กันวิเคราะห์ผลงานของเพื่อน ตามหัวข้อต่อไปนี้ - ประเด็นความถูกต้องของฉันทลักษณ์ - ประเด็นเนื้อหา - ประเด็นความไพเราะของการใช้ภาษา จากนั้นครูสุ่มตัวแทนนักเรียนมา ๒ กลุ่ม ให้ปฏิบัติดังนี้ - อ่านกลอนสุภาพที่ตนเองแต่งให้เพื่อน ๆ ฟัง - วิเคราะห์กลอนสุภาพของคนแรกให้เพื่อน ๆ ฟัง - ให้ข้อเสนอแนะกับเพื่อน ๆ	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. บัตรภาพสุนทรภู่ ๒. สลากหัวข้อในการแต่งกลอน ๓. ใบงาน “กลอนของฉัน” ๔. ใบงาน วิเคราะห์กลอนสุภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน ๑. กลอนสุภาพที่นักเรียนแต่งจำนวน ๒ บท ๒. กลอนสุภาพจำนวน ๑ บท (รวมเล่ม)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย
	ขั้นสรุป ๑. ครูให้ข้อเสนอแนะนักเรียน และสรุปหลักการแต่งกลอนสุภาพร่วมกับนักเรียน ๒. ให้การบ้านนักเรียนแต่งกลอนสุภาพประกอบภาพที่สนใจคนละ ๑ บท ส่งในสัปดาห์ต่อไป ให้ครูประเมินและรวมเล่ม	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ บอกฉันท์ลักษณะกลอนสุภาพ	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ การแต่งกลอนสุภาพ ๑ บท	- ตรวจใบงาน - การแต่งคำประพันธ์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- ใบงาน - การแต่งคำประพันธ์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. รักความเป็นไทย ๕. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาพประกอบการเรียนรู้
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ที่มา : <http://www.108plus.com/unseen/unseen-eastern/unseen-rayong>

ใบงาน เรื่อง วิเคราะห์กลอนสุภาพ

หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ

รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. ประเด็นความถูกต้องของฉันทลักษณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ประเด็นเนื้อหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ประเด็นความไพเราะของการใช้ภาษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำชื่นชมจากเพื่อนถึงเพื่อน

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินการแต่งกลอนสุภาพ

ชื่อนักเรียน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

ลำดับ ที่	ข้อความ	๔	๓	๒	๑
๑	ฉันทลักษณ์				
๒.	เนื้อหา				
๓.	วรรณศิลป์				
๔.	การเขียนสะกดคำ				

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการแต่งกลอนสุภาพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ฉันทลักษณ์	ฉันทลักษณ์ถูกต้อง	ฉันทลักษณ์ผิด ๑ แห่ง	ฉันทลักษณ์ผิด ๒ แห่ง	ฉันทลักษณ์ผิด ๓ แห่งขึ้นไป
๒. เนื้อหา	เนื้อหาครบถ้วน สื่อความได้ตรงประเด็น	เนื้อหาสาระที่นำเสนอ ยังขาดประเด็นสำคัญ ๑ ประเด็น	เนื้อหาสาระที่นำเสนอ ยังขาดประเด็นสำคัญ ๒ ประเด็น	เนื้อหาสาระที่นำเสนอไม่มีประเด็นสำคัญ
๓. วรรณศิลป์	มีการเล่นเสียง หรือ เล่นคำ หรือ ใช้ภาพพจน์ อย่างน้อย ๒ ลักษณะ มีความไพเราะในการสรุควรรคมาใช้	มีการเล่นเสียง หรือ เล่นคำ หรือ ใช้ภาพพจน์ อย่างน้อย ๑ ลักษณะ มีความไพเราะในการสรุควรรคมาใช้	มีการเล่นเสียง หรือ เล่นคำ หรือ ใช้ภาพพจน์ อย่างน้อย ๑ ลักษณะ แต่ขาดความสามารถในการสรุควรรคมาใช้	ขาดการเล่นเสียง เล่นคำ การใช้ภาพพจน์ และขาดความไพเราะในการสรุควรรคมาใช้
๔. การเขียนสะกดคำ	สะกดคำถูกต้อง	สะกดคำผิด ๑-๒ แห่ง	สะกดคำผิด ๓-๔ แห่ง	สะกดคำผิด ๕ แห่งขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรม (๑) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา การวิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ หลักการวิเคราะห์ วิเคราะห์ วรรณคดี และวรรณกรรม ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดี และ วรรณกรรมได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. รักความเป็นไทย ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างงานเขียนประเภทวรรณกรรมท้องถิ่น วรรณกรรมพื้นบ้านเรื่องที่นักเรียนชื่นชอบ จากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ในประเด็นต่อไปนี้ - นักเรียนชื่นชอบงานเขียนเรื่องดังกล่าวเพราะเหตุใด - งานเขียนเรื่องดังกล่าวมีจุดเด่นและจุดด้อยอย่างไรบ้าง ขั้นสอน ๑. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน ความสะดวกสบาย ให้แต่ละกลุ่ม ศึกษาใบความรู้เรื่อง การวิเคราะห์วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมจากเรื่องที่ อ่าน ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปผลการศึกษาใบความรู้ลงในใบงาน “หลักการวิเคราะห์และวิเคราะห์วรรณคดี วรรณกรรม” แล้วส่งตัวแทนออกมา นำเสนอผลการอภิปรายที่หน้าชั้นเรียน และให้นักเรียนกลุ่มอื่นได้นำเสนอ เพิ่มเติมในส่วนที่แตกต่างกันออกไป ๓. ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการวิเคราะห์วิเคราะห์ หลักการวิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม ให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง ขั้นตอนการวิเคราะห์วิเคราะห์ จากนั้นให้นำผลงานไปติดไว้ตามจุดต่าง ๆ ในห้อง แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนประจำผลงาน ๒ คน (๑ คนอธิบาย และ ๑ คนจดบันทึก ข้อเสนอแนะ)	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ใบความรู้ เรื่อง การวิเคราะห์วิเคราะห์ วรรณคดีและวรรณกรรมจากเรื่องที่อ่าน ๒. ใบงาน เรื่อง “หลักการวิเคราะห์และ วิเคราะห์วรรณคดี วรรณกรรม” ๓. ใบงาน เรื่อง ขั้นตอนการวิเคราะห์วิเคราะห์ ภาระงาน/ชิ้นงาน ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมใน หัวข้อ “หลักการวิเคราะห์และวิเคราะห์ วรรณคดี”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดี และวรรณกรรม (๑)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	
	๔. นักเรียนศึกษาผลงานของเพื่อนเพื่อแลกเปลี่ยนผลงานกันระหว่างเพื่อนในกลุ่ม และให้ข้อเสนอแนะ ๕. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันปรับปรุง แก้ไขผลงานตามข้อเสนอแนะของเพื่อน แล้วนำเสนอครูตรวจ ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา และซักถามในประเด็นที่สงสัย	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการวิเคราะห์ วิจารณ์ วรรณคดีและวรรณกรรม	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ สรุปและอธิบายหลักวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรม ได้	- ตรวจใบงาน	- ใบงาน เรื่อง “หลักการวิเคราะห์ และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม” - ใบงาน เรื่อง ขั้นตอน การวิเคราะห์วิจารณ์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. รักความเป็นไทย ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การวิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม (๑)
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. ความหมายของการวิเคราะห์วิจารณ์

คือ การแยกแยะเพื่อพิจารณาไตร่ตรอง หาข้อดีข้อเสีย หาจุดเด่น จุดด้อย หาเหตุผล ในการจะนำไปสู่การวินิจฉัยตัดสินใจเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่ง เช่น เพื่อความซาบซึ้ง เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อแนะนำหนังสือ เป็นต้น

๒. การวิเคราะห์องค์ประกอบของงานประพันธ์

๒.๑ การวิเคราะห์รูปแบบ

๒.๑.๑ รูปแบบคำประพันธ์

- ร้อยแก้ว เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บทความ บทละคร
- ร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ ร่าย กลอน

๒.๑.๒ รูปแบบการดำเนินเรื่อง/ธรรมเนียมนิยมในการแต่งวรรณคดีไทยร้อยกรอง จะเริ่มต้นด้วยบทไหว้ครู มีบทชมธรรมชาติ มีบทเปรียบกล่าวถึงการพลัดพรากคร่ำครวญ มีบทอศุขจรยต์ ตอนท้ายจบลงด้วยคำอธิษฐานของผู้แต่ง หรือบอกจุดมุ่งหมายในการแต่ง แล้วบอกชื่อผู้แต่ง เป็นต้น

๒.๒ การวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง

๒.๒.๑ โครงเรื่อง (PLOT) คือ การกำหนดเหตุการณ์เรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งไว้เป็นเอกภาพ ก่อให้เกิดผลอย่างหนึ่งตามมา ประกอบด้วย การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่องเค้าโครงเรื่องต้องแสดงปัญหาหรือข้อขัดแย้งภายในเรื่อง เช่น ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับ..... ของตัวละครเอง

๒.๒.๒ ตัวละคร (CHARACTERS) คือ ผู้มีบทบาทในเรื่อง อาจเป็น..... หรือสิ่งของก็ได้ ต้องวิเคราะห์ลักษณะนิสัยตัวละคร บุคลิกภาพ บทบาทในเรื่อง ความสมจริงของบทบาทและพฤติกรรมเหมาะสม/ประทับใจเพียงใด

๒.๒.๓ ฉาก (SETTING) คือ สถานที่ และ เวลา รวมทั้งสิ่งแวดล้อมรอบตัวละครที่เรื่องนั้น ๆ เกิดขึ้น

๒.๒.๔ กลวิธีการแต่ง (TECHNIQUE) คือกลวิธีในการ..... /
 (เช่น นักเขียนเล่า หรือตัวละครเล่า)

๒.๒.๕ การใช้ภาษา (LANGUAGE) เป็นลีลา (STYLE) ของผู้เขียนแต่ละคน ในด้านการใช้คำ การใช้โวหารภาพพจน์ และรสวรรณคดี

๑) การใช้คำ (คำมีทั้งที่เป็นความหมายตรง และความหมายแฝง)

๑.๑) การเลือกเสียงของคำ → การเลียนเสียงธรรมชาติ

ตัวอย่าง

ได้ยินเสียงฝีเท้าโป้งโป้งเบ่งก้องร้องกระหิม ฝีผิวพึมพำซนพอง

เสียงชะนีร้องอยู่โหยวโวยวิเวกะหวมอก พราหมณ์ก็หยุดยืนตื่นตกตะลึงนึก

(จากเรื่องมหาเวสสันดรชาดก แต่งโดยเจ้าพระยาพระคลัง (หน))

๑.๒) การใช้ลีลาจังหวะ เสียงหนักเบา

ตัวอย่าง เอออูเหม่นะมึงซิข้างกระไร ทูทาสฤดูฉะนี้ไฉนก็มาเป็น
 คีบกปึงและมึงก็ยังมีเห็น จะน้อยจะมากจะยากจะเย็นประการใด
 (จากเรื่องสามัคคีเภทคำฉันท์ แต่งโดยนายชิต บุรทัต)

๑.๓) การเลือกความหมายของคำให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและลักษณะของ
 ร้อยกรอง

ตัวอย่าง ดูน้าวิ่งกลิ้งเขียวเป็นเกลียวกลอก กลับกระฉอกฉาดฉัดฉวัดเฉวียน
 บ้างพลุ่งพล่งวู่วางเหมือนกงเกวียน ดวนเวียนคว้างคว้างในหว่างวง
 (จากนิราศภูเขาทอง แต่งโดยสุนทรภู่)

๑.๔) การเล่นคำ การซ้ำคำ การเล่นอักษร การเล่นเสียง

ตัวอย่าง หนวนน้ำค้างพร่างพรमจะห่มเสื้อ พออุ่นเนียนอนสนิทพิสมัย
 ถึงลมว่าวหนวยิ่งจะผิงไฟ แต่หนาวใจจำกลั่นทุกวันคืน
 (จากเรื่องพระอภัยมณี แต่งโดยสุนทรภู่)

ขั้นตอนการวิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรม

๑. หาความรู้เกี่ยวกับประเภทและลักษณะของเรื่องนั้นให้เข้าใจอย่างถ่องแท้
๒. อ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน หาแนวคิดหลัก แก่นของเรื่อง ที่ผู้เขียนตั้งใจสื่อถึง
๓. หาความรู้และข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่อ่านให้มากที่สุด เพื่อให้เข้าใจเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
๔. ตั้งคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบหรือข้อเท็จจริงในเรื่อง แล้วพยายามหาคำตอบให้ได้
๕. ฝึกตั้งคำถามเชิงคาดคะเนเหตุการณ์ที่อ่าน โดยมีเหตุผลประกอบ
๖. เรียงลำดับความสำคัญของประเด็นที่สำคัญและจำเป็นต้องนำมากล่าวในคำวิจารณ์
๗. แยกแยะข้อดีและข้อบกพร่องที่ควรนำมากล่าวถึง
๘. จัดลำดับประเด็นที่จำเป็นต้องวิจารณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้ให้ผู้อ่านเห็นจุดดีและจุดที่ควรปรับปรุงแก้ไข โดยมีเหตุผลหรือข้อมูลประกอบ

ใบงาน เรื่อง “หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม”
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง วิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม (๑)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้จากการอ่านใบความรู้เรื่อง การวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม
จากเรื่องที่อ่านเป็นแผนภาพความคิด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรม (๒)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา การวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ หลักการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรมเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล ด้านคุณลักษณะ ๑. รักความเป็นไทย ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียน ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีคุณธรรมและจริยธรรม	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูให้นักเรียนดูวิดีโอ เรื่อง มหาภคิไลยาน ตามลิงค์ยูทูป https://www.youtube.com/watch?v=mgz9JLZgoUE ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันสนทนา วิเคราะห์ วิจารณ์ ในเรื่อง มหาภคิไลยาน พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจมากยิ่งขึ้นและเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูแจกตัวบทโคลงสุภาษิตอศปิปรณำ และใบงานเรื่อง การวิเคราะห์ วิจารณ์ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำ ๒. เมื่อทำเสร็จแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ ๓. ครูให้ข้อเสนอแนะนักเรียนเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม ขั้นสอน นักเรียนสรุปหลักการวิเคราะห์ วิจารณ์ วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. วิดีทัศน์ เรื่อง มหาภคิไลยาน ๒. ตัวบทโคลงสุภาษิตอศปิปรณำ ๓. ใบงานเรื่อง การวิเคราะห์วิจารณ์ ภาระงาน/ชิ้นงาน ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาในหัวข้อความงามทางภาษาจากโคลงสุภาษิตอศปิปรณำ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการวิเคราะห์ วิเคราะห์ วรรณคดีและวรรณกรรม	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ วิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมเรื่องที่อ่านได้ อย่างมีเหตุผล	การนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการ นำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. รักความเป็นไทย ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียน ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีคุณธรรมและจริยธรรม	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง วิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม (๒)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

โคลงสุภาพษิตอศปกรณำ

ราชสีห์กับหนู

อย่าควรประมาณผู้	ทุรพล
สบเคราะห์คราวขัดสน	สุดรู้
เกลือกเขาสบร้ายดล	ใดเหตุ มีแฮ
มากพวกคงมีผู้	ระลึกเค้าคุณสนอง

โคลงสุภาพษิตอศปกรณำ

คนตระหนี่

ตระหนี่เหนียวแน่นนี้	นิศผล
เสียส่วนประโยชน์ตน	บได้
อีกประโยชน์ประชน	กายเปล่า
กลับจะชักตนให้	ทุกข์ร้อนใจจน

โคลงสุภาพษิตอศปกรณำ

พ่อค้าเกลือกกับลาของเขา

ผู้เยี้ยทุริกี้	โกงฉรรจ
ไหนจักบัดบิตด้วน	ชั่วได้
ถ้าเทล่งรู้ทัน	ทุรเศศ ตนนนา
เงื่อที่จำเปิดได้	ถูกโต้เต็มเสีย

โคลงสุภาพษิตอศปกรณำ

สัตว์หลายจำพวก

ราคาค่ามานั้น	ในของ ดินนา
ดูจุเพชรทองปอง	เปรียบไว้
ไม่ตีมากมุลมอง	มีค่า ไฉนแฮ
ขายผ้าหอบหนึ่งได้	ค่าเบี้ยอัฐเดียว

โคลงสุภาพษิตอศปกรณำ

หมึกกับสุนัขจิ้งจอก

ประสงค์เพียงเพ้ออ้าง	อวดดี ตัวเฮย
ยกแต่ตนพาที	พลาพลั้ง
ไหนจักเลี้ยงราศี	คำกล่าว พันพ้อ
เป็นที่ินทาทั้ง	ชั่วร้ายหลายสถาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมที่ครูแจกให้ กลุ่มละ ๑ เรื่อง
ตามประเด็นที่กำหนด

๑. แนวคิดหลัก/แก่นเรื่อง

.....

.....

.....

.....

๒. องค์ประกอบของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

๓. คุณค่าของเรื่อง

๓.๑ คุณค่าทางด้านภาษา

.....

.....

.....

.....

.....

๓.๒ คุณค่าทางด้านสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๑)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมได้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ หลักการสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำตัวอย่างคำประพันธ์ มาติดบนกระดาน ชาติกักขะดุร้าย สันดาน คงจะหาสิ่งพาล โทษให้ ถึงจะกล่าวคำหวาน คำชอบ ก็ดี หาญหักเอาจนได้ ตั้งข้อเขาประสงค์ จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าคำประพันธ์นั้นกล่าวถึงอะไรบ้าง พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาวรรณคดีเรื่อง โคลงสุภาพิต จากสื่อโปแกรมนำเสนอ (Power Point) ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงคุณค่าของวรรณคดีเรื่อง โคลงสุภาพิต ในประเด็นต่าง ๆ เช่น คุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ คุณค่าทางด้านเนื้อหา และให้ข้อคิดอะไรบ้าง ๓. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มศึกษาและสรุปเนื้อหาของวรรณคดี ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ , ๔ โคลงสุภาพิตนฤพุมนาการ กลุ่มที่ ๒ , ๕ โคลงสุภาพิตโสฬสไตรยางค์ กลุ่มที่ ๓ , ๖ โคลงสุภาพิตอศิปกรณำ	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ตัวอย่างคำประพันธ์ ๒. สื่อโปแกรมนำเสนอ (Power Point) ภาระงาน/ชิ้นงาน ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาและสรุปเนื้อเรื่อง เพื่อนำเสนอในชั่วโมงถัดไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๑)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย
		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	(ให้นักเรียนทั้ง ๒ กลุ่ม แบ่งเนื้อหาตามความเหมาะสมแล้วนำเสนอในชั่วโมงเรียนถัดไป) ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เบื้องต้นของวรรณคดี เรื่อง โคลงสุภาพิต และให้นักเรียนจดความรู้ทางด้านคุณค่าของวรรณคดีลงในสมุด	

วัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการสรุปเนื้อหาวรรณคดี และวรรณกรรม	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและ วรรณกรรมที่อ่านได้	สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๒)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมได้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ หลักการสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำตัวอย่างคำประพันธ์ มาติดบนกระดาน พาที่มีสติรู้ รอคิด รอบคอบชอบแลผิด ก่อนพร้อม คำพูดพางลิขิต เขียนร่าง เรียงแฮ ฟังเพราะเสนาจะต้อง โสัดทั้งหางภัย ฯ จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าคำประพันธ์นั้นกล่าวถึงอะไรบ้าง และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้ในวรรณคดี เรื่อง โคลงสุภาชิต ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย จากชั่วโมงเรียนที่ผ่านมา กลุ่มที่ ๑ , ๔ โคลงสุภาชิตนฤพุนนาการ กลุ่มที่ ๒ , ๕ โคลงสุภาชิตโสฬสไตรยางค์ กลุ่มที่ ๓ , ๖ โคลงสุภาชิตอิศปกรณำ ๒. หลังจากนำเสนอเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ ของเนื้อเรื่องและการนำเสนอของนักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อนำข้อผิดพลาดไปใช้ปรับปรุงในครั้งต่อไป	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ตัวอย่างคำประพันธ์ ๒. สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point) ๓. ใบงาน เรื่อง ฝึกสมองลองสรุป ภาระงาน/ชิ้นงาน ให้นักเรียนทำบันทึกความรู้ ข้อคิด ที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๒)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมทำใบงานเรื่อง ฝึกสมองลองสรุป โดยครูนำทฤษฎี ๕ W ๑ H มาใช้ในการสรุปเนื้อหา โดยครูอธิบายหลักการของทฤษฎีคร่าว ๆ และคอยให้คำแนะนำนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น เมื่อเรียบร้อยแล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาสรุปความรู้ของวรรณคดี เรื่อง โคลงสุภาพิต และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย ครูอธิบายเพิ่มเติมจนเกิดความเข้าใจ	

วัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการสรุปเนื้อหาวรรณคดี และวรรณกรรม	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและ วรรณกรรมที่อ่านได้	- การนำเสนอ - ตรวจใบงาน - สังเกตพฤติกรรม กลุ่ม	- แบบประเมินการ นำเสนอ - ใบงานเรื่อง ฝึกสมอง ลองสรุป - แบบสังเกต พฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงาน เรื่อง ฟังเพลงและสรุป

หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๒)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปเนื้อหาตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ ๑ กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์

เสียงเพลงบำรุงหัวใจ

เสียงเพลงไม่ได้เดินทางเข้าไปถึงแค่ในหูของเราเท่านั้น แต่ยังไปไกลถึงหัวใจด้วย นักวิจัยในสหรัฐพบว่า เมื่อคนเราฟังเพลงโปรดตลอดเลืดของเราจะขยายเช่นเดียวกับตอนที่เรารู้สึกหิวหรือกินยาบางชนิด **ดร.ไมเคิล มิลเลอร์** หัวหน้าภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันด้านโรคหัวใจ ศูนย์การแพทย์มหาวิทยาลัยแมริแลนด์ ในเมืองบัลติมอร์ บอกว่า เสียงเพลงส่งผลให้หลอดเลือดของคนเราขยายตัวได้ เหมือนเมื่อเราเล่นกีฬา เมื่อหลอดเลือดขยาย โลหิตก็จะไหลเวียนได้สะดวกขึ้น และมีโอกาสน้อยลงที่จะจับตัวเป็นลิ่มเลือด ซึ่งอาจทำให้เกิดอาการหัวใจวายหรือเส้นเลือดสมองตีบได้ หลอดเลือดที่ยืดหยุ่นยังช่วยป้องกันโรคหลอดเลือดแดงและหลอดเลือดแดงแข็งได้ด้วย

“เราไม่ได้บอกให้หยุดใช้ยาหรือไม่ต้องออกกำลังกาย แต่ควรเพิ่มการฟังเพลงเข้าไปอีกอย่างหนึ่งด้วย” มิลเลอร์นำเสนอผลการศึกษาต่อที่ประชุมของสมาคมโรคหัวใจอเมริกันในนิวยอร์กซิตี ทีมวิจัยของมิลเลอร์ ได้ตรวจร่างกายของชายหญิง ๑๐ คนที่มีสุขภาพดีและไม่สูบบุหรี่ หลังจากฟังเพลงที่ชอบนานครึ่งชั่วโมง และที่ไม่ชอบนานครึ่งชั่วโมง โดยใช้อัลตราซาวด์ส่องดูการทำงานของหลอดเลือด ปรากฏว่า การได้ฟังเพลงที่ชอบ ทำให้ขนาดของหลอดเลือดขยายตัว ๒๖% และเพลงที่ไม่ชอบ เช่น พวกเฮฟวี่เมทัลได้ทำให้หลอดเลือดตีบลง ๖% มิลเลอร์ได้โอเคเดียนี้หลังจากพบว่า การรู้สึกราวทำให้เลือดไหลเวียนดีขึ้น **“ผมถามตัวเองว่ามีอะไรอีกที่ทำให้คนเรารู้สึกดี แล้วผมก็นึกถึงเสียงเพลง”** อาสาสมัครส่วนใหญ่เลือกเพลงแนว คันทรี แต่มิลเลอร์บอกว่า แนวเพลงไม่สำคัญเท่ากับการที่เพลงนั้นเป็นเพลงโปรดหรือไม่

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

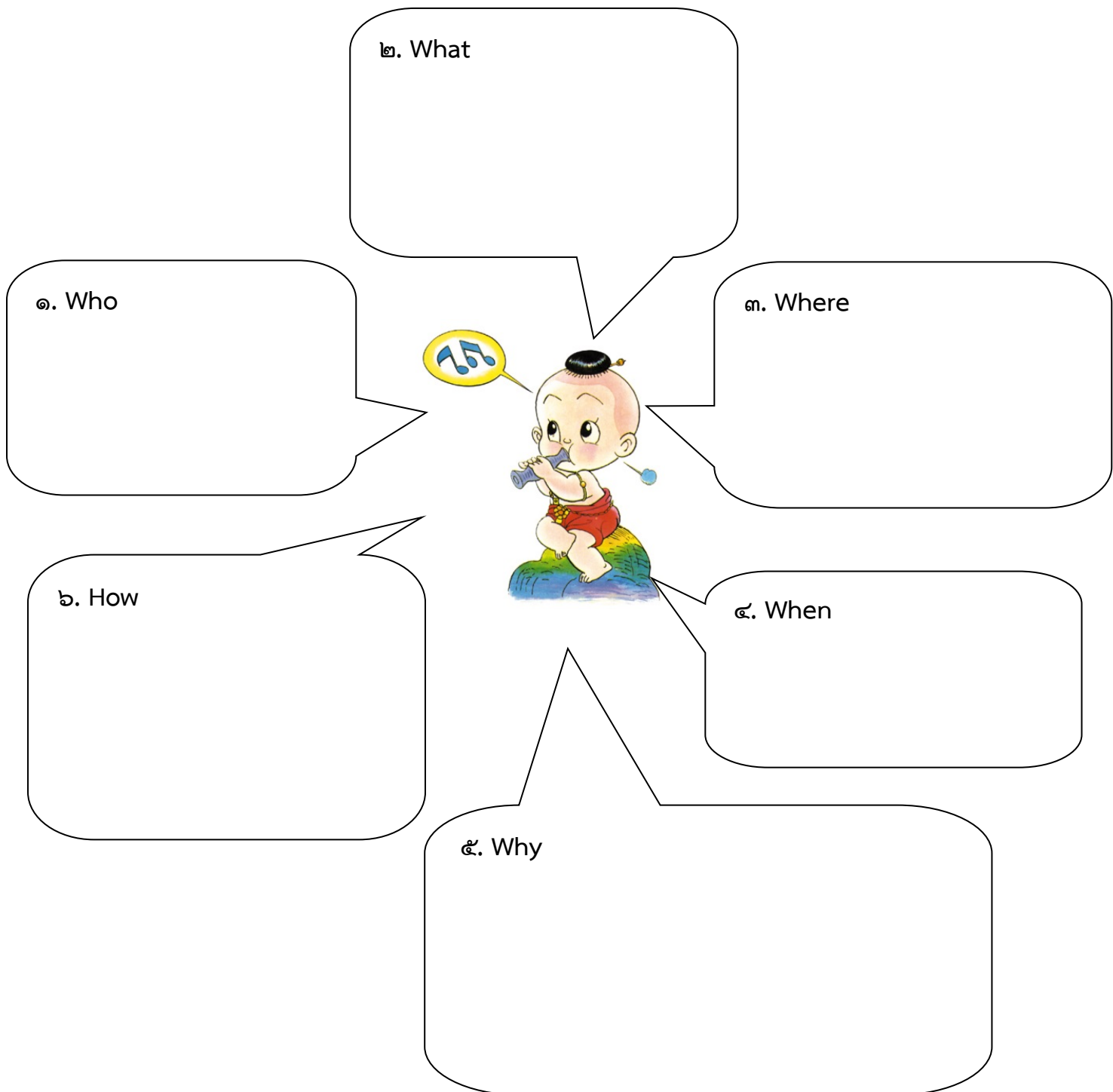
ขั้นที่ ๒ กำหนดปัญหา/คำถาม

(แนวคำตอบ ฟังเพลงโปรด...บำรุงหัวใจได้จริงหรือไม่?)

ขั้นที่ ๓ กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์

(แนวคำตอบ เทคนิค ๕W ๑H และผังมโนทัศน์ (MIND MAP))

ขั้นที่ ๔ การพิจารณาแยกแยะ (SWOT)

ขั้นที่ ๕ สรุป/ตอบปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(แนวคำตอบ จากการวิจัยเกี่ยวกับการฟังเพลงในสหรัฐอเมริกา พบว่า เสียงเพลงมีประโยชน์ต่อการบำรุงหัวใจ การฟังเพลงที่ชอบจะทำให้หลอดเลือดขยายตัวเหมือนการออกกำลังกาย เลือดไหลเวียนดีขึ้น และมีโอกาสน้อยที่จะจับตัวเป็นลิ่มเลือดซึ่งอาจทำให้เกิดอาการหัวใจวายหรือเส้นเลือดสมองตีบได้ นอกจากนี้เสียงเพลงยังช่วยป้องกันโรคท่อเลือดแดงและหลอดเลือดแดงแข็งได้ เนื่องจากการฟังเพลงเปรียบเสมือนการเล่นกีฬาชนิดหนึ่งที่ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง)

การสรุป/ตอบปัญหาลักษณะเดียวกับขั้นที่ ๒ ว่าผู้เรียนกำหนดปัญหา/คำถามว่าอย่างไร ควรตอบปัญหาให้ตรงประเด็น ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

ขั้นที่ ๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการบทความเรื่อง “เสียงเพลงบำรุงหัวใจ” คือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(แนวคำตอบ ควรเลือกฟังเพลงที่เราชอบหรือเพลงที่เราโปรดปราน เพราะจะทำให้เรารู้สึกดี เกิดความเพลิดเพลิน และมีความสุข นอกจากนี้ยังทำให้หลอดเลือดขยายตัว เลือดไหลเวียนได้ดีขึ้น ส่งผลให้มีร่างกายที่แข็งแรง สุขภาพกายดีและสุขภาพจิตดีตามไปด้วย)

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ๕ W ๑ H

หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๒)

รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

What (อะไร) เช่น บริษัทชื่ออะไร ทำอะไรบ้าง ขายอะไร แผนกอะไร ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง กิจกรรมที่ทำมีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคืออะไร เกณฑ์การวัดความสำเร็จคืออะไร ให้ถามว่าอะไร ๆ ไปเรื่อย ๆ จนได้ข้อมูลที่เราต้องการครบถ้วน

Where (ที่ไหน) เช่น บริษัทตั้งอยู่ที่ไหน ทำกิจกรรม/หัวข้อนี้ทำกันที่ไหน ทำกันสำเร็จที่ไหน ให้ถามว่าที่ไหน ๆ ไปเรื่อย ๆ จนได้ข้อมูลที่เราต้องการครบ

When (เมื่อใด) เช่น กิจกรรม/หัวข้อนี้เกิดขึ้นเมื่อไหร่ ทำกันเมื่อไหร่ สำเร็จเมื่อไหร่ จะทำได้เมื่อไร ให้ถามว่าเมื่อไหร่/เมื่อใด ๆ ไปเรื่อย ๆ จนได้ข้อมูลที่เราต้องการครบ

Why (ทำไม) เช่น ทำไมต้องทำ ทำไมใช้หลักการ/ทฤษฎีนี้ (ไม่ใช่แบบเดิม) ทำไมผู้บริหารจึงคิด แบบนี้ ทำไมพนักงานจึงยอมรับ/ไม่ยอมรับ ทำไมมันจึงดีขึ้น/ไม่ดี ให้ถามว่าทำไม ๆ ไปเรื่อย ๆ จนได้ข้อมูลที่เราต้องการครบ

Who (ใคร) เช่น ใครเป็นต้นคิดเรื่องนี้ ใครเป็นผู้รับผิดชอบ ใครเป็นคนทำ ใครต้องเข้าร่วมงานนี้ ใครต้องรับสานต่อ ใครคือผู้ช่วยให้งานสำเร็จ ให้ถามว่าใคร ๆ ไปเรื่อย ๆ จนได้ข้อมูลที่เรากำลังต้องการครบ

How (อย่างไร) เช่น เริ่มต้นอย่างไร ต้องทำอย่างไร พิสูจน์อย่างไร แต่ละคน/มีขั้นตอนทำกันอย่างไร ทำอย่างไรจึงสำเร็จได้ ให้ถามว่าอย่างไร ๆ ไปเรื่อย ๆ จนได้ข้อมูลที่เราต้องการครบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง สรุปรูปร่างจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา เวลา ๑ ชั่วโมง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา สรุปรูปร่างจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ หลักการสรุปรูปร่างจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปรูปร่างจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูติดบัตรตัวอักษร คำว่า “พอเพียง” ซึ่งสลับตำแหน่งกัน จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันเรียงข้อความข้างต้นให้เป็นคำที่มีความหมาย ๒. ครูสนทนาซักถามกับนักเรียน ดังนี้ - คำว่าพอเพียง หมายถึงอะไร - พอเพียง คืออย่างไร - ถ้าพูดถึงพอเพียงจะนึกถึงใคร เพราะอะไร และโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูแจกบทความเรื่อง “ความพอเพียงของพ่อหลวง สู่แรงบันดาลใจในการออมเงิน” ให้นักเรียนคนละ ๑ แผ่น กำหนดเวลา ๕ นาที ในการอ่าน จากนั้นครูแจกใบงาน เรื่อง ประยุกต์จากการอ่านสู่ชีวิตจริง ให้นักเรียน ๑๕ นาที ในการทำงาน ๒. นักเรียนนั่งเป็นวงกลม ๑ วงใหญ่รอบห้อง ครูให้นักเรียนอ่านงานของเพื่อนในประเด็นของการประยุกต์ เมื่อได้ยินสัญญาณนกหวีด ให้ส่งของไปทางขวามือ ทำไปเรื่อย ๆ เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม ครูเลือกนักเรียนออกมาอธิบายว่าจากบทความข้างต้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า การอ่านจะมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อผู้อ่านสามารถสรุปรูปร่างนั้นได้ และยิ่งเกิดประโยชน์มากที่สุดเมื่อสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. บัตรตัวอักษร ๒. บทความเรื่อง “ความพอเพียง ของพ่อหลวง สู่แรงบันดาลใจในการออมเงิน” ๓. ใบงาน เรื่อง ประยุกต์จากการอ่านสู่ชีวิตจริง ภาระงาน/ชิ้นงาน ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาหัวข้อ “ความพอเพียงที่เพียงพอ” และนำข้อมูลมาเล่าให้เพื่อนฟังในชั่วโมงต่อไป

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการสรุปความรู้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ สรุปความรู้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	- ตรวจใบงาน - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- ใบงาน เรื่องประยุกต์จากการอ่านสู่ชีวิตจริง - แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บทอ่านประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความพอเพียง

หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง สรุปความรู้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

“ความพอเพียง” ของพ่อหลวง สู่แรงบันดาลใจในการออมเงิน

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำรัสแก่ประชาชนชาวไทย โดยเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การออมเงินที่ดี

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รัชกาลที่ ๙ นั้น นอกจากจะสามารถนำมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต หรือการจัดสรรที่ดินในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแล้ว ยังสามารถนำมาปรับใช้ในการออมเงินสู่การออมเงินอย่างยั่งยืนได้อีกด้วย แนวทางการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการออมเงิน มีดังนี้

การจัดทำบัญชีครัวเรือน

การจัดทำบัญชีครัวเรือน เป็นวิธีที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาเมื่อครั้งที่ประเทศไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจ โดยเป็นการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ เพื่อให้ประชาชนสามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างยั่งยืนการจัดทำบัญชีครัวเรือนในที่นี้ คือ การจัดทำบัญชีหรือรายรับรายจ่าย รวมถึงการบันทึกข้อมูลด้านอื่น ๆ ในชีวิตและครอบครัวที่สามารถจดบันทึกได้ เพื่อนำมาปรับใช้และวางแผนในการดำรงชีวิตในอนาคต เช่น บัญชีทรัพย์สิน, บัญชีพันธุ์พืช, บัญชีพันธุ์ไม้, บัญชีความรู้, ความคิด, บัญชีผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้รู้ในชุมชน, บัญชีเด็กและเยาวชน, บัญชีภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ โดยการจัดทำบัญชีหรือรายรับรายจ่าย ทั้งประจำวัน และประจำเดือน เป็นวิธีการบริหารเงินอย่างหนึ่งที่จะช่วยประเมินการใช้จ่ายของคุณว่ามีประโยชน์ และคุ้มค่ากับเงินที่เสียไปหรือไม่ ซึ่งจะเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการซื้อของที่ไม่จำเป็น และฟุ่มเฟือยได้เป็นอย่างดี ทำให้คุณสามารถนำเงินส่วนดังกล่าวไปเก็บไว้เป็นเงินออมเพื่อใช้ในยามฉุกเฉินได้

การออมเงินด้วยความพอเพียง

“การออมเงิน” เป็นวิธีที่ในหลวง รัชกาลที่ ๙ ได้ทรงริเริ่มใช้ตั้งแต่ทรงพระเยาว์ จึงทำให้พระองค์มีเงินสะสมส่วนพระองค์จนสามารถซื้อรถจักรยาน และกล้องถ่ายรูปได้ด้วยพระองค์ ในขณะที่มีพระชนมพรรษาเพียง ๘ พรรษา เท่านั้น ซึ่งการออมเงินให้เกิดผลสำเร็จนั้น นักออมเงินต้องมีวินัย และความตั้งใจอย่างแท้จริงในการออมเงิน นอกจากนี้การออมเงินควรยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในขณะออมเงินด้วย คือการออมเงินแบบพอดีโดยไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต เช่น หากคุณมีรายรับน้อย ก็ควรเริ่มการอดออมด้วยจำนวนเงินที่ไม่มาก และไม่กระทบต่อการใช้จ่ายของคุณ รวมถึงการนำเงินที่ได้จากการอดออมไปใช้จ่ายอย่างมีประโยชน์, ใช้จ่ายในสิ่งของที่จำเป็น และใช้จ่ายให้คุ้มค่ากับเงินที่เสียไปให้มากที่สุด

ใช้จ่ายอย่างชาญฉลาด

หลายคนมีความเข้าใจผิดเรื่อง การใช้จ่ายโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างไม่ถูกต้องและไม่ถูกวิธี โดยถือคติเพียงว่า ต้องใช้จ่ายให้ประหยัดมากที่สุด ซึ่งความเป็นจริงแล้ว การใช้จ่ายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือการใช้จ่ายบนทางสายกลาง คือ การใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าโดยเลือกจากความจำเป็นและ

คุณภาพของสิ่งของ ตัวอย่างเช่น การเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ และมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน แม้สินค้าจะมีราคาจะสูงกว่าสินค้าราคาถูก ประหยัด นับเป็นการใช้จ่ายบนเส้นทางสายกลางอย่างชาญฉลาด เพราะคุ้มค่ากว่า เมื่อเทียบกับการซื้อสินค้าราคาถูกที่ไม่มีคุณภาพ และไม่ทนทานต่อการใช้งาน ซึ่งอาจจะทำให้คุณต้องเสียทั้งเงิน และเวลาในการกลับไปสินค้าเดิมอยู่เป็นประจำ

การเลือกใช้งานอย่างคุ้มค่า

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นต้นแบบของการเลือกใช้งานสิ่งของด้วยความพอเพียง ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุด ตัวอย่างเช่น การไม่โปรดการใช้จ่ายการราคาแพง หรือการใช้ดินสอของพระองค์ ที่ทรงใช้จนกว่าดินสอจะสั้นกุด และทรงเบิกดินสอใช้เพียงปีละ ๑๒ แท่งเท่านั้น ตัวอย่างการใช้งานสิ่งของของพระองค์ นอกจากจะแสดงให้เห็นถึง “ความพอเพียง” แล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงการไม่ยึดติดกับค่านิยม และวัตถุของพระองค์อีกด้วย ซึ่งคุณสามารถนำหลักการและแนวคิดของพระองค์ท่านไปปรับใช้ให้เหมาะสมในการดำรงชีวิตของคุณได้

พอเพียงอย่างพอดี

การยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รัชกาลที่ ๙ ในการดำรงชีวิตนั้น ไม่มีหลักการและกฎเกณฑ์ที่ตายตัว เพราะการยึดหลัก “ความพอเพียง” นั้น ต้องเลือกปรับใช้ให้เหมาะสมแก่การดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล ซึ่งมักมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่างถูกต้องนั้น จะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของคุณ เช่น การลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางด้วยการขึ้นรถเมล์ แต่ทำให้คุณต้องไปทำงานสาย การกระทำนี้แม้จะถือเป็นความพอเพียง แต่ก็ไม่ใช่ความพอเพียงที่พอดี และไม่ถูกต้องตามจุดประสงค์ของพระองค์ท่าน

“การออมเงิน” โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รัชกาลที่ ๙ นั้น เป็นสิ่งที่นักออมเงินมือใหม่ รวมถึงประชาชนชาวไทยควรนำไปปรับใช้ในการออมเงินเป็นอย่างมาก เพราะถือเป็นวิธีที่ดีที่จะช่วยให้การออมเงินของคุณประสบความสำเร็จได้รวดเร็วยิ่งขึ้น พร้อมทั้งยังช่วยให้การใช้จ่ายด้วยเงินออมเกิดความคุ้มค่า และประโยชน์มากที่สุด

ที่มา : <https://moneyhub.in.th/article/sufficiency-economy-king-of-thailand/>

ใบงาน เรื่อง ประยุกต์จากการอ่านสู่ชีวิตจริง
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง สรุปความรู้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “ความพอเพียง” ของพ่อหลวง สู้แรงบันดาลใจในการออมเงิน
และตอบคำถามต่อไปนี้อย่างละเอียด

๑. จงสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. จงอธิบายว่าความรู้จากเรื่องที่อ่านสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ สืบสานวรรณคดี

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒

รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑๒ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุนและข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน

ม.๒/๖ ระบุข้อสังเกต การชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๒ เขียนบรรยายและพรรณนา

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกลงในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ม.๒/๒ วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ

ม.๒/๓ วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟัง และดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ม.๒/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ม.๒/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุนและข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน พร้อมระบุข้อสังเกต การชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน เขียนบรรยายและพรรณนา วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟัง และดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น อธิบายคุณค่าของ

วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

๑. การวิเคราะห์ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
๒. การจำแนกข้อความชวนเชื่อ ข้อความโน้มน้าวใจ หรือข้อความที่เป็นเหตุผลที่ปรากฏในงานเขียน
๓. หลักการเขียน จำแนกประเภทการเขียนบรรยายและพรรณนา
๔. การอธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม
๕. สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม
๖. หลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ
๗. คำประพันธ์เรื่องโคลงสุภาษิตนฤพุนาการได้

ทักษะ/กระบวนการ

๑. ทักษะการคิด
๒. ทักษะการอ่าน
๓. ทักษะการเขียน
๔. ทักษะการสื่อสาร

เจตคติ

๑. มีมารยาทในการอ่าน
๒. มารยาทในการเขียน
๓. มีมารยาทในการฟัง
๔. มีมารยาทในการพูด
๕. ตระหนักในคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย
๖. มีความซาบซึ้งในความงดงามของภาษาไทย
๗. เห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญในภาษาไทย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง

- ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
- ๗. รักความเป็นไทย
- ๘. มีจิตสาธารณะ

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ๑. งานเขียนบรรยายและพรรณนา

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. เขียนตรง ประเด็น	เขียนได้ตรง ประเด็นดีมาก	เขียนได้ตรง ประเด็นตามที่ กำหนดไว้	เขียนได้ตรง ประเด็นบางส่วน	เขียนไม่ตรง ประเด็น
๒. รูปแบบการ เขียน	รูปแบบการเขียน ชัดเจน	รูปแบบการเขียนที่ ชัดเจน	รูปแบบการเขียนไม่ ชัดเจน	รูปแบบการเขียนไม่ ถูกต้อง
๓. ลำดับเนื้อความ	ลำดับเนื้อความ ต่อเนื่อง	ลำดับเนื้อความ ต่อเนื่อง	ลำดับเนื้อความ วกวน	ไม่มีการลำดับ เนื้อความ
๔. ภาษาที่ใช้	ภาษาที่ใช้ เช่น ตัวสะกดและ ไวยากรณ์มีความ ถูกต้อง สมบูรณ์ ทำ ให้อ่านเข้าใจง่าย	ภาษาที่ใช้ทำให้ ผู้อ่านเข้าใจ	ภาษาที่ใช้ทำให้ ผู้อ่านเกิดความ สับสน	ภาษาที่ใช้ทำให้ ผู้อ่านไม่เข้าใจ
๕. ใช้คำศัพท์	ใช้ศัพท์สละสลวย	ใช้ศัพท์เหมาะสม	ใช้ศัพท์ที่เหมาะสม	ใช้ศัพท์ที่ไม่ เหมาะสม

เกณฑ์การให้คุณภาพ

คะแนน ๑๖ - ๒๐ ระดับคุณภาพ ดีมาก
 คะแนน ๑๑ - ๑๕ ระดับคุณภาพ ดี
 คะแนน ๖ - ๑๐ ระดับคุณภาพ พอใช้
 คะแนน ๑ - ๕ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

๒. ท่องจำบทอาขยานเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
การท่องจำบท อาขยาน	ท่องจำบทอาขยาน ได้ถูกต้องทุกคำ ไม่มีติดขัด ตกหล่น ออกเสียงคำ ถูกต้องชัดเจน ทุกคำ เว้นจังหวะ วรรคตอนถูกต้อง ทุกวรรค ใช้ระดับ- เสียงแสดงอารมณ์ ตามบทประพันธ์ ได้ดีมาก	ท่องจำบทอาขยาน ได้ถูกต้องทุกคำ ไม่มีติดขัด ตกหล่น ออกเสียงคำ ถูกต้องชัดเจน ทุกคำ เว้นจังหวะ วรรคตอนถูกต้อง ทุกวรรค ใช้ระดับ- เสียงแสดงอารมณ์ ตามบทประพันธ์ ได้ดี	ท่องจำบทอาขยาน ได้ถูกต้องทุกคำ ไม่มีติดขัด ตกหล่น ออกเสียงคำ ถูกต้องชัดเจน ทุกคำ เว้นจังหวะ วรรคตอนถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่ ใช้ระดับเสียง แสดงอารมณ์ตาม บทประพันธ์ ได้พอใช้	ท่องจำบทอาขยาน ได้ถูกต้องทุกคำ แต่มีติดขัดบ้าง ออกเสียงคำบางคำ ยังไม่ชัดเจน เว้นจังหวะ วรรคตอนถูกต้อง เป็นบางวรรค ระดับเสียง ราบเรียบ ไม่แสดงอารมณ์

เกณฑ์การให้คุณภาพ

คะแนน ๔ ระดับคุณภาพ ดีมาก
คะแนน ๓ ระดับคุณภาพ ดี
คะแนน ๒ ระดับคุณภาพ พอใช้
คะแนน ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง จำแนกแยกข้อมูล		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา การวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน เพื่อแยกแยะ ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายความแตกต่างระหว่าง ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ได้ ด้านทักษะและกระบวนการ แยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจาก เรื่องที่อ่านได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูติดแถบข้อความบนกระดาน ๒ ข้อความ คือ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ๒. ครูให้นักเรียนบอกถึงความแตกต่างของข้อความทั้ง ๒ แล้วให้นักเรียน ร่วมกันสรุป ความหมายของข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น และเขียนความหมายไว้ได้ แถบข้อความ ขั้นสอน ๑. ครูจัดกลุ่มนักเรียน แบบคละความสามารถ กลุ่มละ ๓ คน แล้วให้นักเรียน แต่ละกลุ่มกำหนดหมายเลขประจำตัว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เป็นหมายเลข ๑ - ๓ ตามลำดับ เรียกว่า กลุ่มบ้าน ๒. ให้นักเรียนที่ได้หมายเลขเดียวกันมารวมกลุ่มกันใหม่เรียกว่ากลุ่มเชี่ยวชาญ และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาบัตรความรู้ “การวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น” ที่ครูเตรียมให้ ตามประเด็นต่อไปนี้ หมายเลข ๑ : ความหมาย หลักการ คำว่า “วิเคราะห์” หมายเลข ๒ : ความหมาย และหลักการสังเกต “ข้อเท็จจริง” หมายเลข ๓ : ความหมาย และการสังเกต “ข้อคิดเห็น”	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. หนังสือเรียนวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ๒. แถบข้อความ ๓. บัตรความรู้ “การวิเคราะห์ ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น” ภาระงาน/ชิ้นงาน ครูมอบหมายให้นักเรียนวิเคราะห์ ข้อเท็จจริง-ข้อคิดเห็นจากข่าวใน หนังสือพิมพ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง จำแนกแยกข้อมูล		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี	เวลา ๑ ชั่วโมง	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	๓. นักเรียนกลุ่มเชี่ยวชาญแยกย้ายกลับเข้ากลุ่มบ้าน นำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาเล่าให้เพื่อนในกลุ่มฟังเรียงตามลำดับหมายเลข ๑-๓ ผลัดกันซักถามข้อสงสัยและอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจน ๔. ครูช่วยสรุปความหมาย และหลักการสังเกตความแตกต่างของคำทั้ง ๓ อีกครั้ง ขั้นสรุป นักเรียนสรุปข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นลงในสมุด พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังมีข้อสงสัย	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความแตกต่างระหว่าง ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจาก เรื่องที่ได้ อ่านได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ แยกแยะข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ได้ อ่านได้	สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัตรความรู้ เรื่องการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง จำแนกแยกข้อมูล
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

บัตรคำที่ ๑ : วิเคราะห์

ประเทิน มหาจันทร์ (๒๕๓๐, หน้า ๑๗๓) ให้ความหมายว่า การคิดอย่างรอบคอบโดยใช้วิจารณญาณอย่างลึกซึ้ง แต่เป็นการคิดที่มีต่อเรื่องราวที่ได้อ่านจากหนังสือผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจตัดสินความคิดของผู้เขียนว่าเป็นไปในลักษณะใดมากกว่าการที่จะได้เห็นดีเห็นชอบไปกับความคิดของผู้เขียนโดยสิ้นเชิง

สำนักราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๓๑, หน้า ๗๕๓) ให้ความหมายของวิเคราะห์ว่า หมายถึง ไคร่ครวญแยกออกเป็นส่วน ๆ

บุญชม ศรีสะอาด (๒๕๔๙, หน้า ๓๙-๔๒) ให้ความหมายว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ แยกแยะความคิด แยกแยะประเด็นของสิ่งที่อ่านนำมาจัดลำดับความสำคัญ นำไปสู่การสรุปของเรื่องที่อ่าน

บัตรคำที่ ๒ : ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อความหรือเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเป็นอยู่ตามจริง ลักษณะของข้อเท็จจริง

๑. มีความเป็นไปได้เสมอ เช่น น้ำตกจะไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ

๒. มีความจริง เช่น จังหวัดเชียงใหม่อยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย

๓. มีหลักฐานอ้างอิงพิสูจน์ได้ เช่น สามัคคี หมายถึง ประองดองกัน

๔. มีความสมเหตุสมผล เช่น หากเธอสอบตก พ่อแม่จะเสียใจ

ตัวอย่างข้อความ

- ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก (พิสูจน์ได้)
- พระลักษณ์เป็นน้องชายของพระราม (มีหลักฐาน)
- ไฟสีเขียวยหมายถึงสัญญาณที่ให้รถแล่นผ่านไป (มีความจริง)

บัตรคำที่ ๓ : ข้อคิดเห็น

ข้อคิดเห็น หมายถึง ความเห็นอันเกิดจากอารมณ์ ความรู้ ความคิด และข้อสันนิษฐานที่ผู้พูดหรือผู้เขียนมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ลักษณะของข้อคิดเห็น

๑. เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก
๒. เป็นข้อความที่แสดงการคาดคะเน
๓. เป็นข้อความที่เป็นข้อเสนอแนะ
๔. เป็นข้อความที่แสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเอง
๕. เป็นข้อความที่เป็นความเชื่อที่ไม่สมเหตุผล

ตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อคิดเห็น

- คนเรียนเก่งย่อมประสบผลสำเร็จในชีวิตเสมอ (ไม่มีข้อยืนยัน)
- การปกครองในระบอบประชาธิปไตยดีที่สุด (ไม่มีข้อวินิจฉัย)
- การรับประทานแต่ผักไม่น่าจะเป็นผลดีต่อร่างกาย (ไม่มีข้อยืนยัน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ระบุข้อสังเกตจากงานเขียน		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายข้อความชวนเชื่อ ข้อความ โน้มน้าวใจ หรือข้อความที่เป็นเหตุผลที่ปรากฏในงานเขียนได้ ด้านทักษะและกระบวนการ แยกแยะข้อความชวนเชื่อ ข้อความ โน้มน้าวใจ และข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลที่ปรากฏในงานเขียนได้ ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียน - อยู่อย่างพอเพียง - มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ - ครูติดแถบข้อความบนกระดาน ดังนี้ สำลีบริสุทธิ์รณางพยาบาลเดินตกสะพานซังฮี้ ชาวสะอวดปราศจากเชื้อโรค ช่วยให้แผลหายเร็วกว่าเดิมถึง ๒ เท่า ผ่านการรับรองจากกรมอุตุนิยมวิทยา - ครูใช้คำถามชวนนักเรียนคิด ดังนี้ นักเรียนคิดว่างานเขียนข้างต้นมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ อย่างไร “เป็นงานเขียนที่ขาดความน่าเชื่อถือ เพราะข้อมูลที่อ้างอิงไม่ถูกต้อง แต่เป็นงานเขียนที่สามารถโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านคล้อยตามในด้านอารมณ์ขั้นได้” จากนั้นครูเชื่อมโยงนำเข้าสู่บทเรียนว่าในสังคมปัจจุบันมีงานเขียนมากมาย เราในฐานะผู้รับข้อมูลข่าวสารจะต้องวิเคราะห์ แยกแยะข้อความชวนเชื่อ ข้อความโน้มน้าวใจ และข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลที่ปรากฏในงานเขียนเหล่านั้นได้ ขั้นสอน - ครูอธิบายความหมายของคำ ๓ คำ คือ การชวนเชื่อ การโน้มน้าว ความสมเหตุสมผลของงานเขียน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - หนังสือเรียนวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ - แถบข้อความ - แถบบทประพันธ์ - ใบงาน เรื่อง “คำตอบสะท้อนครู” ภาระงาน/ชิ้นงาน ครูมอบหมายให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อความโน้มน้าวใจจากโฆษณา คนละ ๑ ชิ้น

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ระบุข้อสังเกตจากงานเขียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	๒. ครูติดแถบบทประพันธ์บนกระดาน ทุกวันนี้ศึกไกลยังไม่ห้วง แต่หวนทรวงศึกไกลไล่ข่มเหง ถ้าคนไทยหันมาฆ่ากันเอง จะร้องเพลงชาติไทยให้ใครฟัง <i>นภลัย ฤกษ์ชนะ ผู้ประพันธ์</i> ๓. ครูให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ข้างต้น พร้อมตอบคำถามลงในใบงาน เรื่อง คำตอบสะท้อนครู ที่ครูแจกให้เพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้ของผู้เรียน ดังนี้ - งานเขียนข้างต้นเป็นปรากฏข้อความชวนเชื่อ ข้อความโน้มน้าวใจที่ส่วนใด - งานเขียนข้างต้นเป็นงานเขียนที่สมเหตุผลหรือไม่ จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ ๔. เมื่อครบกำหนดเวลา นักเรียนสลับใบงานกับเพื่อน และร่วมกันเฉลยคำตอบ พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในประเด็นที่มีข้อสงสัย ขั้นสรุป นักเรียนและครูช่วยกันสรุปข้อความชวนเชื่อ ข้อความโน้มน้าวใจ และข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลที่ปรากฏในงานเขียน	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายข้อความชวนเชื่อ ข้อความโน้มน้าวใจ หรือ ข้อความที่เป็นเหตุผลที่ ปรากฏในงานเขียนได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ แยกแยะข้อความชวนเชื่อ ข้อความโน้มน้าวใจ และ ข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลที่ ปรากฏในงานเขียนได้	ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง “คำตอบ สะท้อนครู”	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงาน เรื่อง คำตอบสะท้อนครู
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ระบุข้อสังเกตจากงานเขียน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำสั่ง จากคำประพันธ์จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. งานเขียนข้างต้นเป็นปรากฏข้อความชวนเชื่อ ข้อความโน้มน้าวใจที่ส่วนใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. งานเขียนข้างต้นเป็นงานเขียนที่สมเหตุผลหรือไม่ จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบพอสังเขป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....ห้อง.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๑) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา ๑. หลักการเขียน ๒. เขียนบรรยายและพรรณนา จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายหลักการเขียน ๒. จำแนกประเภทการเขียนบรรยายและพรรณนา ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนบรรยายและพรรณนา ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ให้นักเรียนดูแถบข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามว่าจากข้อความดังกล่าวอธิบายได้อย่างไร “ใจแข็งดังหินผา” “ลั่นแข็ง” “หน้าเนื้อใจเสือ” “ภาษามีความสำคัญในการใช้สื่อสารโดยเฉพาะภาษาเขียน หากนักเรียนไม่มีความรู้ก็จะเขียนสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ยาก” จากนั้นครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียนและประเภทของการเขียนบรรยายและพรรณนาให้นักเรียนศึกษา โดยครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม ๒. ครูให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับหลักการเขียนบรรยายและพรรณนา ๓. นักเรียนช่วยกันอธิบายงานเขียนบรรยาย และงานเขียนพรรณนามามีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ๔. ครูนำตัวอย่างข้อความที่เป็นงานเขียนบรรยาย และงานเขียนพรรณนามาให้นักเรียนช่วยกันจำแนกประเภทว่าข้อความดังกล่าวเป็นงานเขียนประเภทใด	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. แถบข้อความ ๒. ใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียน ภาระงาน/ชิ้นงาน ครูมอบหมายให้นักเรียนฝึกเขียนบรรยายหรือพรรณนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๑)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปว่า การสื่อสารในปัจจุบันมีความสำคัญมากโดยเฉพาะการเขียน เพราะฉะนั้นนักเรียนจึงจำเป็นต้องรู้หลักการเขียนเพื่อให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายหลักการเขียน ๒. จำแนกประเภทการเขียน บรรยายและพรรณนา	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนบรรยายและพรรณนา	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่หาความรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียน
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๑)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียน คือการถ่ายทอดเสียง สำเนียงต่าง ๆ ที่เป็นภาษาพูดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้สึก ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ จินตนาการและข่าวสารต่าง ๆ โดยใช้ตัวอักษรและเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์

ความสำคัญของการเขียน

การเขียนมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมมาก เพราะมนุษย์ในสังคมใช้การเขียนเป็นเครื่องมือในการบันทึกและถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ

- การเขียนเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้สื่อสารแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกเป็นลายลักษณ์อักษร
- การเขียนเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การติดต่อสื่อสารระหว่างกันของมนุษย์ดำเนินไปได้ด้วยดี
- การเขียนเป็นเครื่องมือที่ใช้ถ่ายทอดวัฒนธรรมบอกถึงความเจริญก้าวหน้าของอารยธรรมและวิวัฒนาการของมนุษย์ และเป็นบันทึกมรดกทางสังคมและช่วยถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ฯลฯ

ความสามารถในการเขียนของแต่ละคนขึ้นอยู่กับกระบวนการคิดและความสามารถในการถ่ายทอดภาษา หากมีความคิดดีแต่ไม่มีความสามารถในการใช้ภาษา ขาดทักษะการเขียนที่เป็นระบบก็ไม่สามารถถ่ายทอดความคิดนั้นให้คนอื่นรับรู้ได้หรือถ่ายทอดได้แต่ไม่ดีเท่าที่ควร

จุดประสงค์ของการเขียน

๑. การเขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้
๒. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง
๓. การเขียนเพื่ออธิบาย
๔. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น
๕. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ
๖. การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ
๗. การเขียนเพื่อปลุกใจ
๘. การเขียนเพื่อล้อเลียนเสียดสี
๙. การเขียนเพื่อกวีจรร

รูปแบบการเขียน

การเขียนทั่วไปจะแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. การเขียนร้อยแก้ว
๒. การเขียนร้อยกรอง

ลักษณะของการเขียนที่ดี

เนื้อหาตรงจุดประสงค์การเขียนของผู้เขียน มีข้อเท็จจริง มีเหตุผล น่าสนใจ เชื่อถือได้และบอกแหล่งที่มาของข้อมูลได้ การใช้ภาษาของงานเขียนมักเป็นภาษามาตรฐานถูกต้องและสุภาพ สำนวนภาษาที่ใช้ต้องชัดเจน กระทัดรัด ไม่วกวนเหมาะสมกับรูปแบบของงานเขียน และเป็นงานเขียนที่ผู้อ่านอ่านแล้วจะต้องได้รับประโยชน์ในด้านใดด้านหนึ่งเสมอ

ขั้นตอนการเขียน

๑. กำหนดจุดประสงค์ของการเขียน (เขียนอะไร เขียนเพื่ออะไรและเขียนให้ใครอ่าน)
๒. เลือกเรื่อง / หัวข้อที่จะเขียน (เรื่องที่มีเนื้อหาชัดเจน / สามารถจำกัดขอบเขตของเนื้อหา / มีแหล่งข้อมูลสนับสนุนเพียงพอต่อการสืบค้น / เรื่องน่าสนใจแปลกใหม่ / เหมาะกับความรู้ความสามารถของผู้เขียนและผู้เขียนสนใจ / เหมาะกับผู้อ่าน / เรื่องที่ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง)
๓. กำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการเขียน
๔. เขียนโครงเรื่อง
๕. หาแหล่งข้อมูล รวบรวมความรู้ หาข้อมูลประกอบการเขียน (แหล่งข้อมูลขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และรูปแบบการเขียน อาจมาจากหนังสือหรือบทความวิชาการ จินตนาการ ประสบการณ์ การสังเกต (มาจากการอ่าน / การสังเกต / การฟัง / การถาม)
๖. เรียบเรียงเนื้อหาตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้
๗. ตรวจทานแก้ไข

ประเภทการเขียน

๑. การเขียนบรรยาย

การเล่าเรื่อง การกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน โดยชี้ให้เห็นฉาก สถานที่ เวลา เหตุการณ์สาเหตุที่ก่อให้เกิด สภาพแวดล้อม บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่เกิดจากเหตุการณ์นั้น ๆ เนื้อหาในการบรรยายอาจเป็นเรื่องจริง เช่น ประวัติบุคคล เรื่องเล่าจากประสบการณ์หรือเป็นเรื่องสมมุติ เช่น นิทาน นิยาย เรื่องสั้นที่มีการเล่าเรื่อง

หลักการเขียนบรรยาย

๑. เรื่องที่เขียนต้องเป็นเรื่องจริง ผู้เขียนควรมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนเป็นอย่างดี โดยอาจรู้มาจากการประสบการณ์ หรือการค้นคว้าก็ได้
๒. เลือกเขียนเฉพาะสาระสำคัญ ไม่เน้นรายละเอียด แต่เขียนตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม
๓. ใช้ภาษาให้เข้าใจง่าย หากต้องการจะกล่าวให้ชัดอาจใช้อุปมาโวหารและสาธกโวหารเข้าช่วยได้บ้าง แต่ต้องไม่มากจนส่วนที่เป็นสาระสำคัญกลายเป็นส่วนน้อยไป
๔. เรียบเรียงความคิดให้ต่อเนื่อง และสัมพันธ์กัน

๒. การพรรณนา

การให้รายละเอียดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สิ่งนั้นอาจจะเป็นบุคคล วัตถุ สถานที่หรือเหตุการณ์ช่วงใดช่วงหนึ่ง โดยยกพรรณนาส่วนประกอบแต่ละส่วนให้แจ่มแจ้งหรือชี้ให้เห็นลักษณะเด่นของสิ่งนั้น ๆ

หลักการเขียนพรรณนา

๑. ต้องใช้คำดี หมายถึง การเลือกสรรถ้อยคำ เพื่อให้สื่อความหมาย สื่อภาพ สื่ออารมณ์เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่ต้องการบรรยาย ควรเลือกคำที่ให้ความหมายชัดเจน ทั้งอาจต้องเลือกให้เสียงคำสัมผัสกันเพื่อเกิดเสียงสเนาะอย่างสัมผัสสระ สัมผัสอักษร ในงานร้อยกรอง

๒. ต้องมีใจความดี แม้จะพรรณนายืดยาว แต่ใจความต้องมุ่งให้เกิดภาพ และอารมณ์ความรู้สึกสอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังพรรณนา

๓. อาจต้องใช้อุปมาโวหาร คือ การเปรียบเทียบเพื่อให้ได้ภาพชัดเจน และมักใช้ศิลปะการใช้คำที่เรียกว่า ภาพพจน์ประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ เป็นวิธีการที่จะทำให้พรรณนาโวหารเด่น ทั้งการใช้คำ และการใช้ภาพที่แจ่มแจ้ง อ่านแล้วเกิดจินตนาการและความรู้สึกคล้อยตาม

๔. ในบางกรณีอาจต้องใช้สารกโวหารประกอบด้วย คือ การยกตัวอย่างเพื่อให้เกิดความแจ่มแจ้ง โดยยกตัวอย่างสิ่งที่ละม้ายคล้ายคลึงกัน เพื่อให้เกิดภาพและอารมณ์เด่นชัด พรรณนาโวหารมักใช้กับการชมความงามอื่น ๆ เช่น ชมสถานที่ สรรเสริญบุคคล หรือใช้พรรณนาอารมณ์ ความรู้สึก เช่น รัก เกลียด โกรธ แค้น เศร้าสลด เป็นต้น

ตัวอย่าง การพรรณนาถึงบุคคล

เรื่องนิทานเวตาล พระนิพนธ์ของพระราชนัดดา กรมหมื่นพิทยาลงกรณ กล่าวรูปร่าง ลักษณะของเวตาล โดยใช้วิธีการพรรณนาบุคคลโดยตรง ซึ่งใช้คำวิเศษณ์ขยายและใช้คำอุปมาและคำอุปลักษณะประกอบ เช่น ผมบนหัวยาวแลดก ขนที่ตัวยาวย่นเหยียด หัวกลม หน้ารูปไข่ ตากลมและถลน จมูกยาวเป็นขอเหมือนปากเหยี่ยว ปากอ้า แก้มตอบ คางแหลมตะไกรกว้าง ฟันเป็นส้อม แขนแลมือสั้น ท้องพลุ้ย เล็บคม ปีกมีแรงมาก เป็นต้น

การบรรยายเน้นการแสดงเหตุการณ์ ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เพื่ออะไร และผลที่ตามมาเป็นอย่างไร ส่วนการพรรณนาเน้นการแสดงภาพ อารมณ์ ความรู้สึกอย่างละเอียดเพื่อสร้างความประทับใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๒)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย
		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ๑. หลักการเขียน ๒. เขียนบรรยายและพรรณนา จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ๑. อธิบายหลักการเขียนบรรยายและพรรณนา ๒. จำแนกประเภทการเขียนบรรยายและพรรณนา ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนบรรยายและพรรณนา ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูนำบทประพันธ์ในกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงที่เป็นบทบรรยายให้นักเรียนอ่านเป็นทำนองเสนาะพร้อมกัน ๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับบทประพันธ์ที่อ่านทำนองเสนาะ แล้วครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องการเขียนบรรยายและพรรณนา ขั้นสอน ๑. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย และสรุปความหมาย ความแตกต่างของคำว่า “บรรยาย” และ “พรรณนา” ๒. ครูติดภาพการละเล่น/ภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ หรือภาพอื่นที่สามารถให้นักเรียนเขียนบรรยายได้บนกระดาน แล้วให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนา ๓. เมื่อนักเรียนทำใบงานเรียบร้อยแล้ว ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอผลงานด้วยการอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน แล้วนำผลงานนักเรียนมาติดป้ายนิเทศในห้องเรียน ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะ ความแตกต่าง และวิธีการเขียนบรรยายและพรรณนา	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. บทประพันธ์ ๒. ตัวอย่างภาพสำหรับการเขียน ๓. ใบงาน เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา ๔. ป้ายนิเทศ ภาระงาน/ชิ้นงาน ครูให้นักเรียนเขียนบรรยายและพรรณนาสถานที่สำคัญ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายหลักการเขียน บรรยายและพรรณนา ๒. จำแนกประเภทการเขียน บรรยายและพรรณนา	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนบรรยายและพรรณนา	- ตรวจใบงาน - สังเกตการทำงาน	- ใบงาน เรื่อง การเขียน บรรยายและพรรณนา - แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงาน เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๒)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจงให้นักเรียนเขียนบรรยายและเขียนพรรณนาจากภาพที่กำหนดให้

การเขียนบรรยาย

ที่มา <https://image.slidesharecdn.com/random-140408040529-phpapp02/95/3-11-638.jpg?cb=1396929999>

[illegible]

การเขียนพรรณนา

ที่มา <https://mpics.mgonline.com/pics/Images/560000011374601.JPEG>

[illegible]

เฉลยใบงาน เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๒)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบรรยายและเขียนพรรณนาจากภาพที่กำหนดให้

การเขียนบรรยาย

ที่มา <https://image.slidesharecdn.com/random-140408040529-phpapp02/95/3-11-638.jpg?cb=1396929999>

แนวคำตอบ

วันนี้อากาศแจ่มใสครอบครัวของโต้งและต่ายช่วยกันทำผักสวนครัวอยู่ในสวนหลังบ้าน คุณพ่อพรวนดิน โต้งและต่ายรดน้ำ ส่วนคุณแม่กำลังเด็ดมะเขือเทศ เพื่อนำไปประกอบอาหาร ทุกคนในครอบครัวมีหน้าที่ พ่อบอกว่าถ้าเราปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานเอง จะทำให้ปลอดภัยจากสารเคมีต่าง ๆ และยังช่วยประหยัดเงินอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการใช้พื้นที่ที่มีประโยชน์มากที่สุด ด้วยการปลูกผักชนิดต่าง ๆ ตามริมรั้ว การปลูกผักสวนครัวจึงมีประโยชน์หลายอย่างทั้งรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และประหยัดเงินได้ด้วย

การเขียนพรรณนา

ที่มา <https://mpics.mgonline.com/pics/Images/560000011374601.JPEG>

แนวคำตอบ

นาข้าวสีเขียวขจีเมื่อหลายเดือนก่อน บัดนี้ได้กลายเป็นทุ่งข้าวสีทองเหลืองอร่ามกว้างไกลสุดลูกหูลูกตา รวงข้าวสีเหลืองปลิวไสวตามแรงลมในฤดูหนาวในเดือนพฤศจิกายน เสียงร้องประสานเพลงเกี่ยวข้าวของ ชาวนาดังไปทั่วทุ่งนา เป็นน้ำเสียงแห่งความภูมิใจ และดีใจที่ผลผลิตที่ตนเองได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจลงไปได้ สำเร็จลงแล้ว

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

เกณฑ์การประเมินการเขียนบรรยายและเขียนพรรณนา

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. เนื้อเรื่อง	๑. สอดคล้องกับภาพ ๒. ตรงประเด็น ๓. มีความสัมพันธ์กัน ๔. มีเนื้อหาที่แสดง จินตนาการ	ปฏิบัติได้ ๓ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๒ ข้อ	เขียนไม่ตรง ตามเกณฑ์ ที่กำหนด
๒. การใช้ภาษา	๑. การเลือกใช้คำ ได้ถูกต้องตาม กาลเทศะ ๒. เรียงลำดับเหตุการณ์ ได้ถูกต้อง ๓. เขียนวันวรรคตอน ได้ถูกต้อง ๔. ใช้คำสุภาพ ๕. ไม่ใช้ภาษาพูด หรือภาษาถิ่น	ปฏิบัติได้ ๓-๔ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๑ ข้อ
๓. การเขียนสะกด คำ			เขียนถูกต้อง ทุกคำ	มีคำที่เขียนผิด

แบบประเมินการเขียนบรรยายและเขียนพรรณนา

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ลำดับ ที่	รายการ	คะแนน				รวม (๑๐)
		ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)	
๑	เนื้อเรื่อง					
๒	การใช้ภาษา					
๓	การสะกดคำ					

เกณฑ์การให้คุณภาพ

คะแนน	๙ - ๑๐	ระดับคุณภาพ	ดีมาก
คะแนน	๗ - ๘	ระดับคุณภาพ	ดี
คะแนน	๕ - ๖	ระดับคุณภาพ	พอใช้
คะแนน	๑ - ๔	ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สรุปความรู้จากวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท จุดประสงค์ ด้านความรู้ ๑. สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ๒. อธิบายข้อคิดของเรื่องได้ ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปความรู้จากเรื่องที่อ่านได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนดูรูปภาพการแสดงวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ แล้วตอบคำถามครูว่า “นักเรียนสงสัยหรือไม่ว่าทำไมจึงมีผู้นำวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ มาทำเป็น การแสดงชนิดต่าง ๆ” (แนวคำตอบ : เพราะเป็นเรื่องที่สนุก, เพราะเป็นวรรณคดี ของไทย, เพราะเป็นวรรณคดีที่มีคุณค่า) จากนั้นครูนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. นักเรียนชมวิดีโอทัศน์วรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท จากเว็บไซต์ยูทูบ ที่มา: https://www.youtube.com/watch?v=euwa4lv_Jzg ๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน ครูแจกกระดาษปรีฟให้กับนักเรียน แต่ละกลุ่ม แล้วให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดสรุปความรู้จากการดูวิดีโอทัศน์ เป็นแผนภาพความคิด	แหล่งการเรียนรู้/สื่อ ๑. รูปภาพการแสดงวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์ ๒. สื่อวิดีโอทัศน์จากยูทูบ ๓. กระดาษปรีฟ ๔. สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point) ๕. แบบทดสอบ เรื่อง สรุปความรู้เรื่อง รามเกียรติ์ ภาระงาน/ชิ้นงาน สรุปความรู้ของวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สรุปความรู้จากวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	๓. เมื่อนักเรียนสรุปเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมานำเสนอ พร้อมร่วมกันซักถาม เสนอแนะการนำเสนอของเพื่อนแต่ละกลุ่ม ๔. ครูอธิบายสรุปเนื้อเรื่องด้วยสื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point) ในส่วนของประวัติผู้แต่ง ที่มา และจุดมุ่งหมายในการแต่ง พร้อมให้นักเรียนซักถาม เมื่อเกิดข้อสงสัย ๕. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบ เรื่อง สรุปความรู้เรื่องรามเกียรติ์ เสร็จแล้ว ร่วมกันเฉลยความถูกต้อง ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท	

การวัดผลและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. สรุปสาระสำคัญจากเรื่อง ที่อ่านได้ ๒. อธิบายข้อคิดของเรื่องได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ สรุปความรู้จากเรื่องที่อ่านได้	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - ตรวจแบบทดสอบ - การนำเสนอผลงาน	- แบบประเมินพฤติกรรม กลุ่ม - แบบทดสอบ เรื่อง สรุป ความรู้เรื่องรามเกียรติ์ - แบบประเมินการ นำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาพความรู้ เรื่อง รามเกียรติ์
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สรุปความรู้จากวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์
ตอน นารายณ์ปราบนาท
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ที่มา <https://patcharutka.files.wordpress.com/2013/02/in1604209.jpg>

ที่มา <http://picture.ookbeecomics.com/12370/original.jpg?v=1497516416000>

แบบทดสอบ เรื่อง สรุปความรู้เรื่องรามเกียรติ์
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สรุปความรู้จากวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์
ตอน นารายณ์ปราบหนทก
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำอธิบาย ทำเครื่องหมาย × หน้าข้อที่ถูกที่สุดในกระดานคำตอบ

๑. “งามจุไร” คำว่า จุไร มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. คิ้ว	ข. ไผ่ผม	ค. จมูก	ง. คาง
---------	----------	---------	--------
๒. คำในข้อใดมีความหมายต่างจากข้ออื่น

ก. หัสณัน	ข. พระอิศวร	ค. พระอิศราธิบดี	ง. พระสยามภูวญาณ
-----------	-------------	------------------	------------------
๓. “ทั้งสุบรรณเทวานาคี ดังพิชอสุนีไม่ทนได้” สุบรรณ หมายถึงข้อใด

ก. นางฟ้า	ข. พญานาค	ค. พิทยาธร	ง. พระยาครุฑ
-----------	-----------	------------	--------------
๔. จากข้อ ๓ คำว่า นาคี หมายถึงข้อใด

ก. นางฟ้า	ข. พญานาค	ค. พิทยาธร	ง. พระยาครุฑ
-----------	-----------	------------	--------------
๕. “ไม่รู้ว่านารายณ์แปลงมา ก็โสมนัสสำพันทวี” คำว่า โสมนัส หมายถึงข้อใด

ก. มีความยินดี	ข. มีความเศร้าโศกปานใจจะขาด
ค. มีความสุขอย่างหาที่เปรียบมิได้	ง. มีความโศกเศร้าเสียใจเป็นอันมาก
๖. “องค์เท้าลัสเตียนธิดี เทวีมีราชบุตรา” “เทวี” หมายถึงใคร

ก. นางไภยเกสี	ข. นางรัชดา	ค. นางเกาสุริยา	ง. นางสุวรรณอัปสร
---------------	-------------	-----------------	-------------------
๗. คำว่า “ราชบุตรา” หมายถึงใคร

ก. พระราม	ข. พระลักษมณ์	ค. ทศกัณฐ์	ง. กุมภกรรณ
-----------	---------------	------------	-------------
๘. “เป็นโฉมงามเทพอัปสร” คำว่า “อัปสร” หมายถึงข้อใด

ก. เทวดา	ข. พระยาครุฑ	ค. คนธรรพ์	ง. นางฟ้า
----------	--------------	------------	-----------
๙. “คอยหมู่เทवासुरาลย์” คำว่า “สุราลย์” หมายความว่าอย่างไร

ก. นรก	ข. สวรรค์	ค. แม่น้ำ	ง. เทวดา
--------	-----------	-----------	----------
๑๐. “สรวลสันต์เยาะเย้ยเฮฮา” คำว่า “สรวลสันต์” หมายความว่าอย่างไร

ก. รื่นเริง	ข. ร้องไห้	ค. หัวเราะ	ง. สนุกสนาน
-------------	------------	------------	-------------

กระดาษคำตอบ
วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ชื่อ.....ชั้น ม.๒/.....เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

เฉลยแบบทดสอบ เรื่อง สรุปความรู้เรื่องรามเกียรติ์
 หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สรุปความรู้จากวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์
 ตอน นารายณ์ปราบนนทก
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำอธิบาย ทำเครื่องหมาย × หน้าข้อที่ถูกที่สุดในกระดานคำตอบ

๑. “งามจู่ไร” คำว่า จู่ไร มีความหมายตรงกับข้อใด

ข. ไรมม

๒. คำในข้อใดมีความหมายต่างจากข้ออื่น

ก. หัสณัน

๓. “ทั้งสุบรรณเทวานาคี ดังพิชอสุนีไม่ทนได้” สุบรรณ หมายถึงข้อใด

ง. พระยาครุฑ

๔. จากข้อ ๓ คำว่า นาคี หมายถึงข้อใด

ค. พิทยาธร

๕. “ไม่รู้ว่านารายณ์แปลงมา ก็โสมนัสพันทวี” คำว่า โสมนัส หมายถึงข้อใด

ก. มีความยินดี

๖. “องค์เท้าลัสเตียนธิดี เทวีมีราชบุตรา” “เทวี” หมายถึงใคร

ข. นางรัชดา

๗. คำว่า “ราชบุตรา” หมายถึงใคร

ค. ทศกัณฐ์

๘. “เป็นโฉมงามเทพอัปสร” คำว่า “อัปสร” หมายถึงข้อใด

ง. นางฟ้า

๙. “คอยหมู่เทवासुरาลย์” คำว่า “สุราลย์” หมายความว่าอย่างไร

ข. สวรรค์

๑๐. “สรวลสันต์เยาะเย้ยเฮฮา” คำว่า “สรวลสันต์” หมายความว่าอย่างไร

ค. หัวเราะ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พินิจคุณค่า		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย
		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา นักเรียนสามารถอธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านได้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านได้ ด้านทักษะและกระบวนการ สามารถวิเคราะห์คุณค่า ของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูแจกบัตรย่อยกรองสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านออกเสียงทำนองธรรมดา แล้วให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหาของบทอาขยานที่อ่าน ๒. ครูให้นักเรียนสังเกตความงามทางภาษาหรือวรรณศิลป์ที่ปรากฏในบทย่อยกรองว่าปรากฏหรือไม่อย่างไร และให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน ขั้นสอน ๑. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง คุณค่าของวรรณคดี ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมกับตัวอย่างการวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ ให้นักเรียนเข้าใจ ๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม นักเรียนทุกกลุ่มและครูร่วมกันอภิปรายถึงคุณค่าของวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก ในประเด็นต่าง ๆ เช่น วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก มีคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์อย่างไรบ้าง มีคุณค่าในด้านเนื้อหาอย่างไร ให้ข้อคิดอะไรบ้าง ๓. ให้ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าหน้าชั้นเรียน พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อเกิดข้อสงสัย ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปถึงคุณค่าด้านสังคมและคุณค่าด้านวรรณศิลป์ที่ปรากฏในวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. บัตรย่อยกรอง ๒. ใบความรู้ เรื่อง คุณค่าของวรรณคดี ภาระงาน/ชิ้นงาน ครูมอบหมายให้นักเรียนทุกคนสรุปคุณค่าด้านสังคม และคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก โดยใช้แผนภาพความคิด

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สามารถวิเคราะห์คุณค่า ของวรรณคดี และวรรณกรรม ที่อ่านได้	- เขียนแผนภาพ ความคิด - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบประเมินการเขียน แผนภาพความคิด - แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง คุณค่าของวรรณคดี
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พินิจคุณค่า
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คุณค่าของวรรณคดี

๑. คุณค่าด้านเนื้อหา ช่วยให้เป็นความสำคัญของการศึกษาวรรณคดีโดยอาศัยการดำเนินเรื่องหรือแนวคิดเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์วรรณคดี เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง การดำเนินเรื่องในเนื้อหาเป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด ทั้งสอแต่แรกแนวคิดและกลวิธีในการดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านได้ใช้มุมมองความคิดพิจารณาเรื่องนั้น ๆ โดยผู้อ่านอาจมีทัศนคติต่อเรื่องแตกต่างกันไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสนใจของผู้อ่าน ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีที่จะทำให้เกิดการพัฒนาความคิดและเสริมสร้างจินตนาการ ช่วยยกระดับความคิดและจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้น การวิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหา สามารถวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

๑.๑ ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี สภาพสังคม การเมือง การปกครอง การดำรงชีวิตของคนในสมัยนั้น ๆ และความรู้อื่น ๆ

๑.๒ ได้รับประสบการณ์ กวีถ่ายทอดประสบการณ์ที่เกิดจากการมองโลกอย่างกว้างขวางและลุ่มลึกจากประสบการณ์ส่วนตัวของกวีได้กลายเป็นประสบการณ์ร่วมระหว่างผู้อ่านกับกวี ผู้อ่านได้รับประสบการณ์จากการอ่านงานของกวี

๑.๓ เกิดจินตนาภาพ ผู้อ่านเห็นคุณค่าในความงดงามของวรรณคดีทำให้เกิดความประทับใจ และรับรู้ความคิดที่แปลกใหม่ เป็นกระบวนการที่ให้รายละเอียดโดดเด่น และให้ผู้อ่านได้สร้างความคิดตาม ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละคน ผู้อ่านเกิดความคิดจินตนาการกว้างไกลและประเทืองปัญญา

๑.๔ พัฒนาจิตใจผู้อ่าน วรรณคดีต่าง ๆ มีเนื้อหาสาระ เรื่องราวสนุก อ่านแล้วสบายใจ สามารถกล่อมเกล่าจิตใจให้อ่อนโยน ให้ข้อคิดคติธรรม อีกทั้งสอนให้ประพฤติดี ประพฤติชอบ สร้างสรรค์ จรรโลงใจให้เกิดกำลังใจยามที่ท้อแท้

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ วรรณคดีที่ได้รับยกย่องว่าดีเด่นต้องมีกลวิธีการประพันธ์ที่ดีเยี่ยม และให้คำเหมาะสมกับลักษณะหน้าที่ของคำ ถูกต้องตรงความหมาย เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและมีเสียงเสนาะ ซึ่งผู้อ่านจะเกิดจินตนาการตามเนื้อเรื่องได้ จะต้องเข้าใจสำนวนโวหารและภาพพจน์ เสมือนได้ยินเสียง ได้เห็นภาพ เกิดอารมณ์สะเทือนใจ มีความรู้สึกคล้อยตาม ดังนี้

๒.๑ การใช้โวหาร

๒.๑.๑ บรรยายโวหาร เป็นการเล่าเรื่อง เล่าเหตุการณ์ที่มีเวลาสถานที่ ซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน การบรรยายมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเรื่องราวนั้น ๆ เกิดขึ้นและดำเนินไปอย่างไร เรื่องราวดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจริง หรือเป็นเรื่องที่เกิดจากจินตนาการของกวีก็ได้

๒.๑.๒ พรรณาโวหาร เป็นการให้รายละเอียดของเรื่องราว เพื่อให้ผู้อ่านเห็นสภาพหรือลักษณะที่ละเอียดลออและพรรณนาความรู้สึกกระทบอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน ทั้งนี้ การพรรณนาทำให้ผู้อ่านผู้ฟังมองเห็นภาพ การพรรณนาจึงมักแทรกอยู่ในการเล่าเรื่องหรือการบรรยาย

๒.๑.๓ เทศนาโวหาร คือ โวหารที่มุ่งในการสั่งสอน โน้มน้าวจิตใจผู้อ่านให้คล้อยตาม

๒.๑.๔ สาธกโวหาร คือ โวหารที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจนด้วยการยกตัวอย่างประกอบ เพื่ออธิบายสนับสนุนความคิดเห็นให้น่าเชื่อถือ

๒.๑.๕ อุปมาโวหาร คือ โวหารเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น

๒.๒ การใช้ภาพพจน์ เป็นการพลิกแพลงภาษาให้แปลกออกไปกว่าที่เป็นอยู่ปกติ ทำให้เกิดสภาวะทบทวนความรู้สึกและอารมณ์ต่างกับภาษาที่ใช้อย่างตรงไปตรงมา ดังนี้

๒.๒.๑ อุปมา คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งคล้ายหรือเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยมีคำแสดงความเปรียบ เช่น เปรียบ ประดุจ ดุจ ดัง เหมือน ราวกับ ราว เพียง เพียง ฯลฯ

๒.๒.๒ อุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากการอุปมา โดยอุปลักษณ์มักใช้คำว่า เป็น คือ ในการเปรียบเทียบ

๒.๒.๓ สัญลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง โดยไม่มีคำแสดงความเปรียบ “เขาเป็นคนเจ้าชู้มาก เห็นเปลี่ยนตุ๊กตาหน้ารถประจำเลย”

๒.๒.๔ อติพจน์ คือ การใช้ถ้อยคำที่กล่าวผิดไปจากความเป็นจริง โดยกล่าวถึงสิ่งหนึ่งเปรียบเทียบกับสิ่งที่ดูเกินมากกว่าความจริง

๒.๒.๕ บุคคลวัต คือ การกล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิตจิตใจให้มีการกระทำเหมือนมนุษย์

๒.๒.๖ สัทพจน์ คือ การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ

๒.๓ การเล่นเสียง คือ การเลือกสรรคำที่มีเสียงสัมผัสกันได้แก่ การเล่นเสียงอักษร เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์ เพื่อเพิ่มความไพเราะและแสดงความสามารถของกวีที่แม้จะเล่นเสียงของคำแต่ยังคงความหมายไว้ได้ ดังบทประพันธ์

เสนาสู่สู่	ศรแผลง
ยิ่งค่ายหลายเมืองแยง	แย่งแย่ง
รุกรันรันรนแรง	ฤทธิ์รีบ
ลวงล้วงล้วงแล้ว	รวบร่ำเอามา

๒.๓.๑ การเล่นเสียงอักษร คือ การใช้คำที่มีเสียงพยัญชนะเดียวกันหลาย ๆ พยางค์ติดกันเพื่อความไพเราะจากบทประพันธ์ ดังนี้ รุก-รัน-รัน-รน-แรง-ฤทธิ์-รีบ เป็นเสียง /ร/

๒.๓.๒ การเล่นเสียงสระ คือ การใช้สัมผัสสระที่มีเสียงตรงกัน ถ้ามีตัวสะกดก็ต้องเป็นตัวสะกดในมาตราเดียวกัน แม้จะใช้พยัญชนะมาเล่นสัมผัสเสียงสระอีก สู่-สู่-สู่, ค่าย-หลาย

๒.๓.๓ การเล่นเสียงวรรณยุกต์ คือการใช้คำที่ไ่ระดับเสียง ๒ หรือ ๓ ระดับ เป็นชุด ๆ เช่น ลวง-ล้วง-ล้วง

๓. คุณค่าด้านสังคมและสะท้อนวิถีไทย วรรณคดีเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต บอกเล่าเรื่องราวด้านชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี สภาพสังคมหรือความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคม ซึ่งเป็นลักษณะประจำชาติที่แสดงออกมาทางวรรณคดีด้วยภาษาที่งดงามไพเราะ ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเป็นชาติร่วมกัน เพราะต่างรู้สึกว่าได้เป็นเจ้าของขนบธรรมเนียมประเพณีและภาษาเดียวกัน แบ่งเป็น ๒ ประเภทคือ

๓.๑ วรรณคดีขึ้นาสังคม เป็นการพิจารณาคุณค่าด้านสังคมว่าวรรณคดีมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมสะท้อนให้เป็นสภาพสังคม ทั้งด้านค่านิยมวัฒนธรรมและความประพฤติของคนในสังคม แนวทางการปฏิบัติตน หรือชี้ให้เห็นปัญหาที่สังคมขณะนั้นกำลังเผชิญอยู่

๓.๒ วรรณคดีสร้างสำนึกร่วมในความเป็นชาติ วรรณคดีเป็นสิ่งผูกพันจิตใจของคนในชาติให้สำนึกว่าร่วมอยู่ในชาติเดียวกัน วรรณคดีจะเป็นสื่อกลางที่นำไปสู่การรวมเป็นชาติ ซึ่งจะเป็นเครื่องผูกจิตใจคนในชาติให้เป็นหนึ่งเดียวกัน

๔. ข้อคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การอ่านวรรณคดี ผู้อ่านจะได้รับข้อคิดต่าง ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ไม่ว่าจะเป็นคติธรรม คำสอนต่าง ๆ โดยกวีนำเสนอผ่าน ฉาก ตัวละคร หรือบทสนทนา อันเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละเรื่อง เช่น

๔.๑ ด้านการศึกษา ในวรรณคดีหลายเรื่อง จะให้ข้อคิดเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน มีคำสอนที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการศึกษา

๔.๒ ด้านการรู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง เป็นข้อคิดสอนใจสามารถใช้ได้ทุกยุคสมัย

๔.๓ ด้านความสามัคคี วรรณคดีช่วยปลูกสำนึกให้มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน

๔.๔ การปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ใดก็ตามทำด้วยความเต็มใจไม่เกียจคร้าน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ทั้งที่เป็นหน้าที่ต่อตนเอง สังคม หรือประเทศชาติ

หลักการวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดี

๑. การวิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหา ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจบทประพันธ์ให้ตลอดทั้งเรื่อง และจินตนาการขึ้นในใจเพื่อจะได้เข้าใจสารที่กวีต้องการสื่อ โดยศึกษาดังนี้

๑.๑ วิเคราะห์สาระของบทประพันธ์ สาระที่กวีสื่อออกมายังผู้อ่านอาจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความรู้ ความคิด (ทัศนะของกวี) หรือความรู้สึกก็ได้ เมื่ออ่านบทประพันธ์แล้วผู้ศึกษาควรจับสาระนั้นมีลักษณะแปลกใหม่ น่าสนใจหรือไม่ มีลักษณะสร้างสรรค์จรโลงจิตใจ หรือช่วยยกระดับจิตใจผู้อ่านให้สูงขึ้นได้หรือไม่ มีประโยชน์ต่อใครบ้าง เพราะเหตุใด

๑.๒ วิเคราะห์การวางโครงเรื่องและการลำดับความในเรื่อง คือ การวิเคราะห์ว่ากวีวางโครงเรื่องในลักษณะใด มองหาปมของเรื่อง เริ่มจากปัญหาที่ปรากฏจนกระทั่งถึงการคลี่คลายปัญหา

๑.๓ วิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์ คือ การพิจารณาเรื่องกลวิธีต่าง ๆ ที่ผู้แต่งนำมาใช้ในการประพันธ์ เพื่อช่วยให้งานประพันธ์มีคุณค่าน่าสนใจ ชวนให้ผู้อ่านติดตามหรือเกิดความประทับใจในการวิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหานี้ ผู้อ่านต้องเข้าใจกลวิธีในการนำเสนอ

วิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ คือ การพิจารณาว่ากวีใช้วิธีการใดที่ทำให้งานเขียนมีความน่าสนใจ น่าติดตาม หรือน่าประทับใจ เช่น เสนออย่างตรงไปตรงมาทำให้ผู้อ่านจับความง่าย เสนอด้วยให้ผู้อ่านตีความ เสนอด้วยวิธีการใช้ภาพพจน์เหนือจริง สร้างความแปลกใหม่และดึงดูดความสนใจของผู้อ่านหรือเสนอด้วยวิธีการแสดงให้เห็นอาการเคลื่อนไหว ทั้งการเคลื่อนไหวทางกายและทางอารมณ์ คือความรู้สึกที่เปลี่ยนไปมาของตัวละคร เพราะธรรมชาติของมนุษย์นั้นย่อมมีอารมณ์แปรปรวน เปลี่ยนไปตามความนึกคิดและสภาพแวดล้อม

๒. วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ วิเคราะห์ความไพเราะของบทประพันธ์ คือการพิจารณาว่าบทประพันธ์นั้น ๆ มีความไพเราะอย่างไร ซึ่งความไพเราะของบทประพันธ์เกิดด้วยเหตุ ๒ ประการ คือ ความไพเราะอันเกิดจากรสคำ และความไพเราะอันเกิดจากรสความ

๒.๑ ความไพเราะอันเกิดจากรสคำ พิจารณาได้จากการเลือกสรรคำ และการเลือกคำที่มีเสียงเสนาะไพเราะ ซึ่งเกิดจากวิธีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ คำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน การเล่นคำ และลีลาจังหวะของคำ

๒.๒ ความไพเราะอันเกิดจากรสความ พิจารณาได้จากการใช้คำที่มีความหมายกระชับ ชัดเจน และการใช้โวหารต่าง ๆ กวีถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ได้อย่างลึกซึ้ง กระแทกอารมณ์ กระเทือนจิตใจ และกระทบความรู้สึก เช่น

ไฟช่ออ้อเอียดเปียดออด	ลมลอดไล่เลี้ยวเรียวไผ่
ออดแอตแอตออดยออดไกว	แพใบไผ่น้ำลาคลอง
กระเพื่อมพลั่วพลั่วปลิวคว้าง	เธอวางร่างปล่อยลอยล่อง
บนแพใบไผ่ไยยอง	แสงทองส่องทาบฉาบมา

จากบทประพันธ์จะเห็นวารสของคำ คือ การเลือกสรรคำมาใช้เพื่อให้เกิดเสียงเสนาะ ที่ทำให้เห็นภาพและความไพเราะสละสลวย การเปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง (อุปลักษณ์) “ไฟช่ออ้อเอียดเปียดออด” และมีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ (สัทพจน์) “ออดแอตแอตออด” นอกจากนี้จะพบว่ากวีทำให้บทประพันธ์งดงามสละสลวยด้วยสัมผัสใน ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร

จากบทประพันธ์ กวีใช้ อุปลักษณ์ ในการเปรียบ ไผ่ เป็น ช่อ ภาพของไผ่ อ้อเอียดเปียดออด เมื่อลมลอดไล่เลี้ยวเรียวไผ่ คือ ลมพัดไปตามช่องว่างของลำไผ่ที่เรียวยาว กวีใช้สัทพจน์ในการเลียนเสียงไผ่เบียดสีกัน กวีจินตนาการว่ามีเจ้าหญิงที่กำลังรอคอยเจ้าชาย เจ้าหญิงกำลังล่องลอยอยู่บนแพใบไผ่ และมีแสงแดดอาบไล่ลงมา บทประพันธ์นี้กวีใช้ภาษาแสดงจินตภาพได้อย่างงดงามละเมียดละไม โดยการใช้ภาพพจน์ อุปลักษณ์ และใช้สัทพจน์

๓. การวิเคราะห์คุณค่าด้านสังคมและสะท้อนวิถีไทย วรรณคดีและวรรณกรรมทั่วไป ผู้แต่งมักสอดแทรกความรู้ ความคิด และอารมณ์ สะท้อนวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ค่านิยมของคนในสังคมสมัยนั้น ๆ ในวรรณคดี ผู้อ่านจะต้องมีวิจารณ์ญาณในการอ่าน คือ เมื่ออ่านแล้วนำไปคิดพิจารณาความรู้ ความคิด สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓.๑ คุณค่าที่มีต่อผู้อ่าน คือ การวิเคราะห์หว่าบทประพันธ์นั้น ๆ มีคุณค่าต่อจิตใจ สติปัญญา และความประพฤติของผู้อ่านแต่ละคนอย่างไร

๓.๒ คุณค่าที่มีต่อสังคม คือ การวิเคราะห์หว่าบทประพันธ์นั้น ๆ ช่วยสะท้อนภาพของสังคมได้ชัดเจนมากน้อยเพียงไร และมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมในระดับใด

๔. การวิเคราะห์ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน วรรณคดีหรือวรรณกรรมทั่วไป เมื่อผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ได้ว่าเรื่องที่อ่านมีคุณค่าด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์และด้านสังคม อย่างไรแล้วผู้อ่านย่อมสามารถพิจารณาข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดี หรือวรรณกรรมเรื่องนั้น ๆ ที่สอดแทรกอยู่และเห็นแนวทางในการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยมีแนวทาง ดังนี้

๔.๑ พิจารณาข้อคิด การอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมทุกเรื่องผู้อ่านจะได้ข้อคิดที่แตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับวัย ประสบการณ์และพื้นฐานความรู้ของผู้อ่าน เช่น บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก ผู้อ่านจะได้ข้อคิดเกี่ยวกับความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ยอมเสียสละให้ได้ทุกอย่าง หรือเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ ข้อคิดที่ได้ เช่น ความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียนไม่ว่ายุคใดสมัยใด การศึกษายังคงมีความจำเป็น แม้ว่าในสมัยนั้นโรงเรียนยังไม่มีก็ต้องศึกษาจากพ่อแม่ปู่ย่าตายายหรือพระสงฆ์

๔.๒ การนำไปใช้ พิจารณาข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีแล้วสามารถนำไปประโยชน์ ความรู้ หรือสาระจากการอ่านมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ได้อ่านเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน แล้วนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนก็สามารถประสบความสำเร็จในชีวิตการเรียนและการทำงาน สามารถบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมและประเทศชาติได้ อ่านแล้วสามารถนำสาระความรู้มาพัฒนาจิตใจพัฒนาปัญญาและจรรโลงสังคมได้

การอ่านวรรณคดีหรือวรรณกรรมจะเกิดประโยชน์สูงสุดเมื่อผู้อ่านได้กลั่นกรองคุณค่าที่ได้จากวรรณคดีออกมา ทั้งคุณค่าด้านอารมณ์และคุณค่าทางความคิดนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง สังคม และประเทศชาติ

บทอาขยานประกอบการเรียนรู้ เรื่อง คุณค่าของวรรณคดี
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พินิจคุณค่า
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เมื่อเรายังเล็กเป็นเด็กน้อย
ขอข้าวแกงหวานให้น้องปองนิยม
เมื่อเห็นดาวล้อมเดือนกลาดเกลื่อนฟ้า
ระยิบระยับประดับดาวพราวเลื่อน
อยากตะกายว้ายฟ้าไปหาจันทร์
เคยนึกตามใจชอบปლობประโลม
ฝันไปตามอารมณ์ผสมใจ
สอยดวงดาวพราวฟ้ามาเป็นยาน

เคยกล่าวถ้อยวอนจันทราว่าให้สม
ขอเตียงตั่งนั่งชมดาวและเดือน
ชวนน้องนับดาราที่เป็นเพื่อน
แต่ดวงเดือนเด่นสว่างกลางโคม
และไฟฝันอยากเอื้อมให้ถึงโสม
ว่าเตียงใหญ่จะได้โคมรัตติกาล
ว่าเตียงโตจะบินไปด้วยใจหาญ
พาเราผ่านเมฆด้นจนถึงจันทร์

(บทกวีเรื่อง วอนขอ ของ กุลทรัพย์ รุ่งฤดี)

แบบประเมินการเขียนแผนภาพความคิด

ชื่อนักเรียน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

ลำดับ ที่	ข้อความ	๔	๓	๒	๑
๑	สรุปความรู้ได้ถูกต้องตรงประเด็น				
๒.	การเชื่อมโยงความรู้ตามลำดับความสัมพันธ์				
๓.	มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนแผนภาพความคิด				

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมินการเขียนแผนภาพความคิด			
	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ	สามารถสรุปความรู้ได้ครบตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ครบทุกประเด็น	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
๒. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ และลำดับความสัมพันธ์ได้ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยงความรู้และลำดับความสัมพันธ์ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ แต่ไม่เป็นไปตามลำดับความสัมพันธ์
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนแผนภาพความคิด	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ในรูปแบบที่ถูกต้องและสวยงาม	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ถูกต้องและมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ และมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ แต่ขาดรูปแบบและความสวยงาม

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑-๑๒	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙-๑๐	หมายถึง	ดี
คะแนน ๖-๘	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐-๕	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ประยุกต์ความรู้สู่ชีวิตจริง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา นักเรียนสามารถสรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมได้ ด้านทักษะและกระบวนการ สามารถวิเคราะห์และบอกแนวทางการนำความรู้ และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำภาพตัวอย่างวรรณคดีให้ดู และให้นักเรียนบอกว่าเป็นวรรณคดีเรื่องใด และนักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไรบ้างในชีวิตประจำวัน ขั้นสอน ๑. ครูอภิปรายร่วมกับนักเรียนในประเด็น “วรรณคดีไทย : การประยุกต์ใช้สู่ชีวิตจริง” พร้อมยกตัวอย่างวรรณคดีไทยที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ๒. ครูให้นักเรียนนำกระดาษเทาขาวมาตัดเป็นบัตรคำและบัตรข้อความ จากนั้นแบ่งนักเรียนเป็นคู่ โดยให้ ๑ คน เขียนชื่อวรรณคดี และอีก ๑ คนเขียนข้อคิดหรือข้อความจากวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวันได้ โดยบัตรคำและบัตรข้อความขอให้ระบายสีเดียวกัน ๓. เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จแล้ว ให้นำไปวางคว่ำไว้หน้าห้องเรียน โดยครูสลับบัตรคำให้คละกัน แล้วให้นักเรียนแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม แล้วให้ทั้ง ๒ กลุ่มแข่งกันเลือกหาบัตรคำที่คู่กัน กลุ่มใดจับคู่ได้มากกว่าถือว่าเป็นผู้ชนะ ครูกล่าวคำชื่นชมกับนักเรียนทั้ง ๒ กลุ่ม ๔. จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่กันภายในกลุ่ม นำบัตรคำและบัตรข้อความนั้นมาพูดให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน เพื่อนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าถูกต้องหรือไม่ พร้อมกับครูอธิบายให้เพิ่มเติม	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ภาพตัวอย่างวรรณคดี ๒. ตัวอย่างวรรณคดีไทย ๓. กระดาษเทาขาว ๔. สีไม้ ๕. กิจกรรมเกมสัมพันธ์ ภาระงาน/ชิ้นงาน ครูมอบหมายให้นักเรียนรวบรวมเกร็ดวรรณคดีที่นำมาใช้ในชีวิตจริง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ประยุกต์ความรู้สู่ชีวิตจริง		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย
	ขั้นสรุป นักเรียนสรุปความรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการนำความรู้และข้อคิด จากเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ สามารถอธิบายสรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดี และวรรณกรรมได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สามารถวิเคราะห์และบอก แนวทางการนำ ความรู้ และ ข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและ วรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิต จริง	- สังเกตพฤติกรรม กลุ่ม - กิจกรรมเกมสัมพันธ์	- แบบสังเกต พฤติกรรมกลุ่ม - การร่วมกิจกรรม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

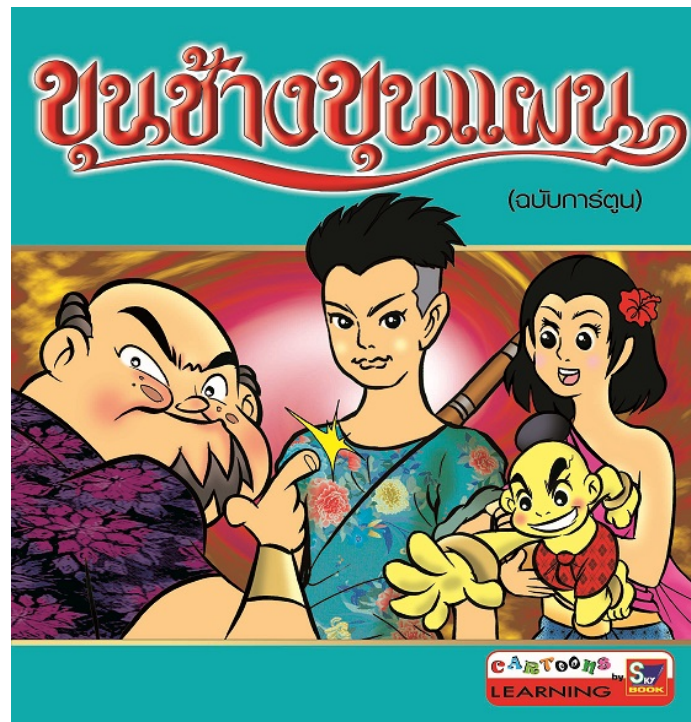
ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาพตัวอย่างวรรณคดี
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ประยุกต์ความรู้สู่ชีวิตจริง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ที่มา <http://skybook.co.th/shop/wp-content/uploads/2019/01/>

ที่มา <http://www.era.su.ac.th/Mural/ramayana/images/ramkien91.JPG>

ที่มา <https://lifestyle.campus-star.com/app/uploads/2015/01/%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%A0%E0%B8%B9%E0%B9%88.jpg>

ที่มา <https://bkkseek.com/wp-content/uploads/2016/06>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สรุปรูปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสาววรรณคดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา มีความรู้ความเข้าใจในการสรุปรูปเนื้อหาวรรณคดี และวรรณกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ สามารถอธิบายเนื้อหาวรรณคดี และวรรณกรรมที่เลือกอ่านได้ ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปรูปเนื้อหาวรรณคดี และวรรณกรรมที่เลือกอ่านได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูสอบถามนักเรียนว่านักเรียนเคยเดินทางไปจังหวัดใดบ้าง และเดินทางไปอย่างไร ครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูเปิดวิดีโอทัศน์ เรื่อง ภาพยนตร์หอโคลงประพาสธารทองแดง จากเว็บไซต์ให้นักเรียนดู ที่มา: https://www.youtube.com/watch?v=Ue0tvpwKHWo	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. วิดีทัศน์ เรื่อง ภาพยนตร์หอโคลงประพาสธารทองแดง จากเว็บไซต์ ๒. กระดาษเทาขาว ๓. สีไม้ ภาระงาน/ชิ้นงาน ครูมอบหมายให้นักเรียนทุกคนเลือกวรรณคดีเรื่อง ภาพยนตร์หอโคลงประพาสธารทองแดง คนละ ๑ บท แล้วเขียนสรุปพร้อมวาดภาพประกอบ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	๒. จากที่นักเรียนดูวิดีโอที่ตนนักเรียนได้รับความรู้อะไรบ้าง ให้นักเรียนร่วมกันตอบแสดงความรู้และความคิดเห็น ๓. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวาดภาพเส้นทางการเดินทาง ลงในกระดาษเทาขาว พร้อมระบายสีให้สวยงาม โดยเมื่อเส้นทางนั้นพบเจอสัตว์ชนิดใดก็ให้วาดสัตว์ชนิดนั้นดังนี้ กลุ่มที่ ๑ บทชมขบวนเสด็จ กลุ่มที่ ๒ บทชมฝูงสัตว์และพืช กลุ่มที่ ๓ บทชมนก กลุ่มที่ ๔ บทชมปลา ๔. เมื่อนักเรียนจัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้วให้แต่ละกลุ่มนำผลงานที่กลุ่มตนเองทำมาให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียน ครูกล่าวคำชื่นชมในการทำผลงาน ขั้นสรุป นักเรียนทุกคนร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายเนื้อหาวรรณคดี และวรรณกรรม	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปเนื้อหาวรรณคดี และ วรรณกรรม	สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวอย่างชิ้นงาน

การสรุปวรรณคดีและวรรณกรรม เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

บทประพันธ์ที่เลือก

สรุปเนื้อหา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การศึกษาเชิงประวัติ		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาวรรณคดีเรื่องที่เรียนในเชิงประวัติ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี เรื่องที่เรียนในเชิงประวัติความเป็นมาได้ ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีเรื่อง ที่เรียนในเชิงประวัติความเป็นมาได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ ๑) ขั้นนำ ๑. ครูติดภาพสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีเรื่อง “กาพย์ห่อโคลงประพาส ธารทองแดง” แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าภาพนั้นน่าจะเป็นสถานที่ใด และอยู่ในจังหวัดใด ๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายจนได้ข้อสรุปว่าภาพนั้นเกี่ยวข้องกับพระพุทธบาท และธารทองแดง จังหวัดสระบุรี ขั้นสอน ๑. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง การศึกษาเชิงประวัติ: กาพย์ห่อโคลงประพาสธาร ทองแดง ให้นักเรียนทุกคน ๒. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มศึกษาหัวข้อ ดังต่อไปนี้ กลุ่มที่ ๑ ศึกษาประวัติของผู้แต่งและจุดมุ่งหมายของการประพันธ์ กลุ่มที่ ๒ ศึกษาความเป็นมาและข้อคิดของเรื่อง กลุ่มที่ ๓ ศึกษาเนื้อเรื่อง กลุ่มที่ ๔ ศึกษาคุณค่าของวรรณคดี ๓. ครูแจกกระดาษปฐพีให้นักเรียนทุกกลุ่มเขียนแผนภาพความคิดสรุป ความรู้แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ภาพสถานที่ ๒. ใบความรู้ เรื่อง การศึกษาเชิง ประวัติ: กาพย์ห่อโคลงประพาสธาร ทองแดง ๓. กระดาษปฐพี ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนภาพความคิดสรุปการศึกษาเชิง ประวัติ เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธาร ทองแดง (รายบุคคล)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การศึกษาเชิงประวัติ		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี	เวลา ๑ ชั่วโมง	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	๔. ครูมอบหมายการบ้านให้นักเรียนทุกคนสรุปเนื้อหาเป็นแผนภาพความคิดลงในสมุด ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับการศึกษาเชิงประวัติจากวรรณคดี เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ วรรณคดีเรื่องที่เรียนในเชิง ประวัติความเป็นมาได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ วรรณคดีเรื่องที่เรียนในเชิง ประวัติความเป็นมาได้	- การนำเสนอ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบประเมินการ นำเสนอ - แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

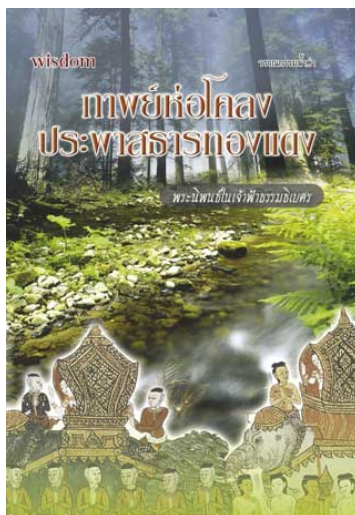
ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การศึกษาเชิงประวัติ: ภาพหล่อโคลงประพาสธารทองแดง
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การศึกษาเชิงประวัติ: ภาพหล่อโคลงประพาสธารทองแดง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

• ประวัติภาพหล่อโคลงประพาสธารทองแดง

ภาพหล่อโคลงประพาสธารทองแดง เป็นบทประพันธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรไชยเชษฐาสุริยวงศ์ หรือ เจ้าฟ้ากุ้ง ทรงพระนิพนธ์ขึ้นเมื่อครั้งตามเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศโดยชลมารคไปมนัสการพระพุทธบาท จ.สระบุรี ทั้งนี้คำว่าธารทองแดงเป็นชื่อลำน้ำที่เจ้าพระพุทธรูป ที่อยู่ในบริเวณพระพุทธบาท อันเป็นที่ร่ำรวยด้วยธรรมชาติ มีสัตว์ต่าง ๆ และพันธุ์ไม้ต่าง ๆ อยู่มากมาย

นอกจากนี้ ที่แห่งนี้เป็นบริเวณที่ตั้งพระตำหนักธารเกษม ที่มีมาตั้งแต่รัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ในหนังสือปริทรรศน์แห่งวรรณคดีไทยของ "นายตารา ณ เมืองใต้" ซึ่งเรียบเรียงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ เรียกชื่อวรรณคดีเรื่องนี้ว่า "ภาพหล่อโคลงประพาสธารทองแดง" ตามลักษณะคำประพันธ์และเนื้อเรื่อง ต่อมาเมื่อกรมศิลปากรอนุญาตให้นำเรื่องนี้ไปพิมพ์รวมกับพระนิพนธ์เรื่องอื่นของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร เพื่อเผยแพร่ในงานพระราชทานเพลิงศพพระยาเลวณิชนครวิเทศ (เยี่ยม เลวณิชน) ใน พ.ศ. ๒๕๐๕ ก็ได้เขียนคำนำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้เรียกชื่อว่า นิราศ โดยเทียบกับชื่อพระนิพนธ์อีกเรื่องหนึ่งที่แต่งคู่กันคือ ภาพหล่อโคลงนิราศธารโศก ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเรื่องนี้มีชื่อว่าภาพหล่อโคลงนิราศธารทองแดง และเข้าใจเช่นนี้มาจนกระทั่งปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ในหนังสือเรียนวรรณคดีวิจิตรจะใช้ชื่อเดิมว่า ภาพหล่อโคลงประพาสธารทองแดง

• ประวัติเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรไชยเชษฐาสุริยวงศ์ หรือเจ้าฟ้ากุ้ง

เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรไชยเชษฐาสุริยวงศ์ หรือเจ้าฟ้ากุ้ง ทรงเป็นพระโอรสองค์ที่ ๑ ในพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ เมื่อพระราชบิดาขึ้นครองราชย์ได้สถาปนาตั้งเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรเป็นเจ้าฟ้ากรมขุนเสนาพิทักษ์ เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรทรงมีพระนิสัยสืบทอดมาจากบรรพชนหลายประการ คือมีพระนิสัยเป็นกวีอย่างสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงดูต้นเหมือนสมเด็จพระเจ้าเสือ เช่น เมื่อครั้งหนึ่งเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรทรงใช้พระแสงดาบไล่ฟันกรมขุนสุเรนทรพิทักษ์ ซึ่งดำรงเพศเป็นภิกษุ จนเป็นเหตุให้ต้องหนีไปผนวชอยู่เป็นเวลา ๒ ปี ณ วัดโคกแสง เพื่อให้พ้นพระราชอาญา

และขณะที่ทรงหนีไปผนวชนั้น ได้ทรงนิพนธ์หนังสือเกี่ยวกับศาสนา ๒ เรื่อง คือ นันทโปนันทสูตรคำหลวงกับพระมัลลย์คำหลวง

ต่อมาเจ้าฟ้ากุ้งได้ลาสมณเพศเมื่อ พ.ศ. ๒๒๘๔ ซึ่งพระบิดาคงจะประทานอภัยหายกริ้วแล้ว จึงโปรดให้ดำรงพระยศเป็นพระมหากุปราช ในระหว่างนี้เจ้าฟ้ากุ้งได้นิพนธ์เรื่องทำนองพิศวาสที่ทำให้พระองค์ได้มีชื่อเสียงว่าเป็นกวีเอกผู้หนึ่ง คือ กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง กาพย์ห่อโคลงนิราศพระบาท และที่ดีที่สุดคือ กาพย์เห่เรือ อย่างไรก็ตาม เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรสิ้นพระชนม์ใน พ.ศ. ๒๒๙๘ เพราะทรงเป็นชู้กับเจ้าฟ้าสังวาลซึ่งเป็นพระสนมในพระราชบิดา เป็นเหตุให้ต้องพระราชอาญาโดยจมน้ำพระชนม์

สำหรับงานนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรที่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย คือ นันทโปนันทสูตรคำหลวง พระมัลลย์คำหลวง กาพย์เห่เรือ กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง กาพย์ห่อโคลงนิราศพระบาทและเพลงยาว

- **ลักษณะคำประพันธ์กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง**

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง มีลักษณะทางฉันทลักษณ์ดังนี้ ขึ้นต้นด้วยกาพย์ยานี ๑ บท แล้วตามด้วยโคลงสี่สุภาพ ๑ บทใจความเหมือนกัน กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงนั้นมีกาพย์ยานีและโคลงสี่สุภาพรวม ๑๐๘ คู่ และโคลงปิดท้ายมี ๒ บท จุดประสงค์ในการแต่ง คือ เป็นบทชมธรรมชาติ เพื่อความเพลิดเพลินในการเดินทาง เพื่อพรรณนากระบวนเสด็จทางสถลมารคจากท่าเจ้าสนุกถึงธารทองแดง และพรรณนาธรรมชาติบริเวณธารทองแดง ซึ่งเป็นธารน้ำที่อยู่ในบริเวณพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

แบบประเมินการเขียนผังมโนทัศน์

ชื่อนักเรียน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

ลำดับ ที่	ข้อความ	๔	๓	๒	๑
๑	สรุปความรู้ได้ถูกต้องตรงประเด็น				
๒	การเชื่อมโยงความรู้ตามลำดับความสัมพันธ์				
๓	มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนผังมโนทัศน์				

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการเขียนผังมโนทัศน์

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ	สามารถสรุปความรู้ได้ครบตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ครบทุกประเด็น	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
๒. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ และลำดับความสัมพันธ์ได้ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยงความรู้และลำดับความสัมพันธ์ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ แต่ไม่เป็นไปตามลำดับความสัมพันธ์
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนผังมโนทัศน์	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ในรูปแบบที่ถูกต้องและสวยงาม	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ถูกต้องและมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ และมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ แต่ขาดรูปแบบและความสวยงาม

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ - ๑๒	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙ - ๑๐	หมายถึง	ดี
คะแนน ๖ - ๘	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คุณค่าวรรณคดี		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ คุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูให้นักเรียนบอกและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่มีค่าและสิ่งที่มีราคาตามความคิดของนักเรียนว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร พร้อมครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันศึกษาคุณค่าของวรรณคดี เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง จากสื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point) ๒. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์คุณค่าเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงในด้านต่าง ๆ จนทุกคนเข้าใจตรงกัน ๓. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ ประมาณ ๕ คน แล้วมอบหมายให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง คุณค่าของกาพย์ห่อโคลง โดยให้สมาชิกแต่ละคนปฏิบัติดังนี้ สมาชิกคนที่ ๑ อ่านคำถาม และเขียนคำตอบข้อ ๑ แล้วส่งให้คนต่อไป สมาชิกคนที่ ๒ อ่านคำตอบของสมาชิกคนที่ ๑ ถ้าพิจารณาเห็นว่ายังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ให้เขียนคำตอบเพิ่มเติม แล้วตอบคำถามข้อที่ ๒ สมาชิกในกลุ่มจะได้มีโอกาสอ่านและเขียนคำตอบหมุนเวียนกันไปเรื่อย ๆ จนครบทุกข้อ ๔. ครูและนักเรียนทุกคนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงาน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ใบงาน เรื่อง คุณค่าของกาพย์ห่อโคลง ๒. สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point) ภาระงาน/ชิ้นงาน ครูมอบหมายให้นักเรียนหาความรู้ว่ากาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงสะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างไร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คุณค่าวรรณคดี		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	ขั้นสรุป นักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าด้านต่าง ๆ ที่ได้จากเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ คุณค่าของวรรณคดีและ วรรณกรรม	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่าน	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - ตรวจใบงาน	- แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม - ใบงาน เรื่อง คุณค่า ของกาพย์ห่อโคลง	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงาน เรื่อง คุณค่าภาพยนตร์โคลง

หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คุณค่าวรรณคดี

รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายคุณค่าเรื่อง ภาพยนตร์โคลงประพาสธารทองแดงในประเด็นที่กำหนดให้

๑. คุณค่าด้านเนื้อหา

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์

๓. คุณค่าด้านสังคม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง สรุปความรู้และข้อคิด หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒		
ขอบเขตเนื้อหา สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ การวิเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดี ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูเล่านิทานอีสป ๑ เรื่องให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อคิดที่ได้จากการฟัง จากนั้นครูอธิบายให้นักเรียนรู้ว่า งานเขียนที่ดีมีประโยชน์ต้องมีข้อคิดที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ขั้นสอน ๑. ครูใช้คำถามกระตุ้นความคิดว่า “กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง” ให้ความรู้หรือให้ข้อคิดมากกว่ากัน อย่างไร เมื่อนักเรียนตอบคำถามครูพยายามเขียนคำตอบบนกระดานให้ได้มากที่สุด ๒. ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม ๔ คน แล้วให้จับคู่ภายในกลุ่ม จากนั้นให้แต่ละคู่ทำใบงานเรื่อง ความรู้และข้อคิดจากกาพย์ห่อโคลง โดยให้แต่ละคู่ปฏิบัติดังนี้ - คนที่ ๑ คิดดัง ๆ แสดงถึงการตอบคำถามและเขียนคำตอบ - คนที่ ๒ เป็นฝ่ายสังเกต ตรวจสอบ และแสดงความคิดเห็น (ให้นักเรียนอีกคู่ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันปฏิบัติในทำนองเดียวกัน) ๓. ให้นักเรียนแต่ละคู่เปลี่ยนบทบาทกันในคำถามข้อต่อไป โดยสลับหน้าที่จากผู้ตอบเป็นผู้สังเกต และจากผู้สังเกตเป็นผู้ตอบ ๔. ให้นักเรียนรวมกลุ่มเดิม แล้วนำคำตอบมาเปรียบเทียบกัน จากนั้นช่วยกันอธิบายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ตัวอย่างนิทานอีสป ๒. ตัวอย่างคำถาม ๓. ใบงาน เรื่อง ความรู้และข้อคิดจากกาพย์ห่อโคลง ภาระงาน/ชิ้นงาน ให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าจากเรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง สามารถนำความรู้และข้อคิดไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง สรุปความรู้และข้อคิด		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
	ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากเรื่อง กาพย์ ห่อโคลงประพาสธารทองแดง พร้อมกับแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ การวิเคราะห์ข้อคิดจาก วรรณคดี	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่อง ที่อ่าน	- สังเกตพฤติกรรม กลุ่ม - ตรวจใบงาน	- แบบสังเกต พฤติกรรมกลุ่ม - ใบงาน เรื่อง ความรู้ และข้อคิดจากกาพย์ ห่อโคลง	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ท้องอาชยานสืบสานความเป็นไทย		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ขอบเขตเนื้อหา การท่องจำบทประพันธ์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ท่องจำบทประพันธ์เรื่อง กาพย์ห่อโคลง ประพาสธารทองแดงได้ ด้านทักษะและกระบวนการ ท่องจำบทอาชยานจากเรื่อง กาพย์ห่อ โคลงประพาสธารทองแดงได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. วินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูยกตัวอย่างบทประพันธ์ประเภทกลอนดอกสร้อย แล้วสอบถามนักเรียนว่า นักเรียนเคยได้ยินบทดังกล่าวหรือไม่ และเพราะเหตุใดถึงได้ยิน (เคยได้ยิน เพราะเป็นบทที่คุณครูเคยให้ท่องจำ) ครูจึงอธิบายว่านั่นคือ บทอาชยาน แล้ว จึงเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ๑. ครูนำตัวบทอาชยานที่นักเรียนต้องฝึกท่องมาให้ให้นักเรียนดู พร้อมให้ นักเรียนอ่านออกเสียงเป็นร้อยแก้ว โดยต้องแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง ๒. ครูนำแถบบันทึกเสียงการอ่านบทอาชยานบทที่กำหนด มาเปิดให้ นักเรียนฟัง ๑ รอบ จากนั้นเปิดอีกครั้งแล้วให้นักเรียนออกเสียงตามเป็น ทำนองเสนาะ ๓. ครูให้นักเรียนจับคู่ฝึกอ่านบทอาชยาน ครูให้คำแนะนำกับนักเรียน เมื่อ นักเรียนออกเสียงผิด ๔. ครูสอบถามนักเรียนว่าการท่องบทอาชยานมีประโยชน์อย่างไร โดยให้ นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ครูเขียนคำตอบไว้บนกระดาน แล้วร่วมกัน สนทนาว่าคำตอบใดใช้ได้และคำตอบใดใช้ไม่ได้ ขั้นสรุป นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการท่องจำบทอาชยาน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ตัวอย่างกลอนดอกสร้อย ๒. บทอาชยาน ๓. แถบบันทึกเสียง ภาระงาน/ชิ้นงาน ท่องจำบทอาชยาน กาพย์ห่อโคลง ประพาสธารทองแดง

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ การท่องจำบทประพันธ์ จากเรื่องกาพย์ห่อโคลง ประพาสธารทองแดงได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ท่องจำบทประพันธ์จาก เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาส ธารทองแดง	- ประเมิน การท่องอาขยาน	- แบบประเมิน การท่องอาขยาน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. วินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการท่องบทอาขยาน

ชื่อผู้ประเมิน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

หัวข้อประเมิน	๔	๓	๒	๑
๑. อักษรวิธี				
๒. น้ำเสียง				
๓. ความถูกต้องในการอ่าน				
๔. บุคลิกท่าทาง				
รวมคะแนนที่ได้				

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๑๐ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการท่องจำบทอาขยาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
อักขรวิธี	ออกเสียงอักขรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ ถูกต้องทุกแห่ง	ออกเสียงอักขรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๑-๒ จุด	ออกเสียงอักขรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๓-๔ จุด	ออกเสียงอักขรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๕ จุดขึ้นไป
น้ำเสียงอารมณ์	เสียงดังชัดเจน มีความไพเราะกับ เนื้อเรื่องที่อ่าน	เสียงดังพอสมควร มีความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์เป็น ส่วนใหญ่	เสียงเบาขาด ความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์เป็น บางส่วน	เสียงเบาขาด ความไพเราะเพียง เล็กน้อย แต่ไม่ ค่อยเหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์
ความถูกต้อง ในการอ่าน	การเว้นวรรคตอน จังหวะลีลา ถูกต้องสมบูรณ์	การเว้นวรรคตอน ผิด ๑ จุดจังหวะ ถูกต้อง แต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิด ๒ จุด จังหวะ ถูกต้องแต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิดมากกว่า ๓ จุด ขึ้นไป ขาดทั้ง จังหวะและลีลา
บุคลิกท่าทาง	มีความเชื่อมั่น ท่าทางสัมพันธ์ กับเนื้อเรื่อง เหมาะสม แต่งกายเรียบร้อย	มีความเชื่อมั่น ท่าทางไม่สัมพันธ์ กับเนื้อเรื่อง แต่งกายเรียบร้อย	มีความเชื่อมั่น ลีลา ท่าทาง แต่งกาย ไม่เหมาะสม	ขาดความเชื่อมั่น

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙ - ๑๒	หมายถึง	ดี
คะแนน ๕ - ๘	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๔	หมายถึง	ปรับปรุง

ตัวอย่างกลอนดอกสร้อย

หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ท่องอาขยานสืบทอดความเป็นไทย
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

แมวเหมียวแยกเขี้ยวยิงฟัน

แมวเอ๋ย แมวเหมียว
ร้องเรียก เหมียวเหมียว ประเดี๋ยวก็มา
รู้จัก เอารัก เข้าต่อตั้ง
ควรนับว่ามั่น กตัญญู

รูปร่าง ประเปรียว เป็นหนักหนา
เคล้าแข้ง เคล้าขา น้าเอ็นดู
คำคำ ชำนาญ ระว่างหนู
พอดู อย่างไว ใส่ใจเอ๋ย
ทัด เปรี๊ญ

กาดำ

กาเอ๋ยกาดำ
ได้เหยื่อเพื่อแม่ไม่แซ่เขื่อน
เกลื่อนกลุ้มรุมล้อมพร้อมพริก
จงเพื่อแม่แน่พ้อหนูจงดูกา

รู้จำรู้จักรักเพื่อน
รีบเตือนพวกพ้องร้องเรียกมา
น้ารักน้ำใจกระไรหนา
มันโอบอารีรักดีนักเอ๋ย
นายแก้ว

เด็กน้อย

เด็กเอ๋ยเด็กน้อย
เมื่อเติบโตใหญ่เราจะ得有วิชา
ได้ประโยชน์หลายสถานเพราะการเรียนรู้
ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน

ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา
เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน
จงพากเพียรไปเกิดจะเกิดผล
เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเอ๋ยฯ
ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (๒๕๓๙). *การประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment)*. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมศิลปากร. (๒๕๐๔). *นิราศพระบาท*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕). *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓ ชนิดของคำ วลี ประโยคและสัมพันธ์สาร*. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๔). *หนังสืออุเทศภาษาไทย ชุด บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๒: คำ การสร้างคำ และการยืมคำ*. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: องค์การคำของ สกสค. ลาดพร้าว.
- การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <https://sites.google.com/a/bodin3.ac.th> (๔ กันยายน ๒๕๖๑).
- กำชัย ทองหล่อ. (๒๕๕๔). *หลักภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ ๕๓. กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น.
- กัญจนพร ยวนกระโทก. *แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนจดหมายกิจธุระ*. วิธีสืบค้นวัสดุสารสนเทศ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.pm.ac.th/files/11111023234227307_1407060773029.pdf. (วันที่ค้นข้อมูล: ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑).
- ครูบ้านนอก.คอม. (มปป). *คำราชาศัพท์*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.kroobannok.com/> (สืบค้นเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๑).
- ความพอเพียงของพ่อหลวง สู่แรงบันดาลใจในการออมเงิน. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://moneyhub.in.th/article/sufficiency-economy-king-of-thailand/> (๔ กันยายน ๒๕๖๑).
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และวีรวัฒน์ อินทรพร. (๒๕๕๖). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- ฉลวย สุรสิทธิ์. (๒๕๖๒). *ศิลปะการเขียนว่าด้วยการเขียนขั้นสูง ตามแนวนักเขียนนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงของไทย*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ฉัตรวรรณ ตันนะรัตน์. (๒๕๑๙). *หลักวาทกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ชัยณรงค์ อออุ่น. *บทวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่อง “ทุกข์ของชาวนาในบทกวี”* [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา [http://www.stou.ac.th/study/sumrit/10-59\(500\)/page2-10-59\(500\).html](http://www.stou.ac.th/study/sumrit/10-59(500)/page2-10-59(500).html) (๖ กันยายน ๒๕๖๑).
- ชิต บุรทัต. (๒๕๓๙). *สามัคคีเภทคำฉันท์ และกวีพันธ์*. (ฉบับพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๓๙). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงธนพัฒนา จำกัด
- ชุติมา ขาวโอบาส. *มารยาทในการอ่าน*. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา http://swis.act.ac.th/html_edu/cgi-bin/act/main_php/print_informed.php?id_count_inform=951 (๕ กันยายน ๒๕๖๑).
- เติมศักดิ์ สุวรรณ. *วิธีสืบค้นวัสดุสารสนเทศ*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://sites.google.com/site/krutermakswan/home> (วันที่ค้นข้อมูล: ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑).
- ทะเลยามเย็น. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/423440> (๔ กันยายน ๒๕๖๑).
- ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์. (๒๕๖๕). *พูดได้ พูดเป็น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ก้องหล้า.
- ทิตินา แชมมณี. (๒๕๕๙). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพคุณ คุณาชีวะ. (๒๕๕๖). *หลักภาษาไทยในหลักสูตรมัธยมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- นภลัย (ฤกษ์ชนะ) สุวรรณธาดา. (๒๕๑๐). *บทกวีเพลงชาติ* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา http://xn--2559-zeos1fq3d2b2a2n1a5ntc.blogspot.com/2016/02/blog-post_6.html (๖ กันยายน ๒๕๖๑).
- นิพนธ์ ศศิธร และคณะ. (๒๕๔๑). *หนังสือเรียนภาษาไทยรายวิชา ท ๐๑๑ การพูด*. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช จำกัด.
- ภาษาไทย-การเขียน. *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียน*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://thoseny.wordpress.com/ภาษาไทย-การเขียน/>. [๘ สิงหาคม ๒๕๖๑]
- มกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (๒๕๔๔). *เวนิสวานิช*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- มะเร็งโรคร้ายที่คร่าชีวิตคนไทย. (๒๕๕๓. *มติชนสุดสัปดาห์*. (กรกฎาคม ๒๕๕๓): ๑๕๖๒.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๖). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วรรณิ์ สังธรรมรอด. *ทำดีเพื่อพ่อ*. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา http://tutorroiet.blogspot.com/2013/10/blog-post_30.html (๕ กันยายน ๒๕๖๑).
- วิไลลักษณ์ กิ่งคำ. (๒๕๕๖). *ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรายุทธ ไชยวงศ์. *ความรู้พื้นฐานของหลักการทำโครงการ*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://krusarayut.wordpress.com>. (วันที่ค้นข้อมูล: ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑).
- สมศักดิ์ ทองช่วย. *ประโยค*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.mwit.ac.th/~saktong/learn๖/๓๗>. (วันที่ค้นข้อมูล: ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑).
- สวณิต ยมาภัย. (๒๕๒๔). *หนังสือเรียนภาษาไทยรายวิชา ท ๐๑๑ การพูด*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สายัณห์ ชื่นอุดมสวัสดิ์. (๒๕๔๘). *ตลาดน้ำอัมพวา ชีวิตชีวา กำลังจะหวนคืน*. อนุสาร อ.ส.ท. (กุมภาพันธ์).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๑). *หนังสือสาระการเรียนรู้พื้นฐานวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑*. (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๑). *หนังสือสาระการเรียนรู้พื้นฐานวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒*. (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๑). *หนังสือสาระการเรียนรู้พื้นฐานวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓*. (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สื่อนามิที่ฮอนชู โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ระเบิดสะเทือนประเทศไทย. ๒๕๕๔. *มติชนสุดสัปดาห์*. (มีนาคม ๒๕๕๔): ๑๕๗๙.
- สุทธิชัย ปัญญโรจน์. (๒๕๕๕). *ศิลปะการพูดในที่ประชุม*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://oknation.nationtv.tv/blog/markandtony/2012/10/08/entry-1> (วันที่ค้นข้อมูล: ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑).
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา. (๒๕๓๕). *หลักภาษาไทย (อักขรวิธี วจวิภาค วากยสัมพันธ์ ฉันทลักษณ์)*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

ภาคผนวก ก.

แบบประเมินรวม

แบบประเมินกระบวนการกลุ่ม

ประเมินกลุ่มที่.....

ผลงานกลุ่ม.....

ชั้น.....

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	๔	๓	๒	๑
๑	ความร่วมมือ				
๒	ขั้นตอนการทำงาน				
๓	การแสดงความคิดเห็น				
๔	ความรับผิดชอบ				
รวมคะแนนที่ได้					

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนนการทำงานกลุ่ม

ระดับ คะแนน ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. ความ ร่วมมือ	สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมมือกันทำงาน มีการประสานงานที่ดีเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดเวลาการนำเสนอ	สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมมือกันทำงาน ส่วนใหญ่มีการประสานงานที่ดี เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นมีส่วนร่วมในกิจกรรม บางช่วงของการนำเสนอ	สมาชิกในกลุ่มทุกคนทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ยังขาดการประสานงานในกลุ่ม เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นมีส่วนร่วมน้อยมาก ในช่วงของการนำเสนอ	สมาชิกในกลุ่มบางคนไม่ทำงาน กลุ่ม ขาดการประสานงาน สมาชิกกลุ่มอื่นไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมในช่วงของการนำเสนอ
๒. ขั้นตอน การทำงาน	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน ตั้งแต่เริ่มทำงานจนกระทั่งเห็นผลงานสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานค่อนข้างชัดเจนตั้งแต่เริ่มการทำงานจนกระทั่งเห็นผลงานสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานแต่ยังมีความสำเร็จของงานไม่ค่อยสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานไม่ชัดเจน ทำให้ผลงานไม่สมบูรณ์
๓. การแสดง ความ คิดเห็น	สมาชิกทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็น	สมาชิกส่วนใหญ่ร่วมแสดงความคิดเห็น	สมาชิกมากกว่าครึ่งร่วมแสดงความคิดเห็น	สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือ
๔. ความ รับผิดชอบ	สมาชิกทุกคนทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จสมบูรณ์ทันเวลา	สมาชิกส่วนใหญ่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์	สมาชิกบางคนเลี่ยงงาน ไม่ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายงานไม่ค่อยสมบูรณ์ทันเวลา	สมาชิกไม่มีความรับผิดชอบ ทำให้งานไม่บรรลุเป้าหมาย

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่.....

สมาชิกของกลุ่ม ๑.

 ๒.

 ๓.

 ๔.

 ๕.

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		๔	๓	๒	๑
๑	มีการปรึกษาและวางแผนร่วมกันก่อนทำงาน				
๒	มีการแบ่งหน้าที่อย่างเหมาะสมและสมาชิกทำตามหน้าที่ทุกคน				
๓	มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอน				
๔	มีการให้ความช่วยเหลือกัน				
๕	ร่วมมือกันปรับปรุงและพัฒนางาน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ ๔ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
๕ - ๘	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ

ชื่อ-สกุล.....ชั้น/ห้อง..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๓	๒	๑	0
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ มีความรัก และภูมิใจในความเป็นชาติ				
	๑.๒ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	๑.๓ แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์				
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๒.๑ ปฏิบัติตามระเบียบการสอน และไม่ลอกการบ้าน				
	๒.๒ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง				
	๒.๓ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น				
๓. มีวินัย	๓.๑ เข้าเรียนตรงเวลา				
	๓.๒ แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสม				
	๓.๓ ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้				
๔. ใฝ่หาความรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ				
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด				
	๕.๒ ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า				
	๕.๓ ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน				
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑ มีความตั้งใจ และพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	๖.๒ มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย				
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑ รู้จักการให้เพื่อส่วนรวม และเพื่อผู้อื่น				
	๘.๒ แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น				
	๘.๓ เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส				
รวม					
รวมคะแนน/เฉลี่ย					

หมายเหตุ

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน
- พฤติกรรมที่ไม่ได้ปฏิบัติ ให้ ๐ คะแนน

คะแนน ๕๐-๖๖ ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม

คะแนน ๔๐-๔๙ ระดับคุณภาพ ดี

คะแนน ๒๐-๓๙ ระดับคุณภาพ พอใช้

คะแนน ๐-๑๙ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

..... / /

สรุปผลการประเมิน

ระดับ ☐ ดีเยี่ยม

☐ ดี

☐ พอใช้

☐ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการนำเสนอผลงาน

แนวทางการพิจารณา

ระดับ คะแนน	หัวข้อการพิจารณา/ระดับการปฏิบัติหรือพฤติกรรม				
	เนื้อหา	กลวิธีการ นำเสนอ	ขั้นตอนการ นำเสนอ	การใช้ภาษา	ตอบคำถาม/ เวลา
๔	มีการเรียงลำดับ เนื้อหาได้ดี มีความต่อเนื่อง มีประโยชน์ ให้แง่คิด	มีการนำเข้าสู่ เนื้อเรื่อง มี ความสัมพันธ์ กับเนื้อเรื่อง เร้าใจผู้ฟัง มีความมั่นใจ	มีการนำเสนอ อย่างต่อเนื่อง ราบรื่นเป็นไป ตามขั้นตอน	ออกเสียงถูกต้อง ตามอักขรวิธีและ ดังชัดเจน ใช้ ภาษาเหมาะสม เข้าใจง่าย มีการ ใช้สำนวนโวหาร	ตอบคำถามได้ อย่างมีภูมิ รู้ และมีความ ชัดเจน มีแหล่ง อ้างอิง ใช้เวลาตาม กำหนด
๓	มีการเรียงลำดับ เนื้อหาได้ดี มีความต่อเนื่อง มีประโยชน์ ให้แง่คติน้อย	มีการนำเข้าสู่ เนื้อเรื่อง มี ความสัมพันธ์ กับเนื้อเรื่อง เร้าใจผู้ฟัง ไม่มีความมั่นใจ ในการนำเสนอ	การนำเสนอ ต่อเนื่อง มีการ ข้ามขั้นตอน บ้าง	ออกเสียงถูกต้อง ตามอักขรวิธีและ ดังชัดเจน ใช้ ภาษาเหมาะสม เข้าใจง่าย ไม่มี การใช้สำนวน โวหาร	ตอบคำถามได้ ค่อนข้างชัด เจน มีแหล่งอ้างอิง ใช้เวลาเกิน กำหนด ๑ นาที
๒	มีการเรียงลำดับ เนื้อหาได้ดี มีความต่อเนื่อง มีประโยชน์น้อย ให้แง่คติน้อย	มีการนำเข้าสู่ เนื้อเรื่อง มี ความสัมพันธ์ กับเนื้อเรื่อง ไม่เร้าใจผู้ฟัง ไม่มีความมั่นใจ ในการนำเสนอ	การนำเสนอ ต่อเนื่อง ไม่มี ขั้นตอนเป็น ส่วนใหญ่	ออกเสียงถูกต้อง ตามอักขรวิธีและ ดังชัดเจน ใช้ ภาษาเข้าใจ ยาก ไม่มีการใช้ สำนวนโวหาร	ตอบคำถามได้ ไม่ค่อยชัดเจน มีแหล่งอ้างอิง เป็นบางส่วน ใช้เวลาเกิน กำหนด ๒ นาที
๑	มีการเรียงลำดับ เนื้อหาได้ดี ไม่มีความ ต่อเนื่อง มีประโยชน์น้อย ให้แง่คติน้อย	มีการนำเข้าสู่ เนื้อเรื่อง ไม่มี ความสัมพันธ์ กับเนื้อเรื่อง ไม่เร้าใจผู้ฟัง ไม่มีความมั่นใจ ในการนำเสนอ	การนำเสนอ ไม่ต่อเนื่อง นำเสนอสับสน	ออกเสียงถูกต้อง ตามอักขรวิธีและ ดังชัดเจน ใช้ ภาษาไม่ เหมาะสม เข้าใจ ยาก ไม่มีการใช้ สำนวนโวหาร	ตอบคำถาม ไม่ได้เป็น ส่วนใหญ่ ใช้เวลาเกิน กำหนด ๕ นาที

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

กลุ่มที่.....ห้อง.....

ประเด็น	เนื้อหา	กลวิธี การ นำเสนอ	ขั้นตอนการ นำเสนอ	การใช้ ภาษา	การตอบ คำถาม /เวลา	รวม คะแนน
	๔	๔	๔	๔	๔	๒๐
ชื่อ – สกุล สมาชิก						
๑.						
๒.						
๓.						
๔.						
๕.						
๖.						
๗.						
๘.						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

()

วันที่.....เดือน.....ปี.....

เกณฑ์การประเมิน

๔ หมายถึง ดีมาก

๓ หมายถึง ดี

๒ หมายถึง พอใช้

๑ หมายถึง ต้องปรับปรุง

ภาคผนวก ข.

แผนผังความคิด

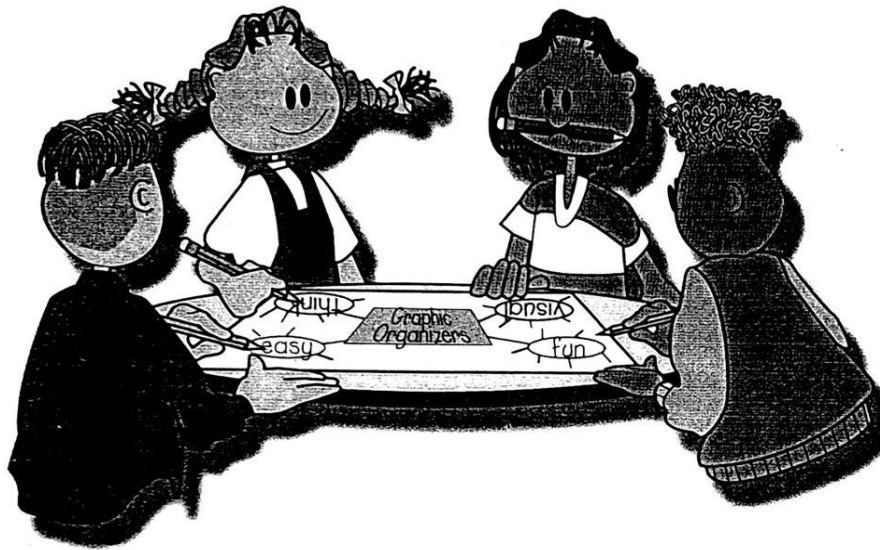
(Graphic Organizers)

Graphic Organizers

Page 1

Graphic Organizers are visual frames used to represent and organize learning information. Graphic organizers engage students' visual intelligence, stretch students' thinking skills, and promote active learning. We may use graphic organizers to plan lessons, units, and present information to our students. This *SmartCard* explores the rationale for using graphic organizers, provides ideas for use in your classroom, and illustrates over 30 graphic organizers to transform your class into a visual think tank!

Ideas and Activities for My Class

• **Presentations** - On the board or overhead, display a filled-in graphic organizer relating to the topic as you teach. Alternatively, fill in a graphic organizer as you teach. Encourage students to use Mind Maps and other organizers for visual note-taking and as visual aids in their own presentations.

• **Cooperative Learning** - Graphic organizers are excellent for cooperative learning. Have students work in pairs or in teams to fill in or create their organizers. Have students take turns so no single student does all the work and/or have each student use a different colored marker to tell at a glance that everyone is contributing. One favorite method is to have teams brainstorm ideas, organize them in their own frame, then share and compare their organizers with other teams.

• **Reflection and Assessment** - After an activity, lesson or unit, have students create graphic organizers to summarize and reflect on what they learned. Mind Maps work especially well for big concepts. Collect students' organizers to authentically assess their learning.

• **Find My Rule** - This is a fun, cooperative logic activity that works with numerous organizers across the curriculum. Draw an organizer on the board. A math example: Draw two category boxes. Add a symmetrical shape to one Box 1 and an asymmetrical shape to Box 2. Have students discuss why the shapes belong in different categories. Continue to add items, until a team thinks they know the rule. Teams show they know the rule by correctly adding the next items to the organizers. Continue adding items until all teams have "found your rule."

• **Prewriting** - Have students fill in a graphic organizer before they write an essay, story, or steps, or as they prepare a presentation. The graphic organizer depends on the content. For example, for a compare & contrast essay, use a Venn Diagram; for writing instructions, use a Step Chart.

• **Bulletin Boards & Displays** - On the bulletin board, post the many types of organizers; highlight a specific organizer; or display students' completed organizers on any topic.

Why Use Them?

Higher-Level Thinking

Graphic organizers expand many facets of students' higher-level thinking skills including analyzing, synthesizing, evaluating, relating and developing concepts, categorizing, sequencing, and comparing & contrasting.

Comprehension

Using graphic organizers helps students better understand the learning material. Students make content connections, and can see how the information is related.

Memory

Graphic organizers facilitate long-term retention of information. Information in organizers is presented in short, easy-to-remember visual cues rather than long cumbersome text. Students remember more of what they see than what they hear and write.

Brain-Based Learning

Our brains process and store information in a uniform fashion. We strive to make sense of information, and search for patterns and organization. Graphic organizers promote brain-compatible learning.

Multiple Intelligences

Graphic organizers strongly engage four intelligences simultaneously:

- **Verbal/Linguistic** - Students select words and phrases for their organizers
- **Logical/Mathematical** - Organizers deal with hierarchy, sequence, part/whole relationships, concept development, cycles — all logical processes.
- **Visual/Spatial** - The learning material is organized in a visual format.
- **Naturalist** - Different graphic organizers engage different facets of the naturalist intelligence, such as: categorizing, classifying, sequencing, attention to attributes, comparing & contrasting.

Language Learning & ESL

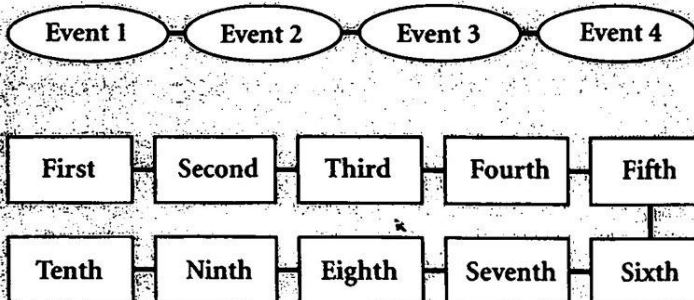
Information is presented visually rather than verbally which helps limited English proficient students grasp basic concepts.

© 1998 Kagan Cooperative Learning

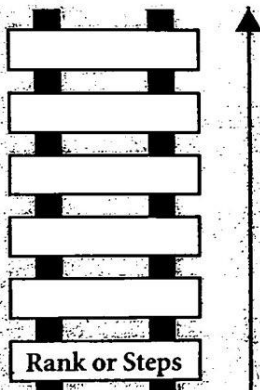
Graphic Organizers! Transform

Sequence Organizers

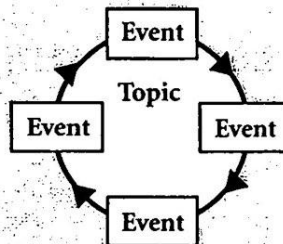
Chains

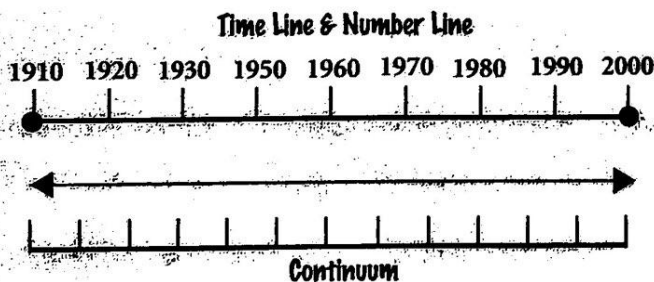
Ladder

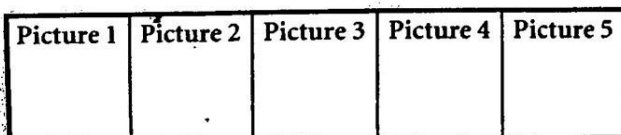
Cycle Graph

Line Graphs

Cartoon & Picture Strip

Ideas for Sequence Organizers

Mathematics

- Area, Volume
- Decimals
- Degree of Angle
- Fractions
- Length
- Money
- Number Lines
- Number of Sides
- Numerical Order
- Order of Operation
- Ordinal Sequence
- Percents
- Roman Numerals
- Steps of Problem Solving
- Time
- Weight

Language Arts

- Alphabetical Order
- Parts of a Book
- Parts of a Letter
- Parts of an Essay
- Parts of a Paragraph
- Story Plot, Sequence of Events
- Writing Directions
- Writing Instructions
- Writing Process

Social Studies

- Historical Events
- Inventions
- Presidents
- Sequence of Events
- Time Lines
- Time Periods

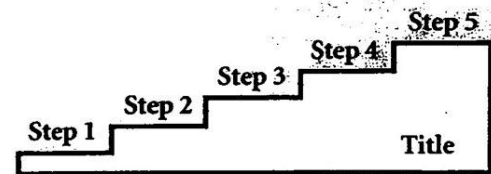

Science

- Chain of Events
- Consequences of Action
- Food Chain
- Planets from Sun
- Procedures for Experiment
- Scientific Method
- Seasonal Cycle
- Water Cycle

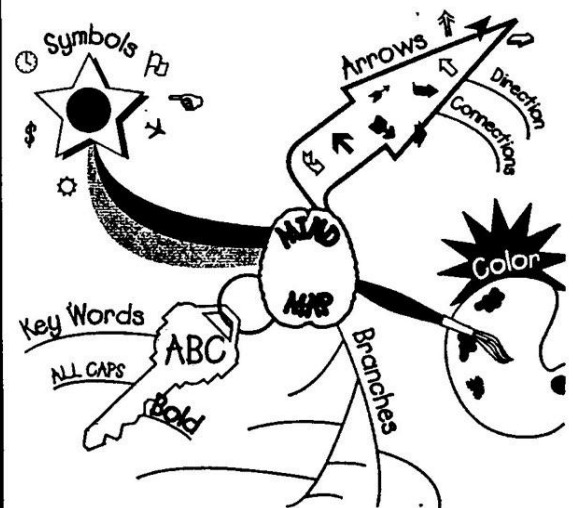

Step Chart

Concept Development

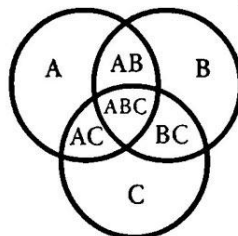
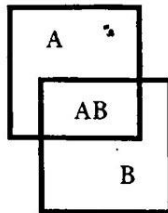
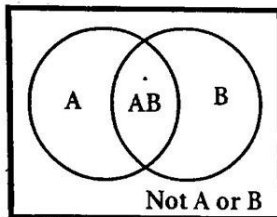
Mind Map

your class into a visual think tank!

Compare/Contrast Organizers

Venn Diagrams

Ideas for Compare/Contrast Organizers

Math

- Addition/Subtraction
- Acute/Obtuse
- Concave/Convex
- Fractions/Decimals
- Metric/ Inch-Pound
- Multiplication/Division
- Symmetrical/Asymmetrical

Language Arts

- Authors
- Book/Movie
- Business/Friendly Letter
- Characters in Same Book
- Characters in Different Books
- Fairy Tales
- Stories

Social Studies

- Articles of Confederation/ Constitution
- Careers
- Cultures
- Historical Events
- Judicial/Executive/Legislative Branches
- Presidents
- State/Federal
- Wars

Science

- Animals
- Fruits/Vegetables
- Solids/Liquid/Gas
- Vitamins

Comparison Charts

- Same	Different

T-Chart

Item 1	Item 2
with regard to Characteristic 1	
with regard to Characteristic 2	
with regard to Characteristic 3	

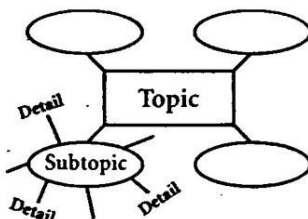
Compare or Contrast Chart

Item 1	Item 2	Item 1	Item 2
Compare		Contrast	
with regard to Characteristic 1		with regard to Characteristic 1	
with regard to Characteristic 2		with regard to Characteristic 2	
with regard to Characteristic 3		with regard to Characteristic 3	

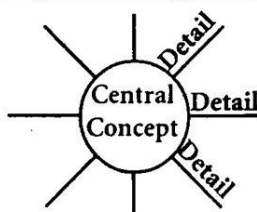
Compare & Contrast Chart

Organizers

Word Web

Concept Map

Concept Charts

Who
What
Where
When
Why

5W Chart

Looks
Tastes
Feels
Smells
Sounds

Senses Chart

Know	Wonder	Learned

Know-Wonder-Learned Chart

Ideas for Concept Development Organizers

Math

- Fractions, Decimals, Percents
- Numbers
- Operations (+, -, x, ÷)
- Patterns
- Place Value
- Probability
- Time, Money

Language Arts

- Book, Poem, Story
- Fairy Tale
- Grammar
- The Library

Science

- Animal
- Acid Rain
- Adaptation
- Dinosaurs
- Electricity
- Health
- Human Body
- Magnets
- Rainforest
- Seas
- Solar System
- Weather

Social Studies

- Career
- Culture
- Current Event
- Explorer
- Historical Event
- Mission
- Native Americans
- Neighborhood
- President
- State
- War

1 (800) WEE CO-OP

© 2001 K

More Great Graphic Organizers!

Evaluation Organizers

Evaluation Charts

P	M	I
Plus	Minus	Interesting

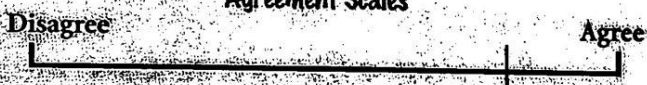
PMI Chart

+	-
Positive or Like or Agree	Negative or Dislike or Disagree

Plus/Minus T-Chart

Scales

Agreement Scales

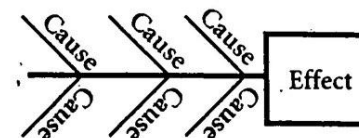

Evaluation Scale

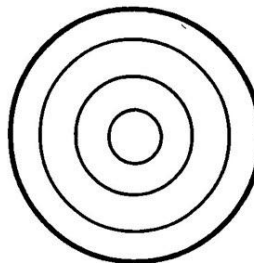

Relational Organizers

Fish Bone

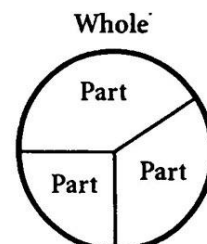

Target

Embedded Concepts
or Objects

Pie Chart

Ideas for Categorize/Classify Organizers

- Language Arts**
- Common Nouns, Proper Nouns
 - End Marks
 - Nouns, Verbs, Adjectives, Adverbs
 - Phonetic Sounds

- Math**
- Acute/Obtuse
 - Coins
 - Factor Tree
 - Odd/Even Numbers
 - Round Up/Round Down
 - Shapes

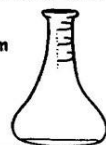

Social Studies

- Caste System
- Family Tree
- Military Rank
- North of, South of, East of, West of
- Social Stratification
- WWI/ WWII, Vietnam War/Korean War

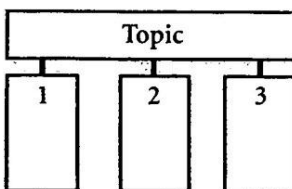
Science

- Birds, Mammals, Reptiles, Amphibians, Fish
- Carnivores, Herbivores, Omnivores
- Food Pyramid
- Pasta, Beans, Buttons, Nuts, Bolts, Screws
- Plants, Trees, Flowers
- Taxonomy
- Things That Walk, Fly, Swim
- Travel by Air, Land, Sea

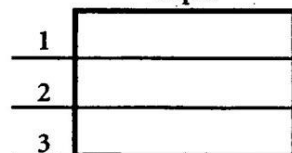

Categorize/Classify Organizers

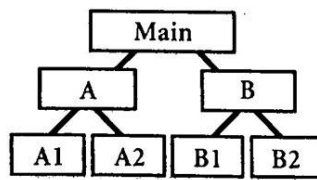
Categories

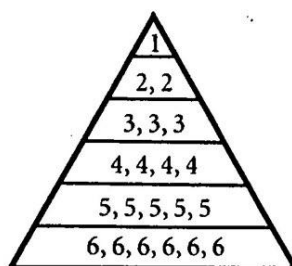
Topic

Tree

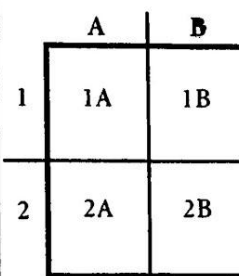

Pyramid

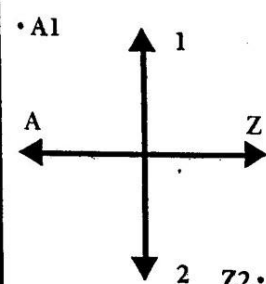
Hierarchical

Matrix

2 x 2 Matrix

Plot

แผนผังความคิด (Graphic Organizers)

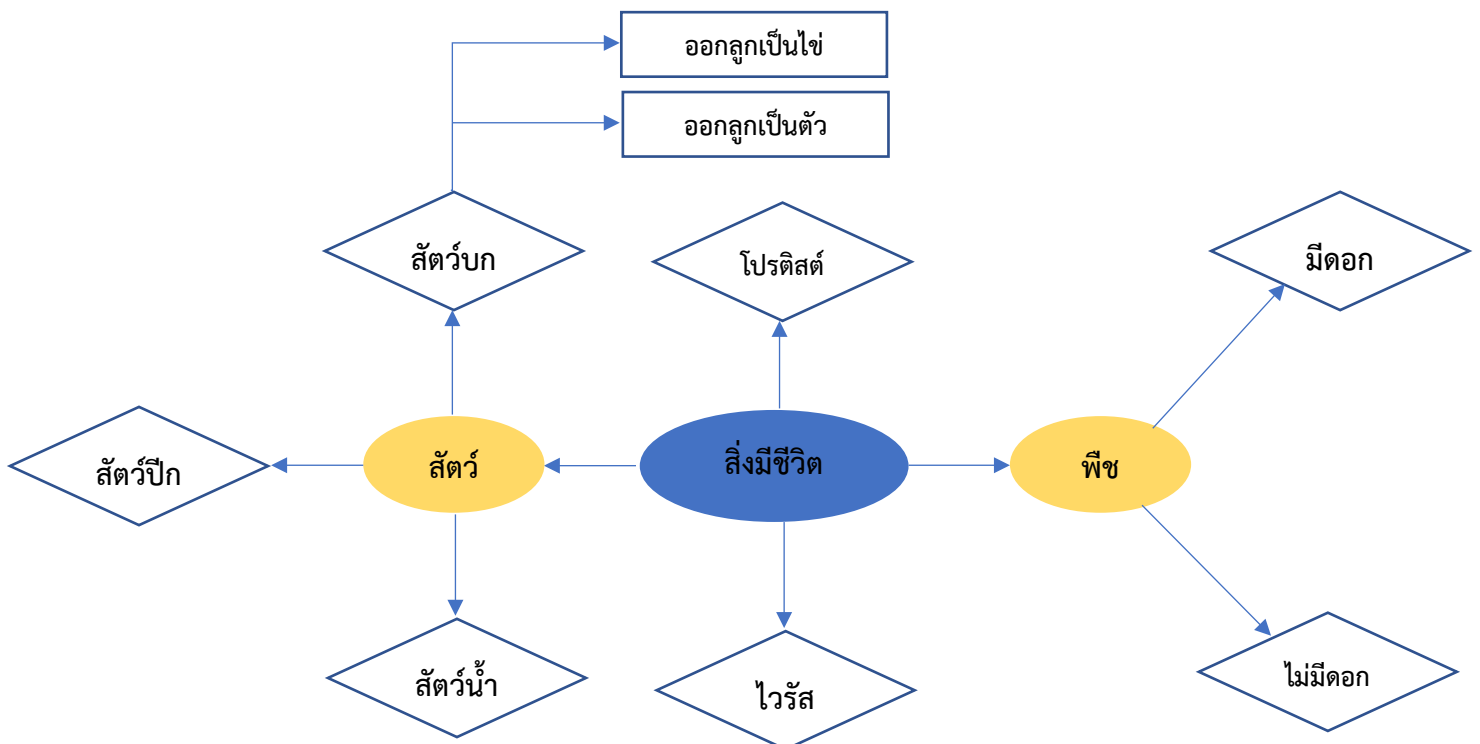

แผนผังความคิด (Graphic Organizers)

แผนผังความคิด เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลหรือความรู้ จากการศึกษาค้นคว้า การอ่าน การฟัง คำบรรยาย แล้วนำข้อมูลมาจัดกลุ่ม เขียนเป็นภาพแสดงให้เห็นถึงโครงสร้าง ความคิด กระบวนการคิด และความสัมพันธ์ของกระบวนการคิด โดยใช้รูปภาพ หรือแผนภาพ

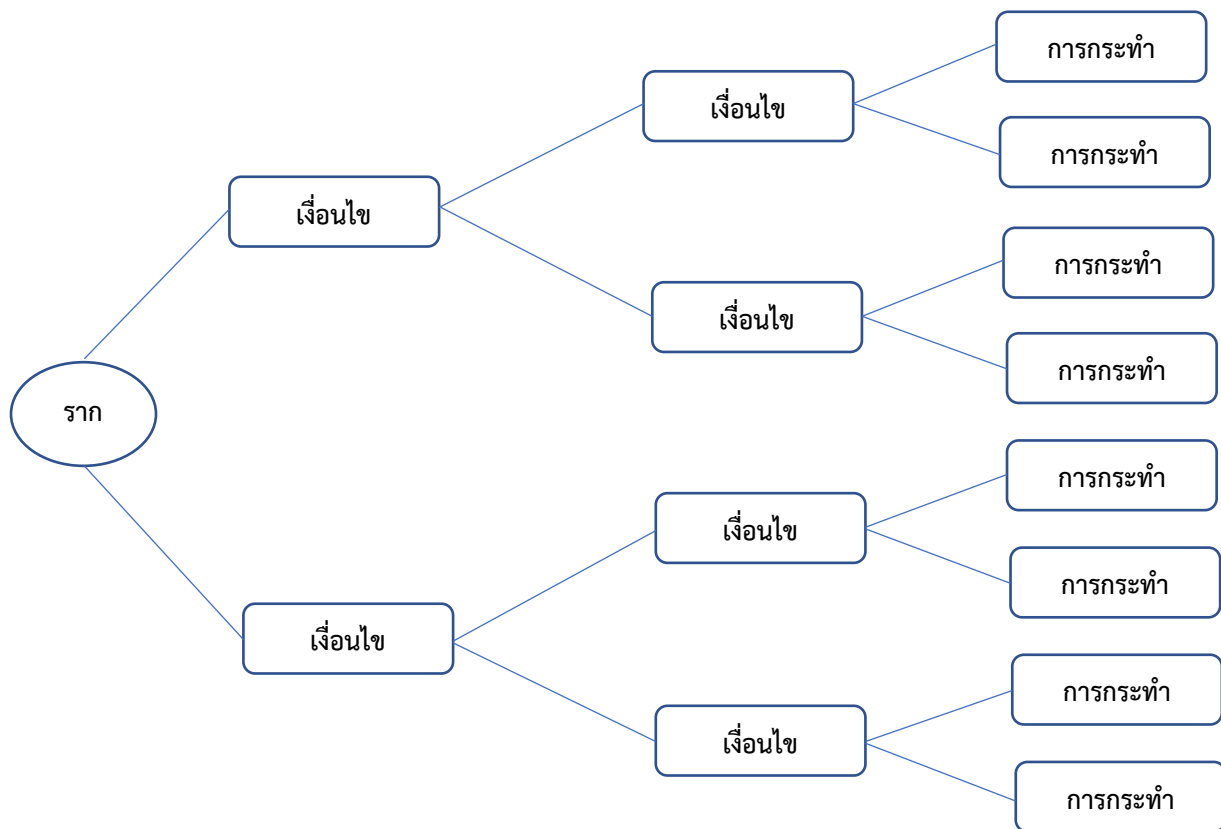
ผังความคิด (Mind Mapping)

เป็นการแสดงโครงสร้างของความสัมพันธ์ของกระบวนการคิด ตั้งแต่ต้นจนจบ ช่วยให้เห็นภาพรวมของความคิดและเค้าโครงของความคิดในเรื่องที่กำลังคิด ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของความคิด ทำได้โดยเขียนความคิดหลักไว้ตรงกลางและโยงเส้นให้สัมพันธ์กับความคิดรองความคิดย่อย และความคิดที่แยกย่อยที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันก็ขยายได้ต่อไปอีก ไม่มีทิศทางที่กำหนดแน่นอนตายตัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

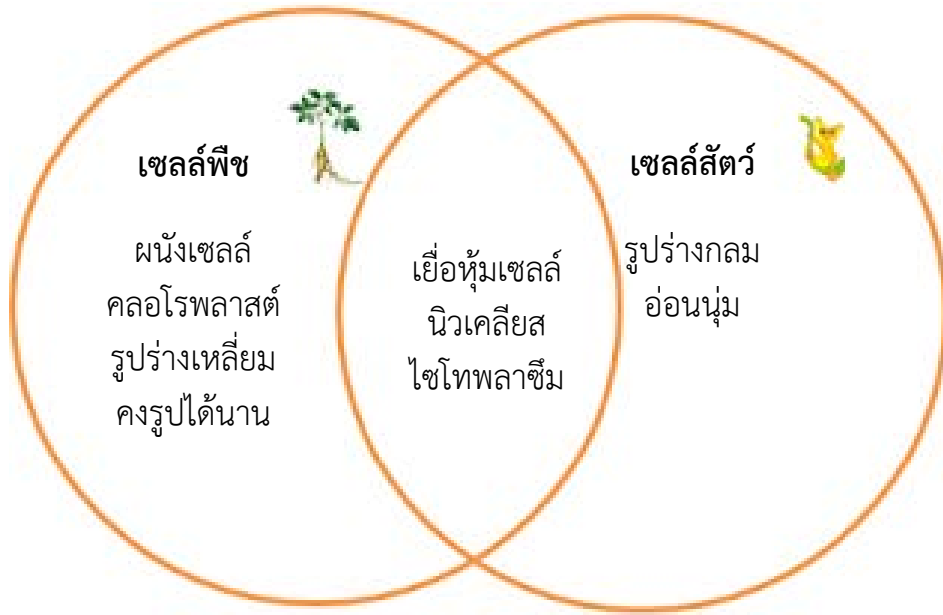
ผังแสดงความสัมพันธ์แบบโครงสร้างต้นไม้ (Tree Structure)

ผังแสดงความสัมพันธ์แบบโครงสร้างต้นไม้ จะใช้ในการแสดงความสัมพันธ์ของเรื่องที่มีความสำคัญลดหลั่นกันเป็นลำดับจากใหญ่ไปหาจุดเล็ก ๆ รูปร่างของการเขียนจะมีโครงสร้างลักษณะคล้ายต้นไม้ที่มีกิ่งก้านหรืออาจจะมีลักษณะคล้ายแผนภูมิการบริหารองค์กร วิธีการเขียนให้เริ่มต้นหัวข้อเรื่องไว้ข้างบนหรือตรงกลางแล้วลากเส้นให้เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดอื่น ๆ ที่มีความสำคัญรองรองลงไปตามลำดับ

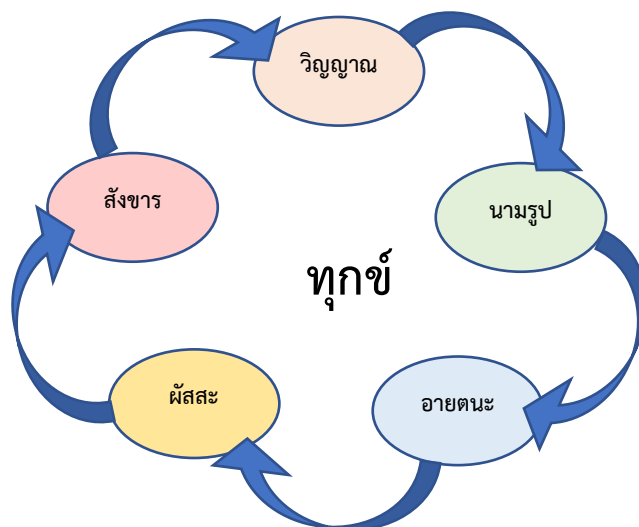
ผังรูปแบบเวนน์ (Venn Diagram)

เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของสิ่งของหรือแนวคิดตั้งแต่ ๒ สิ่งขึ้นไปว่าส่วนใดลักษณะใดที่มีความเหมือนหรือความต่างกัน เป็นการคิดแบบหาตัวร่วมในสิ่งที่เหมือนกัน ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักจำแนกความเหมือนและความต่างของสิ่งของ สถานที่ และบุคคล หรืออื่น ๆ ได้ดี โดยการเขียนเป็นแผนภาพแสดง ความสัมพันธ์ ดังตัวอย่างนี้

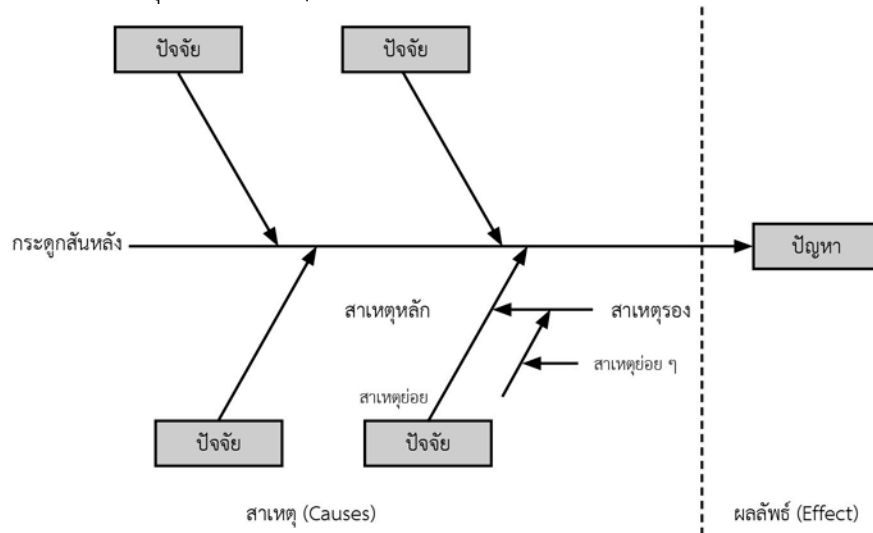
ผังความคิดแบบวงจร (The Circle)

เป็นการคิดแบบเป็นวงจรหรือวงกลม โดยในวงกลมจะไม่มีจุดเริ่มต้นหรือจุดจบเพื่อเสนอขั้นตอนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์เรียงลำดับเป็นวงกลม ตัวอย่างเช่น

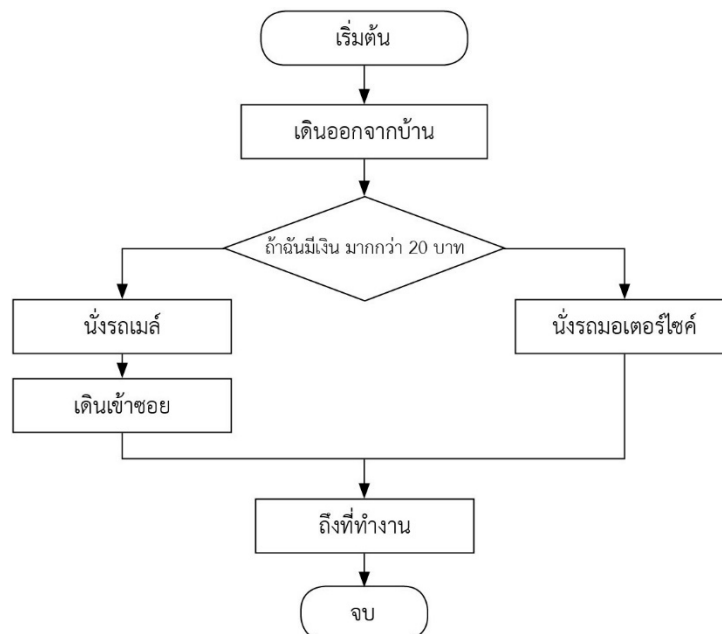
ผังก้างปลา (The Fish Bone)

เป็นการคิดหาสาเหตุของปัญหา เช่น แดงหน้าเรียน เพราะสาเหตุใด เป็นต้น การเขียนแผนผังทำได้ โดยกำหนดเรื่องแล้ว หาสาเหตุและผลต่าง ๆ ในแต่ละด้าน ตัวอย่างเช่น

ผังแบบลำดับขั้นตอน (Sequence Chart)

แผนผังแบบลำดับขั้นตอนเป็นแผนผังที่แสดงให้เห็นถึงสภาพการณ์หรือเนื้อหาสาระที่เป็นกระบวนการเรียงตามลำดับขั้นตอน เป็นแผนผังที่แสดงให้เห็นถึงสภาพเหตุการณ์หรือเนื้อหาสาระที่เป็นกระบวนการเรียงตามลำดับต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

ภาคผนวก ค.

บันทึกการเรียนรู้

(Learning Log)

แบบบันทึกการเรียนรู้/อนุทินการเรียนรู้ (Learning Log)

ชุดที่ ๑

สิ่งที่ฉันชอบ คือ

.....

.....

สิ่งที่ฉันไม่ชอบ คือ

.....

.....

สิ่งที่ฉันยังไม่เข้าใจ คือ

.....

.....

ชุดที่ ๒

สิ่งใหม่ที่ไม่คาดคิดจากบทเรียนวันนี้ คือ

.....

.....

สิ่งที่ฉันชอบมากที่สุดจากบทเรียนวันนี้ คือ

.....

.....

สิ่งที่ฉันอยากรู้เพิ่มเติมไปจากบทเรียนวันนี้ คือ

.....

.....

ชุดที่ ๓

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากบทเรียนวันนี้ คือ

.....

.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก

.....

.....

สิ่งที่ทำให้ฉันได้ใช้ความคิดจริง ๆ คือ

.....

.....

ชุดที่ ๔

สิ่งที่ฉันสนใจมากเป็นพิเศษจากบทเรียนวันนี้ คือ

สิ่งที่ฉันยังไม่ค่อยเข้าใจจากบทเรียนวันนี้ คือ

สิ่งที่ฉันได้ประโยชน์มากที่สุดจากบทเรียนวันนี้ คือ

ชุดที่ ๕

หนึ่ง สิ่งที่ฉันได้เคยเรียนมาแล้ว คือ

สอง คำถามที่ฉันยังต้องการคำตอบเพิ่มเติม คือ

สาม สิ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากบทเรียนวันนี้ คือ

ชุดที่ ๖

จากบทเรียนวันนี้...

สิ่งที่ดำเนินไปได้ดี คือ

สิ่งที่เราควรปรับให้ดีขึ้นได้ คือ

ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ

ชุดที่ ๗ (กิจกรรมกลุ่ม /โครงการ - เด็กเล็ก)

๑. วันนี้ฉันทำ/เขียน

.....

.....

๒. ฉันพูดคุยเกี่ยวกับ

.....

.....

๓. ฉันเขียน

.....

.....

๔. ปัญหาอย่างหนึ่งของฉันในวันนี้ คือ

.....

.....

๕. ขึ้นต่อไปฉันจะ

.....

.....

ชุดที่ ๘ (กิจกรรมกลุ่ม/โครงการ - เด็กโต)

๑. สิ่งที่ฉันและกลุ่มทำได้ดีในวันนี้ คือ

.....

.....

๒. ถ้าได้รับมอบหมายให้ทำงานแบบเดิมอีกครั้ง ฉันจะทำอะไรที่ต่างไปจากเดิมบ้าง

.....

.....

๓. ส่วนที่ฉันยังต้องการความช่วยเหลือในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

.....

.....

๔. ข้อบันทึกเพิ่มเติม

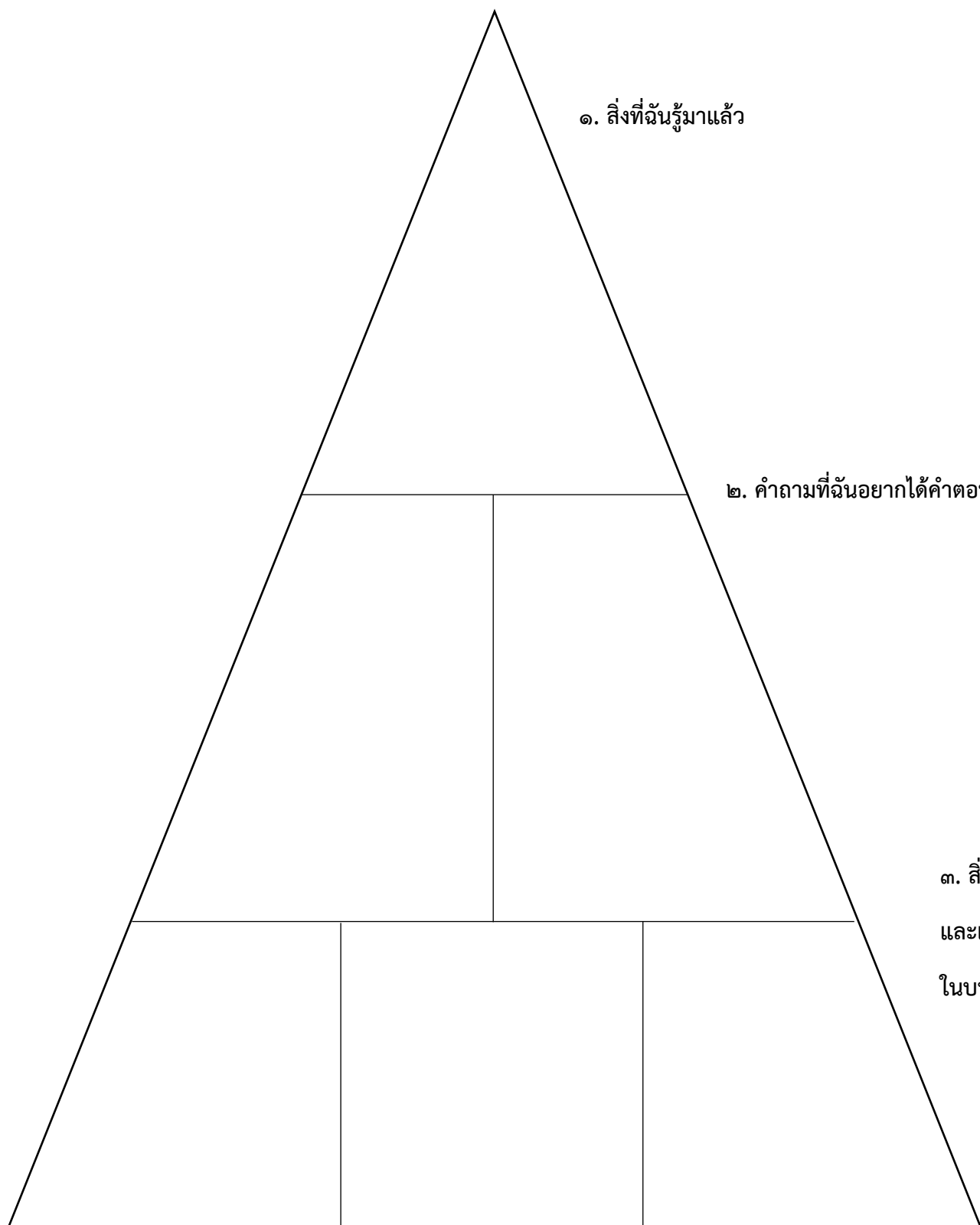
.....

.....

สามเหลี่ยมการเรียนรู้ของฉัน

ชื่อ-สกุล	วัน เดือน ปี :
-----------------	----------------------

ชื่อ-สกุล	วัน เดือน ปี :
-----------------	----------------------

สิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนวันนี้	สิ่งใดที่ฉันน่าจะทำได้ดีกว่านี้
คำถาม ฉันอยากทราบคำตอบ	สิ่งที่เป็นปัญหาของฉัน คือ

คณะกรรมการคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เพื่อการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ปรึกษา

๑. รองศาสตราจารย์ นราพร จันทร์โอชา	รองประธานกรรมการบริหาร
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๒. พลอากาศโท ภัคดี แสง-ชูโต	เลขาธิการ
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๓. นายอนุสรณ์ พูเจริญ	ผู้ช่วยเลขาธิการ
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔. รองศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล	กรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์
๕. นายบุญรักษ์ ยอดเพชร	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๖. นางสาวนิจสุตา อภินันทาภรณ์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๗. นางสาวรัตนา แสงบัวเผื่อน	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๘. นางผาณิต ทวีศักดิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะกรรมการคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ ๒

๑. นางพิศวาท น้อยมณี	ข้าราชการบำนาญ
๒. นางภารดี พรขจรกิจกุล	ข้าราชการบำนาญ
๓. นางนาถลดา ทองหยวก	ข้าราชการบำนาญ
๔. นางสาวอรอร ฤทธิกลาง	นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๕. นางวันธร ดีชาติ	ครู โรงเรียนบ้านพูนาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต ๑
๖. นางสาวอลิตา ดาด้วง	ครู โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑
๗. นายไกรสิทธิ์ สุระรัมย์	ครู โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑
๘. นางสาวสุธารส วรรณ	ครู โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑
๙. นายระดมโชค ปวงบุผา	ครู โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑
๑๐. นายอรุพงษ์ บุญญาผลา	ครู โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑

๑๑. นางชลฤทัย สุขเกษม
ครู โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑
๑๒. นางอังคนาง บุญศิริ
ครู โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑
๑๓. นายประจักษ์ น้อยเหนือ
ครู โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑
๑๔. นายอนุสรณ์ กะดามัน
ครู โรงเรียนวัดราชบพิธ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑
๑๕. นางสาวสุพัจนา นามประดิษฐ์
ครู โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๑๖. นางนิภาพร คล้ายยวงทอง
ครู โรงเรียนปทุมคงคา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๑๗. นายภาณุพัฒน์ ศิริเทพ
ครู โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๑๘. นายอังกุล มะลูลีม
ครู โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๑๙. นายโยธิน นิลคช
ครู โรงเรียนท่าเรือ “นิตยานุกูล”
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓
๒๐. นายวิษณุ วิชญปัญญากุล
ครู โรงเรียนธัญบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔
๒๑. นางสาวธิฎาญจน์ มุ่งเปียดกลาง
ครู โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔
๒๒. นายอภิชา พุ่มพวง
ครู โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖
๒๓. นางทัศนา โพธิ์เงิน
ครู โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖
๒๔. นางช่อทิพย์ ก้อนทองคำ
ครู โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖
๒๕. นางสาวมนัสนันท์ เบ็ญพาด
ครู โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖
๒๖. นางวิลาวัณย์ แจ้งกระจ่าง
ครู โรงเรียนดอนฉิมพลี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖
๒๗. นางงามพิศ ถิ่นสวัสดิ์
ครู โรงเรียนดัดดรุณี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖
๒๘. นางสาวสุธัษมา เพชรเจริญ
ครู โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖
๒๙. นางสาววิไล โพธิ์ชัย
ครู โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖

๓๐. นางสาวพัชรภรณ์ พานทอง	ครู โรงเรียนบ่อพลอยรัชดาภิเษก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๘
๓๑. นางสาวปิยนุช แหวนเพชร	ครู โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เพชรบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๐
๓๒. นางสาวขวัญชนก ทองทัฬหไทย	ครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘
๓๓. นางสาวนพรัตน์ จินโจ	ครู โรงเรียนชลกันยานุกูล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๘
๓๔. นางสาวภัทรพร ไหลไพบุลย์	ครู โรงเรียนชลกันยานุกูล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๘
๓๕. นางสาววรรณุช รักธรรม	ครู โรงเรียนเกาะโพธิ์อภัยวงษาวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๘
๓๖. นายสุภัทรพงษ์ รวงผึ้งรุ่งโรจน์	ครู โรงเรียนแก่ง “วิทยสถาวร”
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๘
๓๗. นางรัชนิกร ผิวสว่าง	ครู โรงเรียนบึงกาฬ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๑
๓๘. นางสาวอนุสรรา กมฺุขชาติ	ครู โรงเรียนห้วยยาวพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๑
๓๙. นางสาวแรมเดือน บุญชู	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔๐. นางสาวพาริษฐ์ เบญญาภาจ	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔๑. ว่าที่ร้อยตรีหญิง นิสาชล รุ่งเนย	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะปรับปรุงคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ ๒

๑. นางสาวอรอร ฤทธิกลาง	นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒. นางวรินทร์ ดิชาติ	ครู โรงเรียนบ้านพุซาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑
๓. นายโยธิน นิลคช	ครู โรงเรียนท่าเรือ “นิตยานุกูล”
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓
๔. นางงามพิศ ลิ้มสวัสดิ์	ครู โรงเรียนดัดดรุณี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖
๕. นางสาวมนัสนันท์ เบญพาด	ครู โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖

คณะกรรมการปฏิรูป/พิมพ์ และจัดทำรูปเล่มคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๑.	นายอนุสรณ์ พูเจริญ	ผู้ช่วยเลขาธิการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	ประธาน กรรมการ
๒.	นางราตรี ศรีไพรวรรณ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
๓.	นายธีระพล แข่งขวา	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ มัธยมศึกษา โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
๔.	นางวิภา ตัณทุลพงษ์	รองหัวหน้าสำนักงาน มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
๕.	นางสาวอรอร ฤทธิกลาง	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๖.	นางสาวอังกูล มะลุลิม	ครู โรงเรียนบดินเดชา(สิงห์ สิงหเสนี)	คณะทำงาน
๗.	นายระดมโชค ปวงบุผา	ครู โรงเรียนอยุธยา ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะทำงาน
๘.	นางสาวศรินทิพย์ บุญเต็ม	โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)	คณะทำงาน
๙.	นางสาวปวีณา ไคว่จำรัส	โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)	คณะทำงาน
๑๐.	นางสาวชุติมา จงใจงาม	โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)	คณะทำงาน
๑๑.	นางสาวณัฐกานต์ ชันทะสิทธิ์	โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)	คณะทำงาน
๑๒.	นางสาวสาวิตรี ศรีโนนยาง	โรงเรียนวัดอัยยการาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒	คณะทำงาน
๑๓.	นางสาวสุณิสา ถาปนแก้ว	โรงเรียนวัดคุณหญิงส้มจีน มิตรภาพที่ ๖๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒	คณะทำงาน
๑๔.	นางศิริรัตน์ มูลไชยศรี	นักทรัพยากรบุคคล มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะทำงาน
๑๕.	นางสาวทิพจุฑา ชุนเกษ	นักทรัพยากรบุคคล มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะทำงาน
๑๖.	นางสาวกมลชนก ดวงคำ	นักวิชาการศึกษา มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะทำงาน
๑๗.	นางสาวณัฐพร เผื่อจันทิก	นักวิชาการศึกษา มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะทำงาน
๑๘.	นางสาววรรณวิษา ภูพานทอง	นักวิชาการศึกษา มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	เลขานุการ

รายชื่อคณะกรรมการ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.	นางผาณิต ทวีศักดิ์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒.	นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓.	นางสาวอรอร ฤทธิ์กลาง	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔.	นายสุรศักดิ์ ศรีสวัสดิ์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๕.	นางเกศกัญญา อนุกุล	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๖.	นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๗.	นายณพพร แสงอาทิตย์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๘.	นายเอกสิทธิ์ ปิยะแสงทอง	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๙.	นางสาวภัทรา ด่านวิวัฒน์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๐.	นางสาวอริฐาน คงช่วยสถิตย์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๑.	นายอภิศักดิ์ สิทธิเวช	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๒.	นางสาวบุญกัญฐพันธ์ วัลย์มาลี	เจ้าพนักงานธุรการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๓.	นางสาวปรมาพร เรืองเจริญ	พนักงานธุรการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๔.	นางสาวอริยวรรณ สอดแสงจันทร์	พนักงานธุรการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๕.	นางสาวศินี เขียวเขิน	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

การติดต่อ รับข้อมูลข่าวสาร

๑. มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
เลขที่ ๒๑๔ ถนนนครสวรรค์ แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐
โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๖๗๓๔ โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๖๗๓๕
๒. สถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ซอยหัวหิน ๓๕ ถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐
โทร. ๐๓๒ ๕๑๕ ๔๕๗-๘ โทรสาร ๐๓๒ ๕๑๕ ๙๕๑
web@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องเว็บไซต์)
dltv@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องทั่วไป)
๓. โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐
โทร. ๐๓๒ ๕๒๒ ๓๔๗, ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘ โทรสาร ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘

Facebook : โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

Website : <http://www.kkws.ac.th>

๔. ช่องทางการติดตามข่าวสาร

Facebook : มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ DLTV

Website : <http://www.dltv.ac.th>